

PRIREDILI:

TOMISLAV BRĐANOVIĆ, sudski savjetnik Županijskog suda u Varaždinu
SIMO MILJENOVIĆ, predsjednik Kaznenog odjela Županijskog suda u Varaždinu

S A D R Ź A J

1. KAZNENO PRAVO	2-58
2. KAZNENI POSTUPAK	59-163

KAZNENO PRAVO

1. KAZNENO PRAVO – OPĆENITO

Primjena blažeg zakona

(čl. 3. st. 2. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (NN 111/03) koji se prema čl. 156. tog Zakona trebao početi primjenjivati od 1. prosinca 2003. godine, sukladno odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske od 27. studenoga 2003. godine, br. U-I-2566/2003 i dr. (NN 190/03) kojom je ukinut kao neustavan, nije stupio na snagu, usprkos činjenici što je odluka Ustavnog suda objavljena tek 3. prosinca 2003. godine, jer odredba čl. 55. st. 2. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu RH (NN 49/02) daje ovlast tom sudu da odredi vremensko važenje svoje odluke, što je u spomenutoj Odluci, u njenom st. II. izreke i učinjeno. Stoga, navedena izmjena, kojom je ukinuta odredba čl. 292. KZ nije od značaja za ocjenu koji je zakon, u smislu odredbe čl. 3. st. 2. KZ, blaži za počinitelja.

U odnosu na izloženo "podredno" stajalište suda prvog stupnja, koje bi predstavljalo osnovu za oslobađanje optuženika od optužbe primjenom čl. 354. toč. 1. ZKP, o primjeni Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (NN 111/03), koji se sukladno odredbi čl. 156. istoga trebao početi primjenjivati od 01. prosinca 2003. godine, a kojim je brisana odredba čl. 292. KZ, sud prvog stupnja uopće se nije osvrnuo na sadržaj odluke Ustavnog suda od 27. studenog 2003. godine, broj U-I-2566/2003 i dr. (NN 190/2003), posebno st. II. njene izreke. Nadalje sud prvog stupnja nije tu odluku sagledao u okviru odredbe čl. 55. st. 2. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (NN 49/02), nije se stvarno upustio u ocjenu koji je zakon blaži, s osnove ocjene kontinuiteta neprava, kada bi i bilo prihvatljivo stajalište o primjeni ovog zakona, koje stajalište, obzirom na određenje vremenskog važenja odluke Ustavnog suda nije osnovano ni prihvatljivo.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.351/05 od 27. rujna 2005. godine

2. KAZNENO PRAVO – OPĆENITO

Primjena blažeg zakona

(čl. 3. st. 2. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Postoji kontinuitet tipa neprava između krivičnog djela iz čl. 102. st. 2. u vezi st. 1. alineja 6. KZRH i kaznenog djela iz čl. 292. st. 2. u vezi st. 1. alineja 6. KZ.

Iako je uslijed ustanovljene bitne postupovne povrede i posljedice iste, pobijano rješenje neispitljivo u odnosu na, po rangu niže, žalbene osnove, značenje prigovora povrede kaznenog zakona, sadržajno iz čl. 368. toč. 4. ZKP, o primjeni kaznenog zakona koji se ne može primijeniti, obzirom na vrijeme počinjenja djela i vremensko važenje Kaznenog zakona, te odnos kontinuiteta neprava kaznenih djela iz čl. 102. KZRH i čl. 292. KZ, upućuje na potrebu davanja odgovora na isti. Odgovor na navedeno pitanje primjene kaznenog zakona, primjene blažeg zakona i pravnog kontinuiteta tipa neprava u pogledu kaznenog djela u pitanju sadržan je u Vjerodostojnom tumačenju članka 23. u svezi čl. 1. Zakona o izmjenama Krivičnog zakona Republike Hrvatske (NN 91/92), objavljenom 13. prosinca 2004. godine, NN 175/04, sve obzirom na prirodu i retroaktivno djelovanje vjerodostojnih tumačenja zakonodavnog tijela države. Navedenim je tumačenjem, po stavu ovog vijeća, otklonjena dvojba o kontinuitetu neprava između, osim u pogledu određenja vrste imovine (društvene ili imovine uopće kod al. 6. st. 1. čl. 102. KZRH, odnosno čl. 292. KZ), sadržajno u cijelosti podudarnih zakonskih opisa kaznenog djela zlouporabe ovlasti u gospodarskom poslovanju.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kv.110/05 od 14. lipnja 2005. godine

3. KAZNENO PRAVO – TIJEK I PREKID ZASTARE KAZNENOG PROGONA

Zastara kaznenog progona prekida se svakom postupovnom radnjom koja se poduzima radi kaznenog progona počinitelja zbog počinjenog kaznenog djela

(čl. 20. st. 3. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

U konkretnom predmetu izmjenom, tijekom glavne rasprave, prema rezultatima dokaznog postupka, pravne i zakonske kvalifikacije kaznenog djela od kaznenog djela iz čl. 215. st. 4. u vezi st. 1. KZRH (čl. 337. KZ) na kazneno djelo iz čl. 102. st. 2. u vezi st. 1. al. 6. KZRH (čl. 292. KZ) nije došlo do nemogućnosti kaznenog progona uslijed "relativne" zastare kaznenog progona za potonje djelo, jer se, pored očuvanog činjeničnog identiteta kojim se opisuje stvaran događaj, radi i o srodnim kaznenim djelima, koja stoje u odnosu glavnog i supsidijarnog, tako da je pokretanjem kaznenog postupka za prvospomenuto kazneno djelo prekinuta zastara kaznenog progona u smislu odredbe čl. 20. st. 3. KZ.

Izraženo pravno shvaćanje u pobijanoj presudi (strana 13/I) gdje sud prvog stupnja ne prihvaća prigovor okrivljenika da je prekvalifikacijom krivičnog djela iz čl. 215. st. 4. u vezi st. 1. KZRH (337. st. 4. u vezi st. 1. KZ) u krivično djelo iz čl. 102. st. 2. u vezi st. 1. al. 6. KZRH (čl. 292. st. 2. u vezi st. 1. al. 6. KZ), nije došlo do relativne zastare i razloge navedene u tom dijelu pobijane presude prihvaća i ovaj sud drugog stupnja. Pravilno, naime, sud prvog stupnja u tom dijelu svoje presude navodi da pokretanje krivičnog postupka zbog krivičnog djela iz čl. 215. st. 4. u vezi st. 1. KZRH, protiv okrivljenika je pokrenut postupak radi postupka i događaja koji ima obilježja krivičnog djela i da su obilježja krivičnog djela u cijelosti očuvana i u izmijenjenoj činjeničnom opisu bez obzira na naknadnu izmjenу zakonskog opisa i pravne kvalifikacije na što je državni odvjetnik ovlašten temeljem odredbe čl. 341. ZKP. U tom smislu, pravilno nadalje zaključuje sud prvog stupnja, a usporedbom krivičnih djela iz čl. 215. i čl. 102. KZRH, da se radi o krivičnim djelima čija se zona

kažnjivosti preklapa te da krivično djelo iz čl. 215. KZRH, predstavlja i supsidijarno krivično djelo koje se primjenjuje, kada se ne može primijeniti drugo krivično djelo i da navedena dva krivična djela iz čl. 215. KZRH i čl. 102. KZRH, stoje u odnosu općeg čl. 215. KZRH i posebnog čl. 102. KZRH. Navedena pravna shvaćanja prihvaća i ovaj sud drugog stupnja, pogotovo, što je u pitanju istovjetnost događaja koji predstavljaju radnju počinjenog krivičnog djela, zbog čega je u smislu čl. 91. st. 3. OKZRH prekinut tijekom zastare, podnošenjem istražnog zahtjeva državnog odvjetnika za krivično djelo iz čl. 215. KZRH. I konačni zaključak suda prvog stupnja u navedenom dijelu, da nije zastupila relativna zastara iz navedenih razloga, prihvaća i ovaj sud drugog stupnja.

Neosnovano stoga okrivljenik, pobija takvo pravno shvaćanje suda prvog stupnja, u kom smislu se u žalbi navodi da je ranijom optužnicom okrivljeniku stavljeno na teret da je za vlastitu korist i za korist F. Š. dao zajam od 100.000,00 kuna i da je time za sebe i Š. ostvario protupravnu imovinsku korist u navedenom iznosu, dok mu je izmijenjenom optužnicom stavljeno na teret, da je na opisani način, da pribavi nepripadnu imovinsku korist, dao zajam "L. k." d.o.o., i da je na taj način ošteti "B." za 1000.000,00 kuna u korist "L. k." d.o.o., pa stoga okrivljenik smatra da nema ni govora o identičnosti dviju optužnica, jer da je izmijenjena optužnica druga optužnica, kako u odnosu na subjekte tako i u odnosu na pravnu podlogu okrivljenikovog postupanja.

Prema žalitelju, imajući u vidu krivična djela iz čl. 215. KZRH, čijim počinjenjem se pribavlja imovinska korist sebi ili drugome, a po čl. 102. KZRH, da se imovinska korist pribavlja drugom poduzeću ili društveno pravnoj osobi je po žalitelju razlika bitna, jer se po prvom krivičnom djelu korist pribavlja sebi ili drugome a po drugom krivičnom djelu pravnoj osobi.

Međutim, ovi prigovori nisu prihvatljivi upravo iz razloga koje je sud prvog stupnja naveo u obrazloženju svoje presude na strani 13/I, kako je to već naprijed navedeno, pa stoga ovaj sud ne nalazi da je sud prvog stupnja povrijedio kazneni zakon, na štetu okrivljenika, koju povredu ne nalazi niti ispitivanjem pobijane presude temeljem čl. 379. st. 1. točka 2 ZKP.

Što više, nije prihvatljiv, a s obzirom na iznijeto, prihvatljivo pravno shvaćanje suda prvog stupnja da se navedena kaznena djela nalaze u odvojenim glavama kaznenog zakona, što je inače točno, ali i po nalaženju ovoga suda nisu u pitanju dva različita, druga kaznena djela, već drugačija, s obzirom na zaštitni objekt, a koji je u pogledu oba kaznena djela identičan.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.129/04 od 18. svibnja 2004. godine

4. KAZNENO PRAVO – TIJEK I PREKID ZASTARE KAZNENOG PROGONA

Zastara kaznenog progona prekida se svakom postupovnom radnjom koja se poduzima radi kaznenog progona počinitelja zbog počinjenog kaznenog djela

(čl. 20. st. 3. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Zastara kaznenog progona prekinuta je poduzimanjem kaznenog progona počinitelja zbog počinjenog kaznenog djela iz čl. 216. st. 1. KZ, iako je tijekom glavne rasprave državni odvjetnik izmijenio činjenični opis, pravnu i zakonsku kvalifikaciju, označujući djelatnost okrivljenika kao počinjenje kaznenog djela iz čl. 236. KZ, jer se ne radi o drugom, vrstom različitom djelu, već o djelima iz iste glave KZ, s istim zaštitnim objektom i dijelom preklapajućim opisom obilježja kaznenih djela.

Nije u pravu žalitelj kada presudu suda prvog stupnja pobija naznačujući da je u konkretnom predmetu došlo do povrede odredbe čl. 368. toč. 3. ZKP, jer je nastupila okolnost koja isključuje kazneni progon, zbog nastupa „relativne“ zastare kaznenog progona za kazneno djelo iz čl. 236. KZ. Ovo stajalište žalitelj obrazlaže navodeći kako je protiv okrivljenika bio u tijeku kazneni postupak, zbog počinjenja kaznenog djela krađe iz čl. 216. st. 1. KZ, a da je tijekom glavne rasprave, 13. listopada 2004. godine državni odvjetnik izmijenio činjenični, pravni i zakonski opis optužujući sada okrivljenika zbog počinjenja kaznenog djela prikrivanja iz čl. 236. KZ. Okrivljenik je, izlažući kronološki tijek kaznenog postupka na opisani način stajališta, da je opisanom izmjenom optužbe državni odvjetnik u stvari odustao od optužbe za kazneno djelo iz čl. 216. st. 1. KZ, poduzimajući tek izmjenom optužbe gonjenje protiv okrivljenika zbog kaznenog djela iz čl. 236. KZ, za koje djelo je nastupila zastara progona u travnju 2002. godine.

Ovo stoga, što žalitelj polazi od pogrešnog pravnog stajališta da je u konkretnom predmetu nastupila, izmjenom optužbe, relativna zastara kaznenog progona okrivljenika za kazneno djelo prikrivanja, ispuštajući iz vida sadržaj odredbe čl. 20. st. 3. KZ, zajedno s razmatranjem sadržaja „originalne“ optužbe protiv okrivljenika i odnosa kaznenog djela iz čl. 236. KZ prema kaznenom djelu iz čl. 216. st. 1. KZ kao drugačijeg, ali srodnoga kaznenog djela, povezanog smještajem u istu glavu kaznenih djela protiv imovine, time da oba djela imaju isti zaštitni objekt - imovinu. Tako žalitelju valja odgovoriti, kako je protiv njega pokrenut kazneni postupak zbog kaznenog djela krađe, činjenično opisanog kao prisvajanje određene količine boca piva „Amstel“ na štetu oštećenika „G. t.“ d.o.o. Z., dok mu je izmijenjenom optužbom stavljeno na teret kupnja i preprodaja određene količine piva, za koju je znao da je pribavljena kaznenim djelom počinjenim na štetu društva „G. t.“ d.o.o. Z. Već samom usporedbom navedenih opisa načina počinjenja djela, razmatrajući iste unutar okvira kaznenih djela iz čl. 216. st. 1. i čl. 236. KZ, te u širem smislu unutar glave XVII KZ, vidljivo je kako se radi o kaznenim djelima iste vrste, s istim zaštitnim objektom, te i djelomičnim preklapanjem sadržaja optuženja. Slijedom navedenoga, postupajući u okviru ovlasti iz čl. 341. ZKP, državni je odvjetnik, opisanim izmjenama optužbe, okrivljenika, sukladno rezultatima dokaznog postupka optužio, ne za drugo, vrstom različito, već za drugačije kazneno djelo, u kojoj situaciji nije moglo doći do zastare kaznenog progona, koja je prekinuta podnošenjem optužnog prijedloga protiv okrivljenika, pa konkretnu procesnu situaciju valja razmatrati isključivo u okviru odredbe čl. 20. st. 6. KZ o „apsolutnoj“ zastari kaznenog progona.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.93/05 od 4. ožujka 2005. godine

5. KAZNENO PRAVO – TIJEK I PREKID ZASTARE KAZNENOG PROGONA

Zastara kaznenog progona prekida se kada počinitelj počini isto tako teško kazneno djelo

(čl. 20. st. 4. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

U konkretnom predmetu nije nastupila "relativna" zastara kaznenog progona, jer je optuženik nakon počinjenja kaznenog djela, koje je predmet konkretnog postupka, a prije proteka roka zastare kaznenog progona za to djelo, počinio jednako teško kazneno djelo, čime je u smislu čl. 20. st. 4. KZ došlo do prekida zastare.

Naime, suprotno stajalištu prvostupanjskog suda da je u konkretnom slučaju, za predmetna kaznena djela za koja su zapriječene kazne zatvora do pet godina, nastupila relativna zastara kaznenog progona, stoga što je u smislu čl. 19. st. 1. alineja 4 KZ proteklo pet godina od njihova počinjenja, najkasnije 7. travnja 1998. godine, pa do podnošenja optužnog prijedloga 19. siječnja 2004. godine, kao postupovne radnje poduzete radi kaznenog progona počinitelja u pravu je državni odvjetnik, a što proizlazi iz spisa, priložene pravomoćne presude Općinskog suda u V. od 20. svibnja 2002. godine broj K.286/01-25, protiv okr. S. R. i dr., zbog kaznenog djela iz čl. 315. st. 1. KZ, počinjenog 10. travnja 2000. godine, da je tijekom zastare kaznenog progona navedenom okolnošću prekinut u smislu odredbe čl. 20. st. 4. KZ.

Jednako kao i za kaznena djela u pitanju, za kazneno djelo iz navedene pravomoćne presude zapriječena je kazna zatvora od tri mjeseca do pet godina, što znači da je okr. S. R., od dana kada je za kaznena djela iz optužnog prijedloga tekla zastara, počinio isto tako teško kazneno djelo, čime je zastara (relativna) prekinuta, pa je rok od pet godina počeo teći iznova od 10. travnja 2000. godine, te je zastara prekinuta podnošenjem optužnog prijedloga zaprimljenog u nadležnom sudu 9. veljače 2004. godine.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.112/04 od 4. svibnja 2004. godine

6. KAZNENO PRAVO – TIJEK I PREKID ZASTARE KAZNENOG PROGONA

«Apsolutna» zastara kod tzv. kolektivnog kaznenog djela

(čl. 20. st. 3. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00)

«Apsolutna» zastara kaznenog progona kod kolektivnog kaznenog djela, počinjenog višekratnim ponavljanjem radnji počinjenja kaznenog djela tijekom određenog razdoblja počinje teći tek poduzimanjem posljednje radnje koja ulazi u sastav tog kaznenog djela.

Valja istaknuti, kako je ovaj sud drugog stupnja, stajališta utemeljenog na oficijoznom ispitivanju pobijane presude, kako u konkretnom predmetu nije nastupila niti apsolutna zastara kaznenog progona, usprkos proteku roka od šest godina od dijela razdoblja počinjenja kaznenog djela (veljača do 07. travnja 1999. godine). Ovo stajalište se temelji na zaključku

kako se okrivljeniku na teret stavlja počinjenje kaznenog djela iz čl. 236. KZ poduzetog višekratnim ponavljanjem radnji počinjenja tijekom određenog razdoblja, koja bi svaka radnja samostalno činila radnju počinjenja toga kaznenog djela, čime je u stvari okrivljenik optužen za počinjenje kolektivnog kaznenog djela prikrivanja. Obzirom na vrstu počinjenog kaznenog djela, koje u sebi obuhvaća i opisanu vremensku komponentu, te polazeći i od stajališta zauzetog u sudskoj praksi, valja navesti kako kod kolektivnih kaznenih djela, zastara progona počinje teći tek poduzimanjem posljednje radnje koja ulazi u sastav tog kaznenog djela, dakle 07. travnja 1999. godine, tako da u konkretnom predmetu nije nastupila zastara kaznenog progona okrivljenika.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.93/05 od 4. ožujka 2005. godine

7. KAZNENO PRAVO – TIJEK I PREKID ZASTARE KAZNENOG PROGONA

«Apsolutna» zastara kod produljenog kaznenog djela

(čl. 20. st. 3. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00)

Vrijeme apsolutne zastare kaznenog progona računa se odvojeno za svako kazneno djelo koje ulazi u sastav produljenog djela. Sud drugog stupnja u takvoj će situaciji, u izreci potvrđujuće presude ispustiti pojedinačna kaznena djela kod kojih je nastupila zastara kaznenog progona, označujući da je optuženik (optuženici) samo preostalim radnjama, za koje nije nastupila «apsolutna» zastara kaznenog progona, počinio produljeno kazneno djelo.

U pravu su žalitelji opt. N. D. i opt. B. D. kada u okviru žalbene osnove povrede kaznenog zakona iz čl. 366. toč. 2 ZKP ukazuju da je za pojedine radnje u sastavu produljenog kaznenog djela prijave iz toč. 1) izreke pobijane presude, nastupila apsolutna zastara pokretanja kaznenog postupka, pa je u odnosu na njih ostvarena povreda zakona u pitanju iz čl. 368. toč. 3 ZKP. Isto je ustanovljeno i ispitivanjem po službenoj dužnosti, u povodu podnesenih žalbi stranaka, u smislu čl. 379. st. 1. toč. 2 ZKP, glede djelatnosti oboje optuženika iz toč. 1), podtočke 7., 8., 13., 27., 28., 29., 38., 41., 45., 47., 49., 50., 54., 55., 59., 60., 61., 62., 66. i 71. izreke pobijane presude, koja se odvijala kroz radnje počinjenja u vremenskom razdoblju od 27. lipnja 1997. godine do 11. veljače 1998. godine.

Naime, ako su kaznena djela koja ulaze u sastav produljenog kaznenog djela i po novom i po starom zakonu predviđena kao kaznena djela, a novi kazneni zakon je za počinitelje blaži, primjenjuje se taj zakon na cjelokupnu kriminalnu djelatnost optuženika, time da se produljeno kazneno djelo pravno kvalificira prema najtežem dijelu u njegovu sastavu. Međutim, naprijed navedene radnje optuženika tvorile su, svaka za sebe, zakonska obilježja kaznenog djela prijave, iz čl. 137. KZRH, po kojem zakonu su i za običnu i za kvalificiranu prijavu bile zapriječene strože kazne negoli po novom Kaznenom zakonu (NN br. 110/97), po kojem zakonu te radnje, opet svaka zasebno, tvore obilježja kaznenog djela iz čl. 224. st. 1. KZ, za koje je zapriječena novčana kazna ili kazna zatvora do tri godine.

Kako je odredbom čl. 3. st. 2. KZ propisano da se u slučaju ako se nakon počinjenja kaznenog djela zakon izmjeni, obvezno treba primijeniti zakon koji je blaži za počinitelja, a novi zakon je nedvojbeno blaži, pa je u ovom predmetu primijenjen novi Kazneni zakon

prema kojem je, obzirom na izneseno, u smislu čl. 19. alineja 5. u vezi čl. 20. st. 6. ZKP, za naprijed citirane radnje iz sastava produljenog kaznenog djela, nastupila apsolutna zastara, protekom šest godina od njihova počinjenja.

Posebno se navodi da za produljeno kazneno djelo relativna zastara pokretanja kaznenog postupka počinje teći od vremena počinjenja posljednjeg djela koje ulazi u sastav produljenog djela, međutim, prema sudskoj praksi, vrijeme apsolutne zastare pokretanja kaznenog postupka računa se odvojeno za svako kazneno djelo koje ulazi u sastav produljenog djela.

Stoga za pojedine radnje optuženika iz sastava produljenog kaznenog djela zbog nastupanja apsolutne zastare, kao okolnosti koja isključuje kazneni progon, nije bilo moguće primijeniti kazneni zakon, već samo na onu djelatnost optuženika označenu u toč. III ove drugostupanjske odluke, u dijelu presude, pa je, njihovim izostavljanjem iz sastava tog kaznenog djela, također sukladno općeusvojenoj sudskoj praksi, radi pravilne primjene kaznenog zakona na utvrđeno činjenično stanje, preinačena toč. 1) izreke prvostupanjske presude u navedenom pravcu.

(izreka presude suda drugog stupnja, nap. ur. – «Djelomično se prihvaćaju žalbe opt. N. D. i opt. B. D., a u povodu tih žalbi i žalbe državnog odvjetnika, po službenoj dužnosti, preinačuje se pobijana presuda u primjeni kaznenog zakona i pravnoj oznaci djela, te se izriče da su optuženici samo djelatnošću opisanom pod toč. 1), podtočke 1., 2., 3., 4., 5., 6., 9., 10., 11., 12., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 39., 40., 42., 43., 44., 46., 48., 51., 52., 53., 56., 57., 58., 63., 64., 65., 67., 68., 69., 70., 72., 73., 74., 75., 76., 77., 78., 79., 80., 81. i 82. njezine izreke, za koju su tom presudom proglašeni krivima, supočinili produljeno kazneno djelo prijevare, iz čl. 224. st. 4. u vezi st. 1. u vezi čl. 61. u vezi čl. 35. st. 3. KZ.»)

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.267/03 od 17. veljače 2004. godine

8. KAZNENO DJELO – OPĆENITO

Uzročna veza

(čl. 25. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Postoji kaznenopravno relevantna uzročna veza između protupravnog ponašanja jednog sudionika u prometnoj nesreći i nastupjele posljedice po zaštićeno dobro, sigurnost prometa, neovisno od nepropisne vožnje drugog sudionika, kao suuzročnika, u istoj prometnoj nesreći.

Sukladno činjeničnim zaključcima suda prvog stupnja, a obzirom na prethodno izloženo stajalište žalitelja glede uzroka prometne nesreće, a time i krivnju optuženika, neophodno je istaknuti da nepropisna vožnja vozača motokultivatora, bez ikakvih svjetala, protivna odredbi iz čl. 75 st. 1 Zakona o sigurnosti prometa na cestama, ujedno udaljena od desnog ruba cesta, ali unutar desnog prometnog traka, uz napomenu da se ne radi o cesti namijenjenoj isključivo za promet motornih vozila, te znakovita alkoholiziranost ovog sudionika u prometu, što je sukladno činjeničnom utvrđenju prvostupanjskog suda, ne opravdava nepropisnu vožnju optuženika koji je, što je s izvjesnošću utvrđeno, kršio odredbu

iz čl. 26 st. 1 Zakona o sigurnosti prometa na cestama, jer je svaki od sudionika u prometu dužan poduzeti sve što je u njegovoj moći da ukloni situaciju stvorenu nepropisnom vožnjom drugog. Kada zbog protupravnog ponašanja u prometu, što je slučaj u konkretnoj situaciji, dva sudionika, dođe do ugrožavanja sigurnosti prometa, onda nepropisnost vožnje od strane jednog sudionika ne može isključiti krivnju onog drugog, koji je također nepropisno vozio, kao u ovom slučaju optuženik.

Naime, prema stanju stvari u ovom predmetu izvjesno je da je eksces brzine u kojem se nalazio optuženik bio iznimno visok, preko 30 km/h za vožnju oborenim svjetlima, a nesreća bi bila izbjegljiva da se kretao propisno adekvatnom brzinom, što znači da nepropisnost u vožnji vozača motokultivatora, kao suuzročnik štetnog događaja, ne utječe na postojanje pravno-relevantne uzročne veze između kršenja navedenog prometnog propisa od strane optuženika i inkriminirane posljedice u vidu ugrožavanja sigurnosti prometa izazivanjem prometne nesreće, te krajnje posljedice, također pripisive nehaju optuženika, u vidu smrti jedne osobe.

Županijski sud u Varaždinu. Kž.73/00, od 09. svibnja 2000. godine

9. KAZNENO DJELO – OPĆENITO

Uzročna veza

(čl. 25. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Neadekvatno pružena medicinska pomoć ne prekida pravnorelevantnu uzročnu vezu između protupravne radnje optuženika (nepropisne vožnje) i nastupjele posljedice (smrti oštećenika, kao posljedice povreda zadobivenih u prometnoj nesreći), već se može razmatrati isključivo u okviru pitanja iz čl. 56. st. 2. KZ kod odluke o vrsti i mjeri kaznene sankcije.

Upravo iz razloga koji su navedeni u spomenutom dijelu obrazloženja pobijane presude, nisu prihvatljivi razlozi iz žalbe i tamo izraženo pravno shvaćanje, o čemu se vrlo okolnosno izjasnio i državni odvjetnik u svom odgovoru na žalbu. Sud prvog stupnja se u navedenom dijelu presude određeno, na uvjerljiv i u svemu prihvatljiv način izjasnio i zauzeo pravilno pravno shvaćanje, zašto smatra da u konkretnom slučaju nije došlo do prekida uzročno-posljedične veze između radnje okrivljenika (njegove vožnje) i nastupjele posljedice (smrti oštećenika), koja je u direktnoj uzročnoj vezi s tjelesnim ozljedama koje je oštećeniku, nema sumnje, nanio okrivljenik, kada je, upravljajući osobnim automobilom, prešao na lijevu stranu kolnika, gledano u svom pravcu kretanja, i tamo naletio na oštećenika koji se pravilno kretao iz suprotnog smjera vozeći se na biciklu.

Ovdje treba još samo dodati da eventualnom, neadekvatno pruženom medicinskom pomoći u saniranju zdravstvenog stanja oštećenika od strane medicinskog osoblja u bolnici u K., nije prekinuta uzročna veza između naprijed navedene vožnje okrivljenika i smrti oštećenika. Ta okolnost je od značaja za odluku o kaznenoj sankciji, što je sud prvog stupnja imao i vidu, o čemu će još biti govora.

Naime, o prekidu uzročne veze, u konkretnom slučaju, moglo bi se govoriti samo da je prvi uzrok, ovdje protuzakonita vožnja okrivljenika i nalet na oštećenika, prestao djelovati uslijed nekog događaja koji je posve neovisno od njega stvorio novu uzročnu vezu. Ovdje toga nema. Zato je okrivljenik kriv za predmetno kazneno djelo, a pravno shvaćanje iz pobijane presude je pravilno i u svemu prihvatljivo, pa ga ovaj sud drugog stupnja u cijelosti prihvaća, kao što je to već naprijed navedeno.

Županijski sud u Varaždinu, Kž.67/01, od 20. ožujka 2001. godine

10. KAZNENO PRAVO – NAČIN POČINJENJA KAZNENOG DJELA

Nečinjenje kao način počinjenja kaznenog djela

(čl. 25. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Optuženik je u konkretnom slučaju kršeći svoju garantnu funkciju, koju prema prirodi stvari, kao osoba koja upravlja opasnom stvari ima prema osobama koje se nalaze unutar dosega te stvari, propustom dovoljne provjere počinio teško kazneno djelo protiv opće sigurnosti iz čl. 271. st. 4. u vezi čl. 263. st. 4. u vezi st. 1. KZ nečinjenjem.

Žalitelja posebno valja upozoriti na ulogu koju u uzročno-posljedičnom slijedu imaju najprije optuženikov propust dovoljne provjere gdje se nalazi oštećenik, a zatim njegova radnja pokretanja kamiona, što je dovelo do posljedice pregaženja oštećenika i njegova usmrćenja. Optuženik je u konkretnoj situaciji, kao osoba koja nadzire i upravlja izvorom opasnosti, što skup vučnog i vučenog vozila u pokretanju nedvojbeno jeste za osobe koje se nalaze u neposrednoj zoni kretanja istoga, bio u ulozi garanta koji je dužan spriječiti nastup štetne posljedice po zaštićeno dobro; ovdje sigurnost ljudi. Propustom poduzimanja potrebne prethodne provjere da li je oštećenik već započeo s podešavanjem kočnica, optuženik je propustio poduzeti radnju koju mu nalaže njegova garantna funkcija, pa je slijedom toga njegov propust izjednačen, u smislu čl. 25. st. 2. KZ, s radnjom počinjenja kaznenog djela iz čl. 271. st. 4. u vezi čl. 263. st. 4. u vezi st. 1. KZ. Stoga je sud prvog stupnja pravilno podvedeći utvrđeno činjenično stanje pod citirane odredbe materijalnog prava utemeljeno proglasio optuženika krivim za počinjenje ovog kaznenog djela.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.309/04, od 16. studenoga 2004. godine

11. KAZNENO PRAVO – MJESTO POČINJENJA KAZNENOG DJELA

Mjesto počinjenja kaznenog djela

(čl. 27. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Mjesto počinjenja djela, kao, uz ostale funkcije te činjenice, odrednica mjesne nadležnosti suda, je mjesto gdje je počinitelj radio, te mjesto gdje je u cjelini ili djelomično nastupila posljedica iz zakonskog opisa kaznenog djela. Stoga je u konkretnom slučaju mjesto počinjenja kvalificiranog kaznenog djela uvrede, mjesto gdje je počinitelj radio, te ujedno i isto mjesto gdje su u cijelosti nastupile posljedice tog kaznenog djela, izricanjem uvredljivog sadržaja pred više osoba.

Pravilno, naime, sud prvog stupnja, a protivno žalbenim navodima, zaključuje da iz privatne tužbe proizlazi da se radnja počinjenja kaznenog djela sastoji u iznošenju određenog uvredljivog verbalnog sadržaja pred više osoba – brojnim novinarima i da je tu radnju okrivljenik poduzeo u Z. u zgradi S. Republike Hrvatske, pa da stoga opis kaznenog djela ne otvara prostora zaključku da bi posljedice okrivljenikove radnje nastupile i na području mjesne nadležnosti Općinskog suda u V.

Iz navedenih razloga, sud prvog stupnja smatra da je mjesnu nadležnost u ovom kaznenom predmetu trebalo procijeniti polazeći od činjenice da je privatnom tužbom Z. označen kao jedino mjesto počinjenja kaznenog djela, a prema odredbi čl. 2. Zakona o područjima i sjedištima sudova, prema mišljenju suda prvog stupnja, stoga je za suđenje u ovom kaznenom predmetu mjesno nadležan Općinski sud u Z.

Izraženom stajalištu suda prvog stupnja, u pobijanom rješenju, treba samo dodati, a naročito, kada su u pitanju kaznena djela protiv časti i ugleda – uvredom i klevetom, kao u konkretnom slučaju, iz čl. 199. st. 2. KZ, da je u smislu čl. 27. st. 1. Kaznenog zakona (KZ) za određivanje mjesta počinjenja kaznenog djela gdje je u cjelini ili djelomično nastupila posljedica iz zakonskog opisa kaznenog djela, mjesnu nadležnost trebalo procjenjivati s polazišta dviju alternativa.

Po jednoj alternativni mjesto gdje je nastupila posljedica počinjenog kaznenog djela određuje se prema namjeri počinitelja kaznenog djela, bilo izravnoj bilo neizravnoj, dakle, da je počinitelj svjestan svog djela i hoće njegovo počinjenje i da posljedica nastupa upravo na određenom mjestu, kao u konkretnom slučaju u Z.

Dakle, mjesto počinjenja kaznenog djela je u takvom slučaju, s obzirom na posljedicu određeno sviješću i voljom počinitelja.

Po drugoj alternativni, mjesto posljedice počinjenog kaznenog djela, određuje se vjerojatnošću gdje je sve posljedica mogla nastupiti, s obzirom na poduzetu radnju počinjenja kaznenog djela i neke druge okolnosti djela.

Prema tome, u konkretnom slučaju, a kako je to pravilno i navedeno u pobijanom rješenju, mjesto počinjenja kaznenog djela je, nema sumnje, u Z., u zgradi S. Republike Hrvatske pred više osoba u smislu čl. 199. st. 2. KZ, pa nema sumnje, da je počinitelj kaznenog djela, u konkretnom slučaju okrivljenik, postupio u namjeri da posljedica nastupi

upravo tamo gdje su i izgovorene inkriminacije iz privatne tužbe, dakle, u Z. u zgradi S. Republike Hrvatske pred većim brojem osoba, koje je privatni tužitelj u svojoj privatnoj tužbi, i predložio da se ispituju kao svjedoci.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.407/05 od 2. studenoga 2005. godine

12. KAZNENO PRAVO – BEZNAČAJNO DJELO

Ispunjene su pretpostavke za zaključak o beznačajnosti djela osumnjičenika

(čl. 28. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Iako radnja osumnjičenika ispunjava obilježja kaznenog djela iz čl. 311. st. 2. u vezi st. 1. KZ, djelo je očito beznačajno s obzirom na način postupanja počinitelja, njegovu krivnju i nastupjelu posljedicu za zaštićeno dobro i pravni sustav.

Prema ocjeni ovog vijeća, u konkretnom slučaju, iako iz prikupljenih potrebnih obavijesti i podataka kriminalističke obrade postoji osnovana sumnja da su u djelatnosti osumnj. Z. K. ostvarena obilježja zakonskog bića kaznenog djela iz čl. 311. st. 2. u vezi st. 1. KZ, jer je registarska pločica javna isprava koju izdaje nadležno tijelo državne vlasti u propisanoj formi, pa kada je takva registarska pločica izrađena u neutvrđenoj mehaničarskoj radionici, ona predstavlja lažnu javnu ispravu, dok njeno montiranje na stražnju stranu teretnog vozila i tada sudjelovanje u prometu takvim vozilom predstavlja njenu uporabu kao prave, nema kaznenog djela zbog njegove očite beznačajnosti s obzirom na način postupanja počinitelja, njegovoj krivnji i nastupjelu posljedicu za zaštićeno dobro i pravni sustav, slijedom čega su ostvareni uvjeti za primjenu čl. 28. KZ.

Naime, neovisno o apstraktnoj težini kaznenog djela krivotvorenja isprave iz čl. 311. st. 2. u vezi st. 1. KZ obzirom na značenje zaštitnog objekta i zapriječenu kaznu, imajući u vidu činjenicu da je osumnjičenik stražnju registarsku pločicu svojeg teretnog vozila izgubio u Rusiji, gdje mu je na svaki način bilo tegotno u zakonom propisanoj proceduri preko veleposlanstva Republike Hrvatske u Moskvi ishoditi novu, pa je u povratku u Republiku Hrvatsku rabio izrađenu lažnu registarsku pločicu, nakon čega je odmah poduzeo odgovarajuće mjere u Policijskoj upravi M., koje, suočen s administrativnim zaprekama nije uspio realizirati u smislu izdavanja druge registarske pločice, nadalje, kaznena prijava protiv njega slijedi tek kada njegova supruga R. K. na policiji odjavljuje vozilo i vraća jednu originalnu, te jednu krivotvorenu registarsku pločicu, što bi u širem smislu imalo značenje samoprijavlivanja.

Izloženo ukazuje da je na opisanu djelatnost, osumnjičenik, koji je neosuđivana osoba, bio motiviran pojednostavljenjem povratka u domovinu, pa su i njegov način postupanja i krivnja, kao i posljedica za zaštićeno dobro u razini minimalnog zadiranja u pravni sustav koje ne zahtijeva kaznenopravnu zaštitu jer je njegovo djelo beznačajno i u svemu podvodljivo pod materijalnopravnu odredbu iz čl. 28. KZ.

Županijski sud u Varaždinu, Kv.189/00, od 23. studenog 2000. godine

13. KAZNENO PRAVO – NUŽNA OBRANA

Nužna obrana

(čl. 29. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Opravdano je sud prvog stupnja utvrdio ispunjenje svih pretpostavki za zaključak da je postupanje optuženika bilo u nužnoj obrani.

Naprotiv, sud prvog stupnja je na temelju rezultata provedenog kaznenog postupka, ispravne ocjene obrane optuženika i svih izvedenih dokaza, a koji su rezultat odista iscrpno i savjesno provedene glavne rasprave, pravilno i potpuno utvrdio sve odlučne činjenice i za svoju oslobađajuću presudu dao objektivno prihvatljive i dostatno uvjerljive razloge, kao i za sva činjenična utvrđenja prema kojima je opt. D. B. bio u položaju nužne obrane, pa nije počinio kazneno djelo za koje je optužen.

Naime, zahvat koji je poduzeo oštećenik kada je s obje svoje ruke, nalazeći mu se iza leđa, objumio optuženika, koji je zbog invalidnosti lijevog ramena osjetio bol, bez obzira na intenzitet, ima značenje napada, budući je bio upravljen na tjelesni integritet optuženika. Osim što je bio stvaran, taj je napad bio i protupravan, jer oštećenik nije imao nikakvog pravnog ovlaštenja za svoju djelatnost, te aktualan, jer je stisak trajao sve dok ga se optuženik nije oslobodio.

Dakle, u situaciji u kojoj se optuženik našao, on je logički i prema životnom iskustvu mogao očekivati da će se takav stisak, a njime i bol koju je trpio, nastaviti. Stoga njegovo “otresanje“ laktovima u cilju oslobađanja od zahvata, predstavlja nužan čin adekvatne obrane, a takav njezin način i mjera u granicama su dozvoljene obrane, kao proporcionalni objektivno manje opasnosti i kvaliteti napadača i jačini napada. Pri tome, obzirom na krajnju posljedicu kod oštećenika u vidu teške tjelesne ozljede uslijed njegova pada nakon akcije optuženika, napominje se da proporcionalitet intenziteta i opasnosti napada i same obrane ne znači da onaj koji se brani ne smije prouzročiti napadaču težu posljedicu od one koja je njemu prijetila, ako je to bilo nužno potrebno za suzbijanje napada, kao u konkretnom slučaju, obzirom da se optuženik oštećenikova stiska imao pravo osloboditi na način kako je to i učinio, ne postupajući s namjerom da ovome nanese štetu.

Obzirom na daljnji prigovor iz žalbe, ova, kao prijeko potrebna, pa time i dopuštena, obrana optuženika, bila je takva i uz okolnost oštećenikove znakovite alkoholiziranosti, budući je ta činjenica, koja ne isključuje optuženikovo pravo da se brani, odlučna samo za ocjenu potrebite mjere obrane, a ta je, prema svim utvrđenim, te naprijed analiziranim, činjenicama nedvojbeno bila u granicama dopuštene i potrebne obrane od konkretnog napada oštećenika, tako da je optuženik nije prekoračio.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.259/03 od 28. listopada 2003. godine

14. KAZNENO PRAVO – NUŽNA OBRANA

Pitanje dopuštenosti isključenja protupravnosti kod kaznenih djela protiv časti i ugleda, postupanjem optuženika u nužnoj obrani

(čl. 29. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Iako je nužna obrana kao opći razlog isključenja protupravnosti, moguća i kod kaznenih djela protiv časti i ugleda, konkretna situacija gdje je optuženica uzvratila klevetom na prethodni izričaj klevetničkog sadržaja privatne tužiteljice, ne zadovoljava pretpostavke iz čl. 29. st. 2. KZ.

Nadalje i tvrdnja da okolnosti konkretnog slučaja ispunjavaju pretpostavke iz čl. 29. KZ, protivne su određenju konkretnih obilježja i načina počinjenje kaznenog djela klevete, kao trenutnog kaznenog djela, dovršenog iznošenjem klevetničkog sadržaja, tako da trajanje protupravnog napada na pravno dobro časti, ne pruža mogućnosti za obranu, dok se pod pojmom nužno potrebne obrane nikako ne može smatrati uzvratanje klevete na prethodno izrečenu, koju činjenicu sud prvog stupnja utvrđuje i cijeni pri odabiru vrste i mjere kaznene sankcije. Iako, dakle postoji mogućnost isključenja protupravnosti nužne obrane kod kaznenog djela protiv časti i ugleda, okolnosti konkretnog slučaja ne pružaju mogućnost za primjenu odredbe čl. 29. KZ, jer se uzvratanje klevetničkim sadržajem, nikako ne može podvesti pod pojmove "obrane" i "nužno potrebne", dok posebice dovršenje prethodnog iznošenja klevetničkog sadržaja, niti ne pruža vremenski okvir za obranu od napada, koji je prestao.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.478/05 od 20. prosinca 2005. godine

15. KAZNENO PRAVO – RAZLOZI ISKLJUČENJA PROTUPRAVNOSTI KOJI NISU PREDVIĐENI KAZNENIM ZAKONOM

Pristanak oštećenika, u situaciji kada nad interesom oštećenika dominantnu funkciju nema neki javni interes u kaznenom progonu optuženika, isključuje protupravnost postupanja optuženika

Naime, na temelju rezultata provedenog kaznenog postupka, ispravne ocjene obrane optuženika i svih izvedenih dokaza, kako personalnih, tako i onih u vidu isprava, sud prvog stupnja je pravilno i potpuno utvrdio sve odlučne činjenice i za svoju presudu glede oslobađajućeg dijela dao objektivno prihvatljive, logične i odista uvjerljive razloge, kao i za sva činjenična utvrđenja prema kojima je ocijenio da u djelatnosti opt. D. L. zbog pristanka oštećenika nema protupravnosti predviđene u kaznenom zakonodavstvu, pa ga je na temelju čl. 340. toč. 1. ZKP/93. oslobodio od optužbe jer djelo za koje se optužuje po zakonu nije kazneno djelo.

Pobijajući presudu u njezinom oslobađajućem dijelu, pozivom na činjenična utvrđenja da je optuženik imao svojstvo zastupnika privatnog poduzeća koje se bavi gospodarskom djelatnošću u kojem je zaključio ugovor iz toč. 2.) izreke presude, kao štetan za poduzeće i znajući da je taj ugovor štetan, čime je i nastupila inkriminirana šteta, žalitelj iznosi tvrdnju o

potpunoj neprihvatljivosti činjeničnog zaključka prvostupanjskog suda utvrđenjem razloga isključenja protupravnosti u vidu pristanka oštećenika, budući, kako navodi, “za pojam nastupanja štete uopće nisu bitni nikakvi voljni elementi”, a pristanak određenih fizičkih osoba, kao članova određenih tijela u poduzeću, može značiti “samo da su i te osobe počinitelji istog kaznenog djela”.

Suprotno, međutim, navodima iz žalbe, koji, po stajalištu ovog suda drugog stupnja, pojednostavljenim i statičkim, te u uvjetima poduzetništva, pomalo anakronim tumačenjem štete kao objektivnog elementa kaznenog djela iz čl. 103. st. 1. KZRH, bez neophodne akceptacije izmijenjenih vlasničkih odnosa i tržišnog natjecanja, nisu prihvatljivi, a sukladno opširno i sadržajno iznesenim razlozima odnosnog dijela pobijane presude, potrebno je ukazati glede, u žalbi relevantno zanemarene, uloge tijela pravne osobe (skupština i upravni odbor “C.” d.d. V.) u njezinom upravljanju, da pravni poredak načelno uvažava pravo raspolaganja od strane titulara zaštićenog dobra. Shodno tome, a kako se u žalbi državnog odvjetnika ne daju nikakvi razlozi u prilog društvenog interesa za kaznenopravnom zaštitom koji bi u konkretnom slučaju bili prevalentni po prvostupanjskom sudu utvrđenom pristanku oštećenika kao razlogu isključenja protupravnosti, ovaj drugostupanjski sud prihvaća u cijelosti sve one zaključke u pobijanoj presudi koji daju odgovore na predmetno činjenično, te relevantno pravno pitanje, a kojima je suštinski već odgovoreno na tezi žalitelja u obrazloženju pobijane presude (počev od str. 7 odj. VI do str. 8 odj. III).

Zaključno, u ovoj kaznenoj stvari nedvojbeno utvrđene, odluke tijela oštećenika, kao pravne osobe, koje su prethodile zaključenju inkriminiranog ugovora po optuženiku, kao zastupniku privatnog poduzeća koje se bavi gospodarskom djelatnošću, budući se radi o odlukama titulara zaštićenog dobra koje su bile određene i izričite, time da je ona Upravnog odbora “C.” d.d. V. za optuženika bila sasvim konkretna i imperativna, predstavljaju pristanak oštećenika kao razlog isključenja protupravnosti, slijedom čega je prvostupanjski sud činjenično osnovano i na zakonu utemeljeno, po čl. 340. toč. 1. ZKP/93., opt. D. L. oslobodio od optužbe za kazneno djelo iz čl. 103. st. 1. KZRH iz toč. 2.) izreke pobijane presude, jer navedeno djelo po zakonu nije kazneno djelo, budući ne postoji uvjet njegove protupravnosti.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.110/02 od 7. svibnja 2002. godine

16. KAZNENO PRAVO – POKUŠAJ

Razgraničenje pripremnih radnji od pokušaja

(čl. 33. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Činjenice utvrđene u pretkaznenom postupku o pronalasku odvijača i putne torbe kod kioska zaključanog lokotom, na kojem nema tragova oštećenja, upućuju da se radi o pripremnim radnjama za omogućavanje počinjenje kaznenog djela, ne i da je počinitelj započeo radnju počinjenje kaznenog djela teške krađe.

Ovo vijeće naime nalazi, a bez obzira na sadržaj obavijesti koju je osumnj. N. K. dao na službenu zabilješku (list 8) i na potvrde o privremenom oduzimanju predmeta, te sadržaj

zapisnika o uviđaju, da se u konkretnom slučaju zapravo i ne radi o kaznenom djelu teške krađe u pokušaju, kako se to navodi u istražnom zahtjevu državnog odvjetnika.

Imajući naime u vidu sadržaj zapisnika o očevidu (list 5) koji je obavljen po policijskom službeniku PU v. - PP V., gdje stoji da je pregledom kioska utvrđeno da je isti zatečen bez oštećenja, vrata uredno zaključanih i s lokotom u narbi, to se zapravo s obzirom na takvo stanje stvari u ovom slučaju ne može govoriti o pokušaju počinjenja kaznenog djela teške krađe iz čl. 217. st. 1. toč. 1. u vezi čl. 216. st. 1. u vezi čl. 33. KZ, već o pripremnim radnjama koje su poduzete od strane osumnjičenika kako bi se lakše počinilo predmetno kazneno djelo, a koje radnje se očituju u činjenicama da su nedaleko kioska pronađena putna torba i odvijač. Stoga, ovo vijeće nalazi, s obzirom na takvo stanje stvari, a naročito na navedeni dio službene zabilješke, da se ovdje radi o radnjama poduzetim u namjeri lakšeg počinjenja ovog kaznenog djela, dakle pripremnim radnjama, koje radnje kao takove ne ulaze i u samo počinjenje - u konkretnom slučaju, pokušaj počinjenja predmetnog kaznenog djela.

Županijski sud u Varaždinu, Kv.277/01, od 21. prosinca 2001. godine

17. KAZNENO PRAVO – POKUŠAJ

Razgraničenje pripremnih radnji od pokušaja

(čl. 33. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Kada iz utvrđenog činjeničnog stanja proizlazi kako je okrivljenica ušla u nezaključanu kuću oštećenika, ušavši i u jednu od soba, na što se nastavlja utvrđenje kako nije poduzela nikakve daljnje radnje usmjerene na pronalazak novca iako je njezin cilj u činjeničnom opisu označen isključivo kao cilj prisvajanja novca, radi se o nekažnjivoj pripreмноj radnji, ne i pokušaju kaznenog djela krađe.

No, polazeći od sadržaja činjeničnog stanja koje je i kakvo utvrdio sud prvog stupnja; da je okrivljenica ušla u nezaključanu kuću svjedoka S. J., zatim ušla u spavaću sobu i zatvorila vrata sobe za sobom, gdje ju je zatekao imenovani, pri čemu oba svjedoka, suglasno kao i okrivljenica govore da ista nije pretraživala stvari u spavaćoj sobi, te kako niti jedna stvar iz te sobe ne nedostaje, uz, iz takvog utvrđenja o radnjama okrivljenice, deriviranog zaključka o sadržaju njezine izravne namjere, ovaj sud drugog stupnja, ispitujući pobijanu presudu po službenoj dužnosti, nalazi kako je ostvarena povreda kaznenog zakona na štetu okrivljenice iz čl. 368. toč. 1. ZKP, označavanjem njezine djelatnosti kao pokušaja krađe. Naime, navedena činjenična utvrđenja, uz sadržaj volje okrivljenice, prema njezinoj obrani, ne pružaju podlogu za podvođenje njezina ponašanja pod odredbe čl. 216. st. 5. u vezi st. 1. i čl. 33. KZ, već ista upućuju na zaključak da se radi o nekažnjivim pripremnim radnjama, pa je stoga i povrijeđen kazneni zakon na štetu okrivljenice u pitanju je li djelo za koje se ova progoni kazneno djelo.

Ovo stoga što tek pokušaj kaznenog djela predstavlja ulazak počinitelja u kažnjivu zonu u smislu čl. 33. KZ, a pokušaj kaznenog djela podrazumijeva započinjanje poduzimanja radnje počinjenja kaznenog djela s namjerom, bez dovršetka istoga, dakle u konkretnom predmetu, tek bi utvrđenje posezanja okrivljenice prema tuđim stvarima, označenim u

činjeničnom opisu samo kao novac, odnosno poduzimanje radnje traženja tuđih stvari s ciljem oduzimanja istih, pružalo osnovu za zaključivanje o ulaženju u zonu kažnjiva pokušaja. Zaključak o pravnoj prirodi radnji okrivljenice kao o nekažnjivoj pripremnoj radnji slijedi iz potrebe poduzimanja, pored nedvojbeno utvrđenih radnji okrivljenice, opisanih gore, i daljnje radnje koja bi se mogla smatrati započinjanjem s radnjom počinjenja djela. Izvođenje pak protivnog zaključka, kao u pobijanoj presudi, iz iste činjenične podloge, uz pozivanje na motivaciju za takvim postupanjem i izvedeno zaključivanje o sadržaju izravne namjere okrivljenice, bez podloge u stvarno započetoj radnji koja se može podvesti pod pojam "oduzimanja tuđe pokretne stvari", predstavlja ostvarenje označene povrede kaznenog zakona na štetu okrivljenice.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.207/05 od 24. svibnja 2005. godine

18. KAZNENO PRAVO – POKUŠAJ

Radi se o neprikladnom pokušaju kaznenog djela s obzirom na sredstvo

(čl. 33. st. 3. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Radi se o neprikladnom pokušaju kaznenog djela krivotvorenja novca iz čl. 274. st. 1 KZ, neprikladnim sredstvom, kada korištena novčanica vidljivo odstupa od prave novčanice, tako da se razlika može opaziti i na prvi pogled, bez obzira na uspjeh počinitelja u stavljanju u optjecaj krivotvorene novčanice.

Najprije ispitujući pobijanu presudu u povodu podnesenih žalbi stranaka, po službenoj dužnosti, u smislu čl. 379. st. 1. ZKP, ovaj je sud drugog stupnja ustanovio da je na štetu optuženika povrijeđen kazneni zakon u pitanju iz čl. 368. toč. 4. ZKP, jer je glede kaznenog djela koje je predmet optužbe primijenjen zakon koji se ne može primijeniti.

Naime, prema pravnom stajalištu ovog suda drugog stupnja predmetna krivotvorena novčanica od 100,00 kn, a koje činjenično utvrđenje prvostupanjskog suda proizlazi iz izvješća o stručnom vještačenju Hrvatske narodne banke – Direkcija trezora, pripada novootkrivenom tipu krivotvorine, izrazito loše izrađenom kompjutorskim postupkom na pisaču u boji niske rezolucije, na običnom bijelom papiru, te vidljivo odstupa od izgleda originalne novčanice, nije lažan novac u smislu čl. 274. st. 1. KZ.

Naime, da bi se radilo o lažnom novcu, kao predmetu ovog teškog kaznenog djela, takav novac treba biti napravljen tako da se na prvi pogled ne može lako zapaziti da se ne radi o pravom novcu. U smislu citirane kaznenopravne odredbe, dakle, lažan novac treba sličiti pravoj novčanici u visokoj mjeri, tako da se od nje bitno ne razlikuje. Mora se raditi o vjernoj imitaciji. Pri tome je posve neodlučno to što, u konkretnom slučaju, osoba kojoj je optuženik predao ovu izrazito loše urađenu krivotvorinu, a to je odista razvidno i po samom njezinom izgledu, bez stručne ekspertize, nije odmah uočila kod naplate ulaznice za nogometnu utakmicu, o čemu se radi.

Prema tome, ovdje je u pitanju neprikladan pokušaj krivotvorenja novca, jer naprijed opisano krivotvorenu novčanicu nije ni moguće staviti u opticaj.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.121/04, od 11. svibnja 2004. godine

19. KAZNENO PRAVO – SUDIONICI

Odnos između supočiniteljstva i sudioništva pomaganjem prema teoriji vlasti nad djelom

(čl. 35. st. 3. i 4. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Radnje koje su sudjelujući u počinjenju kaznenog djela teške krađe poduzeli III i IV optuženi (čuvanje straže i čekanje u automobilu) nisu radnje počinjenja tog kaznenog djela, niti bitno pridonose počinjenju istoga, usprkos utvrđenju suda prvog stupnja o prethodnoj zajedničkoj odluci o počinjenju djela i naknadnoj podjeli otuđenog novca, jer ti optuženici nisu imali vlast nad djelom, u smislu da bi njihov doprinos, po svojoj naravi tek pomagateljski, predstavljao uvjet bez kojeg predmetno djelo ne bi moglo biti počinjeno.

Ovaj sud drugog stupnja, pak po službenoj dužnosti nalazi da je na štetu III opt. I. P. i IV opt. D. K., kazneni zakon povrijeđen po pitanju iz toč. 4. čl. 368. ZKP-a, jer je u pogledu kaznenog djela koji je predmet optužbe primijenjen zakon koji se ne može primijeniti.

Naime, pogrešno se ukazuje pravno stajalište suda prvog stupnja da su III opt. I. P. i IV opt. D. K. zajedno s I opt. Z. N. i II opt. V. Ž., supočinitelji kaznenog djela teške krađe iz čl. 217. st. 1. toč. 1. KZ u vezi čl. 216. st. 1. KZ opisanog u izreci pobijane presude, a na koje pravno pitanje taj sud daje odgovor na str. 15., odjeljak IV obrazloženja pobijane presude, smatrajući dostatnim postojanje zajedničke odluke svih suoptuženika o počinjenju djela, zajedničkim djelovanjem, podijeljenim ulogama u izvođenju provalne krađe te protupravnom prisvajanju novca.

Prema pravnom stajalištu ovog suda drugog stupnja, III opt. I. P. i IV opt. D. K. jesu sudionici u počinjenju predmetnog kaznenog djela, ali ne kao supočinitelji, već kao pomagatelji, budući su oni već i prema činjeničnom opisu djela izreke pobijane presude, te sukladno tom opisu, utvrđenom činjeničnom stanju u prvostupanjskoj presudi, temeljem provedenog kaznenog postupka, nedvojbeno pridonosili njegovu počinjenju, ali istodobno ne vladajući počinjenjem tog djela, što ih u smislu odredbe st. 4. čl. 35. KZ definitivno određuje pomagateljima.

Stoga, u konkretnoj djelatnosti III opt. I. P. i IV opt. D. K., da bi bili supočinitelji uz elemente koje valjano ističe prvostupanjski sud, nedostaje daljnji bitan element zajedničkog počinjenja djela – vlast nad djelom. Naime, njihove činjenično opisane, te u postupku dokazane radnje bile su izvan zakonskog bića ovog kaznenog djela. Konačno u vrijeme kad su I i II optuženici radili i ostvarivali obilježja bića kaznenog djela teške krađe, III optuženik je čuvao stražu ispred Župnog ureda, a IV optuženi se nalazio u automobilu, te su svojim radnjama samo dali doprinos za ostvarenje djela I i II optuženika, ali ne u smislu, opsegu i značenju da bi njihove radnje predstavljale uvjet bez kojeg predmetno djelo ne bi moglo biti počinjeno.

Zaključno, supočinjenje djela, osim što uključuje zajedničku odluku o djelu i njegovu počinjenju, zahtjeva i na toj osnovi zajedničko počinjenje djela, čega kod III i IV optuženika nema, budući se ne uključuju u ostvarenje bića djela u bilo koji odlučujući način, niti njime vladaju.

Iz izloženog valja zaključiti da su III i IV optuženici na inkriminirani, te utvrđeni način, u konkretnom slučaju postupanjem u smislu odredbe st. 2. toč. 38. KZ, ne vladajući počinjenjem predmetnog kaznenog djela, drugima s namjerom pomogli u počinjenju kaznenog djela, slijedom čega proizlazi da je sud prvog stupnja povrijedio kazneni zakon u odredbi čl. 368. st. 4. ZKP-a, budući je primijenjen zakon koji se ne može primijeniti, zbog čega je i ovaj drugostupanjski sud, preinačio pobijanu presudu u pravnoj oznaci djela u odnosu na III i IV optuženike, pravno ga označivši po čl. 217. st. 1. u vezi čl. 38. KZ.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.41/06 od 31. siječnja 2006. godine

20. KAZNENO PRAVO – SUDIONICI - POTICATELJ

Poticanje na počinjenje kaznenog djela

(čl. 37. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

U konkretnom je predmetu optuženik sudionik u počinjenju kaznenog djela iz čl. 298. st. 2. KZ, poticanjem, na što, ispunjenjem svih objektivnih i subjektivnih pretpostavki za utvrđenje da je djelatnost optuženika bila poticateljska, upućuje sadržaj izvedenih dokaza.

Suprotno, međutim, izloženim stajalištima iz žalbe utemeljenim na logički artificijelnoj preocjeni izvedenih dokaza, gdje žalitelj ispušta iz vida da poticanje, kao oblik sudioništva u kaznenom djelu, predstavlja svaku djelatnost koja je prikladna da kod drugog bilo izazove bilo učvrsti odluku o počinjenju određenog kaznenog djela, pa tako i nagovor, uz prethodnu predaju gotovine u iznosu od 7.200 DEM, za kupnju sadnica, kojih je promet ograničen, a to je, što više, poznato svakom prosječnom građaninu Republike Hrvatske, koji se i uzgredno bavi sadnim biljem, te njihovo ilegalno prenošenje preko carinske crte, kao u konkretnom slučaju, pravilni su zaključci prvostupanjskog suda iz kojih proizlazi da je kod žalitelja bila prisutna i svijest i volja da drugog navede na djelo, te volja da djelo bude počinjeno.

Stoga, nedvojbeno utvrđenje u pobijanoj presudi potrebne procedure za uvoz sadnica, za razliku od motrišta žalitelja, predstavlja činjenični temelj za odgovor o postojanju, za kazneno djelo iz čl. 298. st. 2. KZ, odlučne činjenice da se radi o robi čiji je promet ograničen, dok iz iskaza svjedoka S. L., koji je dokaz, povezavši ga s činjenicama koje proizlaze iz drugih dokaza, ali i obrana optuženika, prvostupanjski sud pravilno ocijenio, posebno uzimajući u obzir da je upravo taj svjedok, uz znanje žalitelja, prethodno već izvršio uvoz sadnica po propisanoj proceduri, dok je nabava sadnica prije 01. ožujka 1998. godine za "V." d.d. V. bila preskupa, kao i da je davanje gotovine za nabavku robe izvan uobičajenog i zakonitog načina plaćanja robe iz uvoza, nedvojbeno slijedi da je žalitelj, u jednostranoj subjektivnoj vezi s opt. Ž. L., prema kojem je bio u odnosu nadređenosti, htio upravo ono što je ovaj svojom djelatnošću i ostvario. Navedeno sasvim bjelodano ukazuje da je, dakle, žalitelj bio u ulozi poticatelja opt. Ž. L. za kazneno djelo iz čl. 298. st. 2. KZ, a to je poticanje ostvario na način i pod okolnostima iz izreke pobijane presude.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.96/02 od 23. travnja 2002. godine

21. KAZNENO PRAVO – OPĆA PRAVILA O IZBORU VRSTE I MJERE KAZNE

Otegotna okolnost usklađenosti počiniteljeva ponašanja sa zakonima

(čl. 56. st. 2. u vezi čl. 75. st. 3. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Otegotnom okolnošću optuženikova neusklađenog ponašanja sa zakonima može se cijeliti tek pravomoćna osuda za kazneno djelo prije počinjenja kaznenog djela za koje se vodi konkretan postupak, naknadna pravomoćna osuda može se cijeliti tek u okviru okolnosti ponašanja optuženika nakon počinjenja kaznenog djela.

Državni odvjetnik nalazi pogrešno utvrđeno činjenično stanje u skupu odlučnih činjenica za odmjeru vrste i mjere kazne, smatrajući da prvostupanjski sud nije pravilno utvrdio otegotnu okolnost u vidu ranije osuđivanosti opt. Z. J., u koju svrhu je svojoj žalbi priložio novi izvadak iz kaznene evidencije za optuženika iz kojeg slijedi da je, uz osude koje je utvrdio prvostupanjski sud, on osuđivan za još dva kaznena djela iz čl. 311. st. 1. i dr. KZ, te iz čl. 224. st. 1. KZ.

Suprotno žalbi, prvostupanjski je sud na temelju vjerodostojnih podataka kojima je raspolagao pravilno utvrdio da je optuženik prije počinjenog kaznenog djela bio osuđivan, pa je i ta pravoodlučna činjenica uzeta u obzir kod primjene čl. 56. st. 2. KZ o neusklađenosti njegova ponašanja sa zakonom. Pri tome se napominje da se kao ranija osuđivanost može uzeti pravomoćna osuda prije počinjenja kaznenog djela u pitanju, a takva je samo jedna i prema izvratku iz kaznene evidencije kojim je raspolagao sud prvog stupnja i prema izvratku priloženom žalbi, a to je presuda Općinskog suda u V. od 08.02.1999. godine broj K.458/98 koja je postala pravomoćna 11. svibnja 1999. godine. Ostale osude optuženika pravomoćne su postale nakon počinjenja ovog kaznenog djela, pa su upućujuće na sklonost optuženika, kao općeg povratnika, kršenju zakona, što je također našlo odraza u mjeri izrečene kaznene sankcije za predmetno kazneno djelo.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.141/03 od 10. lipnja 2003. godine

22. KAZNENO PRAVO – UBLAŽAVANJE KAZNE

Ublažavanje kazne ispod zapriječenog minimuma kazne za kazneno djelo

(čl. 57. st. 2. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Pravilnom primjenom odredbi o sudskom ublažavanju kazne u situaciji utvrđenja postojanja posebno izraženih olakotnih okolnosti, prema čl. 57. st. 2. toč. b) KZ, a s ciljem primjene uvjetne osude prema optuženiku za kaznena djela s zapriječenom kaznom zatvora do deset godina, opisana u čl. 67. st. 3. KZ, valja kaznu ublažiti ispod zakonom zapriječenog minimuma kazne zatvora za to kazneno djelo, a ne izreći kaznu zatvora u trajanju jednakom zapriječenom zakonskom minimumu kazne.

Naime, povredu kaznenog zakona u pobijanoj presudi u pitanju iz čl. 368. toč. 5. ZKP, tvrdnjom da je odlukom o uvjetnoj osudi u ovoj kaznenoj stvari prvostupanjski sud prekoračio ovlast koju po zakonu ima, državni odvjetnik vidi, te je doslovno obrazlaže argumentacijom kako je optuženici stavljeno na teret počinjenje kaznenog djela kvalificirane pronevjere, za koje je po čl. 345. st. 3. KZ zapriječena kazna zatvora u trajanju od jedne do osam godina, pa je uvjetna osuda, u smislu odredbe čl. 67. st. 3. KZ, zakonito primjenjiva samo uporabom odredbi o ublažavanju kazne iz čl. 57. KZ. Međutim, izričući optuženici kaznu zatvora u trajanju od jedne godine, dakle, zatvorsku kaznu u visini posebnog zakonskog minimuma za navedeno kazneno djelo, iako se formalno pozvao na čl. 57. st. 2. toč. b) KZ, uz, što je razvidno iz razloga pobijane presude, utvrđenje osobito olakotnih okolnosti, budući stvarno nije ublažio izrečenu kaznu, prvostupanjski sud nije zakonito primijenio uvjetnu osudu. Karakterizirajući navedeno naprijed citiranom povredom materijalnog zakona, žalitelj u svojoj žalbi pledira za preinačenje prvostupanjske presude pravilnom primjenom odredaba čl. 57. KZ.

Izloženo iscrpno argumentirano pravno stajalište žalitelja pravilno je, slijedom čega ga u cijelosti prihvaća i ovaj sud drugog stupnja.

Naime, primjena instituta sudskog ublažavanja kazne u smislu čl. 57. st. 1. KZ pretpostavlja izricanje takve kazne koja nužno mora biti blaža od zakonom propisanog posebnog minimuma kažnjavanja za određeno kazneno djelo, te se kretati u onim granicama ublažavanja koje propisuju odredbe čl. 57. st. 2. KZ. Primijenjeno na konkretan slučaj, budući je za kazneno djelo kvalificirane pronevjere po čl. 345. st. 3. KZ kao najmanja mjera kazne propisana kazna zatvora u trajanju od jedne godine, kod njezinog sudskog ublažavanja koje su uvjetovale pravilno utvrđene posebno izražene olakotne okolnosti u pobijanoj presudi, izrečena kazna mora biti blaža od jedne godine zatvora, pa je i samo tada moguće, u smislu odredbe st. 3. čl. 67. KZ, primijeniti prema počinitelju tog kaznenog djela uvjetnu osudu, kao kaznenopravnu sankciju sastavljenu od izrečene kazne i roka u kojem se ta kazna ne izvršava pod uvjetima određenim zakonom, uz zakonito određen i tzv. «dvostruki uvjet» iz čl. 68. KZ.

Ne postupivši na navedeni način, prvostupanjski je sud odlukom o uvjetnoj osudi koju je primijenio u izreci pobijane presude, prekoračio ovlast koju ima po zakonu, ostvarivši tako povredu kaznenog zakona u pitanju iz toč. 5. čl. 368. KZ.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.295/04 od 9. studenoga 2004. godine

23. KAZNENO PRAVO – STJECAJ KAZNENIH DJELA

Prividni stjecaj kaznenih djela – supsidijaritet.

(čl. 60. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Nije pravilno pravno shvaćanje suda prvog stupnja o postojanju prividnog stjecaja kaznenih djela iz čl. 207. toč. 3. KZRH (sada 313. toč. 3. KZ) i iz čl. 224. st. 1. KZ), u odnosu supsidijariteta, već se radi o realnom stjecaju spomenutih kaznenih djela.

Pogrešno je, naime, pravno stajalište prvostupanjskog suda da se u konkretnom slučaju radi o prividnom stjecaju kaznenih djela iz čl. 207. toč. 3. KZRH i iz čl. 224. st. 1. KZ zbog odnosa supsidijariteta kaznenog djela posebnog slučaja krivotvorenja isprave prema primarnom kaznenom djelu prijevare, na listu 5 alineja 4 pobijane presude.

Prema pravnom stajalištu ovog suda drugog stupnja, naprotiv, što je žalitelj u pravu, u konkretnom se slučaju radi o pluralitetu navedenih kaznenih djela (realni stjecaj), bez obzira što kazneno djelo iz čl. 207. toč. 3. KZRH prema kaznenom djelu iz čl. 224. st. 1. KZ stoji u odnosu sredstva prema cilju.

Naime, odnos supsidijariteta, koji se ocjenjuje međusobnim odnosom apstraktnih zakonskih opisa kaznenih djela koja mogu doći u obzir (konkurencija zakona) moguć je samo onda kada zakonsko biće kaznenog djela koje je prethodni stadij (supsidijarno kazneno djelo) prelaskom nastavljenog kriminalne djelatnosti u daljnji stadij kojim se ostvaruje zakonsko biće osnovnog djela (primarno kazneno djelo) gubi svoju pravnu, ali i prirodnu samostalnost, te ulazi kao sastavni dio u osnovno djelo koje je ukupnom kriminalnom djelatnošću ostvareno.

Usporedbom in abstracto zakonsko biće kaznenog djela protiv imovine, prijevarom, iz čl. 224. st. 1. KZ ne obuhvaća sve ono materijalno nevrjednosno iz zakonskog bića kaznenog djela protiv javnog reda i pravnog saobraćaja, posebnim slučajem krivotvorenja isprave, iz čl. 207. toč. 3. u vezi čl. 206. st. 2. u vezi st. 1. KZRH, tako da kriminalni sadržaj cjelokupne situacije nije u potpunosti obuhvaćen u prvom od navedenih propusta. Gledano, nadalje, sa stajališta kažnjivosti, imajući u vidu osnovni kriminalno-politički smisao prividnog stjecaja otklanjanjem neopravdanog dvostrukog kažnjavanja, sadržaj neprava kaznenog djela posebnog slučaja krivotvorenja isprave s zapriječenom kaznom od tri mjeseca do pet godina ne može gubiti na značenju kraj sadržaja neprava osnovnog kaznenog djela prijevare, kao djela druge vrste, s manjom zapriječenom kaznom; novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

Iz izloženog slijedi da inkriminirane radnje optuženika ne predstavljaju jednu cjelinu i nisu sastavni dijelovi jednog jedinstvenog kaznenog djela, uz dodatno navedenu napomenu da lakše kazneno djelo ne apsorbira teže kazneno djelo, pa se ovdje radi o realnom a ne prividnom stjecaju kaznenog djela u pitanju, iako su ona u odnosu sredstva prema cilju.

Županijski sud u Varaždinu broj Kž.162/00-4 od 3. listopada 2000. godine.

24. KAZNENO PRAVO – STJECAJ KAZNENIH DJELA

Prividni stjecaj kaznenih djela – specijalitet

(čl. 60. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Kaznena djela kvalificiranih uvreda i kleveta iz čl. 199. st. 2. i čl. 200. st. 2. KZ, počinjenih u jednom novinskom napisu, iako sadrže obilježja oba djela, uslijed njihova odnosa određenog sadržajem odredbe čl. 200. st. 3. KZ, stoje u odnosu općeg (uvreda) prema specijalnijem (kleveta), te time i u odnosu prividnog stjecaja, odnosom

specijaliteta, tako da djelatnost optuženika valja pravno označiti kao počinjenje jednog kaznenog djela klevete iz čl. 200. st. 2. KZ.

Ovo stoga što je sud prvog stupnja djelatnost optuženika, činjenično opisanu u privatnoj tužbi pod toč. 1) i 2), zauzimanjem pogrešnog pravnog stajališta, označio kao idealni stjecaj kaznenih djela iz čl. 199. st. 2. i čl. 200. st. 2. KZ. Naprotiv, po stajalištu ovog suda drugog stupnja, u konkretnom se predmetu radi o prividnom stjecaju kaznenih djela, koja uslijed načina počinjenja i sadržaja krivnje optuženika stoje u odnosu općeg (uvreda) prema posebnom (kleveta).

Otklonivši žaliteljeve prigovore činjenične naravi, te prihvaćajući činjenično stanje koje je i kakvo je utvrdio sud prvog stupnja, ovaj sud drugog stupnja, sukladno takvom pravnom stavu suda prvog stupnja, nalazi da je ukupnost izričaja opisanog pod toč. 1) izreke pobijane presude, uvredljiva sadržaja, a obzirom da je djelo počinjeno putem tiska i na taj način je uvredljivi sadržaj postao dostupan većem broju osoba, čime ponašanje optuženika predstavlja počinjenje kaznenog djela uvrede putem tiska iz čl. 199. st. 2. KZ. Valja naglasiti kako cjelokupan sadržaj napisa optuženika, uzimajući u obzir i cjelokupan kontekst napisa, svakako predstavlja omalovažavanje osjećaja vrijednosti privatnog tužitelja, kako unutaršnjeg, vlastitog doživljavanje sebe samoga, a tako i vanjskog uvažavanja i pridavanja značenja pojmu „profesor“ u širem smislu ove titule, koja bi sama po sebi, bilo u akademskom, bilo funkcionalnom smislu, a obzirom na vrstu posla koji takva osoba obavlja, trebala označavati osobu s posebnim javnim uvažavanjem i poštovanjem. U pogledu dijela privatne tužbe pod toč. 2) a, ovaj je sud drugog stupnja stajališta, kako dokaz istinitosti, kao gore, a obzirom na dio izričaja “Njegova su objavljivanja redovito prožeta neistinama, uvredama i klevetama...“, primjenjujući na ovaj dio djelatnosti optuženika odredbu čl. 200. st. 3. KZ, zbog više nego očita uvredljiva opisivanja postupanja privatnog tužitelja, a potom i slijedom utvrđenja o naknadnoj obustavi spomenutog kaznenog postupka, u cijelosti opravdava kažnjavanje optuženika za kazneno djelo uvrede iz čl. 199. st. 2. KZ. Zaključno, valja navesti kako žalitelj, na kojem u konkretnom predmetu leži teret dokaza, ni na koji način ne dovodi u pitanje pravilnost činjeničnih utvrđenja suda prvog stupnja u pogledu izričaja opisanog kao klevetničkog u toč. 2) b izreke pobijane presude.

Slijedom navedenoga, te polazeći od izloženog pravnog stajališta ovog suda drugog stupnja, valjalo je cjelokupnu djelatnost optuženika, za koju je pobijanom presudom proglašen krivim pravno označiti kao kazneno djelo klevete, iz čl. 200. st. 2. KZ, obzirom da je djelo počinjeno putem tiska, tako da je klevetnički sadržaj postao dostupan širem krugu ljudi. Naime, prema sadržaju odredbe čl. 200. st. 3. KZ, optuženikovim dokazom istinitosti isključena je mogućnost njegova kažnjavanja za kazneno djelo klevete, već ovisno o okolnostima slučaja, za kazneno djelo uvrede. Iz citiranog odnosa ovih dvaju kaznenih djela slijedi zaključak o širem sadržaju bića djela uvrede od klevete i o odnosu specijaliteta između ova dva kaznena djela, gdje kazneno djelo uvrede predstavlja opće kazneno djelo protiv časti i ugleda, a kazneno djelo klevete specijalnije, predstavljajući uži, specijalniji oblik zaštite zaštitnog objekta. U konkretnom je predmetu, način počinjenja kaznenog djela u pitanju, prema sadržaju novinskog napisa optuženika, rasporedom najprije, po privatnom tužitelju okarakteriziranih kao klevetničkih, tvrdnji, a potom onih okarakteriziranih kao uvredljivih, intonacijom čitavog teksta, optuženik izrazio svijest i volju za iznošenjem nečega neistinitoga što je podobno da naškodi časti i ugledu privatnog tužitelja i time počinio isključivo jedno kazneno djelo klevete iz čl. 200. st. 2. KZ.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.88/05 od 22. veljače 2005. godine

25. KAZNENO PRAVO – STJECAJ KAZNENIH DJELA

Prividni stjecaj kaznenih djela – inkluzija

(čl. 60. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Krivično djelo krivotvorenja znakova za vrijednost iz čl. 149. st. 3. OKZRH (sada 275. st. 1. KZ), nabavom i uporabom lažnog vrijednosnog papira – bankarske garancije «na prvi poziv» i kazneno djelo pokušaja prijevare iz čl. 224. st. 4. u vezi st. 1. i čl. 33. KZ, stoje u odnosu značajnijeg i potisnutog kaznenog djela, koje potisnuto djelo pokušaja prijevare, opisano kao uporaba lažnog vrijednosnog papira, je samo olakšalo i omogućilo počinjenje krivičnog djela krivotvorenja znakova za vrijednost, te stoga samo slijedi potonje, glavno djelo, kao način njegove realizacije i stoji prema njemu u odnosu prividnog stjecaja u obliku inkluzije, nekažnjivog pratećeg kaznenog djela.

No, nastavno na utvrđenje pravilnosti činjeničnih utvrđenja u pobijanoj presudi, ovaj sud drugog stupnja je oficijoznim ispitivanjem pobijane presude ustanovio postojanje povrede kaznenog zakona na štetu optuženice iz čl. 368. toč. 4. ZKP.

Naime, sud prvog stupnja je, prema pravnom stajalištu ovog suda drugog stupnja, pogrešno djelatnost optuženice, opisanu u toč. 1) i 2) izreke presude, za koju ju je proglasio krivom označio kao stjecaj kaznenih (krivičnih) djela krivotvorenja znakova za vrijednost iz čl. 149. st. 3. OKZRH i pokušaja prijevare iz čl. 224. st. 4. u vezi st. 1. i čl. 33. KZ, sve obzirom da u pogledu obje točke izreke pobijane presude ova kaznena djela stoje u odnosu prividnog stjecaja, u obliku inkluzije – nekažnjivog pratećeg kaznenog djela.

Konkretnim je krivičnim djelima krivotvorenja znakova za vrijednost iz čl. 149. st. 3. OKZRH, predmet na kojem je i kojim je djelo počinjeno, u oba modaliteta počinjenja, pribavljanjem i uporabom lažnog vrijednosnog papira - bankarske garancije, koja posebice s klauzulom "na prvi poziv" u smislu odredbi čl. 1087. Zakona o obveznim odnosima, u sebi inkorporira pravo korisnika garancije da svoje potraživanje ostvari od banke, izdavatelja garancije, gdje banka – izdavatelj garancije, nema prava isticati nikakve prigovore, te se time, u financijskom smislu, značenjem i sadržajem približava funkciji sredstva plaćanja, obzirom da se obveza iz garancije ispunjava u novcu – čl. 1084. Zakona o obveznim odnosima. Stoga, stavljanje u "optjecaj" takve lažne bankarske garancije, s ciljem dovođenja druge osobe u zabludu, iako predstavlja radnju počinjenja, u idealnom stjecaju, dvaju kaznenih (krivičnih) djela, no ista stoje u odnosu značajnijeg i potisnutog kaznenog djela, tako da značajnije krivično djelo, krivotvorenja znakova za vrijednost iz čl. 149. st. 3. OKZRH u sebi inkludira kazneno djelo pokušaja prijevare iz čl. 224. st. 4. u vezi st. 1. i čl. 33. KZ. Ovdje je inkludirano kazneno djelo pokušaja prijevare olakšalo i omogućilo počinjenje krivičnog djela krivotvorenja znakova za vrijednost, te stoga samo slijedi potonje, glavno djelo, kao način njegove realizacije.

Ovo sve poglavito stoga, što i opis okolnosti koje tvore obilježja kaznenog (krivičnog) djela iz izreke presude, upućuju na zaključak o pretežnom stavljanju naglaska na opis radnji koje tvore radnju počinjenja i opis određujućih obilježja krivičnog djela iz čl. 149. st. 3. OKZRH - pribavljanja i upotrebe lažne bankarske garancije, gdje je i uporaba lažne bankovne garancije određena i kao radnja dovođenja u zabludu potencijalnog kreditora, bez opisa drugih okolnosti, pored sadržaja namjere optuženice, koje bi pobliže određivale i ispunjavale sadržaj

obilježja kaznenog djela pokušaja prijevare. Ovim pridavanjem značaja isključivo pribavljanju i upotrebi lažnog vrijednosnog papira, dodatno je potkrijepljen stav o pretezanju krivičnog djela krivotvorenja znakova za vrijednost nad kaznenim djelom pokušaja prijevare, kao značajnijeg.

Slijedom izloženoga pravnog stajališta, preinačena je, u povodu podnesenih žalbi, pobijana presuda, pravnom oznakom djelatnosti optuženice opisane pod toč. 1) i 2) izreke kao počinjenja samo krivičnih djela iz čl. 149. st. 3. OKZRH, primjenom odredbe čl. 390. st. 1. ZKP.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.410/05 od 8. studenoga 2005. godine

26. KAZNENO PRAVO – STJECAJ KAZNENIH DJELA

Prividni stjecaj kaznenih djela – inkluzija, nekažnjivo prateće djelo

(čl. 60. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Optuženik koji je pored radnje podvodljive pod obilježja kaznenog djela tjelesne ozljede iz čl.98. KZ, istom radnjom ostvario i obilježja kaznenog djela uništenja i oštećenja tuđe stvari iz čl. 222. st. 1. KZ, u prividnom je stjecaju, odnosom inkluzije, u obliku nekažnjivog pratećeg djela, počinio samo kazneno djelo iz čl. 98. KZ, koje je kao značajnije potisnulo ono iz čl. 222. st. 1. KZ.

Stoga se ukazuje pogrešnim pravno stajalište suda prvog stupnja da je ovaj optuženik svojim djelatnostima počinio, uz ostala i kazneno djelo protiv imovine, oštećenjem tuđe stvari, iz čl. 222. st. 1. KZ.

Prema pravnom stajalištu ovog suda drugog stupnja, u ovom konkretnom slučaju ne radi se, uz kazneno djelo uvrede i o stjecaju kaznenih djela tjelesne ozljede i uništenja i oštećenja tuđe stvari, već se radi o tome da je jednom radnjom ostvareno zakonsko biće dvaju kaznenih djela koja su u takvom međusobnom odnosu da se samo jedno od ostvarenih zakonskih bića može primijeniti, a drugo je isključeno, zato što je značajnije djelo – tjelesna ozljeda, potisnulo zakonsko biće kaznenog djela uništenja i oštećenja tuđe stvari, koje je u konkretnom slučaju inkludirano u težem djelu – onom iz čl. 98. KZ. Stoga, budući se radi o prividnom stjecaju, opt. Z. S. je u stjecaju s kaznenim djelom uvrede, ostvario samo zakonsko biće kaznenog djela tjelesne ozljede.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.35/03 od 4. veljače 2003. godine

27. KAZNENO PRAVO – STJECAJ KAZNENIH DJELA

Prividni stjecaj kaznenih djela – inkluzija, nekažnjivo prateće djelo

(čl. 60. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Optuženik, iako je poduzeo radnje podvodljive pod oba načina počinjenja kaznenog djela iz čl. 258. st. 1. i st. 2. KZ, ostvario je u prividnom stjecaju samo kazneno djelo iz čl. 258. st. 1. KZ.

Pogrešno je naime, utvrđenje suda prvog stupnja da su oba kaznena djela iz čl. 258. st. 1. i 2. KZ (lovom za vrijeme lovostaja i istovremeno u tuđem lovištu, nap. ur.) obuhvaćena radnjom iz izreke pobijane presude i da svako od ta dva kaznena djela pokriva jedan dio cjelokupnog kriminalnog sadržaja okrivljenika, zbog čega, za sud prvog stupnja, nema dvojbe da je okrivljenik počinio oba kaznena djela.

Po mišljenju ovog županijskog suda, kao suda drugog stupnja, a suprotno navedenom pravnom stajalištu pobijane presude, u ovom konkretnom slučaju ne radi se o stjecaju kaznenih djela iz stavka 1. i stavka 2. čl. 258. KZ, već se radi o tome da je jednom radnjom ostvareno zakonsko biće dva oblika istog kaznenog djela koja su, u konkretnom slučaju, s obzirom na činjenični opis djela – način počinjenja, u takvom međusobnom odnosu da se samo jedno od ostvarenih zakonskih bića može primijeniti i to iz st. 1. čl. 258. KZ, a st. 2. je isključen, jer se konzumacijom u svom konkretnom ostvarenju ovo drugo djelo u čitavom opsegu uključuje u prvo pa se može kao sporedno i nevažno zanemariti.

Zbog izloženog, treba zaključiti, da se u konkretnom slučaju dakle, radi samo o jednom kaznenom djelu i to iz st. 1. čl. 258. KZ, kako se to ističe i u žalbi okrivljenika, jer je okrivljenik postupajući na opisani način u prividnom stjecaju ostvario biće samo tog kaznenog djela.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.26/02, od 29. siječnja 2002. godine

28. KAZNENO PRAVO – STJECAJ KAZNENIH DJELA

Ne radi se o prividnom, već o realnom stjecaju

(čl. 60. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Kaznena djela prijevare iz čl. 224. st. 4. u vezi st. 1. KZ i iz čl. 287. KZ, iako je potonje služilo kao sredstvo prikrivanja prvospomenutog kaznenog djela, nalaze se u odnosu realnog, a ne prividnog stjecaja, odnosom konzumacije, jer kazneno djelo iz čl. 287. KZ predstavlja znakovitu kriminalnu količinu.

Žalbeni navodi u odnosu na kazneno djelo iz toč. 4) izreke pobijane presude, osim kroz neuvjerljive tvrdnje da opt. N. D. nije počinila ovo kazneno djelo, budući ni na koji način nije sudjelovala u vođenju poslovnih knjiga, pa je, logično, niti opt. B. D. na isto nije mogao potaknuti, svode se na citiranje čl. 1. st. 1. i st. 2. i čl. 4. Zakona o računovodstvu, pa se u

nedostatku ikakve činjenične argumentacije koja bi se mogla suprotstaviti odgovarajućoj materijalnoj dokumentaciji i nalazu i mišljenju knjigovodstveno-financijskog vještaka, nastoji uvjeriti drugostupanjski sud da su oni za to djelo presuđeni ne na temelju krivnje, već po “objektivnoj odgovornosti”.

I tome naprotiv, prvostupanjski je sud pravilno i potpuno utvrdio sve one odlučne činjenice temeljem kojih je i pravilno zaključio o ostvarenju svih zakonskih obilježja bića kaznenog djela iz čl. 287. KZ, koje je, naglašava se, po svojoj pravnoj prirodi, formalni delikt, kao što je i pravilno zaključio o krivnji svakog od optuženika i obliku njihova sudioništva, pri čemu je opt. N. D. počinitelj, a opt. B. D. poticatelj na počinjenje ovog kaznenog djela.

Posve je razvidno da je vođenje poslovnih knjiga i ranije, te kroz inkriminirano razdoblje, na način i pod okolnostima kao pod toč. 4) izreke pobijane presude, služilo kao sredstvo za prikrivanje i omogućavanje kaznenog djela prijevare, koje je optuženicima i donijelo protupravnu imovinsku korist. Time kazneno djelo povrede obveze vođenja trgovačkih poslovnih knjiga nije izgubilo svoju samostalnost. Ono, naprotiv, predstavlja znakovitu kriminalnu količinu koja u kaznenopravnom smislu stoji samostalno uz kazneno djelo prijevare, pa se u konkretnom slučaju radi o realnom, a ne o prividnom, stjecaju tih kaznenih djela iz čl. 224. st. 4. u vezi st. 1. u vezi čl. 61. u vezi čl. 35. st. 3. KZ i iz čl. 287., odnosno 287. u vezi čl. 37. st. 1. KZ.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.267/03 od 17. veljače 2004. godine

29. KAZNENO PRAVO – PRODULJENO KAZNENO DJELO

Radi se o produljenom kaznenom djelu teške krađe, ne o realnom stjecaju više istih i istovrsnih kaznenih djela

(čl. 61. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

U konkretnom slučaju ostvoreni su svi sjedinjavajući elementi za zaključak da se radi o produljenom kaznenom djelu, kvalificiranom po najtežem obliku djela koje ulazi u njegov sastav, jer su ispunjene sve pretpostavke iz čl. 61. st. 1. KZ.

Prema pravnom stajalištu ovog suda drugog stupnja, budući je opt. S. K. s namjerom počinio više i istih i istovrsnih kaznenih djela kontinuiranom i vremenski frekventnom djelatnošću od 15. ožujka do 29. kolovoza 2003. godine u I. i zemljopisno uskom području oko I., a sva provaljivanjem, takav vremenski kontinuitet, vremenska i prostorna povezanost i bitno istovrsni način počinjenja, bez obzira na različite oštećenike, njih povezuje u mjeri da čine jedinstvenu cjelinu pa se i radi o jednom produljenom kaznenom djelu teške krađe, koje se i pravno kvalificira po svojem najtežem obliku, dakle o kaznenom djelu iz čl. 217. st. 1. toč. 1. u vezi čl. 216. st. 1. u vezi čl. 61. KZ.

Iz izloženog slijedi da je sud prvog stupnja povrijedio zakon u odredbi čl. 368. toč. 4. ZKP, budući je primijenjen zakon koji se ne može primijeniti, zbog čega je i ovaj drugostupanjski sud po službenoj dužnosti preinačio pobijanu presudu u pravnoj oznaci djela, kako to proizlazi iz izreke pod toč. II) ove drugostupanjske odluke.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.5/04, od 13. siječnja 2004. godine

30. KAZNENO PRAVO – PRODULJENO KAZNENO DJELO

Radi se o produljenom kaznenom djelu iz čl. 173. st. 1. KZ, ne o realnom stjecaju triju istih kaznenih djela.

(čl. 61. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

U konkretnom slučaju ostvareni su svi sjedinjavajući elementi za zaključak da se radi o produljenom kaznenom djelu, zlorporabe opojnih droga iz čl. 173. st. 1. KZ, ispunjenjem svih pretpostavki iz čl. 61. st. 1. KZ.

No, kao što je već gore navedeno žalitelj je u žalbi podnesenoj po braniteljici djelomično u pravu kada presudu suda prvog stupnja pobija zbog povrede kaznenog zakona na štetu okrivljenika i to iz čl. 368. toč. 4. ZKP, označavanjem njegove djelatnosti kao realnog stjecaja kaznenih djela, dok je pravilnom primjenom kaznenog zakona djelatnost okr. D. D. valjalo označiti kao jedno produljeno kazneno djelo iz čl. 173. st. 1. KZ, sastavljeno od tri pojedinačne radnje, obzirom da postoje sve sjedinjavajuće pretpostavke iz čl. 61. st. 2. KZ.

Naime, a kako to proizlazi iz činjeničnih utvrđenja suda prvog stupnja, okr. D. D. počinio je tri ista kaznena djela iz čl. 173. st. 1. KZ, u vremenu od 9. rujna do 19. listopada 2004. godine, dakle, u razdoblju od četrdeset dana, čineći sva na području grada V., sva na isti način, koji način počinjenja se sastoji u držanju iste vrste opojne droge, heroina, kod sebe, neovlašteno je posjedujući, te čineći sva ta kaznena djela, prema utvrđenju suda prvog stupnja pod odlučujućim djelovanjem ovisnosti o opojnoj drogi, koja ovisnost, zajedno s poduzimanjem svake od pojedinih radnji, upućuje na postojanje produljene namjere kod okrivljenika za činjenjem istih. Iz navedenoga proizlazi postojanje i subjektivnog, te varijabilnih i nevarijabilnih objektivnih elemenata produljenog djela iz čl. 61. st. 2. KZ (produljena namjera, činjenje istih kaznenih djela, vremenski i prostorno povezanih, na isti način i s istim sredstvom), pa je stoga djelomičnim prihvaćanjem žalbe okrivljenika po braniteljici, koja izlaže upravo ovakav prigovor, valjalo, utvrđenjem postojanja povrede kaznenog zakona iz čl. 368. toč. 4. ZKP, pogrešnim označavanjem djelatnosti okrivljenika kao realnog stjecaja kaznenih djela, na temelju odredbe čl. 390. st. 1. ZKP, preinačiti pobijanu presudu u pravnoj oznaci kaznenog djela i odlučiti kao pod toč. I/ ove presude suda drugog stupnja.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.81/06 od 28. veljače 2006. godine

31. KAZNENO PRAVO – PRODULJENO KAZNENO DJELO

Pojam presuđene stvari kod produljenog kaznenog djela

(čl. 61. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Pravna figura produljenog kaznenog djela u sebi, pored pozitivne fikcije da se radi o jednom kaznenom djelu, sastavljenom od više istih ili istovrsnih radnji, sadrži i negativnu stranu – okolnost da se uzima kako se pravomoćna presuda za produljeno

kazneno djelo odnosi na sve radnje koje ulaze u sastav produljenog kaznenog djela, bez obzira da li su iste bile predmetom pravomoćno okončanog kaznenog postupka. Stoga, u situaciji kasnijeg suđenja za kaznena djela koja ulaze u sastav produljenog kaznenog djela, za koje je već donesena pravomoćna odluka, postoji okolnost koja isključuje kazneni progon iz čl. 353. toč. 5. ZKP, da je optuženik za isto djelo već pravomoćno osuđen.

Izloženom žalbenom argumentacijom državni odvjetnik nastoji, polazeći od svojeg pravnog shvaćanja o pojmu presuđene stvari, dijeleći ovaj pojam u dva pravca, afirmativan i negativan, isključiti postojanje mogućnosti konstrukcije presuđene stvari, kako to radi sud prvog stupnja, zaključivanjem da radnje za koje je optuženik optužen u konkretnom predmetu ulaze u sastav produljenog kaznenog djela za koje je već pravomoćno osuđen presudom Općinskog suda u S. od 05. listopada 2000. godine, br. K.105/00-140. Ovome stavu žalitelj pridodaje i zaključak, pozivajući se na odredbu čl. 350. st. 1. ZKP, o kršenju propisa o identitetu optužbe, obzirom da radnje koje se optuženiku stavljaju na teret nisu bile obuhvaćene niti jednom od odluka koje u obrazloženju pobijane presude citira sud prvog stupnja. Zaključno, žalitelj polazeći od hipotetskog slučaja, koji i sam ocjenjuje krajnje apsurdnim, izlaže argumentaciju o neostvarenom utjecaju, kao otegotne okolnosti, broja radnji koje ulaze u sastav produljenog kaznenog djela, na visinu izrečene kazne.

Ovakvom argumentacijom, koja se u bitnome svodi, na negiranje postojanja pravnog stajališta o presuđenoj stvari u odnosu na predmet optužbe, tumačenjem sadržaja pojmova presuđene stvari, identiteta optužbe i produljenog kaznenog djela s aspekta broja radnji i težine posljedice kao otegotnih okolnosti, uz izlaganje hipotetskog slučaja, dakle pobijanje pravnih zaključaka suda prvog stupnja, žalitelj ni u najmanjoj mjeri ne dovodi u sumnju pravilno pravno shvaćanje suda prvog stupnja, koje kao takvo prihvaća i ovaj sud drugog stupnja.

Naime, polazeći od sadržaja pojma produljenog kaznenog djela iz čl. 61. st. 1. KZ, činjenična utvrđenja suda prvog stupnja o postojanju konstantnih (isto djelo, vremenski povezano, produljena namjera) i varijabilnog (identitet oštećenika) elementa, u cijelosti opravdavaju zaključak kako i dvije konkretne radnje ulaze u sadržaj produljenog kaznenog djela prijevare, opisanog u pravomoćnoj presudi Općinskog suda u S. od 05. listopada 2000. godine, br. K.105/00-140, kojim činjeničnim utvrđenjima i pravnom zaključku žalitelj niti ne prigovara. Navedeno utvrđenje suda prvog stupnja, povlači za sobom i jednoznačno i u pravnoj teoriji i sudskoj praksi, prihvaćeno stajalište, koje svoje uporište ima u odredbi čl. 405. st.1. toč. 5. ZKP, u vezi odredbe čl. 31. st. 2. Ustava Republike Hrvatske, da je dopuštena mogućnost ponavljanja pravomoćno završenog kaznenog postupka samo u korist okrivljenika, fingiranjem da pravomoćna osuda za produljeno kazneno djelo obuhvaća i sve radnje koje ulaze u sastav produljenog kaznenog djela, bez obzira da li su iste obuhvaćene tom odlukom.

Stoga, a obzirom na postojeće zakonsko reguliranje pravne figure produljenog kaznenog djela i jedinstven stav teorije i sudske prakse, žaliteljevi prigovori koji se svode na negiranje istoga, nisu prihvatljivi, posebice u pogledu izlaženja iz okvira konkretnog predmeta unošenjem hipotetskih situacija, koje su stvarno bez utjecaja na konkretan predmet.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.239/05 od 7. lipnja 2005. godine

32. KAZNENO PRAVO – IZBOR VRSTE I MJERE KAZNE OSUĐENOJ OSOBI

(čl. 62. st. 3. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Kada osuđenik za vrijeme izdržavanja kazne zatvora počini kazneno djelo za koje je zakonom propisana kazna do jedne godine zatvora, primijenit će se stegovna mjera, pa stoga u takvoj situaciji postoji razlog koji isključuje kazneni progon iz čl. 201. st. 1. toč. 3. ZKP.

Suprotno žalbi, prema opisu djela okrivljenika iz privatne tužbe, radi se o kaznenom djelu iz čl. 98. KZ, za koje bi žalitelj bio ovlašten tužitelj, te za koje je po navedenom materijalnom propisu zapriječena novčana kazna ili kazna zatvora do jedne godine.

Međutim, budući je nedvojbeno po privatnoj tužbi, te na temelju sadržaja spisa, da se radi o kaznenom djelu koje je okrivljenik počinio u tijeku izdržavanja kazne zatvora u Kaznionici u Lepoglavi, navedena okolnost u smislu odredbe čl. 201. st. 1. toč. 3. ZKP predstavlja onu okolnost koja isključuje kazneni progon protiv njega prema izričitoj i obvezujućoj materijalnoj kaznenopravnoj odredbi čl. 62. st. 3. KZ, kojom je propisano da, ako osuđenik za vrijeme izdržavanja kazne zatvora počini kazneno djelo za koje je zakonom propisana kazna do jedne godine zatvora, kao u konkretnom slučaju, da će se primijeniti stegovna mjera. Ratio je navedene odredbe, dakle, da se za blaža kaznena djela svrha i smisao kažnjavanja, obzirom na status počinitelja koji izdržava zatvorsku kaznu, može adekvatno, prikladno i funkcionalno ostvariti stegovnim sankcioniranjem.

Slijedom izloženog, prvostupanjski je sud pravilno i zakonito, ustanovivši da postoje razlozi za obustavu postupka predviđeni u čl. 201. st. 1. toč. 3. ZKP, na temelju čl. 437. st. 1. ZKP rješenjem odbacio privatnu tužbu žalitelja protiv okr. I. B. zbog kaznenog djela iz čl. 98. KZ.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.124/04, od 4. svibnja 2004. godine.

33. KAZNENO PRAVO – SIGURNOSNE MJERE, OBVEZNO LIJEČENJE OD OVISNOSTI

Trajanje sigurnosne mjere obveznog liječenja od ovisnosti.

(čl. 76. st. 2. u vezi čl. 75. st. 3. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Trajanje sigurnosne mjere obveznog liječenja od ovisnosti ograničeno je trajanjem i uspjehom liječenja, te u smislu odredbe čl. 75. st. 3. KZ rokom od tri godine od početka primjene iste, stoga sud nije ovlašten ograničiti trajanje te mjere na određeni, kalendarski, rok, već isključivo istu primijeniti slijedeći formulaciju sukladnu odredbi čl. 75. st. 3. KZ, te zavisno o vrsti glavne kaznenopravne sankcije uz koju se primjenjuje.

Naime, u konkretnom slučaju, ispunjeni su zakonski uvjeti da se prema okrivljeniku primijeni sigurnosna mjera obveznog liječenja od ovisnosti iz čl. 76. st. 1. KZ, jer je

provedenim vještačenjem utvrđeno da je okrivljenik predmetno kazneno djelo počinio pod odlučujućim utjecajem alkohola i psihoaktivnih tvari i da zbog istih postoji opasnost da bi okrivljenik mogao ponoviti kaznena djela pod njihovim utjecajem. Stavak 2. navedenog članka upućuje da se sigurnosna mjera iz stavka 1 čl. 76. KZ, može primijeniti uz iste kaznenopravne sankcije i u jednakom trajanju i na isti način, kako je to propisano Zakonom o kaznenom postupku za sigurnosnu mjeru obveznog psihijatrijskog liječenja iz čl. 75. KZ. Stavkom 3. čl. 75. KZ, je propisano, da obvezno psihijatrijsko liječenje traje do prestanka razloga zbog kojih je primijenjeno, u svakom slučaju do prestanka izvršenja kazne zatvora, do proteka roka provjeravanja primjenom uvjetne osude i izvršenja obveza zamjene kazne zatvora radom za opće dobro. U svim navedenim slučajevima obvezno psihijatrijsko liječenje ne može trajati dulje od tri godine. Kako se ovi uvjeti iz čl. 75. st. 3. KZ, primjenjuju i kod izricanja sigurnosne mjere obveznog liječenja od ovisnosti kako je to propisano odredbom čl. 76. st. 2. KZ, to je sud prvog stupnja svojom odlukom kojom je okrivljeniku izrekao sigurnosnu mjeru obveznog liječenja od ovisnosti u trajanju od jedne godine povrijedio kazneni zakon u korist okrivljenika, jer na opisan način, sud prvog stupnja, s obzirom na odredbu čl. 75. st. 2. KZ, nije mogao prema okrivljeniku primijeniti sigurnosnu mjeru obveznog liječenja od ovisnosti u trajanju od jedne godine, kako se to pravilno ističe u žalbi državnog odvjetnika, pogotovo, što mu je izrekao rok kušnje u trajanju od dvije godine.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.278/04 od 19. listopada 2004. godine

34. KAZNENO PRAVO – ZNAČENJE ZAKONSKIH IZRAZA

Nastavnik nema svojstvo službene osobe

(čl. 89. st. 3. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Nastavnik nema svojstvo službene osobe iz čl. 89. st. 3. KZ, te time ni potrebno svojstvo za počinjenje kaznenog djela iz čl. 127. st. 2. KZ.

Razloge za svoje pravno shvaćanje da je okrivljenik, kao nastavnik osnovne škole, službena osoba i da prema tome može počiniti predmetno kazneno djelo, sud prvog stupnja nalazi u odredbi čl. 1. st. 2. Zakona o ustanovama koje se osnivaju temeljem čl. 9. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom školstvu, te u ranije važećem čl. 16. st. 1. Zakona o školstvu Republike Hrvatske, te jedinice lokalne i područne samouprave. Osim što se poziva na navedene zakone, sud prvog stupnja se pozvao i na odluku Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj: Kzz-7/1999 od 22. ožujka 2000. godine i iz te odluke crpi zaključak, da svojstvo službene osobe nemaju samo one osobe koje su taksativno navedene u odredbi čl. 89. st. 3. KZ, kao i osobe čija se dužnost poklapa sa bilo kojom navedenom u tom stavku i članku.

Međutim, upravo pozivanjem na odredbu čl. 89. st. 3. KZ sud prvog stupnja zaključuje, da je tim člankom kao službena osoba označen i službenik koji obavlja službene poslove u jedinici lokalne samouprave, pa stoga sud prvog stupnja dovodeći okrivljenika, kao nastavnika – zaposlenika škole u vezu sa navedenom zakonskom odredbom i zaključuje da se njegov položaj poklapa sa odredbama navedenih zakona, prvenstveno odredbom čl. 16. st. 1. Zakona o školstvu, koji se odnosi na službenike koji obavljaju službu u jedinici lokalne samouprave i prema tome okrivljenik, po mišljenju suda prvog stupnja, ima svojstvo službene

osobe kao nastavnik i da je prema tome mogao počiniti predmetno kazneno djelo, pogotovo, jer na to ukazuje postojeća sudska praksa.

Takvo pravno shvaćanje okrivljenik pobija i sada u žalbi, kao što je to isticao već u svom prigovoru protiv optužnice, a i kasnije tijekom postupka smatrajući, da on nije službena osoba, u smislu čl. 127. st. 1. KZ i da prema tome nije niti mogao biti optužen, niti proglašen krivim i osuđen za predmetno kazneno djelo koje mogu počiniti samo službene osobe koje obavljaju službe ili javne ovlasti.

Pravno shvaćanje koje je iznio okrivljenik tijekom postupka i u svojoj žalbi prihvaća i ovaj sud drugog stupnja nalazeći, da okrivljenik nije službena osoba u smislu čl. 127. st. 1. KZ i da prema tome ne obavlja službu ni javnu ovlast u smislu navedenog članka i stavka i da prema tome ne može biti počinitelj navedenog kaznenog djela.

Okrivljenik, kao nastavnik, koji na osnovnoj školi predaje tehnički odgoj, ne spada u one osobe koje su taksativno navedene kao službene osobe u odredbi čl. 89. st. 3. KZ, pa prema tome on nema svojstvo službene osobe i ne može biti počinitelj predmetnog kaznenog djela, zbog čega se ne može prihvatiti pravno shvaćanje suda prvog stupnja, a za koje sud prvog stupnja daje tumačenje na str. 8/III svoje presude. Štoviše, sud prvog stupnja tu i pogrešno interpretira navedenu odredbu Vrhovnog suda iz koje nikako ne proizlazi da bi se okrivljenik kao nastavnik mogao podvesti pod odredbu čl. 89. st. 3. KZ, jer iz navedene odredbe Vrhovnog suda proizlazi, da je Vrhovni sud svojom odlukom odlučujući povodom zahtjeva za zaštitu zakonitosti zauzeo pravno shvaćanje, da ravnatelj škole nije službena osoba, jer nije izabrani ni imenovani dužnosnik u predstavničkom tijelu, tijelima državne uprave, samouprave, u tijelu sudbene vlasti i u drugim pravosudnim tijelima, u uredu Predsjednika Republike, službi Vlade Republike, Hrvatskog sabora, nositelj pravosudne dužnosti, sudac Ustavnog suda, državni odvjetnik ili njegov zamjenik i drugo, a dužnost ravnatelja škole ne poklapa se, prema toj odluci Vrhovnog suda, niti sa bilo kojom, koja je navedena u odredbi čl. 89. st. 3. KZ.

Ovaj Županijski sud je istog pravnog shvaćanja u pogledu službene osobe i prema shvaćanju ovog Županijskog suda, kao suda drugog stupnja, kada ravnatelj osnovne škole nema svojstvo službene osobe, tada to nema niti nastavnik iste škole, pa prema tome, budući je okrivljenik nastavnik u osnovnoj školi, on u smislu čl. 89. st. 3. KZ nema svojstvo službene osobe i prema tome ne može biti počinitelj kaznenog djela iz čl. 127. st. 2. KZ.

Županijski sud u Varaždinu, broj KŽ.133/02 od 11. lipnja 2002. godine

35. KAZNENO PRAVO – ZNAČENJE ZAKONSKIH IZRAZA

Obrtnik nema svojstvo odgovorne osobe u pravnoj osobi

(čl. 89. st. 7. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Obrtnik nema svojstvo odgovorne osobe iz čl. 89. st. 7. KZ, te time ni potrebno svojstvo za počinjenje kaznenog djela iz čl. 312. KZ.

Prigovori, naime, žalitelja, sadržajno izričito upravljani na, po njegovom pravnom stajalištu, pogrešnu ocjenu postojanja odnosno nepostojanja konstitutivnih obilježja kaznenih djela optuženika iz čl. 312. KZ - dakle, povredu kaznenog zakona u pitanju jesu li djelatnostima optuženika počinjena kaznena djela krivotvorenja službene isprave, kao onu iz čl. 368. toč. 1. ZKP, svode se na polemiziranje s prvostupanjskom presudom o optuženikovu svojstvu odgovorne osobe kao počinitelju ovih proprijalnih delikata. Žalitelj smatra u pogledu ovog pravnog pitanja, budući se radi o podudarnosti utvrđene odlučne činjenice s pojmom iz pravne norme iz čl. 89. st. 6. KZ, da obrt u svakom slučaju ima svojstvo pravne osobe, te tome konzekventno i opt. Ž. P., kao vlasnik obrta, ima svojstvo odgovorne osobe u pravnoj osobi u smislu čl. 89. st. 7. KZ, pa je i počinitelj kaznenih djela iz čl. 312. st. 1. i st. 2. i čl. 312. st. 1. KZ, za koja je okrivljen.

Pravno stajalište žalitelja, a koje u svojoj osnovi teži proširiti krug mogućih počinitelja kaznenih djela gdje je neophodno svojstvo počinitelja kao odgovorne osobe, pogrešno je jer je ekstenzivno u tumačenju materijalno-pravnih odredbi iz čl. 89. st. 6. i 7. KZ i ispušta iz vida njihovo neophodno ne samo jezično i gramatičko, već i teleološko tumačenje. Ratio legis citiranih zakonskih odredaba upravo je jasno kaznenopravno materijalno definiranje navedenih pravnih instituta - poglavito sadržaja odgovorne osobe, kao neprijepornog svojstva počinitelja kod kaznenih djela gdje se takvo posebno svojstvo zahtijeva kao obilježje zakonskog bića djela, jer se na taj način garantira zakonitost u propisivanju kaznenih djela, izbjegavaju se "gumene" dispozicije i neopravdana mogućnost širenja kriminalne zone.

Upravo iz navedenih razloga, pravnologički dosljedno, te odista savjesno i sustavno instruirano, komparacijom s odredbama iz posebnog zakona (Zakon o obrtu), u svemu je prihvatljivo pravno stajalište prvostupanjskog suda izloženo u pobijanoj presudi počev od str. 4 odj. II do zaključno str. 5 odj. III, pa ga kao pravilno i žalbom ne dovedeno u sumnju, prihvaća i ovaj drugostupanjski sud.

Županijski sud u Varaždinu, Kž.241/01, od 23. listopada 2001. godine

36. KAZNENO PRAVO – ZNAČENJE ZAKONSKIH IZRAZA

Predsjednik nadzornog odbora dioničkog društva ima svojstvo odgovorne osobe u pravnoj osobi

(čl. 89. st. 7. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Predsjednik nadzornog odbora dioničkog društva ima svojstvo odgovorne osobe iz čl. 89. st. 7. KZ, te time i potrebno svojstvo za počinjenje kaznenog djela iz čl. 292. KZ.

Nakon što je smislu čl. 89. toč. 7. KZ, sud prvog stupnja zaključio da okrivljenik nema svojstvo odgovorne osobe kao predsjednik Nadzornog odbora d.d. "Z." u N. M., a kaznena djela koja mu se optužnicom stavljaju na teret može počinuti isključivo odgovorna osoba, pa kako okrivljeniku nedostaje to svojstvo, to se po sudu prvog stupnja počinjenje kaznenih djela iz činjeničnog opisa odnosno izreke pobijane presude može ocijeniti jedino kroz svojstvo poticatelja ili pak pomagača a nikako kao počinitelja kaznenih djela to je sud okrivljenika

oslobodio od optužbe. Sve to stoga, što je sud prvog stupnja tijekom postupka utvrdio da okrivljeniku djelokrug poslova opisanih u izreci presude pod toč. 1a.) – b.) nije povjeren ni valjanom punomoći, ni statutom, ni odredbama Zakona o trgovačkim društvima te s obzirom na njegovu funkciju predsjednika Nadzornog odbora, a kako ni sama činjenica da je njegov potpis bio deponiran kod Zavoda za platni promet nije okrivljeniku davala ovlasti da donosi odluke ili sklapa pravne poslove, to je sud prvog stupnja okrivljenika oslobodio od optužbe za predmetna kaznena djela temeljem čl. 354. toč. 1. ZKP.

Takvo pravno shvaćanje svojom žalbom pobija državni odvjetnik u okviru žalbene osnove zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja smatrajući, da je sud prvog stupnja pošao pogrešnim putem kod utvrđivanja svojstva odgovorne osobe konkretno, da li je okrivljenik u konkretnom slučaju imao to svojstvo. Državni odvjetnik smatra da je pravno shvaćanje svojstva odgovorne osobe iznijeto u pobijanoj presudi pogrešno, to već prema činjeničnom opisu optužnice gdje se okrivljeniku stavlja na teret da je predmetna kaznena djela počinio kao predsjednik Nadzornog odbora trgovačkog društva "Z." d.d. N. M. Da je vršio funkciju predsjednika Nadzornog odbora nije sporno pa je prema državnom odvjetniku u tom smislu imao svojstvo odgovorne osobe koje svojstvo se prema državnom odvjetniku temelji na obnašanju dužnosti predsjednika Nadzornog odbora i kao takav, on je grubo prekršio zakon i pravila poslovanja u pogledu uporabe i upravljanja imovinom. Okrivljenik je postupao izvan okvira svojih zakonskih ovlasti i činio one radnje koje ne spadaju u okvire postupanja predsjednika Nadzornog odbora već u okvire postupanja drugih osoba npr. članova uprave, ali se prema državnom odvjetniku iz toga ne smije izvući zaključak da okrivljenik nije odgovorna osoba. Upravo suprotno, prema državnom odvjetniku, time što je kao predsjednik nadzornog odbora poduzimao radnje iz ovlasti članova uprave, okrivljenik je grubo prekršio zakon i pravila poslovanja iz kojih su proizašle štetne posljedice čime je ostvario sva obilježja kaznenog djela iz čl. 292. KZ.

Iz tih razloga, državni odvjetnik smatra da je pogrešan stav suda prvog stupnja kada je zaključio da okrivljenik nema svojstvo odgovorne osobe te je državni odvjetnik predložio da se presuda ukine.

I ovaj sud drugog stupnja nalazi da je pogrešno pravno shvaćanje i tumačenje koje je iznijeto u pobijanoj presudi kada sud prvog stupnja ocjenjuje u smislu čl. 89. toč. 7. KZ, da okrivljenik nema svojstvo odgovorne osobe i da zbog toga nije niti mogao počinuti predmetna kaznena djela na način kao u izreci pobijane presude jer je bio predsjednik Nadzornog odbora, a poslove koje je poduzimao nisu bili u djelokrugu njegovog poslovanja.

Ovaj sud naime, prihvaća pravno shvaćanje izraženo u žalbi državnog odvjetnika i nalazi, iz istih argumenata da je okrivljenik, kao predsjednik Nadzornog odbora, postupivši na način kako je to opisano u činjeničnom opisu u izreci presude pod toč. 1.a.) - b.) imao svojstvo odgovorne osobe i da je prema tome mogao biti počinitelj predmetnih kaznenih djela kao u izreci presude.

Po nalaženju ovoga suda drugog stupnja, okrivljenik je kao predsjednik Nadzornog odbora prešao granice svojih ovlasti, uzurpirao je pravo posloводства i kao odgovorna osoba mogao je počinuti predmetna kaznena djela na način kao u izreci presude zbog čega je valjalo ukinuti presudu suda prvog stupnja temeljem čl. 388. st. 1. ZKP, i predmet vratiti sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.170/03 od 25. kolovoza 2003. godine

37. KAZNENO PRAVO – KAZNENA DJELA PROTIV SLOBODE I PRAVA ČOVJEKA I GRAĐANINA

(čl. 122. st. 1. i 2. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Pojam doma i poslovnog prostora, kao zaštitnih objekata kaznenog djela iz čl. 122. KZ.

Žalitelj nije u pravu kada se žali zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja istovremeno prigovore istaknute po toj žalbenoj osnovi derivirajući u tzv. «neizravnu» povredu kaznenog zakona, očigledno onu iz toč. 1. čl. 368. ZKP, stajalištem da bi na temelju, po njegovu mišljenju pravilnih činjeničnih zaključaka, neovlašteno prodiranje optuženika u podrumsku prostoriju – kotlovnicu koju nesmetano koristi i drži zaključanom oštećenik koji u poslovnom prostoru u prizemlju zgrade obavlja ugostiteljski obrt i navedenu prostoriju upotrebljava za svoje potrebe, trebalo podvesti pod apstraktnu kaznenopravnu normu iz čl. 122. st. 1. KZ. Nastavno, u obrazloženju svoje žalbe žalitelj ukazuje kako u razlozima pobijane presude prvostupanjski sud preusko ocjenjuje pojam zaštićenog dobra kao objekta kaznenopravne zaštite, te upozorava da je optuženik, ne koristeći redovni pravni put da si omogući dostupnim ulazak kroz ovaj prostor do prostora koji on koristi kao skladište, svoju protupravnu radnju ostvario znajući da prednju prostoriju drži u posjedu oštećenik i u koju svrhu je drži.

Suprotno žalbi, a sukladno opširno i sadržajno iznesenim razlozima pobijane presude, a koji u obrazloženju imaju i svoj sukus glede relevantnih odgovora na činjenična i pravna pitanja za pravilno i zakonito presuđenje u ovoj kaznenoj stvari (str. 7 odjeljak III – str. 8 odjeljak VIII), te ih žalba, osim naprijed iznesenih prigovora, realno i ne nastoji dovesti u sumnju, prvostupanjski je sud nakon savjesno provedenog kaznenog postupka, te ispravne ocjene obrane optuženika, iskaza oštećenika i ostalih izvedenih personalnih dokaza, kao i onih u vidu isprava, najprije pravilno zaključio da konkretni prostor kotlovnice u podrumu zgrade navedene u činjeničnom opisu izreke optužnog prijedloga preuzetom u izreku presude nije prostor koji bi pripadao oštećenikovu domu. Prihvaćajući takvu ocjenu i stajalište prvostupanjskog suda, obzirom na prigovore iz žalbe valja dodati kako je točno da objekt zaštite kaznenog djela iz čl. 122. KZ, a u smislu st. 1., odista nije samo tuđi stan, nego i drugi prostori. Međutim, pod tim se prostorima podrazumijevaju oni koji su namijenjeni i pripadajući za stanovanje, uključujući, primjerice drvarnice, praonice, smočnice, te podrume, ali isključivo u funkciji stanovanja. Konkretna podrumaska prostorija - kotlovnica, prema njezinoj smještenosti u građevini i funkciji, pri tome uzimajući kao istinite i vjerodostojne upravo one činjenice koje je u svojem iskazu kao svjedok naznačio oštećenik nema značenje doma ni u smislu citirane kaznenopravne odredbe koja štiti njegovu nepovredivost u rang u vrijednosti zaštićene u čl. 34. Ustava RH, kao i čl. 12. Opće deklaracije o pravima čovjeka i građanina, čl. 17. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima i u čl. 8. (Europske) Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Također, a što, konačno, ni žalba ozbiljnije ne dovodi u pitanje nevezanošću za pravnu ocjenu djela od strane tužitelja, prvostupanjski je sud pravilno i utvrdio, te pravno zaključio u smislu odredbe st. 2. čl. 122. KZ kako predmetna prostorija nema niti pravno svojstvo poslovnog prostora, jer nije podvodljiva pod definiciju tog prostora iz čl. 2. Zakona o zakupu poslovnog prostora (Nar. nov., br. 91/96). U poslovni prostor ulaze poslovne zgrade, poslovne prostorije, garaže i garažna mjesta.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.376/05 od 11. listopada 2005. godine

38. KAZNENO PRAVO – KAZNENA DJELA PROTIV SLOBODE I PRAVA ČOVJEKA I GRAĐANINA

Prijetnja – ozbiljnost prijetnje, sadržaj namjere

(čl. 129. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Ozbiljnost prijetnje, kao bitno obilježje kaznenog djela iz čl. 129. KZ, pored prijetećeg izričaja, određuju i druge stvarne okolnosti događaja u kojem je prijeteći sadržaj izrečen. Sadržaj izravne namjere počinitelja tog kaznenog djela treba činiti svijest o nastupanju straha ili uznemirenosti kod adresata i volja za nastupanjem te posljedice.

Naime, njeno (optuženice) izražavanje takve prijetnje (da će ga ubiti), kako je to pravilno zaključio prvostupanjski sud, obzirom da je to učinila uznemirena, bivajući s malim djetetom sama kod kuće, kada joj je privatni tužitelj agresivno lupao po prozoru tražeći objašnjenje za psa koji ga je oborio s motora, ne može se, bez obzira na jačinu sadržaja, u tim okolnostima smatrati prikladnim za unošenje nespokojstva i stvaranje straha, te osobne ugroženosti kod privatnog tužitelja.

Žalitelj nije u pravu niti kada se žali zbog povrede kaznenog zakona.

I tome suprotno, nalazeći da u djelatnosti optuženice nisu dokazana sva bitna zakonska obilježja ovog kaznenog djela za koje se okrivljuje, prvostupanjski sud, oslobodivši je od optužbe, postupio je pravilno i nije povrijedio kazneni zakon. Glede prigovora žalitelja upravljenog na ozbiljnost prijetnje, već je odgovoreno obrazlaganjem neprihvatanja prethodno istaknute žalbene osnove. Potrebno je dodati da ni glede subjektivne strane djela, obzirom da namjera počinitelja kaznenog djela iz čl. 129. st. 1. KZ mora obuhvaćati i zakonsku posljedicu djela – cilj za nastankom straha ili uznemirenosti kod adresata, nema elemenata za tvrdnju da je optuženica svojom prijetnjom upravo išla tom cilju, već naprotiv vjerojatnije da odvrati privatnog tužitelja od njegovog uznemiravanja nje same. Proizlazi, dakle, da se, po prvostupanjskom sudu utvrđeno činjenično stanje, ne može podvesti pod istaknuti subjektivni, kao ni prethodno istaknuti jedan od objektivnih elemenata zakonskog bića kaznenog djela u pitanju, pa ne postoji povreda kaznenog zakona na koju ukazuje žalitelj.

Županijski sud u Varaždinu, Kž.48/00-3, od 28. ožujka 2000. godine.

39. KAZNENO PRAVO – KAZNENA DJELA PROTIV SLOBODE I PRAVA ČOVJEKA I GRAĐANINA

Obilježja bića djela prijetnje iz čl. 129. st. 2. KZ

(čl. 129. st. 2. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Bitna obilježja kaznenog djela prijetnje iz čl. 129. st. 2. KZ iscrpljuju se u izricanju prijetećeg sadržaja s ciljem ustrašivanja ili uznemiravanja drugoga, dok je irelevantna stvarna namjera ostvarenja sadržaja izrečene prijetnje.

Prijetnje, naime, optuženika, na način kako su izrečene i manifestirane prema oštećenici, nedvojbeno su bile sasvim konkretne, te u pravnom smislu vrlo ozbiljne; objektivno pogodne da izazovu osjećaj ustrašenosti i uznemirenosti kod nje. One su, a upravljene na usmrćenje oštećenice, imale sadržaj ozbiljnosti jer su bile djelotvorne u svojem subjektivnom i objektivnom učinku. Prema iskazu oštećenice kao svjedoka, a ona je razborita osoba, te iskazima prethodno navedenih svjedoka, riječi i ponašanja optuženika objektivno su bile takve da su mogle, a to je optuženiku bio i cilj, uznemiriti i ustrašiti oštećenicu, dok je njihov psihološki učinak subjektivno, kako to oštećenica i navodi, njenom stvarnom uznemirenošću i strahom, taj cilj i ostvario. Pri tome je irelevantno da li je optuženik bio istinski spreman ostvariti ono čime je prijetio, već je važno tek da je prema oštećenici svaka od njegovih prijetnji izrečena neposredno, te putem telefona, djelovala ozbiljno. Obzirom da je tako i bilo, nedvojbeno je da je optuženik svoje kazneno djelo ostvario kako u subjektivnom, tako i objektivnom sadržaju, slijedom čega ga je i prvostupanjski sud pravilno i zakonito oglasio krivim.

Županijski sud u Varaždinu, Kž.228/00-4, od 12. prosinca 2000. godine

40. KAZNENO PRAVO – KAZNENA DJELA PROTIV SLOBODE I PRAVA ČOVJEKA I GRAĐANINA

Djelatnost za koju se optužuje optuženik ne ispunjava obilježja kaznenog djela iz čl. 131. st. 2. KZ.

(čl. 131. st. 2. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Kazneno djelo iz čl. 131. st. 2. KZ štiti privatnost pojedinca, tako da se isto ne može počinuti na štetu Policijske uprave.

Međutim, kako je osnovana žalba okrivljenika u odnosu na kazneno djelo iz čl. 131. st. 2. KZ iz žalbene osnove povrede kaznenog zakona iz razloga što okrivljenik smatra da PU v. i PU m. nisu čovjek ni građanin čije slobode i prava štiti navedeno kazneno djelo jer se to kazneno djelo može počinuti samo prema fizičkoj osobi, a ne prema državnoj instituciji - državnom tijelu, kako je pogrešno sud prvog stupnja prihvatio optužnicu državnog odvjetnika i proglasio okrivljenika krivim i za to kazneno djelo, to je u tom dijelu prihvaćena žalba okrivljenika iz žalbene osnove povrede kaznenog zakona, pa je pobijana presuda preinačena u odnosu na kazneno djelo iz toč. 2.) izreke pobijane presude tako, da je okrivljenik temeljem čl. 354. toč. 1. ZKP/97. oslobođen od optužbe za kazneno djelo iz čl. 131. st. 2. KZ, jer ovo djelo za koje je okrivljenik pod toč. 2.) izreke pobijane presude optužen po zakonu nije kazneno djelo.

U pravu je, naime, okrivljenik kad ističe da kazneno djelo iz čl. 131. st. 2. KZ spada u kaznena djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina i da su prema tome objekt zaštite prava i slobode čovjeka i građanina kao pojedinca, jer se radi o zaštiti osobno-privatnog života čovjeka u cilju osiguranja zaštite slobode i prava koja mu pripadaju, zbog čega se i po ocjeni ovoga suda drugog stupnja to djelo ne može počinuti na način kako je to navedeno pod toč. 2.) izreke pobijane presude, dakle, prema državnim tijelima.

Naime, kaznena djela iz Glave VI. koja nosi naslov Kaznena djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina mogu se podijeliti u tri skupine i to: kaznena djela protiv slobode, kaznena djela protiv osnovnih prava čovjeka i građanina i izborna kaznena djela. Kazneno djelo iz čl. 131. st. 2. KZ spada u kaznena djela protiv osnovnih prava čovjeka i građanina što znači, da je zaštitni objekt ovog kaznenog djela upravo čovjek kao pojedinac, njegova prava i slobode i da je on kao takav zaštićen i samo u tom smislu on predstavlja objekt zaštite ovog kaznenog djela.

Županijski sud u Varaždinu, Kž.240/00-8, od 22. prosinca 2000. godine

41. KAZNENO PRAVO – KAZNENA DJELA PROTIV VRIJEDNOSTI ZAŠTIĆENIH MEĐUNARODNIM PRAVOM

Određenje pojma posjedovanja i posjednika opojne droge

(čl. 173. st. 1. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Pojam posjeda opojne droge, kao radnje počinjenja kaznenog djela iz čl. 173. st. 1. KZ zadržava se isključivo na razini optuženikove faktične vlasti na tvarima ili pripravcima, propisom proglašenima opojnom drogom, očito s ciljem njezina uživanja, bez obzira na vremensko trajanje samog držanja tih stvari.

Iako ovaj žalitelj izloženim pravnim stajalištem o pravnoj prirodi posjeda ispravno interpretira pojam i sadržaj posjeda, ali polazeći od romanske koncepcije posjeda, dotle ispušta iz vida da Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (u daljem tekstu ZVDSP), pravna teorija i sudska praksa, isključivo prihvaćaju germansku koncepciju posjeda, ne stavljajući više naglasak na stvarnu i voljnu komponentu posjeda, već samo stvarnu faktičnu vlast na stvari, tako da je čl. 10. st. 1. ZVDSP određeno kako je posjednik onaj koji ima faktičnu vlast glede neke stvari.

Kod toga, opisana prihvaćena koncepcija posjeda ne ispušta iz vida niti voljnu komponentu, ne dajući joj više sadržaj nužne odrednice pojma posjeda, već koristeći isključivo istu u cilju razlikovanja posjednika od neposjednika, koji ima faktičnu vlast na stvari, ali je posjednikov pomoćnik u posjedovanju, vršeći tuđe naloge glede neke stvari ili prava, pa izvršava isključivo tuđu faktičnu vlast, sukladno čl. 12. ZVDSP. Slijedom navedenoga, prihvaćenoga pojma posjeda i polazeći od utvrđenog činjeničnog stanja koje je i kakvo utvrdio sud prvog stupnja, koja utvrđenja ovaj žalitelj niti ne pobija podnesenom žalbom, već ih čak i potencira, navođenjem činjenice zajedničke kupnje opojne droge marihuane, zajedničkim davanjem potrebnog novca obojice okrivljenika i svjedoka K. K., te navođenjem kako je ručno rađena cigareta s mješavinom duhana i marihuane, svakako stvar, žalitelju valja odgovoriti kako nije u pravu, kada ističe kako II okrivljenik u vrijeme počinjenja djela nije bio u posjedu „jointa“ marihuane. Sagledavajući opisani pravni posao između imenovane trojice i nepoznatog prodavatelja opojne droge u svijetlu odredbe čl. 14. ZVDSP o stjecanju posjeda predajom (Posjed se prenosi predajom same stvari ili sredstva kojim stjecatelj ima vlast na stvari, a predaja je izvršena čim se stjecatelj s voljom prenositelja nađe u položaju izvršavati vlast glede stvari) i čl. 116. st. 1. istog Zakona (Vlasništvo pokretne

stvari stječe se predajom te stvari stjecatelju u samostalan posjed) i razmatranjem pojma suposjed, valja zaključiti kako su sva trojica kupaca, stekli ne samo (su)posjed, već i (su)vlasništvo kupljene opojne droge. Pri tome su upravo II okr. ml. pljt. A. V., policijski službenici zatekli u držanju „jointa“ s marihuanom, čime je počinio kazneno djelo iz čl. 173. st. 1. KZ, a činjenica kako i ostala dvojica učesnika nisu optuženi za počinjenje istog djela, kako to u cijelosti pravilno ističe i sud prvog stupnja, doista ne ekskulpira ovog okrivljenika kaznene odgovornosti.

Nadalje, nije prihvatljiv niti daljnji stav žalitelj kako posjed u sebi sadržava i vremensku komponentu, te da momentalno držanje opojne droge ne ispunjava ovu vremensku komponentu posjeda, jer se žalitelj koncentrira samo na trenutak kada su ga policijski službenici zatekli u momentalnom držanju „jointa“ marihuane, ispuštajući iz vida sve prethodne, ranije opisane radnje, kojima je ovaj okrivljenik, zajedno s ostalom dvojicom učesnika stekao posjed opojne droge. Konačno, polazeći od izložene koncepcije posjeda, momentalno držanje marihuane, ma kako kratko vrijeme, s ciljem da držatelj istu uživa, njega nikako ne čini neposjednikom, niti u građanskopravnom, niti kaznenopravnom smislu.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.107/05 od 15. ožujka 2005. godine

42. KAZNENO PRAVO – KAZNENA DJELA PROTIV VRIJEDNOSTI ZAŠTIĆENIH MEĐUNARODNIM PRAVOM

Pokušaj kaznenog djela iz čl. 177. st. 4. u vezi st. 1. KZ

(čl. 177. st. 4. u vezi st. 1. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Započeo je s radnjom počinjenja kaznenog djela iz čl. 177. st. 1. KZ, optuženik, s nepoznatim supočiniteljem, kada su, sukladno prethodnom dogovoru i utvrđenom planu, osobnim automobilima doveli strane državljane do relativne blizine državne granice, tako da njihove radnje čine logičku i čvrstu cjelinu s očigledno predstojećim, ali spriječenim nedozvoljenim prevođenjem tih osoba preko državne granice, slijedom čega se i radi o ulasku u kažnjivu zonu izvršenja djela.

Tome suprotno, ukupnost utvrđenih objektivnih činjenica tijekom provedenog prvostupanjskog postupka neopravdava navode žalitelja, budući je sud prvog stupnja na temelju odista svestrane ocjene dokaznog materijala nedvojbeno utvrdio da je i opt. S. S., kao supočinitelj, zajedno s opt. J. M., na temelju prethodnog dogovora s nepoznatom osobom, o kojim kontaktima čak detaljno i opširno iskazuju oba optuženika u svojim obranama, negirajući tek kriminalni sadržaj svojih djelatnosti, uz odgovarajuću novčanu naknadu - dakle, iz koristoljublja s namjerom započeo, ali nije dovršio zbog aktivnosti granične policije prevoženje do neposredne blizine granične crte više osoba, na taj način kao supočinitelj bitno pridonoseći počinjenju predmetnog kaznenog djela u pokušaju.

U izloženom kontekstu, obzirom na u žalbi posebno istaknut prigovor da se ne radi o pokušaju ovog kaznenog djela, budući da počinitelj "nisu niti došli do same granice", potrebno je odgovoriti da su i žalitelj i njegov supočinitelj, sukladno prethodnom dogovoru i utvrđenom planu, osobnim automobilima doveli strane državljane do relativne blizine državne granice, tako da njihove radnje čine logičku i čvrstu cjelinu s očigledno predstojećim, ali

spriječenim nedozvoljenim prevođenjem tih osoba preko državne granice, slijedom čega se i radi o ulasku u kažnjivu zonu izvršenja djela.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.16/02 od 22. siječnja 2002. godine

43. KAZNENO PRAVO – KAZNENA DJELA PROTIV ČASTI I UGLEDA

Nedostaju obilježja kaznenog djela iz čl. 199. KZ

(čl. 199. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01)

Značenje izrečenog sadržaja ocjenjuje se uvredljivim, kao negativno, nedolično i omalovažavajuće mišljenje u vidu nepovoljnog vrijednosnog suda o drugoj osobi, ne prema subjektivnom stajalištu osobe koja se smatra uvrijeđenom, već prema objektivnim kriterijima.

U prilog pravilnosti pravne ocjene prvostupanjskog suda kako djelo optuženika iz optužbe nije kazneno djelo iz čl. 199. st. 1. KZ, jer ne sadrži zakonska obilježja bića tog djela, ali ni nekog drugog kaznenog djela, treba kazati da je kazneno djelo uvrede namjerno kazneno djelo počinjeno izjavom kojom se izražava negativno, nedolično i omalovažavajuće mišljenje u vidu nepovoljnog vrijednosnog suda o drugoj osobi, time da se uvredljivo značenje izjave prosuđuje po objektivnim kriterijima, a ne prema subjektivnom stajalištu onog koji se smatra uvrijeđenim.

U konkretnom slučaju prema okolnostima glavne rasprave u parničnom postupku, primjedba na sadržaj svjedočkog iskaza tuženika saslušanog kao stranke u svrhu dokazivanja, sada privatnog tužitelja, od strane druge parnične stranke, u tom postupku tužitelja, a ovdje opt. M. M. “ da su čiste gluposti “ , te prema takvom načinu izjave, bez obzira na njihov međusobni odnos, nije namjerno izražavanje negativnog suda o vrijednosti žalitelja kao osobe, pa ne predstavlja kazneno djelo uvrede.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.60/03 od 25. veljače 2003. godine

44. KAZNENO PRAVO – KAZNENA DJELA PROTIV ČASTI I UGLEDA

Posebni slučajevi isključenja protupravnosti iz čl. 203. KZ

(čl. 203. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01)

Čl. 203. KZ predviđa posebne slučajeve isključenja protupravnosti kod kaznenih djela protiv časti i ugleda i u odnosu na obavljanje novinarskog posla, ali također, zajedno s propisanim kaznenim djelima protiv časti i ugleda, predstavlja granicu za slobodu obavljanja novinarskog posla, kada ne postoje pretpostavke za primjenu te odredbe.

Stoga žalitelj nije u pravu ni kada se žali zbog povrede kaznenog zakona, tvrdnjom da je materijalni zakon povrijeđen u pitanju iz čl. 368. toč. 1 ZKP, kao pogrešna pravna ocjena postojanja, odnosno nepostojanja posebnog razloga isključenja protupravnosti iz čl. 203. KZ, jer nema kaznenog djela kad se radi o klevetničkom sadržaju koji je učinjen dostupnim drugima u javnoj informaciji obavljanjem novinarskog posla u svrhu zaštite opravdanih interesa, a u konkretnom slučaju to je zdravlje ljudi ugroženo nekvalitetnom pitkom vodom, pa da iz načina njegova izražavanja u novinskom članku i neprihvatljivog postupanja privatne tužiteljice u odnosu prema javnosti, jasno proizlazi da nije imao za cilj naškoditi časti i ugledu privatne tužiteljice.

Navedena povreda kaznenog zakona, po stajalištu ovog suda drugog stupnja, nije ostvarena, budući je smisao odredbe čl. 203. KZ stvaranje povoljnih uvjeta obavljanja i novinarskog rada bez rizika kaznenopravne sankcije na kritičko pisanje. Međutim novinar snosi, uz moralnu i kaznenu odgovornost ako iznosi poznate mu neistine, pa nema opravdanja njihovo korištenje “u višem interesu”, jer je neistina uvijek neistina, neovisno o kome i u kojoj djelatnosti je iskazana. Razmjernost zaštite časti i ugleda s jedne, te zaštite slobode izražavanja, s druge strane, ne tolerira neistinu i senzacionalizam u novinarskom izvješćivanju preko prihvatljivih granica lediranja časti i ugleda drugih, čak kada i njihovo ponašanje zaslužuje kritiku, jer ta kritika neophodno mora težiti istinitosti i objektivnosti.

Iznošenjem inkriminiranih neistina na račun privatne tužiteljice, očito frustriran njezinim ponašanjem, dakako, prema činjeničnom stanju koje je i kakvo je utvrdio prvostupanjski sud, jer samo ono može biti predmetom ispitivanja pravilne primjene zakona, žalitelj nije postupao u zaštiti javnog interesa, kada je prekoračio naprijed naznačenu granicu, pa iz njegova načina pisanja ne proizlazi, a poglavito ne jasno u smislu zahtjeva zakona, da nije imao za cilj, uz ostale opravdane ciljeve, naškoditi i časti i ugledu privatne tužiteljice.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.199/04, od 13. srpnja 2004. godine

45. KAZNENO PRAVO – KAZNENA DJELA PROTIV BRAKA, OBITELJI I MLADEŽI

Razlika između odbijanja zaposlenja i time izbjegavanja davanja uzdržavanja i odbijanja izvršenja takve obveze

(čl. 209. st. 1. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Postoji razlika između alternativno propisanih radnji počinjenja ovog kaznenog djela, stvaranjem situacije, jednim od primjerice propisanih oblika ponašanja optuženika, da optuženik nema izvora za plaćanjem dužnog uzdržavanja; te odbijanjem plaćanja u situaciji kada ovaj ima izvore zarade, ali usprkos tome odbija izvršiti obvezu plaćanja.

U prvom redu, nije točna tvrdnja iz žalbe, da se okrivljeniku stavlja na teret da je izbjegavao zaposlenje, već mu se stavlja na teret da je odbijao davati dužno uzdržavanje za maloljetnu kćerku, a bio je u mogućnosti to činiti. Izbjegavanje zaposlenja je takovo maliciozno ponašanje, koje se svjesno čini u cilju izbjegavanja plaćanja dužnog uzdržavanja, dakle, izbjegavanje uzdržavanja ima sasvim drugi značaj od odbijanja davanja uzdržavanja.

Izbjegavanjem se stvara situacija i dovodi u položaj da se nema od kuda platiti, a postiže se na način da se izbjegava zaposlenje, ne prihvaća zaposlenje ili da se mijenjaju radna mjesta. Dakle, svjesno se stvara situacija za nemogućnost plaćanja dužnog uzdržavanja u cilju izbjegavanja uzdržavanja, dok je kod odbijanja položaj okrivljenika takav, da on ima mogućnosti da ispunjava svoju obvezu uzdržavanja, ali da to svjesno odbija također u cilju neplaćanja dužnog uzdržavanja.

Županijski sud u Varaždinu, Kž.56/01, od 15. ožujka 2001. godine

46. KAZNENO PRAVO – KAZNENA DJELA PROTIV BRAKA, OBITELJI I MLADEŽI

Kazneno djelo iz čl. 215. a KZ

(čl. 215. a Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Kazneno djelo nasilničkog ponašanja u obitelji iz čl. 215. a KZ propisano je tek u čl. 36. Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (NN 129/00), koji je stupio na snagu 30. prosinca 2000. godine, pa se, sukladno odredbi čl. 2. st. 2. KZ ponašanje optuženika u razdoblju prije propisivanja tog kaznenog djela, ne može pravno označiti kao počinjenje istoga.

Povrh toga, a kako se to također pravilno ističe u žalbi okrivljenika, okrivljeniku je stavljeno na teret da je kazneno djelo nasilničkog ponašanja u obitelji iz čl. 215. a. KZ, počinio u vremenskom razdoblju od kolovoza 2000. godine pa do kraja listopada 2002. godine, što znači, i tijekom 2000. godine, iako je ovo kazneno djelo propisano tek u kaznenom zakonu, temeljem čl. 36. Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (NN broj 129/00 od 22. prosinca 2000. godine), a koji zakon je stupio na snagu 31. prosinca 2000. godine, pa se stoga navedeni kazneni zakon, konkretno čl. 215. a. KZ, nije mogao primijeniti na radnje počinjenja prije stupanja na snagu navedenog zakona.

Sud prvog stupnja je upravo postupio na opisani način, jer je okrivljenika proglasio krivim da je počinio kazneno djelo nasilničkog ponašanja u obitelji i u vremenskom razdoblju od kolovoza 2000. godine pa do 30. prosinca 2000. godine, jer je i to vremensko razdoblje obuhvaćeno činjeničnim opisom (od kolovoza 2000. godine do kraja listopada 2002. godine), čime je sud prvog stupnja povrijedio odredbu čl. 2. st. 2. Kaznenog zakona, prema kojoj nitko ne može biti kažnjen niti se prema njemu mogu primjenjivati druge kaznenopravne sankcije za djelo koje prije nego je bilo počinjeno nije bilo zakonom ili međunarodnim pravom određeno, kao kazneno djelo i za koje zakonom nije bilo propisano kojom se vrstom i mjerom kazne počinitelj može kazniti.

Kazneno djelo nasilja u obitelji iz čl. 215. a. KZ, je dakle, potpuno novo kazneno djelo, koje je uvršteno u katalog inkriminacija kaznenog zakona (broj NN 129/00 od 22. prosinca 2000. godine) koji je stupio na snagu 31. prosinca 2000. godine.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.25/06 od 24. siječnja 2006. godine

47. KAZNENO PRAVO – KAZNENA DJELA PROTIV IMOVINE

Savladavanje većih prepreka kao obilježje kaznenog djela teške krađe

(čl. 217. st. 1. toč. 1. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Penjanje na balkon na visinu od 2,5 metara, radi ulaženja kroz otvoreni prozor, predstavlja savladavanje većih prepreka i obilježje je kaznenog djela teške krađe iz čl. 217. st. 1. toč. 1.KZ.

Iako se okrivljenik ne žali direktno i zbog povrede kaznenog zakona, iz sadržaja njegove žalbe proizlazi da on presudu suda prvog stupnja pobija i iz te žalbene osnove, te u tom smislu prigovara toč. 1. izreke presude tvrdeći, da je u pitanju kazneno djelo u pokušaju, te da je u pitanju nadalje kazneno djelo sitne krađe i da pravna kvalifikacija iz te točke izreke presude nije pravilna, budući da se za postojanje tog kaznenog djela traži savladavanje većih prepreka, a ulazak kroz otvoreni balkonski prozor u prizemlju kuće ne predstavlja kazneno djelo teške krađe, već je posrijedi kazneno djelo krađe iz čl. 216. st. 1. KZ.

Međutim, suprotno ovakvim tvrdnjama okrivljenika, tijekom postupka je utvrđeno da je okrivljenik, uz ostalo, prilikom ulaska u kuću, u ulici I. R. broj 12 a, uzeo novčanik sa 400,00 kuna, te da se popeo na balkon na visini od oko 2,5 metara od zemlje, a što je sud prvog stupnja i utvrdio tijekom postupka, a okrivljenik zapravo nije niti poricao, već što više, to djelo je priznao. No, u svakom slučaju, okrivljeniku treba odgovoriti, da je okrivljenik i po nalaženju ovoga suda drugog stupnja na način opisan pod toč. 1 izreke pobijane presude počinio kazneno djelo teške krađe iz čl. 217. st. 1. toč. 1. u vezi čl. 216. st. 1. KZ, jer nema sumnje da je u pitanju radnja koju je on poduzeo savladavanjem veće prepreke, a to je upravo u konkretnom slučaju visina balkona od zemlje od 1,5 metara, što u svakom slučaju ulazi u opis predmetnog kaznenog djela. Naime, savladati visinu od 2,5 metra, mjereći od tla, u svakom slučaju predstavlja savladavanje većih prepreka.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.304/02 od 10. prosinca 2002. godine

48. KAZNENO PRAVO – KAZNENA DJELA PROTIV IMOVINE

Tko može biti počinitelj kaznenog djela iz čl. 222. st. 1. KZ

(čl. 222. st. 1.Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Počinitelj kaznenog djela iz čl. 222. st. 1. KZ može biti i suvlasnik stvari koju oštećuje ili uništava.

Glede kaznenog djela iz čl. 222. st. 1. KZ, suprotno stajalištu iz žalbe o pogrešnoj pravnoj ocjeni prvostupanjskog suda o postojanju zakonskih obilježja konkretnog kaznenog djela, pravna ocjena ovog djela iz izreke presude pravilna je, budući objekt kaznenog djela uništenja i oštećenja tuđe stvari može biti i imovina u suvlasništvu, budući se na taj način povrjeđuje pravo vlasništva drugog suvlasnika, kako je to u konkretnom slučaju učinio

optuženik razvaljivanjem brave na kući i oštećenjem vrata podruma i tavana, na kojoj je nekretnini suvlasnik s privatnom tužiteljicom.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.114/02 od 25. travnja 2002. godine

49. KAZNENO PRAVO – KAZNENA DJELA PROTIV IMOVINE

Prerastanje građanskopravnog odnosa u kazneno djelo prijevare

(čl. 224. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Obilježja kaznenog djela prijevare iz čl. 224. KZ; građanskopravni odnos postaje kaznenim djelom prijevare kada se ukupnost ponašanja počinitelja može podvesti pod sadržaj odredbe čl. 224. KZ kojim je zakonodavac propisao kažnjavanje počinitelja kaznenog djela prijevare.

Obzirom na sadržaj prigovora iz žalbe, neophodno je još odgovoriti da je žaliteljica samo načelno u pravu u suštini svojeg plediranja da je njena obveza iz predmetnog ugovora o kupoprodaji robe građanskopravna dužnost, te da ona, kada se ne ispunjava, ne može sama po sebi predstavljati obvezu pod prijetnjom kaznenopravne sankcije. Za to je, naime, neophodno da se radi o ponašanju koje je zakonodavac inkriminirao kao kazneno djelo prijevare – dakle, koja sadrži sve pravnoodlučne činjenice zakonskog bića tog djela. Potrebno je, stoga, sasvim nedvojbeno i izvjesno utvrđenje da je radnjom izvršenja optuženica kod drugog ostvarila pogrešnu predodžbu o određenim činjenicama, odnosno, održavala ga u zabludi kada on već ima takvu pogrešnu predodžbu, a sve to s nedvojbenim ciljem pribavljanja protupravne imovinske koristi uz posljedicu štete na imovini oštećenika.

Upravo iz tih razloga, nakon pozorne i sveobuhvatne analize svih činjenica, prvostupanjski je sud utvrdio i odlučne subjektivne činjenice u djelatnosti optuženice koje tvore izravnu namjeru kao njenu krivnju, time da je u intelektualnoj strani, ta namjera, što je prvostupanjski sud pravilno zaključio, bila prisutna u inkriminirano vrijeme, što je odlučno, a nije ni kasnije minula, što je također okolnost ovog djela.

Razumljivo je da su rizici u poslovanju normalni, u toliko je žaliteljica u pravu, međutim, svjesno ulaženje u preuzete obveze sa znanjem o nemogućnosti njihovog ispunjenja ni na koji način se ne može razmatrati kroz kategoriju redovitih i mogućih, a kamoli dopustivih okolnosti koje prate bilo koji dvostrano obvezujući pravni odnos, već uz nespornu činjenicu dugovanja i ostale s izvjesnošću utvrđene objektivne činjenice djelatnosti optuženice iz izreke pobijane presude, konstituiraju kazneno djelo prijevare. Pri tome objektivne teškoće koje je optuženica imala u poslovanju, a na koje se žalba konkretno poziva, ne mogu biti razlogom njezinog svjesnog nastavljanja poslovanja unatoč znanju da svoje obveze neće moći ispunjavati gotovo od samog početka poslovnog odnosa s oštećenikom.

Županijski sud u Varaždinu broj Kž.151/00-4 od 12. rujna 2000. godine.

50. KAZNENO PRAVO – KAZNENA DJELA PROTIV IMOVINE

Kvalificirani oblik kaznenog djela prijevare; alternativno propisivanje prouzročene posljedice i sadržaja namjere

(čl. 224. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Kazneno djelo prijevare iz čl. 224. st. 4. KZ kao kvalifikatorna obilježja, i to kao posljedicu počinjenja djela, te uz to i određenje oblika i sadržaja izravne namjere počinitelja, sadrži dvije alternative, pribavljanje znatne imovinske koristi ili prouzročenje znatne štete, s počiniteljevom, svakoj od posljedica počinjenja djela, odgovarajućom voljom, kao voluntativnom komponentom izravne namjere.

Ustanovljene bitne povrede, kao što je već navedeno, neposredna su posljedica, ne do kraja jasnog činjeničnog opisa u optužnom prijedlogu, koji doduše predstavlja opisivanje okolnosti i obilježja kaznenog djela iz čl. 224. st. 1. KZ, uz potrebu naznačivanja iznosa pribavljene koristi (sukladno sadržaju čl. 268. st. 1. toč. 2. ZKP), no isti, obzirom na pravnu i zakonsku kvalifikaciju djela i alternativno predviđene kvalifikatorne okolnosti iz čl. 224. st. 4. KZ (znatna korist **ili** znatna šteta), te razlikovanje sadržaja izravne namjere (s ciljem pribavljanja znatne koristi **ili** prouzročenja znatne štete) ukazuju na potrebu jasnog naznačivanja, kako nastanka točno određene posljedice, tako i sadržaja izravne namjere počinitelja. Izostanak takva određenja, imao je za posljedicu poistovjećivanje sadržaja pojmova koristi i štete (koje izjednačavanje je vidljivo izraženo i u žalbi državnog odvjetnika), uz utjecaj na pravilnost činjeničnih utvrđenja sadržaja navedenih pojmova suda prvog stupnja.

Nadalje, iako sadržajno različiti pojmovi koristi i štete, u smislu u kojem ih određuju pravila obveznog prava (i korekciju u smislu kaznenog prava) isti nužno moraju biti objektivno vrijednosno isto naznačeni, slijedom čega valja ukazati na, po sudu prvog stupnja, upitnu primjenu načela pogodovanja okrivljeniku (očito derivaciju načela in dubio pro reo), utvrđivanjem kupovnog tečaja kao najpovoljnijeg za istoga, uz opisano postojanje bitne postupovne povrede, ali bez utvrđivanja takvog tečaja svih ovlaštenih banaka u Varaždinu, kao mjestu ispunjenja obveze, kada bi se eventualno moglo primijeniti spomenuto načelo. No, sukladno prihvatljivom stavu izraženom u žalbi državnog odvjetnika i propisanom načinu utvrđivanja protuvrijednosti novčane obveze izražene u stranoj valuti (čl. 395. st. 2. Zakona o obveznim odnosima) – prema prodajnom tečaju ovlaštene banke u mjestu ispunjenja, na dan ispunjenja, ovdje na dan počinjenja djela, valja utvrđivati i, očito pribavljenu korist okrivljeniku, iako to jasno nije opisano u izreci pobijane presude. Naime, pribavljenu korist valja utvrđivati, po objektivnim kriterijima, utvrđenjem iznosa koji bi okrivljenik trebao platiti kod pribavljanja strane valute legalnim putem, dakle prema prodajnom tečaju, u kojem iznosu je oštećenima nastala i šteta, bez neopravdanog honoriranja kriminalne aktivnosti, primjenom kupovnog tečaja, kao da je okrivljenik legalnim putem došao do strane valute.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.181/05 od 26. travnja 2005. godine

51. KAZNENO PRAVO – KAZNENA DJELA PROTIV IMOVINE

Kazneno djelo prijevare, supočinitelji tog kaznenog djela

(čl. 224. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Optuženici su, kao supočinitelji, počinili produljeno kazneno djelo kvalificirane prijevare, vladajući nad djelom, kada su na sofisticirani način, širili krug zajmodavatelja, posredstvom drugih osoba, prikazivanjem ulaganja, kao profitabilnog investicijskog programa, čime su oštećenike doveli u zabludu, a potom djelomičnim isplatama oštećenicima, ove održavali u zabludi, pribavljajući tako sebi protupravnu imovinsku korist, za postojanje koje je neodlučna svrha u koju su ta sredstva utrošena.

Suštinski, naprijed analizirani prigovori u žalbama optuženika imaju za cilj opravdati njihovu temeljnu tezu da nesporne obveze, kao građanskopravne dužnosti, kada se ne ispunjavaju, ne mogu same po sebi predstavljati obvezu pod prijetnjom kaznenopravne sankcije, budući se radi o izričitom građanskopravnom odnosu.

Na istaknuto valja kazati kako je odista neophodno da se treba raditi o takvim ponašanjima, a da bi ona mogla biti kažnjiva, koja je zakonodavac inkriminirao kao kazneno djelo prijevare, što u sebi sadrži nedvojbeno i izvjesna utvrđenja da su radnjama počinjenja, počinitelji kod drugih ostvarili pogrešne predodžbe o nekim činjenicama (ispunjenja ugovora o zajmu, uz mogućnost povrata ugovorenih sredstava i prije neodređenog roka ispunjenja, mjesec dana nakon jednostranog odustanka od ugovora), odnosno održavao ih u zabludi kada oni već imaju takve pogrešne predodžbe, a sve s ciljem pribavljanja protupravne imovinske korist, uz posljedice šteta na imovini oštećenika.

U konkretnim je slučajevima, nakon pozorne analize objektivnih činjenica, prvostupanjski sud upravo tako – nedvojbeno i izvjesno, utvrdio odlučne subjektivne činjenice ponašanja žalitelja opt. N. D. i opt. B. D. koje tvore njihovu izravnu namjeru kao krivnju, time da je u intelektualnoj strani ta namjera, što je prvostupanjski sud također pravilno zaključio, bila prisutna u inkriminirano vrijeme kod radnji počinjenja prijevare, što je odlučno, te kasnije, što je, opet, okolnost djela, slijedom čega su u svemu točni zaključci prvostupanjskog suda da su optuženici svoje produljeno kazneno djelo prijevare ostvarili na način opisan u toč. 1) izreke pobijane presude.

Budući, je dakle, ugovaranjem zajmova o kreditu na opisani način, te primanjem gotovog novca oštećenika od strane optuženika, uz samo pojedinačne isplate sredstava zajmodavateljima, koje su bile u funkciji daljnjih prijevernih radnji, upravo onako kako je to utvrdio prvostupanjski sud, pribavljena znatna imovinska korist, a oštećenicima je prouzročena znatna šteta, pa se može navesti kao okolnost djela, da je ona u presudi ostala u ukupnom iznosu od 4.800.045,17 kn, ne opstoji ni žalbena tvrdnja kako takve koristi nema. Naime, za ostvarenje tih elemenata djela u pitanju, irelevantno je u koje su svrhe i namjene optuženici nepripadnu dobit zadržali i iskoristili, kada su to svakako učinili za sebe, jer su, konačno, oni jedini i isključivi vlasnici i osnivači tvrtki u pitanju.

Na daljnje prigovore iz žalbi gdje se pobrajaju osobe, uz citiranje segmenata njihovih svjedočkih iskaza, s kojima ni jedan od optuženika nije bio u izravnom kontaktu, pa su ugovori o zajmu zaključivani putem punomoćnika ili zakonskih zastupnika, tako da, motrišta su žalitelji, oni njih nisu ni bili u prilici dovesti u zabludu, potrebno je odgovoriti da je u prvostupanjskom postupku nedvojbeno utvrđeno na koji su način optuženici širili krug zajmodavatelja, što opt. N. D. u svojoj obrani naziva “usmenom predajom”, iz čega slijedi

upravo zaključak o njihovu perfidnom obmanjivanju neodređenog broja potencijalnih ulagača. Svi zajmodavatelji, pa tako i oni koji su obuhvaćeni ovom presudom kao oštećenici, bilo izravno, bilo neizravno, posredstvom drugih osoba – rođaka, prijatelja ili znanaca, bili su uvjereni od optuženika kako im se pruža prigoda ulaganja novčanih sredstava kroz plasman, u vidu davanja zajma s visokim kamatama, u profitabilni investicijski program, a to je bilo neistinito. Cjelokupno postupanje optuženika, može se kazati, u suvremenoj kaznenopravnoj kazuistici, predstavlja tipični primjer sofisticiranog načina počinjenja kaznenog djela prijevare.

Dodatno, osnovom činjeničnih zaključka koje je donio prvostupanjski sud, navodi se da su optuženici postupali tako da je uloga svakog od njih u poduzetim radnjama produljenog kaznenog djela prijevare takvog značenja da je o svakom od njih ovisio uspjeh počinjenja djela; oni su oboje vladali njegovim počinjenjem. Stoga je u prvostupanjskom postupku pravilno utvrđen njihov oblik sudioništva, a radi se o supočiniteljstvu, i sukladno tome, njihov oblik krivnje.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.267/03 od 17. veljače 2004. godine

52. KAZNENO PRAVO – KAZNENA DJELA PROTIV OPĆE SIGURNOSTI LJUDI I IMOVINE I SIGURNOSTI PROMETA

Sadržaj svjesnog nehaja kod kaznenog djela iz čl. 272. st. 2. u vezi st. 1. KZ

(čl. 272. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Da bi se ponašanje optuženika, u objektivnom smislu odgovarajuće učinu kaznenog djela iz čl. 272. st. 2. u vezi st. 1. KZ, moglo mu pripisati u krivnju u obliku svjesnog nehaja, sviješću vozača moraju biti obuhvaćene sve okolnosti djela, djelo mora biti optuženiku predvidivo u okviru standarda dužne pažnje i optuženik se mora lakomisleno odnositi prema mogućem nastupu posljedice.

U nastavku obrazloženja, postavljajući hipotetsko pitanje da li je optuženik u opisanim uvjetima u kojima je došlo do prometne nesreće mogao predvidjeti da se ispred njega u istom smjeru i to približno sredinom njegove kolničke trake kreće biciklist i stoga smanjiti brzinu vožnje kada je bio zaslijepljen, a potom opširno razmatrajući nedvojbeno nepropisnu vožnju oštećenika na biciklu, prvostupanjski sud zaključuje kako optuženik “ *u konkretnoj prometnoj situaciji nije mogao, niti bio dužan predvidjeti zapreku u vidu bicikliste koji se ne kreće po biciklističkoj traci već po sredini njegove kolničke trake (obzirom na nedvojbeno utvrđene činjenice o prethodnom načinu kretanja okr. i ošt. posve je razvidno da do ove prometne nesreće i pored činjenice što okr. u trenutku kada je bio zaslijepljen dugim svjetlima vozila koju mu je nailazilo iz suprotnog smjera nije smanjio brzinu svoje vožnje ne bi došlo da se ošt. kretao po biciklističkoj traci, a kako mu je to nalagao cit. prometni propis i zdravi razum), iz kojih razloga ovaj sud nije našao dokazanim da je okr. prekršio cit. prometni propis iz čl. 26. st. 1. Zakona o sigurnosti prometa na cestama, shodno čemu je valjalo donijeti oslobađajuću presudu,...*”

Kroz izložene razloge očito je da pri rješavanju činjeničnih i pravnih pitanja u ovoj kaznenoj stvari prvostupanjski sud ispušta iz vida kako je kazneno djelo iz čl. 272. KZ po svojem zakonskom biću cjelina radnje i posljedice, a radi se o radnji generalno pogodnoj ugroziti sigurnost prometa i kao takvoj opasnoj za sigurnost prometa i u konkretnoj situaciji, uz svijest počinitelja o radnji, te predodžbu o tome da kršenjem prometnih propisa može doći do ozljede drugog. Zadatak utvrđenja odlučnih činjenica, pa tako i ocjene kršenja prometnog propisa, u konkretnom slučaju onog iz čl. 26. st. 1. Zakona o sigurnosti prometa na cestama, stoga, pretpostavlja utvrđenje mjere prilagodbe brzine u čitavoj strukturi prometnog delikta, dakle, radnje, uzročne veze i posljedice, kao i u okviru protupravnosti a potom u vezi krivnje i kažnjivosti.

Iz tih razloga bitno je manjkavo i krajnje proturječno utvrditi propuste u vožnji optuženika u objektivnom smislu, kada bi adekvatna brzina njegove vožnje u konkretnoj prometnoj situaciji iznosila 34 km/h, za što su njemu na raspolaganju bile sve tehničke mogućnosti, a istovremeno također utvrditi kako nije dokazano da je optuženik prekršio naprijed citirani prometni propis i to nedorečenom argumentacijom po subjektivno – objektivnom kriteriju ocjene prilagođene brzine; sve to i uz neprihvatljivo pravno stajalište kako u naseljenom mjestu, oko 20,50 sati, pojava alkoholiziranog vozača bicikla na kolničkom traku, bez obzira na postojanje uređene biciklističke staze, nije predvidiva, iako je za svakog prosječnog vozača – vozača osobe posebne stručnosti koja raspolaže opasnom stvari, to nije netipična pojava, već, naprotiv, posve predvidiva, kao rezultat prosudbe uklopljene u konkretne uvjete prometa na prometnicama kao što je cesta kroz B., V. – L.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.32/06 od 4. veljače 2003. godine

53. KAZNENO PRAVO – KAZNENA DJELA PROTIV OPĆE SIGURNOSTI LJUDI I IMOVINE I SIGURNOSTI PROMETA

Sadržaj intelektualne komponente svjesnog nehaja kod kaznenog djela iz čl. 272. st. 2. u vezi st. 1. KZ

(čl. 272. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Sviješću vozača (konkretnog i prosječnog) ne može biti obuhvaćena, na razini dužne pažnje, kao predvidiva lokva vode i u uvjetima jake kiše na novoizgrađenoj autocesti, jer takva prepreka u smislu čl. 26. Zakona o sigurnosti prometa na cestama nije iskustveno predvidiva. Stoga se ne može pripisati u krivnju optuženiku vožnja s brzinom od 92 km/h, manjom od dopuštene (130 km/h), kao brzine neprilagođene navedenoj, ipak iskustveno nepredvidivoj i neočekivanoj prepri, odnosno prometnoj situaciji, sve obzirom da zahtjev iz čl. 26. ZSPC prema vozaču, na drugoj strani vozača stavlja u poziciju da ima pravo očekivati standardno stanje i osobine ceste, njezin učinkoviti nadzor i opskrbljenost s odgovarajućom cestovnom prometnom signalizacijom o zahtijevanom i potrebitom režimu sigurne vožnje.

Naime, iako je krajnji smisao prometnog propisa iz čl. 26. Zakona o sigurnosti prometa na cestama, jednako kao i svih ostalih prometnih propisa u tome da maksimalno garantira sigurnost prometa, u konkretnom slučaju odista ne postoje kao posve nedvojbene

činjenice u pogledu u vrijeme događaja postojećih vremenskih prilika, stanja i osobina prometnice, te načina i brzine vožnje optuženika temeljem kojih bi se s izvjesnošću moglo zaključiti i da je zapreka u vidu "aquaplaninga" na lijevom kolničkom traku auto-cesta u konkretnim uvjetima bila predvidiva prepreka i da je, s tim u vezi, brzina vožnje od najmanje 92 km/h bila ekscesna brzina u smislu navedenog prometnog propisa. Stoga nema elemenata za tvrdnju kako je optuženik mogao iskustveno procijeniti kao realnu mogućnost da će na novoizgrađenoj modernoj auto-cesti, pa i u uvjetima jake kiše, naići na takvu lokvu vode koja će relevantno destabilizirati putničko vozilo marke "Audio 80" kojim je upravljao opterećeno putnicima pri brzini od najmanje 92 km/h, s posljedicom gubitka kontrole nad upravljačem, prelaska na lijevi prometni trak, te kontakta s vozilom koje se ondje kretalo brzinom od oko 82 km/h, što je dovelo do slijetanja oba vozila u desni cestovni jarak, kada su putnici u njegovom vozilu zadobili teške tjelesne ozlijede.

Prema sadržaju obrane optuženika koja je potvrđena iskazima svjedoka, njegovih suputnika u vozilu, on je do kritičnog momenta prevalio veći dio puta auto-cestom od Z. do B. H., krećući se istom brzinom, do tada bez ikakvih incidenata. Prema nalazu i mišljenju vještaka prometno-tehničke struke, on je svojim vozilom naišao na "vodeni klin", koji je mogao sigurno savladati s brzinom od 60 km/h ili manjom, a takva je površina, kada pada jaka kiša, praktično nevidljiva do samog nailaska na nju. Utvrđena je i okolnost da je nakon ove prometne nesreće na spornom dijelu auto-cesta izvršeno poprečno "brazdanje" koje omogućuje cijedenje vode s kolnika, dok u vrijeme događaja nije postojao prometni znak na ovom dijelu auto-cesta, gdje je dopuštena brzina do 130 km/h, koji bi ovu brzinu ograničavao na niže, ili upozoravao na bilo kakvu opasnost. Konačno, kada se od vozača zahtijeva standardno prilagođavanje brzine kretanja osobinama i stanju ceste, pravo je vozača da očekuje i standardno stanje i osobine ceste, njezin učinkoviti nadzor i opskrbljenost s odgovarajućom cestovnom prometnom signalizacijom o zahtijevanom i potrebitom režimu sigurne vožnje. I radi navedenog treba zaključiti da u konkretnom slučaju, bez obzira na intenzivno padanje kiše, postojeća vodena površina na lijevom prometnom traku, koju nije moguće pravodobno identificirati, ne predstavlja na auto-cesti zapreku koju je optuženik mogao predvidjeti, pa stoga i zbog moguće pojave "vodenog klina" u prolazu preko te površine, smanjiti brzinu vožnje na oko 60 km/h, koja brzina je, kao sigurna u konkretnom prometnoj situaciji, više nego li dvostruko manja od dopuštene brzine vožnje auto-cestom.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.267/02 od 5. studenoga 2002. godine

54. KAZNENO PRAVO – KAZNENA DJELA PROTIV OPĆE SIGURNOSTI LJUDI I IMOVINE I SIGURNOSTI PROMETA

Nepružanje pomoći osobi koja je teško tjelesno ozlijeđena u prometnoj nesreći

(čl. 273. st. 1. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Obilježja kaznenog djela iz čl. 273. st. 1. KZ.

Izloženo pravno stajalište žalitelja pogrešno je, jer propis čl. 273. st. 1. KZ, a u konkretnom slučaju riječ je o tom kaznenom djelu, što će biti nastavno obrazloženo, stavlja u dužnost i obvezu svakom vozaču motornog vozila da pruži pomoć osobi teško tjelesno

ozlijeđenoj vozilom kojim je on upravljao. Okolnost da su i druge osobe mogle pomoći ozlijeđenoj osobi, pa i priskočile u pomoć, ne oslobađa vozača od te dužnosti, niti ga razrješava krivnje ukoliko on toj svojoj obvezi nije udovoljio, napustivši mjesto prometne nesreće. Za postojanje ovog kaznenog djela nije na subjektivnoj strani potrebna namjera pružanja pomoći ozlijeđenoj osobi, pa da bi nedostatak takve namjere isključivao postojanje kaznenog djela i krivnje, već je dovoljna i sama svijest počinitelja da kao vozač bez pomoći koju je on dužan pružiti, ostavlja osobu ozlijeđenu motornim vozilom kojim je upravljao.

Županijski sud u Varaždinu, Kž.148/00-4 od 12. rujna 2000. godine

55. KAZNENO PRAVO – OSTALA KAZNENA DJELA

Nisu ostvarena obilježja kaznenog djela iz čl. 292. st. 2. u vezi st. 1. alineja 6. KZ

(čl. 292. st. 2. u vezi st. 1. alineja 6. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Zalaganjem nekretnine društva kao hipotekarnog dužnika za korist druge pravne osobe, toj pravnoj osobi nije pribavljena protupravna imovinska korist, već samo mogućnost pribavljanja protupravne imovinske koristi.

Naime, u opisu djela pod toč. 1) izreke pobijanog rješenja, uz označavanje radnje okr. Đ. S. kao počiniteljske, te okr. M. T. kao poticateljske u počinjenju kaznenog djela iz čl. 292. st. 2. u vezi st. 1. alineja 6. KZ i označavanje postupanja obojice s ciljem pribavljanja protupravne imovinske koristi za drugu pravnu osobu, te uz naznaku kako je postupanjem obojice pribavljena imovinska korist, negativnim određenjem iste kao istoznačne s štetom koja je nastala društvima "M." d.d. i "M.-K." d. p. u stečaju, stvarno, obzirom na sadržaj poduzetih radnji okrivljenika i pravnu prirodu hipoteke izostaje najprije opis pribavljene imovinske koristi, ali i nastanak stvarne imovinske koristi za drugu pravnu osobu. Osnivanjem hipoteke na nekretnini, čiji knjižni vlasnik je društvo "M." d.d., za osiguranje potraživanja koje "P. b. Z." d.d. ima prema društvu "T." d.d., kao ograničenog stvarnog prava na određenoj stvari (zalogu) koje ovlašćuje svog nositelja (založnoga vjerovnika) da određenu tražbinu, ne bude li mu o dospijeću ispunjena, namiri iz vrijednosti te stvari, ma čija ona bila, a njezin svagdašnji vlasnik (založni dužnik) dužan je to trpjeti (čl. 297. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima), nastaje tek mogućnost stjecanja protupravne imovinske koristi, koja bi se u konkretnom slučaju sastojala u neplaćanju dugovanja društva korisnika kredita prema kreditoru – hipotekarnom vjerovniku, kada bi nastala mogućnost naplate potraživanja iz vrijednosti založene stvari, uz, dakako postojanje izravne namjere za postizanjem opisanog cilja, već kod ugovaranja hipoteke. Obzirom da u konkretnom slučaju izostaje opis kako nastanka opisane situacije, tako i cilja takvog postupanja okr. Đ. S. kao počinitelja, nedostaje bitno obilježje kaznenog djela iz čl. 292. st. 2. u vezi st. 1. alineja 6. KZ – pribavljanje protupravne imovinske koristi, koja bi postojala tek promjenom u imovini (povećanjem iste) društva "T." d.d., a na štetu oštećenih društava, to djelo opisano pod toč. 1) izreke koje se stavlja na teret ovom okrivljeniku nije kazneno djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, a prema teoriji o limitiranoj akcesornosti sudioništva u užem smislu, ne postoji niti kaznena odgovornost okr. M. T. za poticanje na počinjenje "glavnog" počinitelja kaznenog djela.

Ovdje bi eventualno bilo mogućnosti govora o pribavljanju drugome neimovinske koristi, odnosno teže povrede prava drugoga, koja bi se ogledala u zalaganju tuđih nekretnina za vlastiti dug, s posljedicom brisanja hipoteke s vlastitih nekretnina i time omogućavanjem raspolaganja tim nekretninama, neopterećenim hipotekom, no izostankom opisa ovih obilježja u činjeničnom opisu, ne postoji mogućnost intervencije sukladno odredbi čl. 190. st. 4. ZKP, označavanjem djelatnosti okrivljenika kao kaznenog djela iz čl. 337. st. 1. ili 2. KZ, uz pravno stajalište kako se pod pojmom "drugi" podrazumijeva i druga pravna osoba.

Slijedom toga, obzirom da postoji razlog za obustavu istrage iz čl. 201. st. 1. toč. 1. ZKP, valjalo je u povodu žalbe okr. M. T., a po službenoj dužnosti, te na isti način prema odredbi čl. 383. ZKP u korist okr. Đ. S., riješiti kao pod toč. I) izreke rješenja ovog vijeća.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.273/05 od 20. prosinca 2005. godine

56. KAZNENO PRAVO – OSTALA KAZNENA DJELA

Zastupnik pravne osobe kao počinitelj kaznenog djela iz čl. 294. KZ

(čl. 294. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Predsjednik nadzornog odbora nije zastupnik pravne osobe, te time nema potrebno svojstvo za počinjenje kaznenog djela iz čl. 294. KZ.

Naime, u čemu je istražni sudac u cijelosti u pravu, kazneno djelo iz čl. 294. st. 1. KZ ulazi u krug proprialnih kaznenih djela, počinitelji kojih mogu biti samo osobe s određenim svojstvom, ovdje sasvim specifično užim od svojstva odgovorne osobe, svojstvom zastupnika pravne osobe, na čiju štetu je sklopljen ugovor. Obzirom da je, prema sadržaju činjeničnog opisa kaznenih djela pod toč. 3), 4) i 5) istražnog zahtjeva, ugovore, za koje je označeno da je istima prouzročena šteta društvu "T." d.d. Čakovec, nastupajući kao zastupnik tog društva, sklopio okr. D. L., a da je kod sklapanja tih ugovora okr. M. T. nastupao kao zastupnik druge ugovorne strane, u čiju korist je pribavljena imovinska korist, to potonjemu nedostaje potrebno proprialno svojstvo da bi mogao biti počiniteljem kaznenog djela iz čl. 294. st. 1. KZ opisnog pod toč. 3), 4) i 5) istražnog zahtjeva. Ovo sve i pored određenja iz činjeničnog opisa da je okr. M. T., pored svojstva zastupnika društva S. d.o.o. Č., imao i svojstvo člana uprave društva T. d.d., te činjenične tvrdnje da su obojica postupali zajednički i dogovorno i time kao supočinitelji, a upravo iz razloga nedostatka potrebnog svojstva da bi mogao biti počinitelj ovoga kaznenog djela.

Razmatrajući pak, eventualnu mogućnost drugog oblika sudioništva u počinjenju konkretnog kaznenog djela (poticanje i pomaganje) za koji oblik sudioništva okr. M. T. ne bi trebao imati proprialno svojstvo iz čl. 294. st. 1. KZ, ovo vijeće nalazi kako sadržaj činjeničnog opisa djela pod toč. 3), 4) i 5), ne dopušta mogućnost proširenja zone kaznene odgovornosti, obzirom da pored određenja supočiniteljstva obojice okrivljenika u počinjenju kaznenog djela, izostaje opis djelatnosti ovog okrivljenika koji bi se mogao podvesti pod radnje poticanja ili pomaganja.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kv.266/05 od 13. prosinca 2005. godine

57. KAZNENO PRAVO – OSTALA KAZNENA DJELA

Sadržaj intelektualne komponente namjere kod kaznenog djela davanja lažnog iskaza

(čl. 303. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Za postojanje kaznenog djela davanja lažnog iskaza svijest o lažnosti iskaza optuženika, kao intelektualna komponenta namjere, mora biti izvjesno utvrđena.

Obzirom na tvrdnje iz žalbe, treba napomenuti da je za počinjenje kaznenog djela davanja lažnog iskaza potrebna namjera, koja mora biti dokazana. Posebno počinitelj mora biti svjestan da ono što iskazuje ne odgovara stvarnosti, pa nije dovoljno da je iskaz objektivno lažan, već je potrebna, dakle, svijest počinitelja da iskazuje nešto što nije u skladu s njegovim znanjem o odnosnoj okolnosti. U kaznenopravnom smislu iskaz nije lažan kada nije s izvjesnošću utvrđeno da je kod optuženika postojala svijest da ono što iznosi ne odgovara stvarnom stanju stvari.

Županijski sud u Varaždinu, Kž.131/01, od 15. svibnja 2001. godine

58. KAZNENO PRAVO – OSTALA KAZNENA DJELA

Nema elementa kaznenog djela krivotvorenja službene isprave

(čl. 221. st. 1. Krivičnog zakona Republike Hrvatske, sada čl. 312. st. 1. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

U postupanju optuženice nisu ostvarena obilježja kaznenog djela krivotvorenja službene isprave iz čl. 221. st. 1. KZRH (čl. 312. st. 1. KZ) jer isprava iz činjeničnog opisa (talon čeka) nema svojstvo poslovne isprave.

Prvostupanjski je sud, također, na temelju čl. 340. toč. 1. ZKP/93 (čl. 354. toč. 1. ZKP/97) optuženicu oslobodio od optužbe za kazneno djelo krivotvorenja službene isprave iz čl. 221. st. 1. KZRH (sada 312. st. 1. KZ), temeljem činjenica koje proizlaze iz nalaza i mišljenje knjigovodstveno-financijskog vještaka, zaključujući da taloni čekova iz činjeničnog opisa pod toč. 3) izreke pobijane presude ne predstavljaju poslovnu ispravu, jer u čitavom krugu cirkuliranja isprava (računovodstvo izdaje ček, isti se realizira u tadašnjem SDK, koji povratno šalje računovodstvu kopiju čeka, tj. izvještaj o isplati, kao i izvod iz žiro-računa, time da se isplata dignute gotovine pravda isplatnicama i obračunima, a talon nije niti knjigovodstveni dokument) nemaju nikakvo značenje za pravne odnose.

Žaleći se zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, žalitelj (državni odvjetnik) tvrdi da su predmetni taloni sa svojstvom poslovne isprave jer mogu poslužiti za kontroliranje financijskog poslovanja suda, u čijoj se poslovnoj dokumentaciji i nalaze, pa se njima i mogu dokazivati činjenice koje imaju vrijednost za pravne odnose.

I ovi prigovori žalitelja su neosnovani, budući je prvostupanjski sud svoje stajalište, na koje se upire žalbom, a koje je u svemu argumentirano, logično i transparentno (str. 8. odj. III)

str. 3. odj. I) zasnovao na izričitom i jednoznačnom stručnom mišljenju knjigovodstveno-financijskog vještaka kako taloni čekova ne predstavljaju nikakav knjigovodstveni dokument.

I po stajalištu ovog suda drugog stupnja, poslovna isprava, jednako kao i službena, u smislu čl. 221. st. 1. KZRH (čl. 312. st. 1. KZ), treba predstavljati pisanu formu neke izjave odgovorne osobe, odgovarajuće označenu, koja je od značenja za poslovne odnose. Stoga takva isprava mora biti i namijenjena da bude dokaz za neke pravnorelevantne činjenice, pa tek tada dolazi u obzir njena kaznenopravna zaštita od djela krivotvorenja službene isprave.

Županijski sud u Varaždinu, Kž.96/00-6 od 06. lipnja 2000. godine

59. KAZNENO PRAVO – OSTALA KAZNENA DJELA

Odnos kaznenih djela iz čl. 317. i 318. KZ

(čl. 317. i 318. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Kazneno djelo iz čl. 318. KZ je supsidijarne prirode u odnosu na kazneno djelo iz čl. 317. KZ, te je primjenjivo tek u situaciji kada nisu ispunjena obilježja potonjeg kaznenog djela.

Naime, opis postupaka I okrivljenika kojima je nastojao spriječiti policijske službenike u poduzimanju radnje uhićenja (čl. 95. st. 2. toč. 1. ZKP) radnjama koje se doista ne mogu podvesti pod pojam **napada**, u smislu aktivnog djelovanja na integritet policijskih službenika, već kao reakciju silom (udaranjem rukama i nogama, naguravanjem policijskih službenika, nastojanjem za oslobađanjem od sredstava i radnji prisile) usmjerenu na sprječavanje službenih radnji iz kataloga prisilnih radnji prema Zakonu o policiji, koje su policijski službenici poduzeli s ciljem uhićenja ovog okrivljenika.

Podvodeći stoga, djelatnosti I okrivljenika pod opis kaznenog djela iz čl. 318. KZ, istražni je sudac pogrešno primijenio kazneni zakon, time da se obzirom na istu visinu zapriječene kazne ne radi ni o povredi na štetu, ni o povredi u korist okrivljenika, slijedom čega je i djelomičnim prihvaćanjem žalbe okr. G. B., a po službenoj dužnosti valjalo djelomično preinačiti pobijano rješenje u pravnoj oznaci djela pod toč. 2) izreke. Naime, razmatrajući zakonska obilježja kaznenih djela iz čl. 317. i 318. KZ, vidljivo je kako je potonje djelo supsidijarne prirode, te da do podvođenja djelatnosti počinitelja pod ovo kazneno djelo može doći tek ako isto ne ispunjava obilježja prvospomenutoga djela, uz ogradu u pogledu određenja pojma napada kao aktivne radnje. Stoga, a obzirom da se iz ponašanja I okrivljenika u vrijeme počinjenja djela može, na razini osnovane sumnje, zaključiti kako je I okrivljenik opisane radnje poduzeo u cilju sprječavanja poduzimanja službene radnje uhićenja, kod čega je dovršio to djelo, bez obzira na naknadno izvedenu ovu službenu radnju policije, poduzimajući radnju počinjenja uz nastupjelu posljedicu, čineći kod toga i kvalificirani oblik ovog kaznenog djela iz čl. 317. st. 2. u vezi st. 1. KZ, nanoseći policijskim službenicima lake tjelesne ozljede.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kv.201/05 od 6. listopada 2005. godine

60. KAZNENO PRAVO – OSTALA KAZNENA DJELA

Kazneno djelo iz čl. 329. st. 1. KZ

(čl. 329. st. 1. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Obilježja kaznenog djela samovlasti iz čl. 329. st. 1. KZ.

Iz toga slijedi, sukladno činjeničnim zaključcima prvostupanjskog suda o odlučnim činjenicama u ovoj kaznenoj stvari, da okolnost trajanja parničnog postupka nije od značaja za ocjenu postojanja kaznenog djela žalitelja jer se on do pravomoćnog okončanja toga postupka trebao suzdržati od poduzimanja radnji opisanih u izreci presude nasilnim i nedopuštenim ostvarivanjem svojeg prava na posjed. Naime, upravo je cilj kaznenopravne zaštite koju garantira čl. 329. KZ na zabrani poduzimanja takvih radnji kojima se bilo izravno, bilo neizravno, ali uvijek izvan pravno predviđenog puta, pa makar je on iniciran i može imati predvidiv ishod, ide za tim da se pribavi neko, inače pripadajuće, pravo, time da u konkretnom slučaju valja imati u vidu, što je, konačno, utvrđeno u ovom kaznenom postupku, a proizlazi i iz naprijed citirane drugostupanjske presude u parničnom postupku, da je privatni tužitelj M. H. u inkriminirano vrijeme držao u posjedu nekretnine iz izreke prvostupanjske presude.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.125/02 od 21. svibnja 2002. godine

61. KAZNENO PRAVO – OSTALA KAZNENA DJELA

Kazneno djelo iz čl. 329. st. 1. KZ

(čl. 329. st. 1. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Ratio legis kaznenog djela samovlasti iz čl. 329. st. 1. KZ.

Što se tiče žalbenih prigovora u odnosu na činjenična utvrđenja prvostupanjskog suda o počinjenom kaznenom djelu samovlasti, da je optuženik, između ostalog, postupao da "poboljšava imovinske interese svoje suvlasničke imovine", te da je imao pravo "na takve postupke koji su samo uvećali vrijednost nekretnine", potrebno je odgovoriti da je "ratio legis" propisa iz čl. 329. KZ da se zabrani poduzimanje bilo kakvih radnji kojima se izravno ili neizravno, ali uvijek izvan pravno predviđenog puta, ide za tim da se pribavi neko, inače priznato, postojeće ili pretpostavljivo pravo, pa i ukazati na odredbu iz čl. 87. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, koja za donošenje odluke o poduzimanju poboljšice zajedničkih dijelova i uređaja nekretnine inzistira na pristanku svih suvlasnika nekretnine.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.114/02 od 25. travnja 2002. godine

62. KAZNENO PRAVO – OSTALA KAZNENA DJELA

Kazneno djelo iz čl. 335. st. 2. KZ kao tzv. blanketno kazneno djelo

(čl. 335. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Kazneno djelo iz čl. 335. st. 2. KZ (ali i iz čl. 335. st. 1. KZ) spada u kategoriju tzv. "blanketnih" kaznenih djela, gdje se zakonska obilježja, pored onih propisanih Kaznenim zakonom, određuju i u posebnom zakonu – Zakonu o oružju, pa stoga u situaciji pogrešnog unošenja odredbe iz Zakona o oružju valja donijeti oslobađajuću presudu primjenom odredbe čl. 354. toč. 1. ZKP.

Kazneno djelo iz čl. 335. KZ je tzv. blanketno kazneno djelo, što znači, da je počinitelj tog kaznenog djela morao povrijediti neku normu iz nekog drugog zakona. U konkretnom slučaju, kako to proizlazi iz optužnice, odnosno, izreke pobijane presude, I - III okrivljenicima za kazneno djelo iz čl. 335. st. 2. KZ pobliže opisano pod toč. 1.) izreke, stavljeno je na teret da su kod počinjenja tog kaznenog djela, na način kako je to opisano pod tom točkom izreke pobijane presude, povrijedili odredbu čl. 61. Zakona o oružju, kod čega se u činjeničnom opisu malo barata izrazima da su izradili, a malo izvršili preradu i preinaku plinskih pištolja, odnosno, cijevi za bojevo punjenje i da su izvršili preradu i preinaku plinskih pištolja u vatrene i time neovlašteno izrađivali veće količine vatrene oružja.

Iz iznijetog proizlazi, da postoji određena proturječnost u samom činjeničnom opisu jer se I - III okrivljenicima stavlja na teret da su izvršili preradu i preinaku plinskih pištolja u vatrene, a zatim im se u zakonskom opisu stavlja na teret da su neovlašteno izrađivali veće količine vatrene oružja i time postupali protivno odredbi čl. 61. Zakona o oružju (NN 46/97.).

Odredbom čl. 61. Zakona o oružju (NN 46/97. od 05. svibnja 1997.g.) u st. 1. propisano je da prepravljeno oružje podliježe obvezatnom prokušavanju i označavanju žigom, a u st. 2. navedenog članka stoji da trgovačka društva i radnje koje su registrirane za popravljavanje i prepravljavanje smiju primiti na popravak, odnosno prepravak samo registrirano oružje, dok u st. 3. uz ostalo stoji, da o prepravkama oružja kojima je izvršena promjena kalibra, tehničkih i balističkih svojstava oružja, trgovačko društvo, odnosno, radnja koja je registrirana za obavljanje takve djelatnosti, mora izvijestiti nadležno tijelo u roku od osam dana od dana prepravke.

Po ocijeni ovoga suda drugog stupnja, sud prvog stupnja je nekritički prihvatio optužnicu državnog odvjetnika iz toč. 1.) našavši dokazanim da su I - III okrivljenici povrijedili odredbu čl. 61. Zakona o oružju, što uopće ne odgovara činjeničnom opisu same optužnice, a ni činjeničnom stanju utvrđenom po sudu prvog stupnja, pa s obzirom na takav opis radnji koje su izvršili I - III okrivljenici, nije im se moglo staviti na teret da su izrađivali veće količine vatrene oružja i da su povrijedili odredbu čl. 61. Zakona o oružju.

Naime, u odredbi čl. 55. Zakona o oružju u st. 1. stoji, da trgovačka društva za proizvodnju oružja mogu osnovati pravne i fizičke osobe koje pod uvjetima utvrđenim zakonom dobivaju odobrenje za obavljanje takve djelatnosti, a st. 4. čl. 55. Zakona o oružju kaže, da se proizvodnjom oružja prema st. 1. toga članka smatra IZRADA NOVOG ORUŽJA. S obzirom na navedenu zakonsku odredbu, te imajući u vidu odredbu čl. 60. st. 2.

Zakona o oružju, da se popravljjanje oružja smatra otklanjanje kvarova na oružju, te zamjena ili ugradnja originalnih dijelova oružja, a prepravljjanjem oružja da se smatra skraćivanje oružja, prilagođavanje oružja drugom streljivu, zamjena ili ugradnja neoriginalnih vitalnih dijelova oružja i drugi zahvati na oružju kojima se utječe na njegovo funkcioniranje ili tehnička svojstva, tada nema sumnje, da se I - III okrivljenicima nije moglo staviti na teret da su povrijedili odredbu čl. 61. Zakona o oružju i za to ih proglasiti krivim s obzirom na utvrđeno činjenično stanje, jer se ta odredba uopće ne odnosi na radnje koje se I - III okrivljenicima u toč. 1.) stavljaju na teret, niti su oni u smislu čl. 55. st. 4. Zakona o oružju izrađivali novo oružje, budući su oni vršili prepravljjanje oružja i to, kako to proizlazi iz činjeničnog opisa, prepravljali su i preinačavali plinske pištolje u vatrene.

Ako se uz to ima u vidu, da je I okrivljenik bio ovlašten, što je utvrđeno tijekom postupka kao nesporno, da kao vlasnik tvrtke "L." d.o.o. T. uveze 100 komada plinskih pištolja, što je i učinio, kako to proizlazi iz činjeničnog opisa, jer je njegova tvrtka bila registrirana i ovlaštena i za uvoz, te da su II - III okrivljenici prema rješenju Ministarstva unutarnjih poslova RH od 15. studenoga 1994. godine bili ovlašteni da vrše popravljjanja i prepravljjanja oružja u svom poduzeću "L. D. – P." iz D. S. i da je vođenje poduzeća vršio III okr. S. P. i da je to poduzeće bilo registrirano kod trgovačkog suda, što također nije sporno, tada nema sumnje, da I - III okrivljenici nisu počinili kazneno djelo iz čl. 335. st. 2. KZ, na način kako im se to imputira optužnicom, odnosno, pobijanom presudom pod toč. 1.) izreke te presude i da u njihovom postupanje nema elemenata toga kaznenog djela, zbog čega ih je valjalo osloboditi od optužbe, pogotovo, što u odredbi čl. 335. st. 2. KZ, pa ni u st. 1., nije propisano da to kazneno djelo čini i onaj koji vrši preradu i preinaku jedne vrste oružja u drugo, kao u konkretnom slučaju jer izrada nije isto što i prerada i preinaka, kako je to već naprijed navedeno, imajući kod toga u vidu i odredbu čl. 3. st. 1. toč. 3. Zakona o oružju, da u oružje spada i plinsko oružje.

Županijski sud u Varaždinu, Kž.227/01, od 16. listopada 2001. godine

63. KAZNENO PRAVO – OSTALA KAZNENA DJELA

Obilježja kaznenog djela pronevjere

(čl. 345. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Obilježja kaznenog djela pronevjere iz čl. 345. KZ

Tako nije u pravu žalitelj kada se žali zbog povrede kaznenog zakona, obrazlažući ovu povredu nepostojanjem u ponašanju optuženika bitnih elemenata bića kaznenog djela iz čl. 345. st. 2. u vezi st. 1. KZ. Tako žalitelj ističe kako kazneno djelo pronevjere čini onaj počinitelj koji u vrijeme dospijeća obveze na predaju novca primljenog u službi ne preda taj novac, te da iz cjelokupnog postupka proizlazi kako optuženik nije bio dužan predati primljeni novac isti dan kada ga je primio.

Nasuprot izloženom stavu žalitelja, ovaj sud drugog stupnja nalazi kako je prvostupanjski sud pravilno postupio kada je postupak optuženika, utvrđen temeljem provedenog dokaznog postupka, a na temelju utvrđenog zatvorenog kruga indicija kako u

pogledu protupravnosti njegova postupanja, tako i u pogledu njegove namjere okvalificirao kao počinjenje kaznenog djela pronevjere. Naime, nasuprot zauzetom stavu žalitelja da je za postojanje kaznenog djela pronevjere odlučan vremenski moment dospijeća obveze na predaju novca, te da protekom tog roka i nepredavanjem primljenog novca, počinitelj čini kazneno djelo pronevjere, iz samog zakonskog opisa ovog kaznenog djela proizlazi drugačiji zaključak. Tako ovo kazneno djelo čini onaj počinitelj koji protupravno (dakle, bez ikakve ovlasti utemeljene na kakvom propisu), prisvoji (u kaznenopravnom smislu prisvajanjem se smatra svako ponašanje počinitelja koji se u pogledu stvari koju je zadržao odnosi kao vlasnik, kada prema van ostavlja dojam da je upravo on, počinitelj, vlasnik stvari), novac ili pokretne stvari koje su mu povjerene u službi ili uopće na radu (ovaj element bića djela u konkretnom slučaju je nesporan, radi se o policajcu koji je ovlašten za račun RH naplaćivati novčane kazne, te mu je novac koji naplati povjeren u službi). Obzirom na izloženo, a temeljem provedenog dokaznog postupka, sud prvog stupnja je pravilno postupanje optuženika podveo pod odredbu čl. 345. st. 2. u vezi st. 1. KZ.

Županijski sud u Varaždinu, Kž.124/01, od 22. svibnja 2001. godine

64. KAZNENO PRAVO – OSTALA KAZNENA DJELA

Nema elementa protupravnog prisvajanja povjerenih stvari

(čl. 345. Kaznenog zakona – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 105/04)

Nema protupravnosti u postupanju okrivljenice, koja se poslužila pravom zadržanja iz čl. 286. Zakona o obveznim odnosima, zadržavši stvari oštećenika povjerene joj na radu/u službi, radi ostvarenja svojeg potraživanja prema oštećeniku kao tužitelju.

Isto tako, nisu u pravu žalitelji kada pobijaju rješenje suda prvog stupnja u pogledu kaznenog djela iz čl. 345. st. 1. i st. 3. KZ – pronevjere, jer je sud prvog stupnja i u tom dijelu dao uvjerljive razloge zašto smatra da su ispunjeni zakonski uvjeti za obustavu kaznenog postupka i u odnosu na to kazneno djelo, kod čega je sud prvog stupnja pravilno postupio kada je prihvatio prigovor okrivljenice protiv optužnice oštećenika kao tužitelja i kazneni postupak u odnosu na to kazneno djelo obustavio temeljem čl. 275. toč. 4. ZKP. Nema sumnje, da su pravilni zaključci suda prvog stupnja u pogledu dokazanosti postojanja ovog kaznenog djela i njegovog počinjenja od strane okrivljenice, pogotovo, ako se ima u vidu odredba čl. 286. Zakona o obveznim odnosima, na koju odredbu se pravilno poziva i sud prvog stupnja u obrazloženju pobijanog rješenja i navodi, da okrivljenica nije postupala protupravno, jer je stvari zadržala koristeći se pravom iz navedene odredbe čl. 286. ZOO. Razloge koje je sud prvog stupnja naveo i u tom dijelu u svemu prihvaća i ovaj sud drugog stupnja, a kako žalitelji svojom žalbom ne dovode niti u sumnju pravilnost zaključaka suda prvog stupnja u pogledu kaznenog djela iz čl. 345. st. 3. u vezi st. 1. KZ, to nije osnovana žalba zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i u pogledu tog kaznenog djela, pa je po nalaženju ovoga suda drugog stupnja, pravilno sud prvog stupnja obustavio kazneni postupak protiv okrivljenice i za to kazneno djelo, ali temeljem odredbe čl. 275. toč. 4. ZKP.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.276/02 od 12. studenoga 2002. godine

65. KAZNENO PRAVO – OSTALA KAZNENA DJELA

Počinitelj kaznenog djela iz čl. 624. st. 1. toč. 7. Zakona o trgovačkim društvima

(čl. 624. st. 1. toč. 7. Zakona o trgovačkim društvima – Narodne novine)

Počinitelj ovog kaznenog djela može biti samo član uprave d.o.o. koji je u svrhu upisa tog društva u trgovački registar prešutio važne okolnosti, slijedom toga članu uprave društva osnivača nove pravne osobe – d.o.o., nedostaje potrebno proprialno svojstvo kako bi mogao počinuti ovo kazneno djelo.

Postojanje prvog od ustanovljenih oblika bitne postupovne povrede, rezultat je sastavljanja izreke pobijanog dijela presude prihvaćanjem činjeničnog opisa kaznenog djela u pitanju koji nije sastavljen sukladno odredbi čl. 434. st. 1. ZKP u vezi čl. 268. st. 1. toč. 2. i čl. 355. st. 1. toč. 1. ZKP, jer ne sadrži potpun i do kraja pravilan opis djela iz kojeg proistječu zakonska obilježja kaznenog djela. Naime, iako na potpuno određenje svih obilježja kaznenog djela iz čl. 624. st. 1. toč. 7. ZTD upućuje u sadržaj izreke unesen pravni opis djela, činjenični opis ne sadrži određenje proprialnog svojstva optuženika, kao člana uprave društva s ograničenom odgovornošću koji je u svrhu upisa toga društva u trgovački registar prešutio važne okolnosti. Navedeno svojstvo počinitelja, kao nužno potrebno za počinjenje ovog kaznenog djela, proizlazi, kako izravno, tumačenjem zakonskog opisa djela, a tako i jezičnim i sustavnim tumačenjem odredbi ZTD o upisu društva s ograničenom odgovornošću u trgovački registar, te argumentom a cohaerentia iz opće odredbe o ovlasti na podnošenje prijave za upis osnivanja društva u isti registar. Odredbom čl. 62. st. 4. ZTD određeno je naime, kako su ovlaštenici za podnošenje prijave za upis društva u registar svi članovi uprave društva i predsjednik nadzornog odbora, ukoliko društvo ima nadzorni odbor, ako drugim odredbama tog zakona nije što drugo određeno. Obzirom pak da drugim odredbama koje uređuju postupak upisa i sadržaj prijave nisu određeni ovlaštenici za podnošenje iste, to vrijedi citirano opće pravilo. Dovodeći u vezu navedeno s zakonskim opisom djela iz čl. 624. st. 1. toč. 7. ZTD, te argumentom a contrario iz čl. 624. st. 1. toč. 1. ZTD o odgovornosti šireg kruga osoba kod počinjenja istovrsnog djela u odnosu na dioničko društvo i polazeći od određenja u činjeničnom opisu, optuženika kao direktora društva-osnivača novoosnovanog društva "N." d.o.o., a ne i kao člana uprave – direktora toga novoosnovanog društva, to u činjeničnom opisu nedostaje bitno obilježje kaznenog djela u pitanju, što dovodi do nerazumljivosti iste i time i bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.253/05 od 21. lipnja 2005. godine

KAZNENI POSTUPAK

1. KAZNENI POSTUPAK – UVODNE ODREDBE

Pretpostavke za primjenu načela "in dubio pro reo"

(čl. 3. st. 2. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Primjenom načela "in dubio pro reo" iz odredbe čl. 3. st. 2. ZKP, dvojba o činjenicama koje tvore obilježja kaznenog djela može se razriješiti na način povoljniji za optuženika, tek po izvođenju svih raspoloživih dokaza, sve obzirom i na izvorne inkvizitorne ovlasti suda u kaznenom postupku, inače se radi o preuranjenoj primjeni navedene odredbe.

Sud prvog stupnja svojom presudom, kojom je okrivljenika proglasio krivim da je počinio, ne ono kazneno djelo za koje je optužnicom državnog odvjetnika optužen, već da je počinio kazneno djelo iz čl. 272. st. 4. u vezi st. 2. u vezi st. 1. KZ, dakle, kršenjem propisa o sigurnosti prometa iz nehaja ugrozio promet i kod toga da je postupao da od sebe i drugoga otkloni istodobnu neskrivljenu opasnost koja se na drugi način nije mogla otkloniti, a pri tome je učinjeno zlo jednako onom koje je prijetilo, okrivljenika je temeljem čl. 30. st. 2. KZ oslobodio od kazne.

Takovu svoju presudu sud prvog stupnja temelji na primjeni načela "in dubio pro reo", jer je, kao što se to navodi u obrazloženju pobijane presude, taj sud bio najprije u dvojbi u pogledu nalaza i mišljenja prometnog vještaka, a nakon toga i u pogledu nalaza i mišljenja sudsko-medicinskog vještaka u pogledu koncentracije apsolutnog alkohola u krvi koju je okrivljenik imao u času prometne nesreće. Naime, sud prvog stupnja je prihvatio nalaz i mišljenje prometno-tehničkog vještaka koji je u svom nalazu i mišljenju naveo da po njemu postoje tri moguća razloga zbog kojih je došlo do ove prometne nesreće. Prvi razlog prometni vještak našao je u tome da je okrivljenik eventualno zaspao tijekom vožnje, drugi u činjenici da je okrivljenik vozio pod utjecajem alkohola, a treći, da je okrivljenik eventualno izbjegavao vozilo koje mu je nailazilo iz suprotne strane. Sud prvog stupnja je primjenjujući navedeno načelo "in dubio pro reo" prihvatio kao najpovoljniju varijantu, odnosno, razlog zbog kojeg je došlo do prometne nesreće, tvrdnju okrivljenika, a time i jedan od razloga za prometnu nesreću prometnog vještaka, da je okrivljenik izbjegavao vozilo koje mu je po njegovoj strani dolazilo iz suprotnog smjera i da je on, da bi izbjegao sudar sa tim vozilom iz suprotnog smjera, došao u situaciju da je postupao u krajnjoj nuždi, te je kod toga isključio kao uzrok ove prometne nesreće alkohol i umor kod okrivljenika.

Na isti način, sud prvog stupnja je primijenio načelo "in dubio pro reo" i kod utvrđivanja stupnja alkoholiziranosti kod okrivljenika, uzevši kao najpovoljniju varijantu za

okrivljenika, jer su i tu postojale tri verzije u pogledu koncentracije alkohola, da je okrivljenik u trenutku prometne nesreće imao koncentraciju alkohola u krvi 0,56 g/kg, pozivajući se kod primjene ovog načela i kod ocijene nalaza i mišljenja i prometnog i sudsko-medicinskog vještaka i na iskaz svjedokinje N. P., koja je u svom iskazu navela da je vidjela svjetla iz suprotnog smjera.

Naime, načelo "*in dubio pro reo*" koje je primijenio u konkretnom slučaju sud prvog stupnja, kako je to naprijed navedeno, može se primijeniti, prema shvaćanju ovog suda drugog stupnja, i primjenom tog načela ocijeniti sve odlučne činjenice tek onda, kada se iscrpe sve mogućnosti dokazivanja postojanja, odnosno, nepostojanja neke odlučne činjenice, u konkretnom slučaju, to je pitanje razloga zašto je okrivljenik postupio na način kako to navodi prometno-tehnički vještak u svom nalazu i mišljenju i kod toga daje tri moguća razloga za takvo postupanje: alkohol, umor i nailazak vozila iz suprotnog smjera, i u pogledu okrivljenikove alkoholiziranosti sudsko-medicinski vještak dr. B. B., dajući također tri različita podatka, a o kojoj alkoholiziranosti ovisi okrivljenikova sposobnost za upravljanje vozilom prije same prometne nesreće, ali i pravna kvalifikacija djela.

Dakle, sud prvog stupnja je bio dužan, da bi mogao primijeniti navedeno načelo "*in dubio pro reo*", provesti rekonstrukciju na licu mjesta pod istim okolnostima pod kojima se dogodila predmetna prometna nesreća, kako se to pravilno ističe u žalbi državnog odvjetnika, a isto je tako bio dužan saslušati i toksikologa specijalistu koji bi se određeno izjasnio o okrivljenikovo alkoholiziranosti u vrijeme prometne nesreće, a time bi se izjasnio i o okrivljenikovo sposobnosti za sigurno upravljanje osobnim automobilom kojim je upravljao u vrijeme nesreće.

Županijski sud u Varaždinu, Kž.115/01, od 8. svibnja 2001. godine

2. KAZNENI POSTUPAK – UVODNE ODREDBE

Odstupanje od načela materijalne istine

(čl. 8. st. 2. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Utvrđivanje okolnosti prijašnjeg usklađenog života optuženika sa zakonima treba utvrditi pribavljanjem i čitanjem izvoda iz kaznene (prekršajne) evidencije.

Polazeći ponajprije od ovdje odlučnog pitanja, dokaznog sredstva kojim se dokazuje činjenica predviđena u čl. 56. st. 2. KZ (okolnosti u kojima je počinitelj živio prije počinjenja kaznenog djela i usklađenost njegova ponašanja sa zakonima) i odredbe čl. 321. st. 6. ZKP, valja zaključiti kako ovdje Zakon o kaznenom postupku odstupa od načela materijalne istine, predviđajući ovdje posebno formalno dokazno pravilo kojim se dokazuje ranija (kasnija) osuđivanost okrivljenika. Slijedom navedenoga, prigovori potpunosti činjeničnih utvrđenja činjenica odlučnih za odluku o kaznenoj sankciji, koji se svode na tvrdnje, nepotkrijepljene ikakvim dokazima, o problemima u ponašanju obojice okrivljenika, o njihovoj ranijoj "evidentiranosti" kao počinitelja kaznenih djela, o višekratnom izricanju odgojnih mjera (o čemu nema traga u izvodu iz kaznene evidencije, slijedom čega, argumentom a contrario iz čl. 85. KZ i čl. 473. ZKP, valja ustvrditi kako su nastupili učinci rehabilitacije), ne čine

relevantne prigovore potpunosti činjeničnog stanja, posebice iz razloga što niti, u ovako neodređenom obliku, ne određuju pravnoodlučne činjenice važne za odluku o kazni. Isto tako, daljnja tvrdnja o vođenju kaznenog postupka protiv okr. ml. pljt. I. B. zbog kaznenog djela iz čl. 216. st. 1. KZ pred Općinskim sudom u V., iz gore izraženog stajališta nije od odlučnog utjecaja na odluku o kazni, pri čemu ponovno valja ukazati na potpunu neodređenost ove tvrdnje, koju ne ispravlja navod iz mišljenja Županijskog državnog odvjetnika, koji navodeći točne podatke o predmetima u kojima se vodi postupak protiv ovog okrivljenika, prelazi ovlasti koje mu pripadaju sukladno odredbama ZKP-a. Podnošenje, pak, kaznene prijave protiv okr. ml. pljt. R. K. ne može biti činjenica odlučna za odluku o kazni, također iz ranije izloženog stajališta.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.189/05 od 5. svibnja 2005. godine

3. KAZNENI POSTUPAK – UVODNE ODREDBE – NEZAKONITI DOKAZI

Razlika između pretrage i očevida

(čl. 9. st. 2. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Iako su radnje pretrage i očevida sadržajem preklapajuće, ipak postoji razlika u zahtjevima zakonitosti radnje pretrage, sukladno odredbi čl. 217. ZKP.

Naime, sud prvog stupnja je, zaključak o nepravilnom izvođenju istražne radnje pretrage, koja je poduzeta nepridržavanjem imperativne i nedvosmislene odredbe čl. 214. st. 1. ZKP o istovremenom i cjelovremenom prisustvu dva svjedoka tijekom poduzimanja čitave radnje pretrage, izveo na temelju suglasnih iskaza svjedoka J. B. i I. J. (svjedoka pretrage), dovodeći u vezu iskaze ovih svjedoka s iskazima svjedoka – policijskih službenika, usporedbom iskaza svjedoka – policijskih službenika međusobno, ali i s sadržajem dokumenata u kojima se opisuje tijek poduzimanja radnji pretrage i očevida. Upravo sadržaj izvedenih dokaza, uz uočena nesuglasja iskaza svjedoka međusobno, a pogotovo s sadržajem zapisnika o pretrazi i zapisnika o očevidu, uz i nadalje postojanje sumnje u pogledu vremena poduzimanja dviju razdvojenih radnji pretrage i očevida u cijelosti i po nalaženju ovog suda drugog stupnja, upućuje na zaključak o nastupanju posljedice iz čl. 217. ZKP i nužnosti izdvajanja, kao nezakonitih dokaza nastalih izvođenjem radnje pretrage protivno odredbi čl. 214. st. 1. ZKP, kao i svih dokaza koji su, sukladno čl. 9. st. 2. ZKP plodovi izvorno nezakonitih dokaza.

Svemu ovome valja dodati kako su način i pretpostavke pravilnosti istražne radnje pretrage, kao radnje kojom se zadire u ustavom zagaranirano pravo na nepovredivost doma, propisane striktnim odredbama ZKP, gdje odstupanje od istih, u smislu čl. 217. ZKP dovodi do posljedice utvrđenja nezakonitosti istih dokaza, na kojima se ne može temeljiti sudska odluka. Slijedom navedenoga, a sagledavajući i svrhu navedene radnje (između ostaloga i fiksiranje tragova i dokaza za potrebe kasnijeg kaznenog postupka) postavlja se pitanje potrebe i mogućnosti istovremenog poduzimanja (ili kao u konkretnom slučaju sumnje u istovremenost dovršenja radnji pretrage i očevida) obje ove sadržajem, ali ne i pretpostavkama valjanosti, preklapajuće radnje. Ovo stoga što i pretraga i očevid obuhvaćaju utvrđivanje činjenica vlastitim opažanjem, te je doista upitna potreba istovremenog

poduzimanja tih radnji, posebice ne u smislu naznačenom u iskazu svjedoka B. D. (nedostatak prostora za opis pronađenih i oduzetih stvari u formularu zapisnika o pretrazi).

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.149/05 od 5. travnja 2005. godine

4. KAZNENI POSTUPAK – UVODNE ODREDBE – NEZAKONITI DOKAZI

Svjedoci pretrage

(čl. 9. st. 2. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Za zakonitost istražne radnje pretrage i posljedično svih produkata te radnje, potrebna je istovremena i cjelovremena prisutnost dvoje punoljetnih svjedoka.

Žalba državnog odvjetnika kojom djelomično pobija rješenje suda prvog stupnja u pogledu odluke pod toč. I/ istoga, ispreplićući prigovore pravilnosti činjeničnih utvrđenja u odnosu na pravilnost ocjene iskaza svjedoka – svjedoka pretrage kuće opt. F. C. i policijskih službenika, koji su izvodili radnju pretrage, s prigovorima pravilnosti primjene zakona, izvodeći, tumačenjem odredbe čl. 214. ZKP, zaključak o istovremenoj i svedremenoj prisutnosti svjedoka pretrazi, nije osnovana.

U pogledu ovog dijela odluke, sud prvog stupnja, dao je jasne, logične i nadasve uvjerljive razloge, ocjenom iskaza svjedoka N. L. i V. C.-B. kao vjerodostojnih, nasuprot neodređenim i krajnje uopćenim iskazima svjedoka I. B. i M. M., koji žalbenom argumentacijom i činjenične i pravne naravi nisu dovedeni u sumnju. Ovdje samo valja navesti kako svjedoci pretrage suglasno iskazuju o načinu sudjelovanja svjedoka N. L., kao svjedoka pretrage, u pretrazi, gdje njegov boravak u jednoj prostoriji u kojoj je obavljao zidarske radove, bez praćenja policijskih službenika, zajedno s drugim svjedokom pretrage, prilikom pretraživanja cijelog objekta, ne predstavlja istodobnu nazočnost dva punoljetna građanina kroz cijelo vrijeme trajanja pretrage u smislu odredbe čl. 214. st. 1. ZKP, s posljedicom iz čl. 217 ZKP. Prva od citiranih odredbi, uslijed jasnoće sadržaja nije podobna za drugačije tumačenje, od onog na kojem počiva pobijani dio odluke, o istodobnoj i cjelovremenoj nazočnosti svjedoka pretrage uz policijske službenike kod poduzimanja radnje pretrage, posebice ne u obliku kako to u žalbi čini državni odvjetnik, pozivom na načela ekonomičnosti i svrhovitosti, sve protivno Ustavom i Zakonom o kaznenom postupku ustanovljenoj garanciji zakonitosti pretrage, nazočnošću svjedoka pretrage.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.397/05 od 26. listopada 2005. godine

5. KAZNENI POSTUPAK – UVODNE ODREDBE – NEZAKONITI DOKAZI

Prepoznavanje

(čl. 9. st. 2. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Pretpostavke zakonitosti radnje prepoznavanja iz čl. 243. a ZKP

U pravu su I – III okrivljenici kad presudu suda prvog stupnja pobijaju zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka, i to prvenstveno one iz čl. 367. st. 2. ZKP-a, koju I i II okrivljenici u svojim žalbama pobliže ne označuju, ali sadržajem žalbi ukazuju, a III okrivljenik direktno ističe u svojoj žalbi, koju povredu nalazi i ovaj sud drugog stupnja ispitujući pobijanu presudu i po službenoj dužnosti u smislu čl. 379. st. 1. toč. 1. ZKP-a.

Zbog navedene bitne povrede odredaba kaznenog postupka, koja je nesumnjivo počinjenja i po nalaženju ovoga suda drugog stupnja, ovaj sud se neće upuštati u ocjenu postojanja, ostalih bitnih povreda odredaba kaznenog postupka zbog kojih se također pobija presuda suda prvog stupnja.

Naime, odredbom čl. 243. a. ZKP-a, je, uz ostalo propisano, da će se od onoga, od koga se traži prepoznavanje (st. 1. navedenog članka) zatražiti najprije da osobu opiše, i kod toga navede znakove razlikovanja, a nakon toga, radi prepoznavanja, pokazati osobu, s drugim nepoznatim osobama time, da će se, kao u konkretnom slučaju (stav 2) svjedok upozoriti u smislu čl. 238. st. 3. ZKP-a (dužnost govorenja istine) dok je u stavku 3 navedeno, da će se o prepoznavanju okrivljenika sastaviti zapisnik i zajednička snimka svih pokazanih osoba.

Iz navedene odredbe (stav 1) dakle proizlazi, da se prepoznavanje vrši u dvije faze. Najprije, osoba, koja prepoznaje (u konkretnom slučaju svjedoci), mora najprije opisati osobu, i navesti znakove razlikovanja, što je u konkretnom slučaju učinjeno samo djelomično, jednim uopćenim opisom I - III okrivljenika, što po nalaženju ovoga suda nije dovoljno, a zatim se pokazuje osoba koja se prepoznaje sa nepoznatim sličnim osobama, nakon čega se sačinjava zapisnik i zajednička snimka svih pokazanih osoba.

Pregledom spisa (list 11 – 25 spisa Kio.58/03) je utvrđeno da prilikom prepoznavanja nije postupljeno u skladu sa naprijed navedenom odredbom čl. 243. a. ZKP-a, jer su svjedocima najprije pokazane fotografije I – III okrivljenika, barem tako proizlazi iz tih zapisnika, što nije propisano odredbom čl. 243. a. ZKP-a, a nije napravljena ni zajednička snimka svih pokazanih osoba, kako je to propisano u stavku 3 navedenog članka, dok je opis I – III okrivljenika, kako je naprijed navedeno, uopćen, pogotovo, se to odnosi na opise II – III okrivljenika.

Nema sumnje, da je prepoznavanje izvršeno protivno odredbi čl. 243. a. ZKP-a, iako su pravilno primijenjene odredbe čl. 177. st. 1. i st. 2. ZKP-a, pa kako sud prvog stupnja iz spisa nije izdvojio navedene zapisnike sa listova 11 – 25 spisa Kio.58/03, a na sadržaju istih se temelji i pobijana presuda, a radi se o dokazima na kojima se ne može temeljiti sudska odluka ni povezanim s drugim dokazima u smislu čl. 9. st. 2. KZ, to je navedenim propustom sud prvog stupnja počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 2. ZKP-a,

zbog čega je valjalo prihvatiti žalbe I – III okrivljenika, pobijanu presudu u cijelosti ukinuti i predmet vratiti sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.310/03, od 16. prosinca 2003. godine

6. KAZNENI POSTUPAK – UVODNE ODREDBE – NEZAKONITI DOKAZI

Obrana optuženika kao nezakoniti dokaz

(čl. 9. st. 2. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Ukoliko sud kod ispitivanja optuženika na ubilježi njegovo očitovanje o pravu na branitelja, na tom dokazu se ne može temeljiti sudska odluka, te on predstavlja nezakoniti dokaz.

Istovrsna povreda, ustanovljena oficijoznim ispitivanjem pobijane presude ostvarena je time što sud prvog stupnja kod ispitivanja optuženika na ročištu za glavnu raspravu od 19. listopada 2005. godine, iako je optuženika upozorio na pravo obrane u smislu čl. 4. i čl. 225. st. 2. i 3. ZKP, propustio u smislu odredbe st. 9. čl. 225. u vezi odredbe st. 10. istog članka ZKP, u zapisnik ubilježiti izjavu optuženika o korištenju prava da uzme branitelja. U zapisnik je doslovce ubilježena izjava optuženika:

«Okr. nakon toga navodi da je razumio optužni prijedlog te da će iznijeti svoju obranu a pozvan da se očituje o osnovanosti optužnog prijedloga navodi:

Optužni prijedlog nije osnovan.

Ne smatram se krivim a svoju obranu ću izložiti.»

ovo sve bez da je u zapisnik ubilježena izjava optuženika o pravu na branitelja i korištenju ili nekorištenju prava da svoju obranu izloži u prisutnosti branitelja. Navedeni propust, onemogućava upotrebu obrane optuženika kao dokaza u kaznenom postupku sukladno odredbi čl. 225. st. 10. ZKP, dok je suprotnim postupanjem suda prvog stupnja ostvarena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 2. ZKP, jer ovaj dokaz ima narav nezakonitog u smislu odredbe čl. 9. st. 2. ZKP.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.124/06 od 4. travnja 2006. godine

7. KAZNENI POSTUPAK – ZLOUPORABA PRAVA I USKRATA PRAVA NA RADNJU

Zlouporaba prava i uskrata prava na radnju

(čl. 10. st. 3. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Kod utvrđenja postojanja zlouporabe prava, sud je na temelju odredbe čl. 10. st. 3. ZKP ovlašten, radi sprječavanja zlouporabe prava, stranci uskratiti pravo na poduzimanje radnje, kao u konkretnom slučaju, prava na podnošenje zahtjeva za izuzeće predsjednika i članova vijeća.

U uvodu citiranim rješenjem suda prvog stupnja, na temelju čl. 10. st. 3. ZKP opt. N. D. uskraćeno je pravo na radnju podnošenja zahtjeva za izuzeće predsjednika vijeća suca I. P., te članova vijeća sudaca porotnika D. Č. i J. B.

Nadalje, nije u pravu žaliteljica kada u žalbi podnesenoj po branitelju tvrdi da je u rješenju suda prvog stupnja ostvarena bitna postupovna povreda iz čl. 367. st. 3. ZKP, jer u konkretnom slučaju, premda je glavna rasprava zbog proteka vremena trebala započeti iznova, u smislu odredbe st. 3. čl. 191. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku (NN 58/02), prije započete glavne rasprave, prvostupanjski sud nije mogao primijeniti odredbu iz st. 1. čl. 2. citiranog Zakona, odnosno odredbu iz st. 3. čl. 10. ZKP.

Tome suprotno, po stajalištu ovog suda drugog stupnja, u smislu čl. 195. u vezi čl. 191. st. 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku, prvostupanjski se sud, suštinski utemeljeno na službenoj dužnosti sprječavanja odugovlačenja i onemogućavanja zlouporabe prava sudionika kaznenog postupka iz st. 2. čl. 10. ZKP, zakonito pozvao na noveliranu odredbu iz st. 3. čl. 10. ZKP, koja nastavno uređuje instrumentarij za realizaciju ciljeva upravo te i takve dužnosti suda.

Stoga pri donošenju pobijanog rješenja prvostupanjski sud nije ostvario bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 399. u vezi čl. 367. st. 3. u vezi čl. 10. st. 3. ZKP, na koju ukazuje žaliteljica.

Također, žaliteljica u žalbi koju je podnijela osobno nije u pravu kada navodi da njezin zahtjev za izuzećem sudskog vijeća prvostupanjskog suda nije bio usmjeren na odugovlačenje kaznenog postupka, te ne predstavlja zlouporabu prava na njegovo podnošenje, budući je taj zahtjev, motrišta je žaliteljica, utemeljen, što potkrjepljuje činjenicama prema kojima je, po vlastitoj ocjeni, bila raspravno nesposobna.

Navedeni prigovori iz žalbe ne mogu se prihvatiti, a na njih je, konačno, već i opširno odgovoreno u jasno i logično iznesenim razlozima u obrazloženju pobijanog rješenja, koje, kao u potpunosti pravilne, te žalbom ne dovedene u sumnju, u cijelosti prihvaća i ovaj sud drugog stupnja.

Naime, tijekom ovog kaznenog postupka višekratna zahtijevanja izuzeća predsjednika vijeća, te predsjednika sudova, kao i državnih odvjetnika, što je potpuno i pravilno utvrdio prvostupanjski sud u pobijanom rješenju (str. 2. odjeljak III) koja su odbijana, uključujući i po

zahtjevu od 27. lipnja 2001. godine, posebno opširno obrazloženom i sa opsežnom dokumentacijom (list 3169 – 3185 spisa), uz činjenicu da je ovom potonjem zahtjevu koji je uskraćen, prethodilo krajnje savjesno postupanje prvostupanjskog suda u ocjeni eventualne raspravne nesposobnosti žaliteljice interdisciplinarnim korištenjem dva vještaka sudske medicine, posve jednoznačno ukazuju na njezinu nakanu iskorištavanja prava radi svrha suprotnih njihovom zakonitom cilju.

Stoga, pa kada se dodatno ima u vidu i nalog za sudsko medicinsko vještačenje optuženice radi utvrđivanja raspravne sposobnosti od 31. siječnja 2003. godine broj K. 475/00-195 (list 3919) jasno proizlazi da je mjera iz čl. 10. st. 3. ZKP zbog očiglednog odugovlačenja kaznenog postupka i zlouporabe prava na podnošenje zahtjeva za izuzeće, zakonito i pravilno uporabljena, time da i ničime ne dovodi u pitanje pravo obrane žaliteljice.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.36/03 od 11. veljače 2003. godine

8. KAZNENI POSTUPAK – OŠTEĆENIK KAO TUŽITELJ

Svojstvo ovlaštenog tužitelja oštećenika kao tužitelja

(čl. 55. u vezi čl. 170. st. 1. toč. 5. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Oštećenik kao tužitelj ovlašten je tužitelj za kazneno djelo davanja lažnog iskaza iz čl. 303. st. 1. KZ, jer se tim kaznenim djelom, pored povrede zaštitnog objekta – neometanog i pravilnog rada pravosuđa, povrjeđuju i osobna prava i interesi oštećenika, posebno u situaciji davanja lažnog iskaza u kaznenom postupku u kojem su, ovdje oštećenici, imali ulogu okrivljenika.

Navedene prigovore iz žalbe oštećenika kao tužitelja, prihvaća i ovaj sud drugog stupnja i ujedno nalazi da je pogrešno pravno shvaćanje iznijeto u obrazloženju pobijanog rješenja gdje se, uz ostalo navodi, da se kaznenim djelima protiv pravosuđa štiti neometani rad pravosuđa i njegovo pravilno funkcioniranje, a kaznenim djelom davanjem lažnih iskaza se štiti postupanje suda i drugih tijela, kako isti ne bi bili dovedeni u zabludu o bitnim stvarima kod odlučivanja u pogledu dokaza i dokazivanja, drugim riječima, štiti se pravo državnih tijela da svoje odluke zasnivaju na istinitom činjeničnom stanju, na osnovu kojeg ta ista tijela zatim donose zakonite odluke.

U skladu sa navedenim pravnim shvaćanjem, sud prvog stupnja stoga zaključuje, da se kod kaznenog djela davanja lažnog iskaza s obzirom na njegov zaštitni objekt, po prirodi stvari, fizička osoba ne može pojaviti kao supsidijarni tužitelj, a to se odnosi u konkretnom slučaju i na oštećenike kao tužitelje N. Š. i G. G., koji i nisu poučeni o pravu na preuzimanje kaznenog progona u rješenju Općinskog državnog odvjetnika u V. koji je odbacio njihovu kaznenu prijavu svojim rješenjem od 31. svibnja 2001. godine broj K-DO-51/01, jer da za kazneno djelo davanja lažnog iskaza iz čl. 303. st. 1. KZ, kazneni progon može poduzeti jedino državni odvjetnik, kao isključivi ovlašten tužitelj. Iz tih razloga, sud prvog stupnja smatra, pozivajući se i na mogućnost ostvarenja idealnog stjecaja kaznenog djela davanja lažnog iskaza i kaznenog djela klevete, oštećenicima, iz naprijed navedenih razloga, je na raspolaganju podnošenje drugih, odgovarajućih pravnih sredstava.

Kako, iz navedenih razloga, sud prvog stupnja smatra da u konkretnom slučaju oštećenici N. Š. i G. G. nemaju svojstvo ovlaštenih tužitelja, to je o njihovom optužnom prijedlogu taj sud, odlučio iz razloga navedenih u odredbi čl. 201. st. 1. toč. 3. ZKP, a temeljem čl. 437. st. 1. ZKP, kao u izreci pobijanog rješenja.

Izraženo pravno shvaćanje u pobijanom rješenju, načelno se može prihvatiti kao pravilno, ali samo, ako je u pitanju kao objekt zaštite sposobnost funkcioniranja pravosuđa u onom dijelu, koji se tiče utvrđivanja činjeničnog stanja, kao bitnog temelja za donošenje zakonite odluke.

Međutim, kaznena djela protiv pravosuđa, dakle i kazneno djelo davanja lažnog iskaza iz čl. 303. KZ, znače ujedno u pravilu i povredu interesa pojedinca, u konkretnom slučaju oštećenika kao tužitelja u svojstvu okrivljenika, što je, u pogledu zaštitnog objekta, sposobnost funkcioniranja pravosuđa, od sekundarnog značenja, ali time, onaj okrivljenik koji snosi posljedice lažnog iskaza, kao u konkretnom slučaju, kako to tvrde oštećenici kao tužitelji, nisu zbog toga izgubili također, kao u konkretnom slučaju, svojstvo ovlaštenog tužitelja.

Iz tih razloga, nije prihvatljivo pravno shvaćanje izraženo u pobijanom rješenju prema kojem je svaki okrivljenik isključen od mogućnosti preuzimanja kaznenog progona protiv davatelja lažnog iskaza, pogotovo, ako se ima u vidu da davanje lažnog iskaza u kaznenom postupku mogu prouzročiti i osobito teške posljedice za okrivljenika, kako to proizlazi iz odredbe čl. 303. st. 3. KZ.

Izraženo pravno shvaćanje u pobijanom rješenju bilo bi prihvatljivo samo u onim, konkretnim postupcima, kada se takvim, lažnim iskazom ne bi nikome naškodilo, jer, kod kaznenog djela davanja lažnog iskaza, nije uvijek nužno, da se lažnim iskazom nekome naškodi, već je bitno da je iskaz lažan.

Upravo, iz naprijed navedenih razloga, a imajući u vidu da se kod kaznenih djela protiv pravosuđa ne štiti samo funkcioniranje pravosuđa (zaštita u širem smislu) u smislu utvrđivanja činjeničnog stanja kao bitne i osnovne podloge za donošenje zakonite odluke, jer ovo kazneno djelo ima i značaj povrede interesa pojedinca, kao oštećenika, što je, za samo krivično pravo, istina od sekundarnog značaja, ali ne i za pojedinca kao oštećenika. Ako se u tom smislu procjenjuje kazneno djelo davanja lažnog iskaza iz čl. 303. KZ, tada se, u konkretnom slučaju, kao oštećenici, kao ovlašteni tužitelji, mogu pojaviti i oni okrivljenici, koji smatraju da je davanjem lažnog iskaza povrijeđeno ili ugroženo njegovo osobno ili imovinsko pravo, tim kaznenim djelom.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.8/04, od 13. siječnja 2004. godine

9. KAZNENI POSTUPAK – OŠTEĆENIK KAO TUŽITELJ

Svojestvo ovlaštenog tužitelja oštećenika kao tužitelja

(čl. 55. u vezi čl. 170. st. 1. toč. 5. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Oštećenik kao tužitelj ovlašten je tužitelj za kazneno djelo sprječavanja dokazivanja iz čl. 304. st. 3. KZ, jer se tim kaznenim djelom, pored povrede zaštitnog objekta – neometanog i pravilnog rada pravosuđa, povrjeđuju i osobna prava i interesi oštećenika, povredom njegova prava vlasništva na nekretnini.

U pravu je, žalitelj kada tvrdi da on u konkretnom slučaju, po odbačaju kaznene prijave od strane državnog odvjetnika, ima ovlaštenje za kazneni progon protiv okr. J. F. i okr. D. F. zbog kaznenog djela sprječavanja dokazivanja, iz čl. 304. st. 3. KZ, a u smislu čl. 55. ZKP.

Naime, suprotno pogrešnom stajalištu suda prvog stupnja da je za predmetno kazneno djelo ovlašten tužitelj isključivo nadležni državni odvjetnik, pa postoje procesne smetnje za vođenje ovog kaznenog postupka, (u tom bi slučaju taj sud morao donijeti rješenje po čl. 437. st. 1 u vezi čl. 201. st. 1. toč. 3 ZKP, a ne pozivom na odredbe čl. 291. st. 1. toč. 2 u vezi čl. 353. toč. 2 ZKP, kao u izreci pobijanog rješenja), za konkretno je kazneno djelo ovlašten supsidijarni tužitelj ošt. P. F., jer on ima svojestvo oštećenika u smislu odredbe čl. 170. st. 1. toč. 5 ZKP. Citiranom zakonskom odredbom oštećenik je definiran kao osoba čije je kakvo osobno ili imovinsko pravo kaznenim djelom povrijeđeno ili ugroženo, pa kada su okrivljenici, osnovano se sumnja, uklonili zemljomjerske znakove između njihove nekretnine i nekretnine žalitelja, te time počinili kazneno djelo iz čl. 304. st. 3. KZ, bez obzira što se radi o kaznenom djelu protiv pravosuđa, oni su i na dobru žalitelja ostvarili posljedicu djela. Dakle, počinjenjem tog kaznenog djela, ugroženo je pravo vlasništva žalitelja, koje je, kasnijim preoravanjem oranice, po uklanjanju međašnih oznaka, bilo i povrijeđeno, tako da je žalitelj, u svojestvu oštećenika imao pravo poduzeti kazneni progon protiv okrivljenika, nakon odluke državnog odvjetnika, u smislu čl. 55. st. 1. i 2. ZKP.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.93/04 od 13. travnja 2004. godine

10. KAZNENI POSTUPAK – PODNESCI

Kažnjavanje stranke zbog vrijeđanja suda

(čl. 73. st. 1. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Kada sud utvrdi da u podnesku stranka vrijeđa i omalovažava sud, dužan je postupiti sukladno odredbi čl. 73. st. 1. ZKP i izreći novčanu kaznu, radi osiguranja buduće procesne discipline, određujući njenu visinu sukladno brojnosti, težini i ozbiljnosti uvreda, imovinskim prilikama, te ukupnom dotadašnjem ponašanjem stranke.

Pobijanim rješenjem Županijskog suda u V., temeljem čl. 73. st. 1. Zakona o kaznenom postupku (NN broj 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02, u nastavku ZKP), zbog vrijeđanja suda u žalbi koju je podnijela protiv presude Općinskog suda u V. od 12. srpnja 2005. godine, broj K.242/02, kažnjena je privat. tuž. Lj. K. novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 kuna, koju je dužna platiti u roku od šest mjeseci, a u koliko se navedena novčana kazna ne plati u cijelosti ili djelomično, ista će se primjenom odgovarajućih odredbi KZ, zamijeniti kaznom zatvora.

Protiv tog rješenja žali se privat. tuž. Lj. K., ne ističući žalbeni prijedlog, no iz sadržaja žalbe je vidljivo da se u stvari predlaže prihvatiti žalbu i pobijano rješenje ukinuti.

Žalba nije osnovana.

Ispravno je utvrdio sud prvog stupnja da je privatna tužiteljica Lj. K., u svojoj žalbi koju je podnijela protiv presude Općinskog suda u V. od 12. srpnja 2005. godine, broj K.242/02, iskazala nepoštivanje sudačke funkcije i time uvrijedila sud.

Naime, činjenica je da se navodima predmetne žalbe, koji su posebno istaknuti u pobijanom rješenju, vrijeđa i omalovažava sud jer spomenute inkriminacije očito nisu bile neophodne u funkciji obrazlaganja istaknutih žalbenih osnova, a po svom sadržaju predstavljaju omalovažavajuće i uvredljive aluzije i izraze kojima se bez osnova dovode u sumnju profesionalne sposobnosti sudaca, vrijeđa sud u cjelini, izražava nadmenost u odnosu na suce i pravosuđe općenito i time objektivno narušava ugled suda.

Kako je sud, temeljem imperativne zakonske odredbe iz čl. 73. st. 1. ZKP, obvezan izreći novčanu kaznu kada utvrdi okolnosti te odredbe, to je privatnoj tužiteljici, u cilju izbjegavanja njenog eventualnog budućeg takvog i sličnog ponašanja, osnovano izrečena novčana kazna, kao mjera osiguranja discipline stranaka.

Stoga je žalba privatne tužiteljice, kojom se zapravo niti ne negira iznošenje uvredljivih izraza, neosnovana.

Suprotno navodima žalbe, visina izrečene novčane kazne u iznosu od 5.000,00 kuna (a prema čl. 73. st. 1. ZKP u rasponu visine do 20.000,00 kuna) pravilno je odmjerena u skladu s brojnosti, težinom i ozbiljnošću uvreda, imovinskim prilikama, te ukupnim dotadašnjim ponašanjem privatne tužiteljice, pri čemu se svakako mora imati u vidu da je pobijanim rješenjem određeno plaćanje izrečene novčane kazne u roku od šest mjeseci.

Vrhovni sud Republike Hrvatske, broj KŽ.1028/05 od 22. prosinca 2005. godine

11. KAZNENI POSTUPAK – ROKOVI

Opravdani razlozi za povrat u prijašnje stanje

(čl. 84. st. 1. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Opravdani razlog za propuštanje poduzimanja radnje vezane uz rok treba postojati na strani okrivljenika, ne na strani njegova branitelja, no, može postojati na strani branitelja okrivljenika tek u situaciji iz posljednje rečenice odredbe čl. 84. st. 1. ZKP.

Što se pak tiče, odredbi čl. 85. st. 1. i st. 3. i čl. 84. st. 1. ZKP, sud prvog stupnja u tom smislu daje jasne razloge zašto smatra da do propuštanja roka za podnošenje prigovora protiv kaznenog naloga nije došlo uslijed razloga za propuštanje roka, na strani okrivljenika već njegovog branitelja, što se navodi i u samoj žalbi okrivljenika. Razloge, koje je u tom smislu naveo sud prvog stupnja u obrazloženju svoga rješenja na strani 2/IV i na strani 3 pobijanog rješenja u svemu prihvaća i ovaj sud drugog stupnja, i tim razlozima se zapravo nema što dodati. Naime, sud prvog stupnja je i u tom smislu izveo izvide, te je i na temelju iskaza svjedokinje S. K. utvrdio upravo ono, što je i navedeno u pobijanom rješenju na strani 3. toga rješenja, gdje su s pozivom na odredbu čl. 84. st. 1. u vezi čl. 147. st. 5. ZKP, navedeni razlozi zašto sud prvog stupnja smatra da nije razlog za propuštanje roka za podnošenje prigovora postojao na strani okrivljenika, već su ti razlozi postojali na strani njegovog branitelja, pa stoga, nisu ispunjeni zakonski uvjeti za povrat u prijašnje stanje, zbog čega je po nalaženju ovoga suda drugog stupnja, sud prvog stupnja ispravno postupio kada temeljem čl. 85. st. 1. i st. 3. ZKP, nije dopustio povrat u prijašnje stanje okrivljeniku G. Đ.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.49/04, od 9. ožujka 2004. godine

12. KAZNENI POSTUPAK – MJERE OPREZA

Zamjena mjere pritvora mjerama opreza

(čl. 90. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Postoji opasnost od bijega optuženika i time pritvorski razlog iz čl. 102. st. 1. toč. 1. ZKP, no ista se svrha, umjesto primjenom mjere pritvora, kao teže, može ostvariti i blažom mjerom opreza iz čl. 90. st. 2. toč. 1., 3. i 6. ZKP.

Naime, osnovanost sumnje kao materijalna pretpostavka za utvrđenje postojanja pretpostavki za određivanje pritvora protiv opt. V. B. proizlazi iz optužnice Županijskog državnog odvjetnika u V. broj KMP-DO-5/02 koja je postala pravomoćna 23. travnja 2003. godine, donošenjem rješenja vijeća ovog suda broj K.15/03-8 (Kv.58/03-5), kojim je odbijen prigovor optuženika protiv navedene optužnice.

Nadalje, kumulativno je ispunjena i daljnja pretpostavka koja upućuje na postojanje pritvorskog razloga koji se temelji na odredbi čl. 102. st. 1. toč. 1. ZKP, koje utvrđenje

proizlazi iz ukupnosti ponašanja optuženika koji unatoč tome što je kod prvog ispitivanja kod istražnog suca u smislu čl. 225. ZKP upozoren na dužnost prijavljivanja svake promjene boravišta i dužnost odazivanja na pozive suda, za vrijeme trajanja glavne rasprave u ovom kaznenom predmetu napustio područje Republike Hrvatske, ne dostavivši obavijest o namjeri odlaska iz Republike Hrvatske niti obavijest o adresi svojeg boravišta u inozemstvu, kako bi bio dostupan tijekom ovog kaznenog postupka. Na utvrđenje ove okolnosti nije od utjecaja sadržaj izjave optuženika o boravku izvan Republike Hrvatske sa svrhom liječenja od ovisnosti, jer ista ne umanjuje značenje ponašanja optuženika koje se sagledano zajedno sa okolnošću da je optuženik imao saznanja da se protiv njega vodi kazneni postupak za kazneno djelo iz čl. 173. st. 2. KZ u vezi čl. 25. ZID KZ s zapriječenom zatvorskom kaznom u trajanju od jedne do dvanaest godina, jednoznačno ukazuje na postojanje opasnosti da će optuženik pobjeći.

No, obzirom na okolnost da se optuženik dobrovoljno vratio na područje Republike Hrvatske, uz iskazanu namjeru odazivanja pozivima suda i da je sam predložio zamjenu mjere pritvora mjerama opreza, ovo vijeće nalazi kako se ista svrha umjesto mjerom pritvora, kao težom mjerom, može ostvariti i mjerama opreza naloženim u izreci ovog rješenja.

Slijedom navedenoga, optuženiku je naloženo provođenje mjere zabrane napuštanja boravišta u gradu V. u O. 1, u kojem mjestu, prema iskazanoj namjeri optuženika, će optuženik boraviti do pravomoćnog okončanja ovog kaznenog postupka. Ovoj mjeri valjalo je pridodati i mjeru opreza iz čl. 90. st. 2. toč. 3. ZKP, kojom je optuženiku naloženo javljanje svakog ponedjeljka, srijede i petka u 9,00 sati zamjenici Županijskog državnog odvjetnika u V., M. M., u cilju provjere optuženikovog pridržavanja mjere opreza iz čl. 90. st. 2. toč. 1. ZKP. Zaključno, od optuženika je valjalo privremeno oduzeti putnu ispravu s ciljem onemogućavanja prelaska državne granice.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kv.68/05 od 12. travnja 2005. godine

13. KAZNENI POSTUPAK – PRITVOR

Načelo razmjernosti

(čl. 101. st. 3. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Činjenice iz čl. 101. st. 3. ZKP kojom odredbom je uređeno načelo razmjernosti predstavljaju odlučne činjenice za odlučivanje o potrebi primjene mjere pritvora i njenom trajanju.

No, u pravu je žalitelj kada ukazuje da se pobijano rješenje zasniva na nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju, obzirom da sud prvog stupnja nije utvrđivao činjenice odlučne za primjenu materijalnopравnih odredbi o pritvoru iz Zakona o kaznenom postupku i to posebno u odnosu na sadržaj načela razmjernosti iz čl. 101. st. 3. ZKP. Ova odredba naime, načelne naravi, zahtijeva od suda da kod svakog odlučivanja o primjeni mjere pritvora vodi posebno računa o razmjeru između trajanja pritvora u odnosu prema težini počinjenih kaznenih djela, kazni koja se, prema podacima kojima raspolaže sud, može očekivati u postupku i potrebi određivanja i trajanja pritvora, uz bitan ograničavajući faktor, da se

primjena mjere pritvora, kao mjere procesne naravi ne prometne u faktično izvršavanje kazne zatvora prema okrivljeniku. Stoga odredba čl. 101. st. 3. ZKP, postavlja zahtjev pred sud kad odlučuje o primjeni mjere pritvora, da pored utvrđenja pretpostavki za primjenu mjere pritvora iz čl. 102. ZKP, utvrdi i odlučne činjenice iz sadržaja čl. 101. st. 3. ZKP, a potom i izloži razloge o tim činjenicama. Stoga, izostanak najprije utvrđenja činjenica koje ispunjavaju sadržaj načela razmjernosti, a potom i izostanak razloga o istima, predstavljaju zasnivanje pobijanog rješenja na nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.48/06 od 27. siječnja 2006. godine

14. KAZNENI POSTUPAK – PRITVOR

Postoje okolnosti koje upućuju na opasnost da će okrivljenik pobjeći iz čl. 102. st. 1. toč. 1. ZKP

(čl. 102. st. 1. toč. 1. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Skup okolnosti o okrivljenikovu sudjelovanju u konkretnom kaznenom postupku (ispitivanje kod istražnog suca uz upozorenje iz čl. 225. st. 1. ZKP, dostava optužnice i poziva za glavnu raspravu na adresu prebivališta), te kasnijem ponašanju (napuštanje mjesta prebivališta, bez prijave promijenjene adrese, uz činjenicu da je nepravomoćno osuđen u drugom kaznenom postupku na kaznu zatvora u trajanju četiri i pol godine, te da je zatražio izdavanje nove putovnice) tvori okolnosti koje upućuju na opasnost da će okrivljenik pobjeći i tvori pritvorski razlog iz čl. 102. st. 1. toč. 1. ZKP.

Naime, pregledom istražnog spisa je utvrđeno da je I okrivljenik bio ispitan kod istražnog suca 11. siječnja 1999. godine (list 45 - 46 toga spisa). Iz navedenog zapisnika o ispitivanju I okrivljenika proizlazi, da je on u skladu sa zakonom (čl. 255. st. 1. ZKP) bio upozoren na dužnost prijavljivanja sudu svake promjene adrese, promjene boravišta, da se dužan oglasiti pozivima suda jer se njegovo prisustvo može organizirati dovođenjem, drugom mjerom opreza ili pritvorom.

Prema tome, I okrivljenik je već tada na nedvosmislen način bio upozoren na posljedice neodazivanja na sudski poziv. Štoviše, iz spisa suda prvog stupnja proizlazi da je I okrivljeniku dostavljena optužnica upravo na adresu - stan gdje je do tada stanovao i da mu je optužnica neposredno uručena kao i poziv za glavnu raspravu koja je bila zakazana za dan 10. travnja 2000. godine, što je vidljivo iz povratnice koja se nalazi u spisu između listova 111 i 112 spisa.

Iz iznijetog slijedi da je I okrivljenik u skladu sa zakonom bio upozoren na posljedice neodazivanja na sudske pozive, na koje se očito nije odazivao kako to uostalom stoji i u obrazloženju pobijanog rješenja.

Imajući međutim, u vidu sve one razloge koje je naveo državni odvjetnik u svojoj žalbi, uz činjenicu da je I okrivljenik znao da se protiv njega vodi kazneni postupak, da je očigledno svjesno promijenio adresu, a da o tome nije obavijestio sud, da je nepravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od četiri godine zbog kaznenog djela pokušaja ubojstva, te

da je zatražio izdavanje nove putovnice, to, i ovaj sud drugog stupnja ocjenjuje, da su u pitanju takove okolnosti, na koje i ukazuje državni odvjetnik u svojoj žalbi, da se osnovano može zaključiti, da se I okrivljenik krije i da želi pobjeći i tako postati nedostupan službenim vlastima i time onemogućiti redovan tijek kaznenog postupka koji se vodi protiv njega.

Kako su na taj način ispunjeni zakonski uvjeti za određivanje pritvora iz razloga navedenih u odredbi čl. 102. st. 1. toč. 1. ZKP, to je prihvaćena žalba državnog odvjetnika, te je preinačeno pobijano rješenje suda prvog stupnja temeljem čl. 398. st. 3. ZKP., na način kao u izreci ovoga rješenja temeljem čl. 110. st. 4. ZKP/97. i protiv I okrivljenika je određen pritvora iz razloga navedenih u odredbi čl. 102. st. 1. toč. 1. ZKP.

Županijski sud u Varaždinu, Kž.27/01, od 6. veljače 2001. godine

15. KAZNENI POSTUPAK – PRITVOR

Pritvorski razlog iz čl. 102. st. 1. toč. 1. ZKP

(čl. 102. st. 1. toč. 1. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Postoje okolnosti koje upućuju na opasnost da će okrivljenik pobjeći iz čl. 102. st. 1. toč. 1. ZKP.

Isto tako, upravo okolnosti da je okrivljenik državljanin Republike Slovenije kojeg s Republikom Hrvatskom ne vežu nikakve veze (prebivalište, boravište, osobne veze) i koji je isključivo radi počinjenja kaznenih djela došao na područje Republike Hrvatske, zajedno s okolnošću vođenja kaznenog postupka protiv istoga, na potrebnoj razini vjerojatnosti upućuju na postojanje opasnosti da će okrivljenik pobjeći i time postati nedostupan tijelima kaznenog proгона Republike Hrvatske. Za postojanje ove opasnosti, nisu od odlučnog značenja okolnosti učeničkog statusa i dosadašnjeg nevođenja kaznenih postupaka protiv okrivljenika, već postojanje isključivo gore pobrojanih okolnosti koje upućuju na postojanje opasnosti od bijega, kako to valjano zaključuje sud prvog stupnja. U pogledu pak navedene mogućnosti traženja izručenja, ista je protivna sadržaju čl. 8. toč. 1. Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Slovenije o izručenju (NN Međunarodni ugovori 5/1995), te takva mogućnost ne postoji.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.234/05 od 31. svibnja 2005. godine

16. KAZNENI POSTUPAK – PRITVOR

Pritvorski razlog iz čl. 102. st. 1. toč. 1. ZKP

(čl. 102. st. 1. toč. 1. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Ne postoje okolnosti koje upućuju na opasnost da će okrivljenik pobjeći iz čl. 102. st. 1. toč. 1. ZKP.

I okr. G. B. je djelomično u pravu ističući kako okolnosti izložene u razlozima pobijanog rješenja u pogledu pritvorske osnove iz čl. 102. st. 1. toč. 1. ZKP, ne ispunjavaju standard postojanja okolnosti koje upućuju na opasnost da će pobjeći, na potrebnoj razini vjerojatnosti – osnovane sumnje. Ovo stoga, što pozivanje na, kao dokaznu podlogu, rezultate kriminalističke obrade za zaključivanje o "očitosti" pokušaja bijega ovog okrivljenika prilikom uhićenja, kod čega je tjelesno ozlijedio policijske službenike koji su poduzimali navedenu službenu radnju, posebice obzirom na opisivanje ponašanja I okrivljenika u činjeničnom opisu pod toč. 2) izreke rješenja o provođenju istrage, s uporištem u službenoj bilješci o postupanju policijskih službenika (list 71-72 spisa), na većoj razini vjerojatnosti upućuje na zaključak o okrivljenikovu opiranju uhićenju, a ne o njegovom pokušaju bijega. Radnje koje je poduzeo I okrivljenik opirući se uhićenju, odbijanjem izlaska iz vozila, pružanjem otpora udaranjem rukama i nogama, te ponovnim ulaženjem u automobil nakon oslobađanja od "lisica", a bez, prema istoj spoznajnoj podlozi, poduzimanja radnji koje bi se mogle shvatiti kao pokušaj udaljenja s mjesta počinjenja djela, ne tvore, na potrebnoj razini osnovane sumnje, okolnosti koje bi upućivale na opasnost da će I okrivljenik pobjeći.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kv.202/05 od 6. listopada 2005. godine

17. KAZNENI POSTUPAK – PRITVOR

Postoji pritvorski razlog iz čl. 102. st. 1. toč. 2. ZKP

(čl. 102. st. 1. toč. 2. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Postoje pretpostavke za određivanje pritvora protiv okrivljenika zbog "koluzione" opasnosti iz čl. 102. st. 1. toč. 2. ZKP.

Po stajalištu ovog suda drugog stupnja, prvostupanjski je sud pravilno i na činjenicama utemeljenim ocijenio postojanje razloga za primjenu mjere pritvora protiv oba okrivljenika iz osnove tzv. "koluzione opasnosti".

Osim realne vjerojatnosti opstruiranja dokaznog postupka dogovorom žalitelja kao sudionika istog kompleksnog kriminalnog događaja prije davanja obrana pred sudom, sasvim konkretne okolnosti, osnovano se sumnja, uporabe sile i prijetnji s ciljem iznude izjave od ml. pljt. M. H. od strane oba žalitelja, s visokim stupnjem vjerojatnosti upućuju na zaključak da bi oni, kada bi bili na slobodi, poglavito jer se sada nalaze u poziciji okrivljenika zainteresiranih za ishod ovog kaznenog postupka, ponovno na isti način mogli utjecati na oštećenika kao

svjedoka, ali i na presumpтивne svjedoke D. B. i I. N., nad kojima je vršena kriminalistička obrada zbog osnova sumnji na isto kazneno djelo kao i ml. pljt. M. H. Izloženom valja pridodati, kao što je, uostalom, jasno razložio prvostupanjski sud da su kao svjedoci u ovom kaznenom postupku predloženi brojni policijski službenici Policijske postaje V., dakle, osobe zaposlene u istom mjestu kao i žalitelji, od kojih, prema podacima u spisu, nitko nije reagirao na predmetni događaj od 14. srpnja 2004. g., pa do podnošenja kaznene prijave od 20. srpnja 2004. g., što se posebno odnosi na presumpтивne svjedoke M. K. i D. L., pa je opravdana mogućnost utjecaja žalitelja i na njihovo iskazivanje tijekom glavne rasprave.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.216/04 od 28. srpnja 2004. godine

18. KAZNENI POSTUPAK – PRITVOR

"Koluziona" opasnost je otpala

(čl. 102. st. 1. toč. 2. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Otpala je "koluziona" opasnost iz čl. 102. st. 1. toč. 2. ZKP koja je postojala u odnosu na svjedoke, njihovim ispitivanjem i time osiguranjem njihova iskaza tijekom istrage.

S pravom, naime, žalitelj ukazuje da više nema tzv. "koluzione" opasnosti ometanja istrage utjecajem na svjedoke nakon podnošenja optužnog prijedloga.

Naime, tijekom hitnih istražnih radnji, poduzetih po istražnom sucu, ispitan je svjedok F. P., pa se, dakle, radi o "osiguranom" dokazu, zbog čega optuženik više na njega ne može utjecati tijekom glavne rasprave, odnosno, ako taj svjedok i izmijeni iskaz, prvostupanjski će sud samostalno, sukladno načelu slobodne ocjene dokaza, ocijeniti vjerodostojnost njegova iskaza. Također, tek hipotetska mogućnost utjecaja na svjedoke čija istovjetnost do sada nije utvrđena, ne može predstavljati razloge za primjenu mjere pritvora po zakonskoj osnovi iz čl. 102. st. 1. toč. 2. ZKP.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.186/04, od 17. lipnja 2004. godine

19. KAZNENI POSTUPAK – PRITVOR

Ne postoji pritvorski razlog iz čl. 102. st. 1. toč. 2. ZKP

(čl. 102. st. 1. toč. 2. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Ne postoje pretpostavke za određivanje pritvora protiv okrivljenika zbog "koluzione" opasnosti iz čl. 102. st. 1. toč. 2. ZKP.

Naime, protivno razlozima pobijanog rješenja, ovo vijeće smatra da istražni sudac pogrešno ocjenjuje razloge za primjenu mjere pritvora protiv okr. M. Ž. zbog tzv. "koluzione" opasnosti.

Sama činjenica što žalitelj poriče počinjenje kaznenog djela, uz postojanje tek njegove objektivne zainteresiranosti za iskaz okr. B. M. i samo apstraktne mogućnosti utjecanja na njega, budući da ovaj okrivljenik za sada nije dostupan ni nadležnim državnim tijelima, a i protiv njega je određena mjera pritvora, ne opravdava postojanje osnovane sumnje da će on ometati kazneni postupak utjecajem na navedenog sudionika. Nadalje, budući su očevitom utvrđeni, te zapisnikom o toj istražnoj radnji fiksirani tragovi kaznenog djela koje je ostalo u pokušaju, kao i predmeti namijenjeni za počinjenje tog djela kojim nikakve pokretne stvari nisu oduzete, to nema ni osnovane sumnje da bi žalitelj uništio, sakrio, izmijenio ili krivotvorio dokaze ili tragove važne za kazneni postupak.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kv.12/02 od 16. siječnja 2002. godine

20. KAZNENI POSTUPAK – PRITVOR

Postoje osobite okolnosti iz čl. 102. st. 1. toč. 3. ZKP

(čl. 102. st. 1. toč. 3. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Pravilno je sud prvog stupnja utvrdio postojanje činjenica koje ispunjavaju sadržaj osobitih okolnosti iz čl. 102. st. 1. toč. 3. ZKP koje opravdavaju bojazan da će optuženik ponoviti kazneno djelo.

Po stajalištu ovog suda drugog stupnja, u ovom jedinstvenom kaznenom postupku koji se vodi po sedam pravomoćnih optužnih akata Općinskog državnog odvjetnika u V., pa je egzistentna osnovana sumnja protiv optuženika na počinjenje naprijed navedenih kaznenih djela, kao temeljni materijalni uvjet za određivanje pritvora, na primjenu te mjere po čl. 102. st. 1. toč. 3. ZKP upućuju prije svega podaci da se optuženiku stavljaju na teret brojna kaznena djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, zatim protiv imovine i protiv vjerodostojnosti isprava, počinjena u relativno kraćem vremenskom razdoblju od 01. rujna 1998. godine do 15. travnja 1999. godine, koja osobita okolnost, uz načine njihovih počinjenja, kao i raniju optuženikovu osuđivanost za kazneno djelo iz čl. 217. st. 1. KZ (list 163 spisa), uz činjenicu da je protiv njega pokrenut i još jedan kazneni postupak za kazneno djelo iz čl. 173. st. 1. KZ počinjeno 29. kolovoza 2000. godine, a optuženik je ovisnik od

opojnih droga, čime je uvjetovana njegova kriminalna aktivnost, kako to proizlazi iz vještačenja psihijatrijskim pregledom (list 266 -278 spisa), u cjelini tvori one osobite okolnosti koje doista upućuju na optuženikovu ne samo upornost, već i sklonost vršenju kaznenih djela povezanih s opojnom drogom, zbog čega se primjena pritvora protiv njega tijekom prvostupanjskog postupka ukazuje osnovanom i potrebitom.

Županijski sud u Varaždinu, Kž.239/00-4, od 12. prosinca 2000. godine

21. KAZNENI POSTUPAK – PRITVOR

Osobite okolnosti koje opravdavaju bojazan da će optuženik ponoviti kazneno djelo

(čl. 102. st. 1. toč. 3. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Postoje osobite okolnosti koje opravdavaju bojazan da će optuženik ponoviti kazneno djelo i time i pritvorski razlog iz čl. 102. st. 1. toč. 3. ZKP.

Naprotiv, po stajalištu ovog suda drugog stupnja, na daljnju osnovanu primjenu pritvora protiv optuženika i nakon donošenja nepravomoćne presude, u smislu čl. 102. st. 1. toč. 3. ZKP, upućuju prije svega podaci da je on zajedno sa još dva supočinitelja, proglašen krivim za kazneno djelo protuzakonitog prebacivanja osoba preko državne granice u pokušaju, koje je prema načinu počinjenja bilo brižljivo organizirano i sastavljeno od složenih radnji više osoba, profesionalno izvedenih, dok su u pitanju bila čak četiri strana državljanina i dvoje djece, kao osobe u očigledno teškim životnim prilikama, što sve ukazuje na osobiti intenzitet kriminalne volje optuženika i njegovu upornost. Osim toga, optuženik je i ranije osuđivan za istovrsno kazneno djelo u Republici Sloveniji na kaznu zatvora u trajanju od deset mjeseci, te mu je izrečena i sigurnosna mjera protjerivanja stranca iz zemlje u trajanju od pet godina presudom koja je postala pravomoćna 22. siječnja 2001. godine, pa sve navedeno, gledano u cjelini, tvori upravo one osobite okolnosti koje upućuju na sklonost opt. V. D. vršenju takvih kaznenih djela iz koristoljublja, jer drugih zakonitih prihoda kao nezaposlen i nema, zbog čega je primjena pritvora protiv njega i nakon donošenja nepravomoćne presude i osnovana i potrebna.

Županijski sud u Varaždinu, Kž.252/01, od 26. listopada 2001. godine

22. KAZNENI POSTUPAK – PRITVOR

Pritvorski razlozi iz čl. 102. st. 1. toč. 1., 3., i 4. ZKP

(čl. 102. st. 1. toč. 1., 3. i 4. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Ostvareni su pritvorski razlozi iz čl. 102. st. 1. toč. 1., 3., i 4. ZKP

Na osnovanu primjenu mjere pritvora iz toč. 1. st. 1. čl. 102. ZKP upućuju podaci iz spisa predmeta da je okr. V. M. bio nedostupan državnim tijelima Republike Hrvatske nadležnim za kazneno postupanje od dana počinjenja kaznenog djela 17. svibnja 1991. godine, pa sve do realizacije međunarodne tjeeralice i do njegovog izručenja Republici Hrvatskoj od 13. prosinca 2000. godine. Navedeno predstavlja okolnosti koje upućuju na opasnost da bi okrivljenik, ako bi boravio na slobodi, ponovno mogao pobjeći budući se protiv njega vodi kazneni postupak za teško kazneno djelo sa zapriječenom visokom zatvorskom kaznom, čime bi onemogućio neometano provođenje i okončanje ovog kaznenog postupka.

Mjera pritvora protiv okr. V. M. osnovana je i po toč. 3. st. 1. čl. 102. ZKP zbog reiteracijske opasnosti budući iz podataka iz kaznene evidencije okrivljenika proizlazi da je on u vremenskom razdoblju od 1954., pa do 1984. godine osuđivan za brojna i raznovrsna kaznena djela, uključujući i ona kojima je povređivao zdravstveni i tjelesni integritet drugih osoba, pa je i veći dio navedenog razdoblja proveo u zatvoru, sve do relativno kraće vrijeme prije počinjenja predmetnog kaznenog djela.

Navedeno tvori osobite okolnosti koje opravdavaju bojazan da bi on, kada bi bio na slobodi, ponavljao različitu, pa i najopasniju kriminalnu djelatnost.

Razlozi za mjeru pritvora po zakonskoj osnovi iz toč. 4. st. 1. čl. 102. ZKP sadržani su postojanju i formalnih uvjeta predviđenih tom odredbom, obzirom da se radi o kaznenom djelu ubojstva, te materijalnih uvjeta obzirom na način izvršenja kaznenog djela ubojstva počinjenog iz koristoljublja, iz čl. 35. st. 2. toč. 4. KZRH. Naime, okolnosti da je okr. V. M. zajedno sa svojim supočiniteljem ušao u kuću žrtve S. S. pod izlikom traženja zdravstvene pomoći, u unutrašnjosti koje je ovecim kamenom obloženim kapuljačom jakne, te travom omotanom u čarapu i PVC vrećicu snažno udario oštećenika u glavu, potom kleknuvši mu na prsa i nastavljajući ga udarati do usmrćenja, zatim mu pretraživši kuću i uzevši novac i oružje, predstavljaju posebno opasan način izvršenja djela i po svojem intenzitetu odstupaju od uobičajenih oblika izvršenja tih kaznenih djela.

Županijski sud u Varaždinu, br. Kv.79/01 od 5. travnja 2001. godine

23. KAZNENI POSTUPAK – PRITVOR

Pritvorski razlog iz čl. 102. st. 1. toč. 4. ZKP

(čl. 102. st. 1. toč. 4. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Ostvaren je pritvorski razlog iz čl. 102. st. 1. toč. 4. ZKP

Naime, u konkretnom je slučaju u pitanju kazneno djelo ubojstva za koje je prema odredbi iz čl. 90. KZ propisana kazna zatvora od najmanje pet godina, čime je ispunjen formalni uvjet za produljenje pritvora na temelju toč. 4. st. 1. čl. 102. ZKP, dok je načinom izvršenja kaznenog djela u pitanju ostvaren i materijalni uvjet po istoj pritvorskoj osnovi.

Okr. S. H. okrivljuje se da je svoje kazneno djelo ostvario na način da je prvo ošt. M. G. omotao oko vrata remenom od hlača, a potom električnu žicu, stežući mu omče, nakon čega, dok je ovaj ležao na podu na leđima, kuhinjskim ga nožem duljine oštrice 11 cm više puta ubo u predjelu prsa, tako ga usmrтивši. Navedeni način izvršenja djela iskazivanjem intenzivne kriminalne volje, agresivnosti i brutalnosti u odnosu na oštećenika, opravdava daljnju primjenu mjere pritvora po prethodno citiranoj zakonskoj osnovi, slijedom čega je ona produljena, sukladno prijedlogu istražnog suca, za daljnja dva mjeseca, kada je osnovano očekivati da će po poduzimanju istražne radnje psihijatrijskim pregledom okrivljenika, istraga biti završena.

Županijski sud u Varaždinu, br. Kv.79/01 od 6. ožujka 2001. godine

24. KAZNENI POSTUPAK – PRITVOR

Pritvorski razlog iz čl. 102. st. 1. toč. 4. ZKP

(čl. 102. st. 1. toč. 4. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Ostvaren je pritvorski razlog iz čl. 102. st. 1. toč. 4. ZKP

Suprotno žalbi, na osnovanu primjenu mjere pritvora protiv optuženika na temelju čl. 102. st. 1. toč. 4. ZKP upućuju one činjenice koje je pravilno i potpuno utvrdio istražni sudac, te temeljem njih donio i valjane činjenične zaključke o neophodnosti pritvora, a koji su jasno i logično, pa čak i opširno, navedeni u obrazloženju pobijanog rješenja (str. 2 odjeljak VI – str. 3 odjeljak I), slijedom čega ih kao pravilne u cijelosti prihvaća ovo vijeće.

Naime, osnovano se sumnja, počinjenje teškog kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti u produljenom trajanju i poticanje na počinjenje istovrsnog kaznenog djela, kao i supočinjenje kaznenog djela zlouporabe ovlasti u gospodarskom poslovanju, također u produljenom trajanju, uz ostala akcesorna kaznena djela, kojima je za sebe i za određene pravne osobe pribavio ukupnu imovinsku korist koja prelazi 20.000.000,00 kuna, ekvivalentnu počinjenoj šteti za “Međimursku štedionicu” d.d. Čakovec, upravo zbog iskazanog naročitog stupnja kriminalne volje i upornosti kod njihova počinjenja, kao i

izrazito visoke vrijednosti pribavljene koristi, ukazuju na posebno opasne načine počinjenja predmetnih kaznenih djela koji po svojem intenzitetu, kao i opsegu nastupjelih štetnih posljedica, bitno odstupa od uobičajenih oblika počinjenja takvih kaznenih djela. Stoga se primjena mjere pritvora protiv žalitelja zbog posebno teških okolnosti djela tijekom trajanja istrage ukazuje neophodnom.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kv.116/05 od 17. lipnja 2005. godine

25. KAZNENI POSTUPAK – PRITVOR

Pritvorski razlog iz čl. 102. st. 1. toč. 4. ZKP

(čl. 102. st. 1. toč. 4. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Ostvaren je pritvorski razlog iz čl. 102. st. 1. toč. 4. ZKP

Isto tako daljnja kumulativno nužna pretpostavka za određivanje i produljenje pritvora iz čl. 102. st. 1. toč. 4. ZKP ostvarena je u ukupnosti činjenica, koje po nalaženju ovog vijeća tvore posebno teške okolnosti kaznenog djela, koje ulazi u katalog kaznenih djela zbog kojih se pritvor može odrediti po toč. 4. st. 1. čl. 102. ZKP. Tako, naime, detaljan plan okrivljenika za ostvarenjem imovinske koristi uzgojem indijske konoplje s ciljem proizvodnje opojne droge marihuane, prikazan kroz obranu okrivljenika, poduzete radnje okrivljenika u ostvarenju navedenog plana – osiguranjem prostora za uzgoj, opremanjem istoga potrebnom opremom za stvaranje optimalnih uvjeta za uzgoj, način pribave sadnica indijske konoplje, te ukupnost radnji poduzetih u uzgoju značajnog broja sadnica (511 komada) i predvidiva znatna protupravna imovinska korist koja bi bila ostvarena prodajom opojne droge marihuane na ilegalnom “narco” tržištu, znatno odstupaju od “uobičajenog” načina počinjenja konkretnog kaznenog djela i tvore posebno teške okolnosti djela zbog kojih je protiv okrivljenika nužno primijeniti mjeru pritvora iz pritvorske osnove koja se temelji na odredbi čl. 102. st. 1. toč. 4. ZKP.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kv.238/05 od 15. studenoga 2005. godine

26. KAZNENI POSTUPAK – PRITVOR

Pritvorski razlozi iz čl. 102. st. 1. toč. 1., 3. i 4. ZKP

(čl. 102. st. 1. toč. 1., 3. i 4. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Ostvareni su pritvorski razlozi iz čl. 102. st. 1. toč. 1., 3. i 4. ZKP

U konkretnom je slučaju, naime, po stajalištu ovog vijeća ostvarena pritvorska osnova iz toč. 1. st. 1. čl. 102. ZKP sadržana u postojanju okolnosti koje upućuju na opasnost da bi okrivljenik mogao pobjeći. Prema stanju spisa predmeta razvidno je kako je okrivljenik, koji je iz Z., stvorivši odluku za počinjenje razbojništva u relativno udaljenom N., pri tome se koristeći ranije otuđenim automobilom strane registracije, sredstvima za maskiranje i pripremljenim mljevenim paprom radi onemogućavanja pasa tragača, uz vatreno oružje i streljivo, pomno pripremio bijeg nakon počinjenja djela. Nakon razbojništva, u prethodno smišljenom bijegu od redarstvenih vlasti, krajnje uporno i beskrupulozno, ne prezajući, osnovano se sumnja, ni od teških ubojstava policajaca i otmice u tu svrhu, te plivanja preko riječnog kanala u bitno nepovoljnim vremenskim uvjetima, okrivljenik je nastojao ostati nedostupan tijelima državne vlasti.

Izložene okolnosti, kada se ima u vidu i logična zainteresiranost izbjegavanja kaznenog postupka za kaznena djela s propisanom, između ostalih, kaznom dugotrajnog zatvora, dakle, upućuju na opasnost da bi okrivljenik, da je slobodan, svakako nastojao pobjeći.

Nadalje, obzirom da je okrivljenik osnovano sumnjiv za počinjenje naprijed navedenih teških kaznenih djela u stjecaju, počinjenjima kojih je bilo izravno, bilo neizravno ugrozio i povrijedio tjelesni, te sveukupni integritet drugih osoba, jednu osobu i usmrivši, očigledna je njegova sklonost zbog snažno izraženih koristoljubivih pobuda, nezakonitom stjecanju imovine po svaku cijenu, uključujući i oduzimanje života, što tvori, u cjelini gledano, one osobite okolnosti koje opravdavaju bojazan da bi mogao ponoviti i kaznena djela protiv imovine, ali i ona protiv života i tijela, pa se produljenje pritvora u daljnjem tijeku istrage po toč. 3. st. 1. čl. 102. ukazuje osnovanim i potrebitim.

Također, kako su u pitanju kaznena djela teškog ubojstva i teškog ubojstva u pokušaju, te razbojništva i otmice, time da je kod počinjenja razbojništva, načinom da je ugrozio, u nastojanju da pobjegne, živote više ljudi, dok je kod teškog ubojstva i teškog ubojstva u pokušaju, te otmice, iskazao rijetko viđenu bešćutnost i okrutnost u odnosu na zaštićena dobra, okrivljenik je svojim učinima pridodao neuobičajene i posebno teške okolnosti, pa je protiv njega bilo neophodno produljiti pritvor i po toč. 4. st. 1. čl. 102. ZKP.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kv.34/03 od 13. ožujka 2003. godine

27. KAZNENI POSTUPAK – PRITVOR

Odnos mjere "disciplinskog" pritvora prema mjeri prisilnog zadržavanja u zdravstvenoj ustanovi iz čl. 264. ZKP

(čl. 102. st. 3. i čl. 364. st. 2. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Ne postoji potreba, ni mogućnost, obzirom na sadržajnu istovjetnost mjere pritvora prema mjeri prisilnog zadržavanja u zdravstvenoj ustanovi iz čl. 264. ZKP, određivanja pritvora uslijed nemogućnosti prisilnog ostvarenja potonje mjere.

Žalitelj argumentacijom iz žalbe, kojom ponavlja činjenična utvrđenja suda prvog stupnja iz pobijanog rješenja (okrivljenikovo odbijanje provođenja psihijatrijskog vještačenja u bolničkim uvjetima, njegovo onemogućavanje policijskih službenika u prisilnom izvršenju rješenja Općinskog suda u V. o prisilnom zadržavanju u zdravstvenoj ustanovi, te sadržaj medicinske dokumentacije okrivljenika), uz zaključak protivan onome iz pobijanog rješenja, ne dovodi u sumnju pravilnost činjeničnog zaključka o nepostojanju potrebe za određivanjem pritvora protiv okrivljenika.

Ovo stoga što, osim što se evidentna okrivljenikova opstrukcija vođenja konkretnog kaznenog postupka, niti ekstenzivnim tumačenjem odredbe čl. 102. st. 3. ZKP, ne može ocijeniti kao izbjegavanja dolaska na glavnu raspravu, još uvijek egzistira pravomoćno rješenje Općinskog suda u V. od 25. siječnja 2005. godine, broj K.7/00-57 (Kv.20/05), s "otvorenim" nalogom policijskim službenicima za uhićenje okr. A. J. i odvođenje u Psihijatrijsku bolnicu V., Centar za forenzičnu psihijatriju. Obzirom na suštinsku istovjetnost, kako, potrebe postupanja redarstvenih vlasti kod uhićenja okrivljenika i odvođenja u pritvor, odnosno zdravstvenu ustanovu, tako i izjednačavanja učinka prisilnog zadržavanja u zdravstvenoj ustanovi i pritvora (čl. 264. st. 7. ZKP) u cijelosti je pravilno stajalište izloženo u pobijanom rješenju o nepostojanju potrebe za određivanjem pritvora protiv okrivljenika, s pozivom na sadržaj odredbe čl. 101. st. 1. ZKP, iz izloženih razloga, respektirajući pri tome i razloge koje u obrazloženju pobijanog rješenja daje sud prvog stupnja.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.256/05 od 16. svibnja 2005. godine

28. KAZNENI POSTUPAK – PRITVOR

Potreba odlučivanja o produljenju pritvora, kada mjera pritvora protiv optuženika još nije ostvarena

(čl. 110. st. 1. u vezi čl. 156. st. 1. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Ne postoji potreba odlučivanja o produljenju pritvora, u smislu odredbe čl. 107. ZKP, kada mjera pritvora protiv optuženika još nije ostvarena njegovim uhićenjem, te kada protiv njega iz tog razloga još nije postalo pravomoćno rješenje o određivanju pritvora.

Ispitujući, najprije, pobijano rješenje u povodu podnesene žalbe, po službenoj dužnosti, u smislu čl. 398. st. 4. ZKP ovaj je sud drugog stupnja ustanovio da je za njegovo donošenje u odnosu na žalitelja prvostupanjski sud bio stvarno nadležan za njegovo donošenje, te da na štetu žalitelja nije povrijeđen kazneni zakon, kao i da u tom dijelu ne postoje povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP, budući je ono formalno sastavljeno sukladno čl. 103. st. 2. ZKP, ali da je ono nezakonito u odnosu na opt. S. M., budući da nisu postojali zakonski uvjeti za njegovo donošenje, jer se o produljenju mjere pritvora protiv tog optuženika nije moglo nadležno odlučivati.

Naime, prema stanju spisa predmeta izvjesno je da se opt. S. M., za kojim je naloženo izdavanje tjeralice, ne nalazi u pritvoru, a nije ni proteklo mjesec dana od pravomoćnosti prethodnog rješenja o pritvoru; što više, protiv njega nije postalo pravomoćno ni rješenje o

određivanju pritvora, koje mu nije dostavljeno, kao odluka od čije dostave teče rok za žalbu u smislu čl. 147. st. 2. ZKP, osobnom dostavom, pa je ono pobjno u smislu čl. 395. st. 1. ZKP, obzirom da je postupovna (formalna) pravomoćnost nedjeljiva. Razvidno je, stoga, da u odnosu na opt. S. M. nisu ispunjeni zakonski uvjeti iz čl. 107. st. 1., odnosno čl. 107. st. 4. u vezi st. 2. ZKP, time što, dakle, mjera pritvora protiv njega nije efektivirana, a nije ni moguće postojanje više pobjnih (nepravomoćnih) odluka o pritvoru protiv istog optuženika u istom kaznenom predmetu.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.447/05 od 23. studenoga 2005. godine

29. KAZNENI POSTUPAK – PRITVOR

«Dvostruka» primjena mjere pritvora

(čl. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Ne postoji mogućnost određivanja pritvora protiv optuženika, koji se već nalazi u pritvoru u drugom kaznenom predmetu.

Naime, u spisima predmeta nalazi se rješenje Vrhovnog suda Republike Hrvatske u Zagrebu od 22. studenog 2002. godine, broj: Kž-762/02-3, po kojem je u kaznenom predmetu Županijskog suda u Varaždinu broj: K.23/02. koji se vodi protiv okr. K. F. zbog kaznenih djela iz čl. 173. st. 1. i 2. i dr. KZ mjera pritvora protiv njega produljena po čl. 102. st. 1. toč. 3. ZKP.

Budući se, dakle, okrivljenik već nalazi u pritvoru na temelju pravomoćnog rješenja o produljenju pritvora u drugom kaznenom predmetu, u konkretnom slučaju ne može se protiv njega ponovno odrediti pritvor, iako se radi o dvjema različitim postupovnim situacijama, pa i neovisno o tome što se ovaj kazneni postupak provodi za novo kazneno djelo kod istog suda. Naime, osim što je stvarno nemoguće da je osoba dvostruko lišena slobode, također kada mjera pritvora realno traje u jednom kaznenom postupku, ne može kod okrivljenika postojati ni koluziona, niti reiteracijska opasnost u drugom kaznenom postupku jer je njegov boravak na slobodi već onemogućen.

Stoga što se okr. K. F. nalazi u pritvoru na temelju odluke suda u jednom drugom kaznenom predmetu, nije potrebno, ni dopustivo, odlučivati o njegovom pritvaranju u paralelnom postupku, kao što je to ovdje slučaj, već je istražni sudac u ovom konkretnom istražnom predmetu dužan, provjeravanjem stanja, nadzirati da li će i do kada pritvor protiv okrivljenika u predmetu ovoga suda broj: K.23/02. trajati, pa tek onda, ako pritvor u tom predmetu bude ukinut, ocijeniti eventualno postojanje pritvorskih razloga, pa, u tom slučaju, pritvor ponovno odrediti.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kv.218/02 od 27. studenoga 2002. godine

30. KAZNENI POSTUPAK – IMOVNSKOPRAVNI ZAHTJEV – PRIVREMENE MJERE OSIGURANJA

Ovlaštenici za podnošenje žalbe protiv rješenja o određivanju privremene mjere

(čl. 136. st. 1. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Protiv rješenja kojim sud prihvaća prijedlog ovlaštene osobe za određivanje privremene mjere iz čl. 297. st. 1. toč. 4. Ovršnog zakona, sukladno odredbama ovršnog i parničnog postupka (čl. 19. st. 1. Ovršnog zakona i čl. 358. st. 1. i 3. Zakona o parničnom postupku), optuženikovi dužnici, kao dužnici protivnika osiguranja nemaju pravo žalbe, pa takve žalbe treba, odgovarajućom primjenom odredaba ovršnog i parničnog postupovnog prava odbaciti kao nedopuštenu.

Žalbe dužnika optuženika, kao protivnika osiguranja, odgovarajućom primjenom odredbe čl. 152. st. 4. Ovršnog zakona, koja odredba je analogno primjenjiva sukladno odredbi čl. 11. st. 1. i čl. 294. istog zakona, nisu dopuštene. Naime, prvospomenutom odredbom određeno je kako ovršenikov dužnik nema prava žalbe protiv rješenja o pljenidbi, u postupku ovrhe na novčanoj tražbini ovršenika, koju odredbu valja analogno primijeniti na konkretnu situaciju, obzirom da rješenje o određivanju privremene mjere ima, sukladno odredbi čl. 294. st. 3. Ovršnog zakona, učinak rješenja o ovrsi. Stoga žalbe optuženikovih dužnika Hyundai auto Zagreb d.o.o. Zagreb i J. A. nisu dopuštene, pa ih je odgovarajućom primjenom odredbe čl. 358. st. 1. i 3. Zakona o parničnom postupku u vezi čl. 19. st. 1. Ovršnog zakona, valjalo odbaciti i odlučiti kao pod toč. I/ izreke ovog rješenja.

Navedenome treba samo pridodati kako o pobijanom rješenju i podnesenim žalbama valja, sukladno odredbi čl. 136. st. 1. ZKP, odlučivati odgovarajućom primjenom odredaba ovršnog i parničnog postupka, obzirom da navedena odredba upućuje da se o prijedlogu oštećenika o određivanju privremene mjere odlučuje prema pravilima ovršnog prava.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.98/06 od 15. ožujka 2006. godine

31. KAZNENI POSTUPAK – DOSTAVA ODLUKA, PODNESAKA I RAZGLEDAVANJE SPISA

Dostava poziva za glavnu raspravu opunomoćeniku privatnog tužitelja

(čl. 148. st. 3. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Uredna je dostava poziva za glavnu raspravu privatnom tužitelju, dostavom poziva samo opunomoćeniku privatnog tužitelja, te su u takvoj procesnoj situaciji, nedolaska privatnog tužitelja i njegova opunomoćenika na ročište za glavnu raspravu ispunjene pretpostavke za primjenu odredbe čl. 304. st. 2. u vezi čl. 53. st. 1. ZKP i obustavu kaznenog postupka.

Suprotno, međutim, svemu izloženom u žalbi, obzirom na činjenicu koja se ne osporava, jer i jeste nedvojbeno, a ta je da je opunomoćenik (Zajednički odvjetnički ured M. F. i dr.) uredno pozvan na glavnu raspravu, sukladno čl. 146 ZKP, o čemu svjedoči povratnica na listu 31 spisa, a bez obzira na činjenice da li je osobna dostava poziva privatnim tužiteljima zbog neprijavljivanja sudu promjene adrese ili boravišta bila moguća, prvostupanjski je sud dostavio poziv za glavnu raspravu privatnim tužiteljima uredno i sukladno zakonu.

Naime, iako se pobijano rješenje u svojim razlozima na to ne poziva, a isto ispuštaju iz vida i žalitelji, poziv privatnim tužiteljima koji imaju opunomoćenika, uredan je upravo stoga jer je nedvojbenom urednošću njegove dostave u svemu ispoštovana odredba iz čl. 148 st. 3 ZKP, koja se ovdje jedinom i imala primijeniti, budući je njome sasvim jasno i određeno riješeno pitanje dostave poziva za glavnu raspravu privatnom tužitelju koji ima opunomoćenika, pa se ta dostava i obavlja samo njemu.

Dakle, privatni tužitelji D. i D. K. koji imaju opunomoćenika, uredno su pozvani na glavnu raspravu zakazanu za 09. svibnja 2000. godine, jer su pozvani sukladno odredbi iz čl. 148 st. 3 ZKP, a na tu glavnu raspravu nisu došli ni oni, niti njihov opunomoćenik, slijedom čega je prvostupanjski sud pravilno smatrao da su odustali od tužbe, također pravilno i zakonito, sukladno odredbama iz čl. 430 u vezi čl. 304 st. 2 ZKP i odredbi iz čl. 53 st. 1 ZKP, donijevši pobijano rješenje.

Županijski sud u Varaždinu, Kž.101/00-3 od 06. lipnja 2000. godine

32. KAZNENI POSTUPAK – DOSTAVA ODLUKA, PODNESAKA I RAZGLEDAVANJE SPISA

Pitanje valjanosti dostave

(čl. 144. st. 1., čl. 145. st. 1. i čl. 147. st. 4. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Osobna dostava presude izvršena je uredno pruženom pomoći od strane policijskog službenika.

Tako žalbeni argumenti postojanja tzv. "relativno" bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 3. ZKP, onako kako ih izlaže žalitelj, da je sud prvog stupnja pri donošenju pobijanog rješenja nepravilno primijenio odredbe čl. 144. st. 1., čl. 145., čl. 147. st. 4. i čl. 156. st. 2. ZKP, što je bilo od utjecaja na donošenje pravilne i zakonite odluke, nisu osnovani. Naime, prihvaćajući kao pravilno pravno stajalište suda prvog stupnja, izvedeno iz činjeničnog utvrđenja, ocjenom sadržaja dostavnice (list 301 spisa K.47/99), o valjano izvršenoj osobnoj dostavi presude od 2. ožujka 2001. godine, broj K.47/99-74 osuđeniku, putem policijskih službenika Policijske postaje Beli Manastir, ne stoji tvrdnja žalitelja o nepravilnoj primjeni citiranih odredbi, niti postoji uzročno-posljedični utjecaj na, u svemu pravilnu i na zakonu utemeljenu, pobijanu odluku. Žaliteljevi argumenti u okviru bitne povrede odredaba kaznenog postupka, svode se u stvari na njegovo viđenje potrebnog načina dostave nepravomoćne sudske odluke, no takvo tumačenje nije sukladno odredbama Zakona o kaznenom postupku o dostavi, niti odredbi čl. 156. st. 2. ZKP, koja uređuje pitanje izvršenja pravomoćnih odluka.

Valja ovdje pored u svemu pravilne argumentacije iz pobijanog rješenja i činjeničnog utvrđenja, provizornom usporedbom nespornih potpisa osuđenika s potpisom na dostavnici (čemu žalitelj ne prigovara) dopuniti pravno stajalište suda prvog stupnja i, pozivom na, odredbom čl. 154. ZKP propisanu supsidijarnu primjenu odredbi Zakona o parničnom postupku o dostavi, odredbu čl. 149. ZPP o pravnoj prirodi dostavnice kao javne isprave i primjera načela formalne istine, ukazati kako sadržaj dostavnice s opisanim svojstvima predstavlja pretpostavku za primjenu oborive pravne predmnijeve, da je njezin sadržaj istinit, a da teret dokaza o protivnome leži na osobi koja to tvrdi. Slijedom navedenoga utvrđenja suda prvog stupnja o osobnoj dostavi presude osuđeniku, uz potvrdu primitka potpisom iste, paušalna i dokazima nepotkrijepljena tvrdnja o ostavljanju presude u poštanskom sandučiću i pronalasku iste nakon proteka žalbenog roka, ne predstavlja valjani argument, kojim bi se dovela u sumnju primjena opisane predmnijeve.

Konačno, prigovor kako je osobna dostava presude putem policijskih službenika, način dostavljanja koji nije predviđen odredbom čl. 144. st. 1. ZKP, predstavlja suviše usko tumačenje navedene odredbe. Naime, ovakvo, posve pragmatično postupanje suda, u situaciji nemogućnosti dostave presude putem pošte (ne u roku od 9 mjeseci, kako to protivno stanju spisa tvrdi žalitelj, već 22. travnja 2001. godine) valja promotriti u smislu odredbom čl. 11. st. 2. Zakona o sudovima propisane dužnosti svih državnih tijela za pružanjem pomoći sudovima u obavljanju sudbene vlasti, te u tom smislu smatrati dostavom sukladnom odredbi čl. 144. st. 1. ZKP, kao da je istu izvršio i koji sudski službenik.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.464/05 od 6. prosinca 2005. godine

33. KAZNENI POSTUPAK – TIJEK ISTRAGE

Svrha istrage prema čl. 187. st. 2. ZKP.

(čl. 187. st. 2. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Svrha istrage iscrpljuje se u pribavljanju (izvođenju) dokaza potrebnih za odluku o podizanju optužnice ili obustavu postupka, koja svrha ne obuhvaća izvođenje dokaza radi provjere vjerodostojnosti drugih dokaza.

Naime, i po stajalištu ovog vijeća, sukladnom izraženom neslaganju istražnog suca, stanje stvari u istrazi dovoljno je razjašnjeno da državni odvjetnik može odlučiti sukladno zakonu, temeljem prikupljenih dokaza i podataka u smislu čl. 187 st. 2 ZKP.

Prema stanju spisa predmeta, a u svjetlu instruiranosti prijedloga za dopunu istrage, razvidno je da je svjedokinja K. M. sasvim izričito i u dovoljnoj mjeri okolnosno iskazala o činjenicama koje su joj poznate, uključujući i uporabu noža od strane okrivljenika i način te uporabe, bit njegove prijetnje, pa čak i njeno naknadno primanje sedativa zbog ozbiljnog straha. Različitost iskaza o ovim činjenicama od strane okrivljenika u njegovoj obrani, budući da se radi o istrazi, kojoj je svrha prikupljanje dokaza, a ne ocjena vjerodostojnosti i istinitosti prikupljenih dokaza, što tek cijeni raspravno vijeće, ne upućuje na potrebu ni ponovnog ispitivanja navedene svjedokinje, niti njenog suočenja s okrivljenikom. Ovo tim više, što

državni odvjetnik u obrazloženju svojeg prijedloga ne daje ni jedan objektivno prihvatljiv razlog zbog čega, u domeni njegove ocjene dokaza za podizanje optužnice, relativizira istinitost navoda svjedokinje K. M., budući temeljem tog dokaza, u komplemetarnosti s drugim prikupljenim dokazima i podacima, ima dovoljno jednoznačnih osnova kako za odluku o optuženju, tako i za pravnu oznaku kaznenog djela okrivljenika.

Županijski sud u Varaždinu, Kv.4/00, od 12. siječnja 2000. godine

34. KAZNENI POSTUPAK – TIJEK ISTRAGE

Odnos povlačenja i odustanka od istražnog zahtjeva

(čl. 188. st. 6. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Odustanak od istražnog zahtjeva mora biti izričit kako bi se moglo donijeti rješenje iz čl. 188. st. 6. ZKP; takve prirode nije izjava državnog odvjetnika da povlači istražni zahtjev.

Naime, u pravu je žalitelj kada tvrdi da povlačenje istražnog zahtjeva u odnosu na okr. N. V. za naprijed navedeno kazneno djelo, utemeljeno na odredbama čl. 42. st. 2. toč. 3. ZKP (list 401 spisa) nije ujedno i odustanak od istražnog zahtjeva s konzekventnom odlukom istražnog suca u smislu čl. 188. st. 6. ZKP.

Po stajalištu ovog vijeća, suštinski sukladnom motrištu žalitelja, odustanak od istražnog zahtjeva, koji prema naprijed citiranoj zakonskoj odredbi, predstavlja i odustanak od kaznenog progona sa svim pravnim posljedicama takve izjave glede prava ovlaštenog supsidijarnog tužitelja, te, istodobno, konzumiranja prava na kazneni progon državnog odvjetnika protiv okrivljenika za isto djelo, osim u slučaju obnove kaznenog postupka, mora biti eksplicitan i jednoznačno utemeljen na odredbi st. 6. čl. 188. ZKP, pa povlačenje istražnog zahtjeva protiv određene osobe za određeno kazneno djelo, bez obzira što takvu radnju ovlaštenog tužitelja zakon posebno ne regulira, uz, u podnesku jasno izraženu volju tužitelja da, za sada, ne odustaje od kaznenog progona, nije moguće zbog relevantne diferencije pravnih posljedica tužiteljeva ovlaštenog disponiranja istražnim zahtjevom, pravnom presumpcijom tretirati primjenom instituta izjednačenog odustanku od kaznenog progona, suprotno, kao u konkretnom slučaju, iskazanoj volji tužitelja. Takvom bi odlukom istražni sudac, zapravo, neovlašteno intervenirao u funkciju kaznenog progona, koju jedino ima ovlaštenu tužitelj, uskraćujući ga u njegovom zakonitom disponiranju.

Za razliku od odustanka od istražnog zahtjeva, njegovo povlačenje valja tumačiti kroz zadržavanje prava državnog odvjetnika, kao ovlaštenog tužitelja u konkretnom slučaju, na akte i radnje predviđene odredbama čl. 174., odnosno čl. 188. st. 1. ZKP.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kv.88/03 od 10. lipnja 2003. godine

35. KAZNENI POSTUPAK – ISTRAŽNE RADNJE – ODNOS OSOBNE PRETRAGE, PREGLEDA I ODUZIMANJA PREDMETA

Odnos osobne pretrage prema izvidnoj radnji pregleda i istražnoj radnji oduzimanja predmeta

(čl. 177. st. 1. i 2., te čl. 212. st. 2. i čl. 218. st. 8. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Nije u pravu žaliteljica kada naznačuje da je u pobijanoj presudi ostvarena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 2. ZKP, time da se presuda temelji na nezakonitom dokazu i dokazima koji su plod tog nezakonitog dokaza. Ovakvo svoje stajalište žaliteljica obrazlaže tvrdnjom kako nezakoniti dokaz predstavlja potvrda o privremenom oduzimanju predmeta na listovima 9 i 10 spisa u kojoj su naznačeni dokumenti koji su oduzeti od okrivljenice, a pribavljeni su osobnom pretragom okrivljenice, protivno odredbama čl. 213. st. 1. ZKP bez pisanog naloga suda, odnosno protivno odredbama čl. 216. st. 3. ZKP bez neposrednog naknadnog dostavljanja zapisnika o pretrazi i izvješća nadležnom državnom odvjetniku.

Protivno navedenoj pravnoj ocjeni djelatnosti policijskih službenika kao osobnoj pretrazi okrivljenice, ovaj je sud drugog stupnja stajališta, kako su u okviru poduzimanja radnji policijskih izvida, sukladno odredbama čl. 177. st. 1. i 2. ZKP, na temelju postojanja osnova sumnje o počinjenju kaznenog djela prijevare iz čl. 224. st. 1. KZ, te kod zatjecanja okrivljenice kod ponovljenog dolaska u poslovni prostor oštećenika A. T., radnjom pregleda (ne i osobne pretrage) stvari koje je okrivljenica držala kod sebe, od iste, sukladno ovlasti iz čl. 218. st. 8. ZKP oduzeli dokumente.

Naime, radnja osobne pretrage obuhvaća zahvat, radi pronalaženja dokaza, u smislu čl. 212. st. 1. ZKP u odjeću, obuću, površinu tijela, pokretne stvari koje osoba nosi ili su njezinom posjedu i prostor u kojem se osoba nalazi tijekom poduzimanja pretrage, kod čega se pod pojmom pokretnih stvari očito smatraju zatvoreni predmeti u posjedu osobe koja se pretražuje. Naprotiv, već sama priroda dokaza oduzetih od okrivljenice spornim potvrdama, upućuje da se ne radi o predmetima koji bi se mogli pronaći tek osobnom pretragom, već pregledom osobe, bez ikakvih zahvata u osobu, samim opažanjem u kojoj situaciji su policijski službenici, sukladno čl. 218. st. 8. ZKP ovlašteni privremeno oduzeti predmete koji mogu poslužiti kao dokaz.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.250/05 od 10. lipnja 2005. godine

36. KAZNENI POSTUPAK – ODLUKE U POVODU PRIGOVORA PROTIV OPTUŽNICE

Odluka o stvarnoj nenadležnosti županijskog suda u povodu prigovora protiv optužnice na temelju odredbe čl. 274. st. 3. ZKP

(čl. 274. st. 3. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Zbrajanjem iznosa pribavljene protupravne imovinske koristi počinjenim produljenim kaznenim djelom zlouporabe položaja i ovlasti, koji svaki iznos pojedinačno ne prelazi cenzus iz čl. 337. st. 4. KZ, ne može se stvoriti produljeno kazneno djelo iz čl. 337. st. 4. KZ, već se radi o produljenom kaznenom djelu iz čl. 337. st. 3. u vezi st. 1. KZ, za suđenje za koje djelo je stvarno nadležan općinski sud.

Ispitujući podnesenu optužnicu u smislu odredbe čl. 274. st. 3. ZKP, pazeći po službenoj dužnosti na stvarnu nadležnost ovog suda, vijeće nalazi kako Županijski sud u V. nije stvarno nadležan za postupanje povodom podnesene optužnice.

Naime, u opisu djela pod toč. 1) optužnice iz kojeg proizlaze zakonska obilježja kaznenog djela, državni odvjetnik opisuje da je okrivljenik u razdoblju od 13. studenog 2000. godine do 04. srpnja 2002. godine u svojstvu samostalnog upravnog referenta za urbanizam, prostorno planiranje i zaštitu okoliša u Gradu L. u namjeri pribavljanja sebi znatne imovinske dobiti, u upravnim postupcima u predmetima utvrđivanja visine komunalnog doprinosa, postupajući izvan svojih zaduženja i ovlaštenja radnog mjesta, poduzimajući radnje opisane pod toč. 1) a) do i) optužnice zadržao za sebe uplaćene iznose komunalnog doprinosa, na koji je način pribavio sebi imovinsku korist u svakom navedenom pojedinom slučaju, za iznos manji od 30.000,00 kn, s time da je državni odvjetnik zbrajanjem svih pojedinačnih iznosa ustanovio da je u inkriminiranom razdoblju okrivljenik pribavio sebi znatnu imovinsku korist u ukupnom iznosu od 80.655,54 kune.

Iz činjeničnog opisa, dakle, proizlazi osnovana sumnja, da je okrivljenik u svih 9 pojedinačnih slučajeva svakom radnjom ostvario kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz st. 3. čl. 337. KZ, budući, ni u jednoj od konkretnih radnji, okrivljenik nije pribavio znatnu imovinsku korist, kao kvalifikatorno obilježje, kojim ovo kazneno djelo prerasta u oblik opisan u st. 4. čl. 337. KZ, koja po shvaćanju sjednice Kaznenog odjela Vrhovnog suda postoji kad vrijednost imovinske koristi pribavljene izvršenjem prelazi 30.000,00 kn, ali se obzirom na način počinjenja, vremensku povezanost i druge stvarne okolnosti, kao sjedinjujuće čimbenike, radi o jednom produljenom kaznenom djelu.

Budući, da se ne može zbrajanjem iznosa pribavljene imovinske koristi iz pojedinih djela konstruirati kvalificirani oblik tog djela, već se pravna kvalifikacija djela određuje prema najtežem djelu koje ulazi u sastav produljenog djela, a što proizlazi iz sadržaja odredbe čl. 61. st. 3. KZ, ovo vijeće, nezvano pravnom ocjenom djela koju daje državni odvjetnik, nalazi kako se djelo činjenično opisano pod toč. 1) optužnice ne može pravno kvalificirati po čl. 337. st. 4. u svezi st. 3. i 1. i čl. 61. KZ, već se može raditi isključivo o kaznenom djelu iz čl. 337. st. 3. i 1. u svezi čl. 61. KZ, za koje je zapriječena kazna zatvora u trajanju od šest mjeseci do pet godina.

Izravna posljedica ovog stajališta je i stvarna nenadležnost Županijskog suda u V., obzirom da je odredbom čl. 19. st. 1. toč. a) i b) ZKP određeno kako županijski sudovi sude u prvom stupnju za kaznena djela za koja je zapriječena kazna zatvora u trajanju duljem od deset godina, odnosno za kazneno djelo iz čl. 337. st. 4. KZ, pa je za suđenje u konkretnom predmetu argumentom a contrario iz citiranih odredbi, a prema visini zapriječenih kazni za djela pod toč. 1) do 4) optužnice, nadležan općinski sud i to, prema mjestu počinjenja djela, Općinski sud u L. Pazeći dakle po službenoj dužnosti na stvarnu nadležnost suda u smislu čl. 274. st. 3. i čl. 33. st. 1. ZKP, ovo vijeće, našavši kako Županijski sud u V. nije stvarno nadležan za postupanje u konkretnom predmetu, odlučilo je kao u izreci.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kv.39/05 od 8. ožujka 2005. godine

37. KAZNENI POSTUPAK – PRESUDA

Povrijeđena je odredba čl. 350. st. 1. KZ

(čl. 350. st. 1. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Sud prvog stupnja prekoračio je optužbu, povrijedivši odredbu čl. 350. st. 1. ZKP, kada je djelatnost optuženika koju je privatni tužitelj označio kao kazneno djelo tjelesne ozljede⁹⁸. KZ, bez takve intervencije tužitelja, u presudi pravno označio kao kazneno djelo uvrede iz čl. 199. st. 1. KZ, jer se ne radi o drugačijem, već sasvim drugom djelu, s potpuno različitim zaštitnim objektom.

Sud prvog stupnja je, kako je naprijed navedeno, počinio i bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. točka 9. ZKP, jer je kod donošenja pobijane presude prekoračio optužbu, i time povrijedio i odredbu čl. 350. st. 1. ZKP, jer je proglasio okrivljenika krivim za ono, što mu se uopće ne stavlja na teret privatnom tužbom, već ga tereti potpuno novom inkriminacijom koja s obzirom na zaštitni objekt predstavlja drugo kazneno djelo, različito od kaznenog djela tjelesne ozljede, o čemu će u nastavku biti govora.

Naime, privatni tužitelj Z. F., podnio je Općinskom sudu u V. privatnu tužbu kojom optužuje okr. N. B., da je na način činjenično i pravno opisan u privatnoj tužbi počinio kazneno djelo protiv života i tijela – tjelesnom ozljedom iz čl. 98. KZ, dok je okrivljenik pobijanom presudom, a kako je to već naprijed navedeno, proglašen krivim i osuđen da je na način činjenično i pravno pobliže opisan u izreci pobijane presude, počinio kazneno djelo protiv časti i ugleda – uvredom iz čl. 199. st. 1. KZ, a što je okrivljenik, nema sumnje, kako je također naprijed navedeno, saznao tek po dostavi pobijane presude, a na takav zaključak ukazuje i sadržaj spisa.

Prema odredbi čl. 350. st. 1. ZKP, presuda se može odnositi, samo na osobu, koja je optužena i samo na djelo koje je predmet optužbe sadržane u podnesenoj, odnosno, na glavnoj raspravi i izmijenjenoj i proširenoj optužbi.

Iz navedene odredbe proizlazi, da je sud vezan za činjenično stanje, kako je ono iznijeto u prvobitnoj ili na glavnoj raspravi izmijenjenoj optužbi, što znači, da je sud vezan, ne samo za kazneno djelo iz optužbe, kao jedan određeni događaj u prošlosti, već i za opis tog

događaja – djela, kako je opisan u optužbi, i s obzirom na takvu odredbu, sud ne smije prekoračiti opis i na štetu okrivljenika uzimati činjenice, koje su utvrđene na glavnoj raspravi, a nisu obuhvaćene opisom iz optužbe.

Drugim riječima, to znači, da činjenice, koje označuju kvalifikaciju djela i koje zajedno sa činjenicama iznijetim u opisu kaznenog djela, sadržanog u optužbi, čine drugu vrstu kaznenog djela, dakle, drugo kazneno djelo, sud ne može samoinicijativno uzimati u obzir, ako ih sam ovlaštenu tužitelj ne obuhvati optužbom.

Dakle, sud ne smije prekoračiti obim činjenica opisan u optužbi i ne smije na štetu okrivljenika uzimati u obzir činjenice, koje nisu obuhvaćene optužbom. Što više, niti u slučaju da opis kaznenog djela u presudi, iako je povoljniji za okrivljenika, ne smije predstavljati drugu vrstu kaznenog djela – kaznena djela moraju biti genusno ista.

Drugim riječima, sud ne može okrivljenika proglasiti krivim i osuditi, za drugo kazneno djelo, od onoga koje je sadržano u optužbi, time, da s obzirom na utvrđeno činjenično stanje, sud može dopunjavati činjenični opis kaznenog djela iz optužbe, samo do onih granica, da ostaje u okviru istog kaznenog djela iz optužbe i njenog činjeničnog opisa.

U konkretnom slučaju, sud prvog stupnja je iz istog činjeničnog opisa izveo zaključak, da je okrivljenik počinio, ne drugačije nego drugo kazneno djelo te je okrivljenika proglasio krivim za kazneno djelo uvrede, umjesto za kazneno djelo tjelesne ozljede, čime je, s obzirom na naprijed iznijeto, prekoračio optužbu iz privatne tužbe. Sud može izmijeniti, s obzirom na optužbu samo neke okolnosti, koje ne predstavljaju obilježja kaznenog djela, kako je navedeno u prethodnom stavku, kao što su npr. vrijeme i mjesto počinjenja kaznenog djela, predmet kojim je djelo počinjeno i dr. Sud može, zbog odredbe čl. 350. st. 1. ZKP, koja nalaže strogu vezanost presude i optužbe, izmijeniti ili dopuniti činjenični opis iz optužbe, samo, kada okrivljenika proglasi krivim i osudi za drugačije kazneno djelo, a nikako za drugo kazneno djelo.

U konkretnom slučaju, radi se o drugom kaznenom djelu za koje je okrivljenik proglašen krivim i osuđen, od onoga iz privatne tužbe za koje je optužen, jer je u pitanju i drugi zaštitni objekt. Naime, zaštitni objekt kod kaznenog djela tjelesne ozljede je, tjelesni integritet, a kod kaznenog djela uvrede je, zaštitni objekt čast i ugled. Iz navedenih razloga, nije sačuvan identitet presude i optužbe, pa je stoga postupivši na način, kao u izreci pobijane presude, sud prvog stupnja prekoračio optužbu i počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. točka 9 ZKP, zbog čega je valjalo prihvatiti žalbu okrivljenika, a povodom te žalbe i po službenoj dužnosti, ukinuti pobijanu presudu i predmet vratiti sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.103/04 od 27. travnja 2004. godine

38. KAZNENI POSTUPAK – PRESUDA

Nije povrijeđena odredba čl. 350. st. 1. KZ

(čl. 350. st. 1. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Sud prvog stupnja nije mogao, suprotno stavu žalitelja, pravno označiti djelo iz privatne tužbe kao kazneno djelo iz čl. 199. st. 1. KZ, a koje je žalitelj označio kao kazneno djelo iz čl. 98. KZ, jer se ne radi o kaznenim djelima koja bi štitila isti zaštitni objekt, te bi se u takvoj situaciji radilo o prekoračenju optužbe, osudom optuženika za drugo kazneno djelo.

Naime, žalitelj je privatnom tužbom stavio na teret optuženiku da je djelatnošću iz izreke te tužbe, prihvaćene u izreci prvostupanjske presude, počinio kazneno djelo protiv života i tijela, koje je pravno opisao i zakonski označio podvodeći je pod odredbu čl. 98. KZ.

Sukladno načelu akuzatornosti, bez obzira na točnost žalbene tvrdnje da sud prvog stupnja nije vezan pravnom ocjenom djela iz optužnog akta, iako se ovdje radi o istoj, odnosno sličnoj radnji počinjenja kaznenog djela protiv časti i ugleda, uvredom, iz čl. 199. st. 1. KZ (ne i kvalificiranom uvredom iz čl. 199. st. 2. u vezi st. 1. KZ, budući iz činjeničnog opisa djela ne proizlazi konkretizacija ni jedne od zakonom predviđenih kvalifikatornih dispozicija), u pitanju je sasvim drugi napadnuti zaštitni objekt, te posve različita inkriminirana namjera počinitelja, kao i njegov cilj ili motiv, što tvori i drugi sadržaj posljedice djela, pravna prekvalifikacija kojoj teži žalitelj, prvostupanjskom sudu nije dopuštena. Naime, prema svemu navedenom, ne radi se o drukčijem, nego drugom kaznenom djelu, tako da prvostupanjski sud nije mogao proglasiti krivim i osuditi optuženika optuženog za kazneno djelo iz čl. 98. KZ, za počinjenje drugog kaznenog djela, onog iz čl. 199. st. 1. KZ, kao kažnjive radnje propisane i u različitoj Glavi KZ, jer bi tada povrijedio objektivni identitet presude i optužbe kojom je tužitelj odredio predmet i opseg postupka i granice odlučivanja sudske presude, pa tako, ostvarenjem apsolutno bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 9. ZKP prekoračenjem optužbe (čl. 350. st. 1. ZKP) donio nezakonitu (apsolutno ništavu) presudu.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.173/05 od 19. travnja 2005. godine

39. KAZNENI POSTUPAK – IZRICANJE PRESUDE

Vežanost suda za prijedlog tužitelja o pravnoj ocjeni djela, drugačija pravna ocjena djela, utvrđenje o nastupanju apsolutne zastare kaznenog progona i donošenje presude kojom se optužba odbija

(čl. 350. st. 2. u vezi čl. 352. toč. 6. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Sud nije vezan prijedlogom tužitelja o pravnoj ocjeni djela, već je ovlašten na temelju drugačije pravne ocjene djela i utvrđenja o nastupu apsolutne zastare kaznenog progona donijeti presudu kojom se optužba odbija.

Kako je uvodno navedeno, prvostupanjski je sud na temelju čl. 339. toč. 6. ZKP/93 (sada 353. toč. 6. ZKP/97) odbio optužbu protiv optuženice za kazneno djelo krivotvorenja isprave iz čl. 311. st. 1. KZ, počinjeno tijekom mjeseca rujna 1990. godine, zbog nastupanja apsolutne zastare kaznenog progona protekom šest godina od njegova počinjenja (čl. 19. st. 1. al. 5. i čl. 20. st. 1. i 6. KZ), tako ga pravno označivši po stajalištu da izvještaj o isplati (kopija čeka) nema svojstvo čeka u smislu čl. 206. st. 2. KZRH (sada čl. 311. st. 2. u vezi st. 1. KZ), već predstavlja samo ispravu, a sukladno načelu retroaktivnosti u primjeni blažeg zakona (čl. 3. st. 2. KZ), čl. 311. st. 1. KZ blaži je u usporedbi s čl. 206. st. 1. KZRH, jer predviđa mogućnost izricanja novčane kazne, bez sudskog ublažavanja kazne.

Naime, po kaznenopravnoj definiciji isprava je svaki predmet koji je pogodan ili određen da služi kao dokaz činjenici koja ima vrijednost za pravne odnose, a da bi predmetna isprava "izvještaj o isplati", koja u biti predstavlja kopiju čeka, sadržavala okolnost za teži slučaj osnovnog djela iz čl. 206. KZRH (čl. 311. KZ), ona bi se i stvarno morala unositi u pravni promet kao ček i cirkulirati u pravnom prometu s tim svojstvom. Ček je, naime, strogo formalna isprava u kojoj je inkorporirano neko obvezno pravo, a realizacija takvog prava u konkretnom je slučaju, što je s izvjesnošću utvrđeno po prvostupanjskom sudu iz nalaza i mišljenja knjigovodstveno-financijskog vještaka, u slučajevima gotovinskog plaćanja, ostvarena podizanjem gotovine putem gotovinskog čeka (originala, a ne isprave na koju upućuje žalitelj), te isplatom.

Logično, iz izloženog slijedi da je, za razliku od stajališta ovog žalitelja (državnog odvjetnika), prvostupanjski sud u svemu pravilno označio kazneno djelo iz toč. 2) izreke pobijane presude po čl. 311. st. 1. KZ, pravilno utvrdivši i apsolutnu zastaru, a stoga i pravilno i zakonito za isto donio odbijajuću presudu temeljem čl. 339. toč. 6. ZKP/93 (čl. 353. toč. 6. ZKP/97).

Županijski sud u Varaždinu, Kž.96/00-6 od 06. lipnja 2000. godine

40. KAZNENI POSTUPAK – PRESUDA KOJOM SE OPTUŽBA ODBIJA

Pitanje presuđene stvari, identiteta djela

(čl. 353. toč. 5. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Postoji identitet djela između događaja opisanog u pravomoćno odbijenom zahtjevu državnog odvjetnika za provođenje istrage, koje rješenje ne ulazi u krug rješenja iz čl. 403. ZKP, i događaja opisanog optužnicom, jer se ne radi o drugom, već samo drugačijem kaznenom djelu, pa u takvoj procesnoj situaciji, usporedbom opisa djela, uz identitet počinitelja, valja zaključiti da se radi o presuđenoj stvari, te na temelju odredbe čl. 353. toč. 5. ZKP presudom odbiti optužbu.

Protivno, naime, shvaćanju izraženom u žalbi da ne postoji identitet djela stavljenog na teret opt. M. R. istražnim zahtjevom koji je pravomoćno odbijen i onog stavljenog mu na teret optužnicom, prvostupanjski je sud pravilno zaključio da su se u konkretnom slučaju,

zbog istovjetnosti djela, stekli zakonski uvjeti iz čl. 353. toč. 5. ZKP, a ne radi se o situaciji koju predviđa čl. 403. ZKP, slijedom čega je pravilno i zakonito donio odbijajuću presudu. Do takvog je zaključka prvostupanjski sud došao pažljivo analizirajući opise djela optuženika iz predmetnog istražnog zahtjeva i optužnice sastavljene po državnom odvjetniku, što je u punoj mjeri razvidno iz razloga pobijane presude počev od str. 2 odj. IX, pa sve do str. 3 odj. II obrazloženja.

(činjenični opis kaznenog djela iz pravomoćno završenog istražnog predmeta, nap. ur. – «da je dana 14. siječnja 1998. godine oko 16,00 sati u Varaždinu, na benzinskoj postaji u krugu vojarne «I. V. D.», sa ciljem da se okoristi predložio I okr. P. M. da u kombi – vozilo reg. oz. HV 370-OA kojim je upravljao utovare 5 bačava od po 200 litara i da ih napune gorivom D 1 iz podzemnom rezervoara benzinske postaje, a potom da II okr. odveze kombi – vozilo izvan kruga vojarne, što je ovaj prihvatio, pa su zajedno utovarili bačve i napunili ih gorivom, oštetivši time 7. Gardijsku brigadu za iznos od 3.620,00 kuna»);

(činjenični i pravni opis kaznenog djela iz prvostupanjske presude, nep. ur. – «da bi dana 14. siječnja 1998. godine, oko 16,00 sati u Varaždinu, na benzinskoj postaji u krugu vojarne «I. V. D.» zajednički i dogovorno s P. M. s ciljem da se okoristi u svojstvu vozača zaposlenog u 7. Gardijskoj brigadi na poslovima prijevoza, uzeo i na štetu 7. Gardijske brigade zadržao za sebe 1000 litara goriva D-1, vrijednosti 3.620,00 kuna,

dakle, kao odgovorna osoba sa ciljem da sebi pribavi imovinsku korist iskoristio svoj položaj, a dijelom je pribavljena imovinska korist»).

Stajalište je i ovog drugostupanjskog suda da uz nedvojbeni identitet osobe, ovdje postoji ne samo identitet događaja, već i identitet djela optuženika obuhvaćenih u razmatranim aktima državnog odvjetnika, budući se radi o istovjetnom skupu odlučnih činjenica od kojih je djelo sastavljeno jer se optužnica temelji na činjenicama koje nisu bitno različite od onih u istražnom zahtjevu, tako da promjene tek stanovitih sastojaka, bez izmjene biti kaznenog djela, dok je pravna kvalifikacija po tužitelju irelevantna, ne čini djelo iz optužnice drugim, već samo drugačijim u odnosu na djelo iz istražnog zahtjeva.

Iz opisa kaznenih djela sasvim je bjelodano da se radi o istim stvarnim okolnostima djela u pitanju, pa postoji identično mjesto i vrijeme počinjenja djela, bitno slično opisan način i sredstvo njegova počinjenja, isti su sudionici radnji djela, kao što je isti i zaštitni objekt, pa i namjera, motiv i cilj opt. M. R., kao što je i ista posljedica.

Slijedom takve ocjene glede istovjetnosti djela, niti se eventualni propust istražnog zahtjeva koji je pravomoćno odbijen ne može otkloniti tek modificiranom optužnicom, budući ni ostatak radnje optuženika koji nije obuhvaćen istražnim zahtjevom, ne može biti samostalni predmet nove optužbe.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.5/02 od 15. siječnja 2002. godine

41. KAZNENI POSTUPAK – PRESUDA KOJOM SE OPTUŽENIK OSLOBADA OPTUŽBE

Pretpostavke za donošenje oslobađajuće presude prema čl. 354. toč. 3. ZKP

(čl. 354. toč. 3. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Sud će u kaznenom postupku donijeti presudu kojom optuženika oslobađa optužbe primjenom odredbe čl. 354. toč. 3. ZKP, kada iz skupa izvedenih dokaza, njihovom ocjenom u skladu s načelima iz čl. 8. st. 2. i čl. 351. st. 2. ZKP, ne može s izvjesnošću utvrditi da je dokazano da je optuženik počinio djelo za koje se optužuje; ovo je posljedica ustavnih i načelnih postavki Zakona o kaznenom postupku.

Kod toga je sud prvog stupnja, polazeći od načela slobodne ocjene dokaza, propisanog odredbom čl. 8. st. 2. ZKP, te slijedeći razradu ovog načela u čl. 351. st. 2. ZKP, pojedinačnom i skupnom ocjenom svih izvedenih dokaza, pri čemu je proveo i doista opsežan dokazni postupak uvažavanjem svih dokaznih prijedloga stranaka, došao do zaključka kako nije dokazano da je optuženik počinio djelo za koje ga se optužuje. Ovo stoga što se razradom osnovne postavke kaznenog postupka iz čl. 1. st. 1. ZKP, kroz odredbu čl. 354. toč. 3. istog zakona, u situaciji kada se izvođenjem raspoloživih dokaza ne može doći do zaključka o postojanju svih zakonskih obilježja bića kaznenog djela za koje je optuženik optužen s izvjesnošću (potpunom sigurnošću), valja optuženika presudom osloboditi optužbe. Ovdje, obzirom da niti jedan od ispitanih svjedoka nije potvrdio tvrdnje privatnog tužitelja, odnosno svi su zaničevali da je u njihovoj prisutnosti, time da su bili prisutni barem dijelu događaja, izrečen sadržaj, koji bi, po privatnom tužitelju, trebao ispunjavati obilježja kaznenog djela uvrede, iz čl. 199. st. 1. KZ, a kako oslobađajuću presudu, prihvatljivo i ovom sudu drugog stupnja, obrazlaže sud prvog stupnja, koje razloge subjektivni i na dokazima neutemeljeni prigovori žalitelja, nisu ni mogli dovesti u pitanje glede utvrđenja pravnorelevantnog činjeničnog supstrata u ovom kaznenom predmetu.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.340/04 od 7. prosinca 2004. godine

42. KAZNENI POSTUPAK - ŽALBA PROTIV PRVOSTUPANJSKE PRESUDE – PRAVO NA PODNOŠENJE ŽALBE

Pravo na podnošenje žalbe zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja optuženika koji se u odnosu na pitanje krivnje očitovao krivim

(čl. 363. st. 7. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Žalbu zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja (čl. 366. toč. 3. ZKP) ne može podnijeti optuženik koji se u odnosu na sve točke optužbe izjasnio da se smatra krivim, te žalbu podnesenu ovakvoj zabrani valja odbaciti kao nedopuštenu.

Naime, žalbenim tvrdnjama da nije počinio kazneno djelo bez obzira što oštećeniku nije namirio dugovane obveze, žalitelj očigledno pobija prvostupanjsku presudu zbog

pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja (čl. 366. toč. 3. ZKP), iako se na glavnoj raspravi od 04. srpnja 2002. godine (zapisnik na listu 34 spisa) u odnosu na optužbu izjasnio da se smatra krivim, time da se u svojoj žalbi ne poziva na nikakve dokaze o isključenju protupravnosti ili krivnje saznate nakon donošenja prvostupanjske presude.

U smislu odredbe čl. 363. st. 7. ZKP žalba optuženika koji se izjasnio da se smatra krivim nije dopuštena iz osnove pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, te ju je u tom dijelu na temelju čl. 386. ZKP trebalo odbaciti kao nedopuštenu i riješiti kao pod toč. I.) izreke ove drugostupanjske odluke.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.266/02 od 12. studenoga 2002. godine

43. KAZNENI POSTUPAK - ŽALBA PROTIV PRVOSTUPANJSKE PRESUDE – OSNOVE ZBOG KOJIH SE PRESUDA MOŽE POBIJATI

Odluka drugostupanjskog suda o žalbi podnesenoj na štetu optuženika

(čl. 366. u vezi čl. 390. st. 1. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Kada se državni odvjetnik žali protiv odluke o kaznenim sankcijama kojom je povrijeđen zakon u korist optuženika, ali samo zbog povrede kaznenog zakona, ne i zbog odluke o kaznenim sankcijama, drugostupanjski sud ovlašten je samo konstatirati postojanje takve povrede, ne i preinačiti takvu odluku.

Naime, u konkretnom slučaju, ispunjeni su zakonski uvjeti da se prema okrivljeniku primjeni sigurnosna mjera obveznog liječenja od ovisnosti iz čl. 76. st. 1. KZ, jer je provedenim vještačenjem utvrđeno da je okrivljenik predmetno kazneno djelo počinio pod odlučujućim utjecajem alkohola i psihoaktivnih tvari i da zbog istih postoji opasnost da bi okrivljenik mogao ponoviti kaznena djela pod njihovim utjecajem. Stavak 2. navedenog članka upućuje da se sigurnosna mjera iz stavka 1 čl. 76. KZ, može primijeniti uz iste kaznenopravne sankcije i u jednakom trajanju i na isti način, kako je to propisano Zakonom o kaznenom postupku za sigurnosnu mjeru obveznog psihijatrijskog liječenja iz čl. 75. KZ. Stavkom 3. čl. 75. KZ, je propisano, da obvezno psihijatrijsko liječenje traje do prestanka razloga zbog kojih je primijenjeno, u svakom slučaju do prestanka izvršenja kazne zatvora, do proteka roka provjeravanja primjenom uvjetne osude i izvršenja obveza zamjene kazne zatvora radom za opće dobro. U svim navedenim slučajevima obvezno psihijatrijsko liječenje ne može trajati dulje od tri godine. Kako se ovi uvjeti iz čl. 75. st. 3. KZ, primjenjuju i kod izricanja sigurnosne mjere obveznog liječenja od ovisnosti kako je to propisano odredbom čl. 76. st. 2. KZ, to je sud prvog stupnja svojom odlukom kojom je okrivljeniku izrekao sigurnosnu mjeru obveznog liječenja od ovisnosti u trajanju od jedne godine povrijedio kazneni zakon u korist okrivljenika, jer na opisani način, sud prvog stupnja, s obzirom na odredbu čl. 75. st. 2. KZ, nije mogao prema okrivljeniku primijeniti sigurnosnu mjeru obveznog liječenja od ovisnosti u trajanju od jedne godine, kako se to pravilno ističe u žalbi državnog odvjetnika, pogotovo, što mu je izrekao rok kušnje u trajanju od dvije godine.

Međutim, kako državni odvjetnik presudu suda prvog stupnja pobija samo zbog povrede kaznenog zakona, a ne i zbog odluke o kaznenoj sankciji, to ovaj sud drugog stupnja

nije mogao primjenom odredbe čl. 390. st. 1. ZKP, preinačiti presudu suda prvog stupnja, prihvaćanjem žalbe državnog odvjetnika, u odluci o sigurnosnoj mjeri, pa se stoga, navedena povreda samo konstatira, budući je počinjena u korist okrivljenika, a kako je to navedeno u izreci ove presude pod točkom I/.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.278/04 od 19. listopada 2004. godine

44. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Glavna rasprava održana bez osobe čija je nazočnost na glavnoj raspravi obvezna

(čl. 367. st. 1. toč. 3. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Ostvarena je bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 3. ZKP, na koju sud drugog stupnja pazi po službenoj dužnosti u smislu odredbe čl. 379. st. 1. toč. 1. ZKP kada sud prvog stupnja održi glavnu raspravu bez prisutnosti branitelja optuženika, u situaciji tzv. "obvezne obrane" iz čl. 65. st. 3. ZKP.

Ispitujući pobijanu presudu u njenom osuđujućem dijelu po žalbi okrivljenice, ali i po službenoj dužnosti, ovaj sud drugog stupnja nalazi da je sud prvog stupnja doista ostvario bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 3. ZKP/97. time, što je povrijedio odredbu čl. 65. st. 3. ZKP/97. na koju se poziva i okrivljenica u svom odgovoru na žalbu državnog odvjetnika, ali i svojom žalbom na str. 3/IV upire također na tu apsolutno bitnu povredu odredaba kaznenog postupka.

Naime, odredbom čl. 65. st. 3. ZKP propisano je da nakon podignuća optužnice zbog kaznenog djela za koje se prema zakonu može izreći osam godina zatvora okrivljenik mora imati branitelja u vrijeme dostave optužnice, a odredbom čl. 367. st. 1. toč. 3. ZKP je propisano da postoji ta apsolutno bitna povreda odredaba kaznenog postupka ako je glavna rasprava održana bez osobe čija je nazočnost na glavnoj raspravi po zakonu obvezna. Kako se dakle radi o obveznoj obrani s obzirom da je u konkretnom pitanju kazneno djelo za koje je zapriječena kazna zatvora koja je navedena u odredbi čl. 65. st. 3. ZKP, a iz raspravnog zapisnika od 03. svibnja 2000. godine (list broj 220 spisa) proizlazi da je ta rasprava održana u odsutnosti branitelja okrivljenice, to nema sumnje da je ostvarena navedena apsolutno bitna povreda odredaba kaznenog postupka na koju ovaj sud drugog stupnja pazi i po službenoj dužnosti u smislu čl. 379. st. 1. toč. 1. ZKP gdje među ostalim stoji, da je počinjena apsolutno bitna povreda odredaba kaznenog postupka i ako je glavna rasprava protivno odredbama ovoga zakona održana u odsutnosti između ostalih i branitelja optuženika. Dakle, povrijeđena je odredba čl. 65. st. 3. ZKP, jer je, nema sumnje, navedena glavna rasprava održana u odsutnosti branitelja okrivljenice, čije prisustvo je na glavnoj raspravi prema odredbama čl. 65. st. 3. ZKP i čl. 367. st. 1. toč. 3. ZKP obvezno.

Županijski sud u Varaždinu, Kž.15/01, od 23. siječnja 2001. godine

45. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Ovlasti privremenog zastupnika privatnog tužitelja

(čl. 367. st. 1. toč. 5. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Sud prvog stupnja ostvario je bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 5. ZKP, prihvaćanjem, kao valjane, izjave privremenog skrbnika privatne tužiteljice o povlačenju privatne tužbe, iako privremeni zastupnik nema takve ovlasti prema rješenju kojim je imenovan, već može poduzimati, u ime osobe pod skrbništvom, samo radnje isključivo navedene u rješenju o stavljanju osobe pod skrbništvo.

Žaliteljica je također u pravu kada u svojoj žalbi ističe da je sud prvog stupnja počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 5. u vezi čl. 399. st. 1. ZKP i da se pogrešno pozvao na odredbu čl. 52. istog zakona.

Na navedenu bitnu povredu odredaba kaznenog postupka žaliteljica ukazuje i tvrdnjom da u rješenju Centra za socijalnu skrb N. M. privremeni skrbnik nije izrijekom ovlašten otkazati punomoć opunomoćeniku privatne tužiteljice, zbog čega privremeni skrbnik nije bio niti ovlašten povući privatnu tužbu.

Time je ostvarena navedena apsolutno bitna postupovna povreda stoga što je sud prvog stupnja povrijedio odredbe čl. 49. st. 1. i čl. 52. ZKP, a nisu bili ispunjeni ni uvjeti iz čl. 437. st. 1. ZKP, zbog čega u ovom kaznenom predmetu i dalje postoji optužba ovlaštenog tužitelja - privatna tužba privatne tužiteljice N. Š.

Naime, iako je rješenjem Centra za socijalnu skrb N. M. od 27. travnja 2001. godine (list 21 spisa), privatna tužiteljica temeljem čl. 184. st. 2. Obiteljskog zakona stavljena pod privremeno skrbništvo, a dužnost privremenog skrbnika da će obnašati I. Š., službenik toga Centra, žaliteljica je u pravu kad u svojoj žalbi uz ostalo ističe, da I. Š., iako privremeni skrbnik, nije bio ovlašten davati izjavu sadržanu u službenoj bilješki na listu broj 20 spisa gdje je ujedno naveo da povlači tužbu u ovom predmetu.

I. Š. to nije bio ovlašten ne samo iz razloga koji se navode u žalbi, već prvenstveno iz razloga, što je on, kao privremeni skrbnik, ovlašten poduzimati one radnje koje su navedene u izreci rješenja Centra za socijalnu skrb samo u postupku lišenja poslovne sposobnosti privatne tužiteljice i do pravomoćnosti okončanja tog postupka, a nikako ne i u drugim postupcima.

Dakle, privremeni skrbnik nije ovlašten povući privatnu tužbu privatne tužiteljice i time poduzimati određenu radnju izvan postupka lišenja poslovne sposobnosti, pogotovo što je privatna tužiteljica navedenim rješenjem Centra za socijalnu skrb stavljena pod privremeno skrbništvo, što znači, da je ona još uvijek u mogućnosti sebi odabirati opunomoćenika u drugim postupcima pred drugim državnim tijelima, imajući naročito u vidu (barem to nije vidljivo iz priloženog rješenja Centra za socijalnu skrb) da to rješenje nije pravomoćno.

Posebno se ukazuje da je privremeni skrbnik privatne tužiteljice konkretnim postupanjem - povlačenjem tužbe privatne tužiteljice protiv okrivljenika postupio suprotno odredbama čl. 189. i čl. 203. Obiteljskog zakona koje odredbe skrbniku nalažu da je dužan brinuti se o dobroti i zaštiti interesa štíćenika, te da je odmah, po pokretanju postupka dužan

poduzeti potrebne mjere za zaštitu prava i interesa takve osobe. Time, što je privremeni skrbnik povukao privatnu tužbu privatne tužiteljice kojom je ona zahtijevala zaštitu svoje časti i ugleda, sigurno da je privremeni skrbnik postupao protivno interesima privatne tužiteljice.

Županijski sud u Varaždinu, Kž.153/01, od 26. lipnja 2001. godine

46. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Povreda odredbi ZKP o postojanju ovlaštenog tužitelja

(čl. 367. st. 1. toč. 5. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Sud prvog stupnja ostvario je bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 5. ZKP u pitanju postojanja ovlaštenog tužitelja, kada je bez odustanka državnog odvjetnika od kaznenog progona optuženika za kazneno djelo iz čl. 99. st. 4. u vezi st. 1. KZ, djelo pravno označio kao kazneno djelo iz čl. 98. KZ, tome prilagođavajući i činjenični opis.

Žalitelji su u pravu kada ističu da je (optuženik izrijeckom, a državni odvjetnik opisnim upućivanjem na postojanje povrede) sud prvog stupnja donošenjem pobijane presude, povrijedio odredbe ZKP u pitanju postojanja ovlaštenog tužitelja, mijenjajući djelomično činjenični opis i pravnu oznaku djela, proglasivši opt. A. P. krivim za počinjenje kaznenog djela iz čl. 98. KZ, iako je isti podnesenim i tijekom postupka neizmijenjenim optužnim prijedlogom državnog odvjetnika bio optužen za počinjenje kaznenog djela iz čl. 99. st. 4. u vezi st. 1. KZ. Navođenjem u razlozima presude kako je oštećenik, zastupajući optužbu u okviru ovlaštenja iz čl. 441. st. 1. ZKP, u odsutnosti državnog odvjetnika s ročišta za glavnu raspravu, "...nastavio zastupati optužbu u okviru podnijetog optužnog prijedloga,....preuzeo je progon okrivljenika za kazneno djelo, za koje se goni po privatnoj tužbi" sud prvog stupnja povrijedio je osnovna načela kaznenog postupka u pitanju postojanja i određenja ovlaštenog tužitelja iz čl. 2. ZKP u vezi čl. 56. istog Zakona. Konkretno, sud prvog stupnja nije imao ovlasti mijenjati činjenični opis i pravnu kvalifikaciju kaznenog djela, na citirani način, obzirom da državni odvjetnik nije odustao od progona optuženika za kazneno djelo iz čl. 99. st. 4. u vezi st. 1. KZ, za koje djelo je državni odvjetnik, sukladno čl. 2. st. 2. ZKP ovlašteni tužitelj, proglašavajući optuženika krivim za kazneno djelo iz čl. 98. KZ, za koje državni odvjetnik nije ovlašteni tužitelj, sukladno čl. 102. KZ u vezi čl. 2. st. 2. ZKP, već je ovlašteni tužitelj, privatni tužitelj. Ovakva prekvalifikacija bila bi moguća tek u procesnoj situaciji odustanka državnog odvjetnika od optužbe, stupanjem oštećenika kao tužitelja, ujedno i privatnog tužitelja, u procesnu ulogu ovlaštenog tužitelja.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.360/05 od 4. listopada 2005. godine

47. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Povreda odredbi ZKP o postojanju ovlaštenog tužitelja

(čl. 367. st. 1. toč. 5. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Ovlaštena osoba za podnošenje privatne tužbe i kaznene prijave u situaciji konkurencije primjenjivih kaznenih djela iz čl. 200. i čl. 302. KZ, koja stoje u odnosu prividnog stjecaja, odabirom podnošenja privatne tužbe za kazneno djelo iz čl. 200. KZ, ostvarila je svoje pravo izbora, te ima svojstvo ovlaštenog tužitelja, iako opis djela ispunjava i obilježja kaznenog djela iz čl. 302. KZ.

No, s pravom žaliteljica ukazuje da je donošenjem pobijanog rješenja sud prvog stupnja počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 5. ZKP, povrijedivši propise kaznenog postupka o pitanju postoji li optužba ovlaštenog tužitelja iz čl. 2. st. 2. ZKP u vezi čl. 8. st. 2. i čl. 204. st. 1. KZ.

Iako, doduše, postoji konkurencija primjenjivih zakonskih opisa kaznenih djela, koja stoje u odnosu općeg i posebnog, kako to pravilno zaključuje sud prvog stupnja, pod koje odredbe (čl. 200. i čl. 302. KZ) je stvarno i podvodljiv činjenični opis djela iz privatne tužbe, u konkretnoj procesnoj situaciji ne postoji mogućnost primjene izloženog pravnog stajališta o postojanju prividnog stjecaja, odnosom specijaliteta. Ovo stoga što, na načelnoj razini, mogućnost primjene ovog kaznenopravnog instituta, postoji tek u situaciji kada je optužbom, prema pravnoj ocjeni ovlaštenog tužitelja, radnja koja stvarno zbog odnosa prividnog stjecaja, ispunjava obilježja samo jednog kaznenog djela, označena kao stjecaj dvaju kaznenih djela. Stoga pravno stajalište suda prvog stupnja, u situaciji kada je privatni tužitelj, sukladno gore citiranim odredbama, ovlašten podnijeti privatnu tužbu za kazneno djelo klevete, obzirom da je ovakvom svojom dispozicijom izabrao oblik kaznenog progona na koji je nedvojbeno ovlašten, nije prihvatljivo, niti osnovano. Uostalom, u konkretnoj procesnoj situaciji, sukladno odredbi čl. 173. st. 3. ZKP, te argumentom a cohaerentia iz čl. 48. st. 3. ZKP, kada bi pravno shvaćanje suda prvog stupnja bilo pravilno, tj. da se ne radi o kaznenom djelu za koje se goni po privatnoj tužbi, već po službenoj dužnosti, ne bi postojala mogućnost odbacivanja privatne tužbe, nego jedino dostava privatne tužbe kao kaznene prijave nadležnom državnom odvjetniku.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.20/06 od 10. siječnja 2006. godine

48. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Povreda odredbi ZKP o postojanju prijedloga oštećenika

(čl. 367. st. 1. toč. 5. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Kazneni postupak protiv maloljetnog počinitelja, za kaznena djela za koja se goni povodom prijedloga, sukladno odredbi čl. 45. st. 2. Zakona o sudovima za mladež

pokreće se na zahtjev državnog odvjetnika, ali povodom prijedloga ovlaštene osobe u roku iz čl. 45. st. 2. ZKP, dok nije moguće primijeniti opću odredbu iz Zakona o kaznenom postupku o presumiranom podnošenju prijedloga, stavljanjem imovinskopravnog zahtjeva oštećenika.

U pravu je naime, braniteljica st. mljt. T. R. kad rješenje suda prvog suda pobija zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 5. ZKP koju povredu nalazi u tvrdnji da je sud prvog stupnja povrijedio propise kaznenog postupka po pitanju da li je ovaj kazneni postupak pokrenut po službenoj dužnosti od strane Općinskog državnog odvjetnika i da li postoji prijedlog oštećenika, uz daljnju tvrdnju – ukoliko ne postoji prijedlog za kazneni progon da se isti ne može pokrenuti po službenoj dužnosti.

Da bi potkrijepio ovu svoju tvrdnju, žalitelj u žalbi nadalje ističe da je temeljem čl. 222. st. 3. KZ propisano da se kazneni postupak za kazneno djelo iz čl. 222. st. 1. i st. 2. KZ pokreće povodom prijedloga, osim u slučajevima koji su taksativno navedeni u daljnjem dijelu st. 3. navedenog članka.

Iz tih razloga, braniteljica st. mljt. T. R. smatra da je na opisani način počinjena, u žalbi, direktno istaknuta bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st.1. toč. 5. ZKP, pa je predložila da se rješenje ili preinači ili ukine, kako je to već naprijed navedeno.

Ovaj sud drugog stupnja prihvaća razloge koje je u svojoj žalbi navela braniteljica st. mljt. T. R. i također nalazi da je na opisani način doista sud prvog stupnja počinio navedenu bitnu povredu odredaba kaznenog postupka i da prema tome nisu u konkretnom maloljetničkom predmetu bili ispunjeni zakonski preduvjeti, za pokretanje ovog postupka.

Naime, kazneni postupak prema odredbi čl. 45. st. 1. ZSM prema maloljetniku pokreće se za sva kaznena djela samo na zahtjev državnog odvjetnika, dok je odredbom st. 2. navedenog članka propisano da se postupak za kaznena djela za koja se postupa po prijedlogu ili po privatnoj tužbi, može pokrenuti ako je **ovlaštena osoba stavila prijedlog za pokretanje postupka u roku od tri mjeseca od dana kada je saznala za kazneno djelo i počinitelja** .

Pregledom konkretnog spisa utvrđeno je da u tome spisu uopće nema prijedloga za pokretanje postupka prije no što je državni odvjetnik sudu prvog stupnja podnio zahtjev za pokretanje pripremnog postupka, koji zahtjev je podnijet sudu prvog stupnja 05. rujna 2001. godine kako to proizlazi iz prijemne štambilje toga suda (list 35 spisa).

Kaznenu prijavu protiv navedenih maloljetnika podnijela je PU v. – Odsjek za suzbijanje maloljetničke delikvencije – II Policijska postaja I., koja kaznena prijava je zaprimljena kod Općinskog državnog odvjetništva u V. 16. svibnja 2001. godine uz koji je priložen pisani materijal među kojim se nalazi i prijava o izvanrednom događaju HŽ – Hrvatske željeznice, Jedinica Kolodvor L. koja je dostavljena Željezničkom prijevozu Varaždin – Vuča vlakova V. 19. ožujka 2001. godine sa povjerenstvenim zapisnikom, izvješćem o nepravilnostima – neprilikama – okončanjem (list 4 – 7) i sa izvješćima Centra za socijalnu skrb Ivanec za maloljetnike.

Iz navedenog dijela sadržaja spisa, proizlazi dakle, da u konkretnom slučaju nije postupljeno u skladu s odredbom čl. 45. st. 2. ZSM, jer u spisu nema prijedloga ovlaštene

osobe za pokretanje postupka nadležnom državnim odvjetniku, u konkretnom slučaju to je HŽ – Hrvatske željeznice d.o.o.

Imajući stoga u vidu navedenu procesnu situaciju, ovaj Županijski sud, kao sud drugog stupnja smatra da je stoga u pravu braniteljica st. mljt. T. R. kada rješenje suda prvog stupnja pobija zbog bitne odredbe kaznenog postupka iz čl. 367. st 1. toč. 5. ZKP i kada je u pitanju navedena bitna povreda odredaba kaznenog postupka, tada sud drugog stupnja u smislu čl. 390. st. 1. ZKP je ovlašten preinačiti odluku suda prvog stupnja, kao u konkretnom slučaju, pobijano rješenje.

U konkretnom slučaju, kada bi se čak i uzelo da je podnesena kaznena prijava, po svom sadržaju prijedlog za pokretanje postupka, što po nalaženju ovoga suda drugog stupnja nije, jer nije podnijeta od ovlaštene osobe, niti tada se ne bi moglo postupati u ovom kaznenom maloljetničkom premetu jer je ta kaznena prijava u smislu čl. 45. st.2 ZSM predana izvan roka od tri mjeseca. Naime, predmetno kazneno djelo iz čl. 222. st.1. kako to proizlazi iz zahtjeva za pokretanje pripremnog postupka (list 36) počinjeno je 14. veljače 2002. godine, dok je navedena kaznena prijava, kako je to već naprijed navedeno predana na Općinsko državno odvjetništvo u V. 16. svibnja 2001. godine, dakle, izvan roka od tri mjeseca koji je propisan odredbom čl. 45. st.2. ZSM.

Po nalaženju ovoga suda drugog stupnja u konkretnom kaznenom maloljetničkom predmetu ne može se primijeniti niti odredba čl. 48. st.2. ZKP jer je odredba čl. 45. st.2. ZSM u odnosu na odredbu čl. 48. st.2. ZKP odredba specijalnog zakona, a što je propisano i odredbom čl. 3. ZSM koja kaže, da se uz ostalo, odredbe Zakona o kaznenom postupku kao i drugi opći propisi primjenjuju **samo** ako Zakonom o sudovima za mladež nije drukčije propisano. Odredbom čl. 45. st.2. ZSM je propisano da prijedlog za pokretanje postupka može podnijeti ovlaštena osoba nadležnom državnim odvjetniku u roku od tri mjeseca od dana saznanja za kazneno djelo i počinitelja.

Odredba čl. 45. st.2. ZSM, kako je već naprijed navedeno je odredba *lex specialis* u odnosu na odredbu čl. 48. st.2. ZKP, pa bi primjenom odredbi čl. 48. st.2. ZKP mimo odredbe čl. 45. st.2. ZSM kada bi se i primijenila u konkretnom slučaju išla bi na štetu maloljetnika kao okrivljenika, što bi bilo u suprotnosti i sa odredbama ZKP, jer u slučaju dileme, uvijek se uzima u obzir ono, što ide u korist okrivljeniku.

U konkretnom slučaju, iz tih razloga ne dolazi u obzir primjena odredbe čl. 48. st.2. ZKP, bez obzira što se u spisu nalazi prijedlog ošt. HŽ – Hrvatske željeznice d.o.o. (list 60 – 61) za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva budući se ta odredba ne može primijeniti u konkretnom slučaju, jer to nije predviđeno odredbom čl. 45. st.2. ZSM kao specijalnog zakona, a u vezi naprijed navedenog čl. 3. istog zakona. Osim toga navedeni imovinskopravni zahtjev je podnjet Općinskom sudu u V. 17. listopada 2001. godine, dok je zahtjev za pokretanje pripremnog postupka podnjet 05. rujna 2001. godine Općinskom sudu u V. (list 35 spisa), pa je u svakom slučaju ovaj kazneni maloljetnički postupak pokrenut podnošenjem navedenog Zahtjeva za pokretanje pripremnog postupka bez prijedloga ovlaštene osobe u konkretnom slučaju HŽ – Hrvatske željeznice d.o.o. bez obzira na prijedlog za ostvarenje imovinskopravnog zahtjeva koji je podnjet nakon podnošenja zahtjeva za pokretanje pripremnog postupka, po kome se u konkretnom slučaju ne može postupati u smislu čl. 48. st. 2. ZKP kako je naprijed navedeno.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kžm.1/03 od 14. siječnja 2003. godine

49. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Bitna povreda odredbi kaznenog postupka o stvarnoj nadležnosti

(čl. 367. st. 1. toč. 6. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Za suđenje u kaznenom postupku za kaznena djela mladih punoljetnika, za djela za koje se goni po službenoj dužnosti, sukladno odredbi čl.113. u vezi čl. 56. Zakona o sudovima za mladež, stvarno i mjesno su nadležni za suđenje općinski sudovi u sjedištu županijskog suda.

Ispitujući pobijanu presudu po službenoj dužnosti, u smislu čl. 379. st. 1. toč. 1. ZKP/97., ovaj sud drugog stupnja nalazi, da je sud prvog stupnja počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 6. ZKP/97., na koju ovaj sud u smislu navedene zakonske odredbe pazi po službenoj dužnosti.

Naime, pobijanu presudu donio je Općinski sud u I., koji nije bio stvarno nadležan i nije mogao suditi u ovoj kaznenoj stvari, jer je okrivljenica rođena 28. listopada 1982. godine i u vrijeme počinjenja kaznenog djela, na dan 29. listopada 2000. godine, bila je mlađi punoljetnik, što je i sada s obzirom na datum rođenja.

Prema odredbi čl. 1. Zakona o sudovima za mladež (ZSM) (NN br. 36/95. i 67/01.) za suđenje mlađim punoljetnicima kao počiniteljima kaznenog djela primjenjuju se odredbe Zakona o sudovima za mladež, a u skladu sa odredbama čl. 108. - 116. ZSM.

Odredbom čl. 113. ZSM propisano je da se u suđenju u kaznenim predmetima mlađih punoljetnika primjenjuje odredba čl. 56. istog zakona koja propisuje da je za suđenje u takvim kaznenim predmetima stvarno nadležan općinski sud u sjedištu županijskog suda, a to je u konkretnom slučaju Općinski sud u V.

Kako je dakle u konkretnom slučaju presudu donio stvarno nenadležni Općinski sud u I., to je povodom žalbe okrivljenice, a po službenoj dužnosti, valjalo ukinuti pobijanu presudu, predmet vratiti Općinskom sudu u I., koji sud će, cijeli spis ustupiti Općinskom sudu u V., kao stvarno nadležnom sudu u smislu gore navedenih odredbi ZSM.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.52/02 od 19. veljače 2002. godine

50. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Nije ostvarena povreda iz čl. 367. st. 1. toč. 7. ZKP.

(čl. 367. st. 1. toč. 7. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Sud prvog stupnja u potpunosti je riješio predmet optužbe, kada je na temelju zauzetog pravnog shvaćanja o postojanju prividnog stjecaja između kaznenih djela iz čl. 207. toč. 3. KZRH i čl. 224. st. 1. KZ zbog odnosa supsidijariteta, cjelokupnu djelatnost

optuženika iz činjeničnog opisa optužbe označio i proglasio optuženika krivim samo za kazneno djelo iz čl. 224. st. 1. KZ. U takvoj procesnoj situaciji sud prvog stupnja nije bio dužan uz u izreci sadržanu osuđujuću presudu optuženiku za kazneno djelo iz čl. 224. st. 1., još i donositi oslobađajuću presudu za kazneno djelo iz čl. 207. toč. 3. KZRH, već je bio dužan, a što je i učinio samo u obrazloženju dati razloge za takvo svoje postupanje.

Naime, tužitelj isključivo opisom djela u optužnici iz kojeg proistječu zakonska obilježja kaznenog djela, vremena i mjesta počinjenja kaznenog djela predmeta na kojem je i sredstva kojim je počinjeno kazneno djelo, te ostalih okolnosti potrebnih da se kazneno djelo što točnije odredi (činjenični opis) određuje predmet i opseg suđenja i obvezuje sud da u tom okviru donese svoju presudu. Osim vezanosti za navedeni objektivni identitet, te subjektivni identitet, sud u smislu čl. 350. st. 2. ZKP nije vezan za prijedlog tužitelja o pravnoj ocjeni djela.

U konkretnom slučaju, u pogledu postavljene činjenične osnove suđenja po državnom odvjetniku, sud je optuženika oglasio krivim za cjelokupnu kriminalnu djelatnost koja je bila predmetom optužbe, a što je i razvidno istovjetnošću činjeničnih opisa u izreci optužnice i izreci presude. Međutim, našavši da se radi o prividnom stjecaju kaznenog djela iz čl. 207. toč. 3. KZRH (čl. 313. toč. 3. KZ) i iz čl. 224. st. 1. KZ zbog odnosa supsidijariteta svojom pravnom ocjenom kod koje nikako nije vezan prijedlogom sadržanim u optužnici, sud je cjelokupnu djelatnost optuženika pravno označio po čl. 224. st. 1. KZ. Oglasivši, dakle, sukladno ovlaštenoj pravnoj ocjeni, optuženika krivim i osudivši ga samo za jedno kazneno djelo zbog prividnog stjecaja odnosom supsidijariteta između dva zakonska opisa kaznenih djela, a pri tome činjenično u cijelosti iscrpivši optužbu, sud je i potpuno riješio predmet optužbe, te i nije mogao osloboditi ga od optužbe za, po stajalištu iz optužnice, i drugo kazneno djelo, već je samo u obrazloženju presude trebao dati razloge za takvo svoje postupanje, što je u konkretnom slučaju i učinio.

Županijski sud u Varaždinu broj Kž.162/00-4 od 3. listopada 2000. godine.

51. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Sud prvog stupnja potpuno je riješio predmet optužbe

(čl. 367. st. 1. toč. 7. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Kada se optuženika optužuje za počinjenje produljenog kaznenog djela, sud potpuno rješava predmet optužbe u situaciji kada utvrdi da je optuženik počinio samo neke od radnji iz sastava produljenog kaznenog djela, proglašavajući ga krivim za počinjenje produljenog kaznenog djela sastavljenog samo od tih radnji, dok za preostale radnje iz sastava produljenog djela za koje bi postojao koji od razloga za oslobodenje od optužbe, nije potrebno donositi posebnu oslobađajuću presudu, već opis istih samo ispustiti iz izreke, dajući za to razloge u obrazloženju.

Bitnu povredu odredaba kaznenog postupka i to najprije iz odredbe čl. 367. st. 1. točka 7 ZKP, žalitelj nalazi u tvrdnji da sud prvog stupnja svojom presudom nije potpuno riješio predmet optužbe, jer da je neprihvatljivo stajalište suda prvog stupnja da nije potrebno

posebno donositi oslobađajuću presudu za radnje opisane u točki 2 a) – f) optužnice, već da je dovoljno jednostavno ispustiti iz činjeničnog opisa izreke presude te radnje. Prema žalitelju svaka opisana radnja koja ulazi u sastav produljenog kaznenog djela sadrži sve elemente bića, u konkretnom slučaju, kaznenog djela iz čl. 294. st. 1. KZ, i kao takovo da može samostalno egzistirati, na što da ukazuje i donošenje osuđujuće presude za djelo opisano pod točkom 2 g), pa je prema žalitelju sud prvog stupnja bio dužan za opisane radnje koje optuženiku nisu dokazane odlučiti presudom na način, da ga oslobodi od optužbe za te radnje. Kako sud prvog stupnja nije na taj način postupio, to nije u cijelosti riješio predmet optužbe i to presudom, a što je u suprotnosti sa odredbom čl. 367. st. 1. točka 7 ZKP.

Međutim, suprotno ovakvom pravnom shvaćanju žalitelja, ovaj sud drugog stupnja nalazi, da je sud prvog stupnja pravilno postupio, a što je i naveo u obrazloženju svoje presude (strana 18/II), kada je iz gore navedenog djela optužnice, na koji se poziva i žalitelj u svojoj žalbi, ispustio iz činjeničnog opisa radnje opisane pod točkom 2 a) – f), i I okrivljenika proglasio krivim samo za onu radnju iz produljenog kaznenog djela, za koju je u tijeku postupka našao dokazanim, da ga je počinio, a to je radnja pod točkom 2 g) koja u sebi sadrži sve elemente kaznenog djela iz čl. 294. st. 1. KZ.

Žalitelju treba također odgovoriti, da je njegovo pravno shvaćanje izraženo u žalbi, a kako je naprijed navedeno pogrešno, pa zato i neprihvatljivo i protivno ustaljenoj sudskoj praksi, kada je u pitanju produljeno kazneno djelo.

Naime, u odredbi čl. 61. st. 2. KZ, je propisano da je produljeno kazneno djelo počinjeno kada je počinitelj s namjerom počinio više istih ili istovrsnih kaznenih djela koja s obzirom na način počinjenja, njihovu vremensku povezanost i druge stvarne okolnosti što ih povezuju, čine jedinstvenu cjelinu, dok je u stavu 1 navedenog članka propisano da se odredbe kaznenog zakona o stjecaju kaznenih djela neće primjenjivati kad počinitelj počini produljeno kazneno djelo.

Već iz ovih odredbi čl. 61. KZ, jasno proizlazi da žalitelj nije u pravu kada presudu suda prvog stupnja pobija zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. točka 7 ZKP, da sud prvog stupnja presudom nije potpuno riješio predmet optužbe, jer je sud prvog stupnja pravilno postupio kada je iz činjeničnog opisa optužnice ispustio radnje pod točkom 2 a) – f), a I okrivljenika proglasio krivim da je radnjom opisanom pod točkom 2 g) počinio kazneno djelo iz čl. 294. st. 1. KZ.

Naime, ako kod produljenog kaznenog djela nema stjecaja kaznenog djela, kako je to propisano odredbom čl. 61. st. 1. KZ, što znači, da se za svaku radnju iz produljenog kaznenog djela ne utvrđuju pojedinačne kazne zatvora, već sud izabire vrstu i mjeru kazne koja je propisana za produljeno kazneno djelo istog zakonskog opisa, a ako se radi o istovrsnim kaznenim djelima tada će sud izabrati vrstu i mjeru kazne koja je propisana za najteže od tih kaznenih djela, pa tada nema ni govora o postojanju bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. točka 7 ZKP, jer, da je sud prvog stupnja postupio na način kako se to prigovara u žalbi I okrivljenika, tada bi taj sud za isto, jedno, produljeno kazneno djelo donio dvije presude. Osuđujuću presudu kojom bi I okrivljenika proglasio krivim za počinjenje kaznenog djela iz točke 2 g) i za to djelo ga osudio i oslobađajuću presudu kojom bi okrivljenika oslobodio od optužbe za radnje opisane pod točkom 2 a) – f). Ne može se naime za jedno te isto kazneno djelo, jer je produljeno kazneno djelo u suštini jedno kazneno djelo, donositi dvije različite presude, osuđujuća i oslobađajuća kako to smatra, u pogrešno izraženom pravnom shvaćanju I okrivljenik u svojoj žalbi. Takva procesna

mogućnost nije propisana ni jednom odredbom Zakona o kaznenom postupku. Da je pogrešno pravno shvaćanje izraženo u žalbi I okrivljenika, očito je, već ako se imaju u vidu naprijed navedene odredbe čl. 61. KZ.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.218/04, od 10. kolovoza 2004. godine

52. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Nije ostvarena povreda iz čl. 367. st. 1. toč. 9. ZKP.

(čl. 367. st. 1. toč. 9. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Izmjenom opisa okolnosti koja u činjeničnom opisu kaznenog djela u optužnom aktu služi samo pobližem određenju opisa okolnosti pod kojima je kazneno djelo počinjeno, sud ne čini povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 9. ZKP.

Sud prvog stupnja, također, u pobijanoj presudi nije ostvario niti izravno istaknutu povredu iz čl. 367. st. 1. toč. 9. ZKP, prekoračenjem optužbe, povredom identiteta između podnesene privatne tužbe i presude, koja bi se sastojala u intervenciji suda u činjenični opis, bez takve intervencije privatnog tužitelja, izmjenom oznake vremena počinjenja djela. Postupajući na takav način sud prvog stupnja je samo izmijenio jednu od okolnosti koje se unose u činjenični opis radi boljeg označavanja kaznenog djela, ostajući u okviru identiteta optužbe, drugačijeg, ali ne i drugog kaznenog djela, čime nije došlo do opisane bitne povrede odredaba kaznenog postupka. U ovom okviru valja samo napomenuti kako je izmjenom vremena počinjenja djela, umetanjem duljeg razdoblja počinjenja umjesto točno određenog datuma, sud prvog stupnja izmijenio i istek roka zastare, čije trajanje se ne tumači in favorem optuženiku, tako da bi prema izmjeni zastara kaznenog progona nastupila tek istekom veljače 2006. godine, a ne 17. veljače 2006. godine, kao prema izvorniku privatne tužbe.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.29/06 od 17. siječnja 2006. godine

53. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Sud prvog stupnja nije ostvario povredu iz čl. 367. st. 1. toč. 9. ZKP

(čl. 367. st. 1. toč. 9. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Sud prvog stupnja nije prekoračio optužbu, kada je, nevezan pravnom ocjenom državnog odvjetnika, te prilagođujući činjenični opis djela zakonskim obilježjima i vremenskom važenju kaznenog djela, proglasio optuženike krivima zbog počinjenja kaznenog djela iz čl. 287. KZ, umjesto kaznenog djela iz čl. 292. st. 2. u vezi st. 1. alineja 2. KZ.

Žalba optuženika nije osnovana ni zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 9. ZKP, posebnim isticanjem da je optužba prekoračena u odnosu na kazneno djelo iz toč. 1) izreke pobijane presude, a poglavito u odnosu na kazneno djelo iz toč. 4) izreke pobijane presude.

U odnosu, opet, na kazneno djelo iz toč. 4) izreke pobijane presude, za koje žalitelji točno navode da se radilo o optuženju za djelo iz čl. 292. st. 2. u vezi st. 1. alineja 2 KZ, pa ukazuju na intervenciju prvostupanjskog suda u činjenični opis navođenjem čl. 1. Zakona o računovodstvu, uz korigiranje vremena počinjenja kaznenog djela, ispuštanja imena pojedinih zajmodavaca, te dodavanja teksta “uslijed kojeg postupanja nije bilo moguće u poslovnim knjigama pratiti poslove i stanje obveza i rashoda po tim ugovorima”, po stajalištu ovog suda drugog stupnja, optužba također nije prekoračena.

Naime, objektivni identitet optužbe i presude pretpostavlja da se presuda može odnositi samo na djelo koje je obuhvaćeno optužbom, što znači da se njome moraju, ali i mogu obuhvatiti samo oni bitni konstitutivni elementi u presudi konkretiziranog zakonskog bića kaznenog djela prema pravnoj ocjeni suda u kojoj on, dakako, nije vezan optužbom.

U konkretnom slučaju prvostupanjski je sud utvrdio da je opt. N. D., potaknuta od opt. B. D., počinila u sudioništvu s njime, u manjem opsegu, te na nešto drukčiji način negoli prema optužnici, kazneno djelo, slijedom čega je, suštinski ne izmijenivši objektivnu istovjetnost djela sadržanog u optužnici, optuženike proglasio krivim samo za onu i onakvu djelatnost za koju je, u okviru optužbe, kao činjenične osnove suđenja, utvrđeno da je počinjena. Činjeničnim intervencijama na koje ukazuje žalba, prvostupanjski je sud, krećući se u okviru optužbe, samo pobliže opisao djelo koje je sadržajni dio predmeta optužbe, ne unoseći u opis nikakvu novu pravnorelevantnu činjenicu koja bi, izvan okvira optužbe, konstituirala djelo iz čl. 287. KZ. Učinjene modifikacije, dakle, ne odnose se na odlučne činjenice, već samo na okolnosti potrebne da se djelo što bolje označi, te se njima ne transformiraju bitna obilježja djela, gdje posebno valja navesti da je kazneno djelo povrede obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga formalni delikt, a uz to ga i ne treba vezati dispozicijom u činjeničnom opisu, ikakvom odredbom posebnog zakona koji regulira način i vođenje trgovačkih ili poslovnih knjiga. Dakle, prvostupanjski je sud izmijenio samo okolnosti koje se odnose na bliže svojstvo kaznenog djela i konkretiziraju ga preciziranjem pojedinih stvarnih obilježja, pa je optuženike osudio samo za drukčije djelo od onog koje je predmet optužbe, ali ne i za drugo djelo. Pri tome je zadržan isti zaštitni objekt, zatim sadržaj iste namjere optuženika, te njihovi motivi i ciljevi, time da ovim drukčijim, pravilno pravno ocjenjenim i označenim djelom, ničime nije otežana kaznenopravna situacija optuženika.

(dio razloga iz presude Općinskog suda u Varaždinu, od 4. lipnja 2003. godine, broj K.475/00-247, nap. ur. – «U odnosu na kazneno djelo iz točke 4) izmijenjene optužnice odmah valja napomenuti da se u toč. 4) (opis kaznenog djela iz čl. 292. st. 2. u vezi st. 1. alineja 2. KZ) navode isti zajmodavatelji kao u toč. 1) iste (opis kaznenog djela iz čl. 224. st. 4. u vezi st. 1. KZ), a budući je sud utvrdio da su novac dobiven temeljem ugovora o zajmu sa tim osobama u cilju da se nepripadno okoriste uzeli i zadržali za sebe okrivljenici, to logikom stvari ne stoji tvrdnja iz točke 4) optužnice da je tim istim novcem istodobno pribavljena i protupravna imovinska korist za pravnu osobu, iz kojih razloga je valjalo iz toč. 4) ispustiti navode koji se odnose na takvu tvrdnju, a kako je riječ o bitnom obilježju kaznenog djela koje se okrivljenicima stavljalo na teret u optužnici, iz čl. 292. st. 2. KZ, to se stoga preostali sadržaj činjeničnog opisa predmetnog djela nije mogao podvesti pod to kazneno djelo.

Međutim sud je utvrdio da iz preostalog dijela činjeničnog opisa slijede zakonska obilježja kaznenog djela iz čl. 287. KZ, ali samo u odnosu na razdoblje od 1998. godine i nadalje, budući po kaznenom zakonodavstvu koje je vrijedilo prije tog razdoblja takvo djelo

nije bilo inkriminirano, iz kojeg razloga je i u tom pravcu valjalo izmijeniti činjenični opis djela iz toč. 4) optužnice.

Naime, na temelju vještačkog nalaza sud je utvrdio da društvo «A. e. i.» d.o.o. u pogledu financijsko knjigovodstvenog postupanja nije postupalo na način da se za transakcije s zajmodavcima, fizičkim osobama, uredno i na vrijeme ispostavljaju knjigovodstvene isprave, iste transakcije evidentiraju i prate u poslovnim knjigama firmi, jednom godišnje popišu i usklade, te iskažu u okviru pozicija financijskih izvještaja. Također I i II okrivljenici su propustili isplate povrata glavnice i kamata fizičkim osobama evidentirati kod ZAP-a. U knjigovodstvu «A. e. i.» d.o.o. knjigovodstveni obračuni poslovnog rezultata sa računovodstvenim ispravama netočno su iskazivani, suprotno stvarnom stanju u poslovanju, čime je izbjegnuto iskazivanje gubitka u poslovanju po godinama nastanka. Takvi propusti su protivni čl. 1. Zakona o računovodstvu. Iz navedenog u objektivnom smislu proizlaze sva zakonska obilježja kaznenog djela iz čl. 287. KZ. Budući je prema propisanoj kazni riječ o lakšem kaznenom djelu u odnosu na djelo iz optužnice, te kako sud nije vezan pravnom kvalifikacijom djela iz optužbe, to slijedi da opisanim zahvatom u činjenični opis djela iz toč. 4) optužnice nije narušen njezin identitet, kao niti prekoračene granice raspravljanja.»

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.267/03 od 17. veljače 2004. godine

54. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Sud prvog stupnja nije ostvario povredu iz čl. 367. st. 1. toč. 9. ZKP

(čl. 367. st. 1. toč. 9. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Sud prvog stupnja nije prekoračio optužbu, kada je, nevezan pravnom ocjenom državnog odvjetnika, zaključujući kako činjenični opis kaznenog djela, koje je državni odvjetnik podveo pod odredbu čl. 215. st. 3. u vezi st. 1. KZRH (čl. 337. st. 3. u vezi st. 1. KZ), ne sadrži obilježja tog, već kaznenog djela prijevare iz čl. 224. st. 1. KZ, te proglosio optuženika krivim zbog počinjenja potonjeg djela.

Iz navedenih razloga sud je našao dokazanim sve tvrdnje iz konačno postavljenog činjeničnog opisa optužnice, koji je iznijet na listu 5. presude, osim tvrdnje da je upravo on uputio II okrivljenicu da se useli u prazan stan ul. I. G. K. broj 8. Naime, niti II okrivljenica ne spominje da bi je I okrivljenik upućivao u bespravno useljenje u taj stan, nego navodi da joj je stan samo pokazao uz obećanje da će za nekoliko dana dobiti rješenje o useljenju.

(originalni činjenični opis iz obrazloženja presude suda prvog stupnja, nap. ur. «da je zaposlen kao viši stručni referent za stambene odnose u Upravnom odjelu za komunalne djelatnosti i uređenje prostora Grada Varaždina, ovlašten da prima zahtjeve za dodjelu stanova, te vrši njihovu obradu, izrađuje akte o davanju stanova na korištenje, za praćenje i obradu podataka o stambenom fondu grada, te vođenje odgovarajućih evidencija, primio od M. M. gotov novac u ukupnom iznosu od 1.600 DEM, što je odgovaralo protuvrijednosti od 5.690,00 kuna, lažno joj obećavši da će riješiti njezin stambeni problem, iako je znao da to neće moći učiniti, obzirom na granice svojih ovlaštenja i to tako da je najprije M. M. u travnju 1997 godine u njegovim službenim prostorijama predala mu iznos od 600 DEM, određenu

količinu kave i pića, sve u cilju da joj omogući useljenje u neki prazan stan mimo reda prvenstva, a zatim mu predala i u rujnu 1997. godine, na istom mjestu daljnjih 1000 DEM, vjerujući da će I okrivljenik riješiti njezino stambeno pitanje, nakon čega je I okrivljenik M. N. uputio imenovanu da se useli u prazan stan u ulici I. G. K. br. 8, ali je isti stan u međuvremenu bio useljen po jednoj obitelji, da bi nakon toga uz ponovna obećanja da će riješiti njezinu stambenu problematiku, dana 26. veljače 1999. godine I okrivljenik M. N. obavijestio M. M. o praznom stanu u vlasništvu Grada V. na lokaciji u V., u ulici J. K. 22, IV kat, stan broj 23, te da se bez ikakve ograde silom u njega useli, jer će on kao referent za stambene odnose donijeti odgovarajuće odluke, znajući da to neće moći učiniti, što je M. M. i učinila dana 27. veljače 1999. godine, međutim, je po nasilnom useljenju bila obaviještena PU v., a zatim je i I okrivljenik M. N. kao nadležni upravni organ, koji je istoga dana također izašao na mjesto događaja, sastavio zapisnik o nastaloj situaciji, uz daljnje obećanje dato M. M. da će joj stan i ostati».)

Premda su time praktički dokazani svi bitni dijelovi iz činjeničnog opisa, sud je našao da niti kraj te činjenice nema osnova I okrivljenika proglasiti krivim zbog krivičnog djela zloupotrebe položaja i ovlaštenja.

Naime, krivično djelo zloupotrebe položaja i ovlaštenja iz čl. 215. st. 3. u svezi st. 1. KZRH postoji ako službena ili odgovorna osoba koja u namjeri da sebi ili drugom pribavi protupravnu imovinsku korist ili da drugom nanese kakvu štetu, iskoristi svoj položaj ili ovlaštenje, prekorači granice svog ovlaštenja ili ne obavi dužnost.

Po mišljenju ovog suda, I okrivljenik je kao viši stručni referent za stambene odnose imao status odgovorne osobe, te je prema II okrivljenici uistinu postupao s namjerom pribavljanja protupravne imovinske koristi, te je takvu korist naposljetku i pribavio. Međutim, sud ovdje ukazuje da se u činjeničnom opisu optužnog akta, kojim je sud jedino i vezan, I okrivljeniku na teret ne stavlja nikakva radnja ili propuštanje na temelju čega bi se moglo zaključiti da je I okrivljenik ostvario obilježja krivičnog djela zloupotrebe položaja i ovlaštenja na bilo koji od tri zakonom predviđena načina – bilo (1) iskorištavanjem svog položaja i ovlaštenja, bilo (2) prekoračenjem granica svog ovlaštenja, bilo (3) neobavljanjem dužnosti.

Naime, (1) iskorištavanje službenog položaja ili ovlaštenja postoji kada osoba poduzme službenu radnju iz djelokruga svoje službe, ali s namjerom da protivno interesu službe pribavi određenu korist ili nanese štetu drugome. Nadalje, i kod (2) prekoračenja granica ovlaštenja počinitelj poduzima službene radnje, ali takve službene radnje koje nisu obuhvaćene njegovim službenim ovlaštenjem, nego su u nadležnosti neke druge službe ili osobe (dakle, «tuđe» službene radnje). Naposljetku, neobavljanje dužnosti (3) postoji kada službena ili odgovorna osoba svjesno i voljno propusti službenu radnju koju je u okviru svog ovlaštenja dužna poduzeti.

Bitno je ovdje primijetiti, vezano za sva tri opisana načina ostvarenja djela, da je u svakom od ovih slučajeva uvijek naglasak na počiniteljevom poduzimanju ili propuštanju neke službene radnje.

Međutim, primijenjeno na konkretni slučaj, evidentno je da radnje stavljene na teret I okrivljeniku ne predstavljaju nikakve službene radnje.

Naime, I okrivljenika se činjenično tereti, a što je sud našao i utvrđenim, te je za to utvrđenje prethodno dao argumentaciju, da je II okrivljenici samo davao lažna obećanja kako će riješiti njezino stambeno pitanje, svjestan pritom da odluka o tome ne ulazi u djelokrug njegovih poslova. Dakle, I okrivljenika se niti ne tereti da je iskoristio svoj položaj ili ovlast ili propustio svoju dužnost ili da je eventualno poduzeo «tuđu» službenu radnju, nego ga se tereti da je lažno obećao kako će poduzeti nešto za što stvarno nije bio ovlašten. Davanje pak lažnih obećanja ne predstavlja nikakvu službenu radnju čije je postojanje nužno da bi se moglo uopće govoriti o krivičnom djelu iz čl. 215. KZRH, a takvu radnju ne predstavlja ni primanje novca od M. M.

Međutim, kako sud nije vezan pravnom kvalifikacijom tužitelja, nego samo činjeničnim opisom, našao je da utvrđene činjenice daju podlogu za zaključak da je okrivljenik ostvario drugo kazneno djelo i to kazneno djelo protiv imovine – prijevaram.

Naime, iz prethodne argumentacije slijedi da je I okrivljenik doista II okrivljenici lažno prikazao određene činjenice, te je tako doveo u zabludu – naime, lažnim davanjem obećanja da će «srediti» njezino stambeno pitanje, uvjerio ju je da on to može, znajući istodobno da to nije u njegovoj kompetenciji, čime je naveo II okrivljenicu da davanjem novca I okrivljeniku «ubrza» pružanje svoje pomoći.

Prema tome, sud je iz naprijed iznijetih razloga našao dokazanim da je I okrivljenik počinio kazneno djelo prijevare, jer je lažno obećavao M. M. da će srediti njezino stambeno pitanje, iako to nije mogao s obzirom na opseg svojih ovlasti, radi čega mu je ona dovedena njegovim obećanjima u zabludu, vjerujući da će isti njeno stambeno pitanje doista riješiti, u dva navrata dala novac u cilju da joj omogući useljenje mimo reda prvenstva.

Općinski sud Varaždin, broj Kž.106/00 od 2. listopada 2001. godine

Međutim, suprotno ovakvim tvrdnjama iz žalbe I okrivljenika ovaj sud ne nalazi, da je u pitanju navedena bitna povreda odredaba kaznenog postupka (čl. 367. st. 1. toč. 9. ZKP), bez obzira što je točna tvrdnja da je državni odvjetnik izmijenio pravnu oznaku djela u krivično djelo iz čl. 215. st. 3. u vezi st. 1. KZRH.

Po nalaženju ovog suda drugog stupnja, na opisani način nije došlo do prekoračenja optužbe u smislu kako se to navodi u žalbi, pogotovo, što sud nije vezan za pravnu ocjenu djela, kako je to predviđeno odredbom čl. 350. st. 2. ZKP, pa je sud prvog stupnja u konkretnom slučaju prema tome bio ovlašten, a na temelju utvrđenog činjeničnog stanja, ocijeniti o kojem kaznenom djelu se radi, pa kako je sud prvog stupnja pravilno zaključio da se iz istog činjeničnog opisa može zaključiti da je u pitanju kazneno djelo prijevare iz čl. 224. st. 1. KZ, to nije osnovana žalba I okrivljenika zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 9. ZKP.

Naprotiv, iz činjeničnog opisa izreke pobijane presude u njenom osuđujućem dijelu jasno proizlazi na koji način je I okrivljenik primio u dva navrata novac od II okrivljenice, pa je sud prvog stupnja sasvim pravilno postupio kada je iz takvog činjeničnog opisa izveo isto tako pravilan zaključak da je I okrivljenik postupao u cilju da pribavi protupravnu imovinsku korist i da je doveo II okrivljenicu lažnim prikazivanjem činjenica u zabludu, te mu je ona i dala u dva navrata, u činjeničnom opisu navedene svote novca i time je na štetu svoje imovine, u smislu čl. 224. st. 1. KZ i nešto učinila. Nema sumnje, da je na opisani način u

pitanju kazneno djelo prijave iz čl. 224. st. 1. KZ kako se to iscrpno i argumentirano, pa stoga i uvjerljivo obrazlaže i u pobijanoj presudi.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.296/02 od 3. prosinca 2002. godine

55. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Sud prvog stupnja ostvario je povredu iz čl. 367. st. 1. toč. 10. ZKP

(čl. 367. st. 1. toč. 10. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Povrijeđena je zabrana reformacije in peius iz čl. 381. KZ, i to osim očite povrede u konkretnom slučaju izricanjem teže sankcije u odnosu na onu iz presude protiv koje je žalbu podnio samo optuženik, još i dodatnom povredom, osudom optuženika za veću kriminalnu količinu od one iz ranije presude, uslijed prihvaćanja suda, protivne toj zabrani, izmjene činjeničnog opisa od strane državnog odvjetnika.

U pravu je okrivljenik kad presudu suda prvog stupnja pobija zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, koju istina pobliže ne označuje, ali se iz sadržaja njegove žalbe može zaključiti da očigledno misli na bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP, koju povredu nalazi i ovaj sud drugog stupnja, ispitujući pobijanu presudu i po službenoj dužnosti, temeljem čl. 379. st. 1. toč. 1. ZKP. Ispitujući, međutim, pobijanu presudu u skladu s tom zakonskom odredbom, ovaj sud drugog stupnja nalazi, da je sud prvog stupnja počinio i bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 10. ZKP, jer je povrijedio odredbu čl. 381. ZKP (*“reformatio in peius”*), zbog čega je valjalo ukinuti pobijanu presudu i predmet vratiti sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

U pravu je naime, okrivljenik kad navodi, da je izreka presude nerazumljiva, jer da mu zapravo nije jasno, zbog čega je proglašen krivim i osuđen, pogotovo, što je dvoje djece, u međuvremenu, postalo punoljetno, a što je sud prvog stupnja propustio utvrditi, koji prigovor prihvaća i ovaj sud drugog stupnja i ujedno nalazi, da je sud prvog stupnja pobijanom presudom povrijedio i odredbu čl. 381. ZKP, jer je pobijana presuda donijeta na njegovu štetu.

Naime, u ovom kaznenom postupku već je bila donijeta presuda po sudu prvog stupnja 14. prosinca 1997. godine, broj: K.25/97-13, kojom presudom je okrivljenik proglašen krivim za ista kaznena djela počinjena prema istim oštećenicima tako, da su bile utvrđene najprije pojedinačne kazne zatvora za kazneno djelo počinjeno prema mljt. D. u trajanju od četiri mjeseca, za to isto kazneno djelo počinjeno prema mljt. D. u trajanju od tri mjeseca, te dvije pojedinačne kazne zatvora u trajanju od po dva mjeseca prema mljt. K. i mljt. M., pa je okrivljeniku za ta kaznena djela izrečena uvjetna osuda, temeljem čl. 92. st. 2. KZRH uz primjenu čl. 43. i čl. 47. OKZRH i utvrđena jedinstvena kazna zatvora u trajanju od pet mjeseci, koja se neće izvršiti ako okrivljenik u roku od dvije godine ne počini novo kazneno djelo, te pod daljnjim uvjetom da u roku od pet mjeseci plati zaostale obroke uzdržavanja u iznosu od 10.000,00 kuna i da ubuduće redovito plaća uzdržavanje.

Protiv te presude žalbu je podnio samo okrivljenik, koja žalba je prihvaćena, a i u povodu te žalbe i po službenoj dužnosti, navedena presuda je ukinuta i predmet vraćen sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

Sud prvog stupnja je nakon ponovljenog suđenja donio sada pobijanu presudu od 12. rujna 2002. godine, broj: K.178/98-36, kojom je utvrdio pojedinačne kazne zatvora prema svakome od oštećenika od po četiri mjeseca zatvora, pa je već u odnosu na ošt. mljt. D., mljt. K. i mljt. M. povrijedio odredbu čl. 381. ZKP, jer je okrivljeniku za kaznena djela počinjena prema tim oštećenicima utvrdio pojedinačne kazne zatvora u duljem trajanju no što su bile utvrđene naprijed navedenom ukinutom presudom. Tu istu povredu iz čl. 381. ZKP pobijanom presudom sud prvog stupnja je počinio i time, što je okrivljenika po čl. 209. st. 2. uz primjenu čl. 60. st. 2. toč. c) KZ osudio na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od jedne godine i dva mjeseca, te je primijenio uvjetnu osudu sa rokom kušnje od dvije godine i obvezao ga da u roku od šest mjeseci plati zaostale obroke uzdržavanja, ali sada u iznosu od 28.970,83 kune.

Nema sumnje, da je sud prvog stupnja na opisani način povrijedio odredbu čl. 381. ZKP, jer je izmijenjena presuda na štetu okrivljenika u odnosu na raniju ukinutu presudu, koja je ukinuta i prihvaćanjem žalbe okrivljenika.

Međutim, iz takve presude suda prvog stupnja kojom je počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 10. ZKP, koja se inače može sanirati preinačenjem pobijane presude, temeljem čl. 390. st. 1. ZKP, počinjena je i bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz toč. 11. st. 1. čl. 367. ZKP, jer sud prvog stupnja nije obrazložio i dao razloge za takvu svoju odluku, a osim toga, pobijanom presudom povrijeđena je toč. 10. navedenog članka i stavka, a što uopće nije ni obrazloženo i što predstavlja bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP, jer nema razloga o odlučnim činjenicama i time, što je sud prvog stupnja pobijanom presudom prihvatio zapravo proširenje optužbe od strane državnog odvjetnika od 15. svibnja 2001. godine, broj: Kt.535/96-6, te je u činjeničnom opisu obuhvatio i presudu Općinskog suda u V. od 12. listopada 1999. godine, broj: P.1790/98, koja nije bila obuhvaćena ranijom presudom suda prvog stupnja, koja je ukinuta rješenjem ovoga suda od 14. travnja 1998. godine, broj: Kž. 95/98-4, prihvaćanjem žalbe osuđenika.

Na opisani način, dakle, prihvaćanjem i proširenjem optužbe novom presudom od 12. listopada 1999. godine, broj: P.1790/98. sud prvog stupnja je povrijedio načelo zabrane "*reformatio in peius*" jer je okrivljenik na ponovnom suđenju osuđen na strožu kaznu od one na koju je osuđen presudom tog istog suda od 14. prosinca 1998. godine, broj: K.25/97-13, a koja je ukinuta navedenim rješenjem ovoga suda prihvaćanjem žalbe okrivljenika, a protiv koje presude se državni odvjetnik uopće nije ni žalio.

Kako je uz to došlo, na naprijed opisani način, do proširenja optužbe, što je sud prvog stupnja nekritički i prihvatio, te proglasio okrivljenika krivim i za razdoblje od 12. listopada 1999. godine, pa do donošenja pobijane presude, koje razdoblje nije bilo obuhvaćeno ranijom ukinutom presudom i sada je još k tome obvezao okrivljenika na daleko veći iznos s osnova zaostalih obroka uzdržavanja, a što uopće nije obrazloženo, niti su dati bilo kakvi razlozi u pobijanoj presudi za takvo postupanje suda prvog stupnja, to je valjalo prihvatiti žalbu okrivljenika, a povodom te žalbe i po službenoj dužnosti, ukinuti presudu suda prvog stupnja i predmet vratiti tome sudu na ponovno suđenje.

Ovdje treba posebno naglasiti, da je na ponovnom suđenju, nakon što je ukinuta presuda suda prvog stupnja od 14. prosinca 1997. godine, broj: K.25/97-13 sud prvog stupnja trebao i smio samo postupati prema ranijoj ukinutoj presudi, dakle, prema prvobitnom optuženju – optužnom prijedlogu od 16. siječnja 1997. godine, broj: Kt.535/96-6 i nikako nije smio prihvatiti proširenje optužbe, kako je to naprijed navedeno u obrazloženju ovog ukidnog rješenja.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.274/02 od 12. studenoga 2002. godine

56. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Nerazumljivost izreke pobijane presude; proturječje izreke i razloga presude.

(čl. 367. st. 1. toč. 11. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Nerazumljiva je izreka pobijane presude, kojom je optuženik proglašen krivim za počinjenje kaznenog djela iz čl. 347. st. 2. KZ kada u činjeničnom opisu nije određena službena radnja koju je optuženik morao obaviti u granicama svoje ovlasti, nakon primanja dara. Postoji proturječje izreke i razloga presude u odnosu na isto kazneno djelo kada je u izreci određeno da je optuženik primio dar da u granicama svoje ovlasti obavi službenu radnju koju bi morao obaviti, dok izloženi razlozi ukazuju da se radi o službenoj radnji optuženika čije je obavljanje njemu stavljeno u dispoziciji.

Naime, iz izreke presude – činjeničnog opisa djela pod 1.) ("da je kao direktor "C. o." d.d. Z., Filijala V. u vremenu od 5. siječnja 1994. godine do 13. veljače 1995. godine, u skladu s dogovorom prilikom odobravanja kredita poduzeću "C. e." d.o.o. V., po ugovorima o kreditu broj 9/93 od 20. prosinca 1993. godine u visini od 500.000,00 kuna, broj 9/94 od 4. veljače 1994. godine u visini od 500.000,00 kuna i broj 45/94 od 20. srpnja 1994. godine u visini od 1.000.000,00 kuna, od Č. G. direktora "C. e." d.o.o. V., prilikom mjesečnih obročnih otplata kamata na odobrene kredite, na ime usluge odobravanja kredita primao svaki mjesec određeni iznos gotovog novca na ruke u visini iznosa mjesečne kamate na plasirane kredite, te mu je Č. G. kroz navedeno razdoblje tako isplatio na ruke ukupno 157.000,00 kuna; dakle kao odgovorna osoba primio dar da u granicama svoje ovlasti obavi službenu radnju koju bi morao obaviti"), dakle, naznaka činjenica i okolnosti koje čine obilježja kaznenog djela iz čl. 347. st. 2. KZ a za koje je optuženik oglašen krivim, te onim o kojima ovisi primjena navedene i drugih odredbi kaznenog zakona, što je esencijalni dio osuđujućih presuda u smislu čl. 355. st. 1. toč. 1. ZKP, ne može se s pouzdanjem shvatiti i zaključiti na što se ona zapravo odnosi, pa se takva nejasnoća izreke ne može tolerirati, to više što odnosni dio njezinog obrazloženja, suprotno nalogima iz čl. 359. st. 6. i 7. ZKP, dovoljno ne objašnjava sadržaj i smisao takve izreke, već joj je i proturječan.

Konkretno, prema zakonskom biću ovog kaznenog djela nepravog pasivnog podmićivanja iz čl. 347. st. 2. KZ, a u ovdje uporabljenoj alternativnoj dispoziciji, kažnjava se odgovorna osoba koja primi dar da u granicama svoje ovlasti obavi službenu radnju koju bi morala obaviti.

U nepreciznom činjeničnom opisu iz toč. 1.) izreke, ta je službena radnja opisana kao "usluga odobravanja kredita", što nije dostatno za konzekventnu supsumpciju odlučnih činjenica, a to su, prema zakonskoj klasifikaciji, one činjenice na koje se izravno primjenjuje kazneni zakon, pod naprijed citiranu apstraktnu zakonsku normu.

Odlučne činjenice u činjeničnom opisu djela moraju biti navedene određeno, te u jasnom i logički smislenom i, pod inkriminaciju, pravno podvodljivom sadržaju, uz naznaku drugih važnih činjenica neophodnih da se djelo što bolje odredi. Jedino tako sročeni činjenični opis može davati onu garanciju u pouzdanje i jednoznačnost zaključaka o konkretnom kaznenom djelu, pa je tek tada izreka, kao razumljiva, ispitiva.

Nadalje, razlozi presude o odlučnim činjenicama za razmatrano kazneno djelo, izreku, u pogledu zakonskog obilježja službene radnje koja se mora obaviti, dakle, redovite zakonite radnje u granicama ovlasti optuženika kao odgovorne osobe, ne objašnjavaju, već joj, naprotiv, definitivno proturječe.

Tako prvostupanjski sud u odnosnom dijelu razloga presude (str. 4 alineja 8 i str. 5. alineja 1) zaključuje, između ostalog, da su neki tražitelji kredita, iako su formalno ispunjavali uvjete, sa svojim zahtjevima, zbog velike potražnje bili odbijeni, a da je uloga optuženika kao predsjednika kreditnog odbora u odlučivanju tko će kredit dobiti bila velika, gotovo odlučujuća, te da je poduzeće "C.e." bilo privilegirano u dodjeli kredita upravo utjecajem optuženika.

Izloženi su razlozi, koji se odnose na službenu radnju optuženika, kao konstitutivno obilježje djela, dakako, proturječni izreci koja, doduše, nedovoljno eksplicitnim činjeničnim, uz jasan zakonski opis, definira da se radi o službenoj radnji koju bi po redovnom tijeku stvari optuženik "morao obaviti", kada su za to stečeni uvjeti, a ne o radnji čije bi obavljanje njemu bilo stavljeno u dispoziciju.

Županijski sud u Varaždinu broj Kž.172/00-6 od 24. listopada 2000. godine.

57. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Nerazumljivost izreke pobijane presude.

(čl. 367. st. 1. toč. 11. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Izreka presude nerazumljiva je kada njen činjenični opis, protivno čl. 355. st. 1. toč. 1. ZKP ne sadrži opis činjenica i okolnosti koje čine obilježja kaznenog djela, ovo posebno u odnosu na opis kvalifikatornih okolnosti uslijed kojih osnovni oblik kaznenog djela prelazi u kvalificirani oblik kaznenog djela; u izreci presude ujedno treba biti sadržan pravni i zakonski opis kaznenog djela, sukladno zakonskom tekstu.

U smislu odredbe čl. 359. st. 4. ZKP, izreka osuđujuće presude za svako kazneno djelo za koje je optuženik proglašen krivim mora obuhvatiti potrebne podatke navedene u čl. 355. ZKP, a izreka pobijane presude pod I) toč.4) ne sadrži sve one podatke koje propisuju odredbe čl. 355. st. 1. toč. 1. i toč. 2. ZKP.

Naime, između ostalog, u činjeničnom opisu izreke presude moraju se određeno i potpuno uvrstiti konkretan sadržaj svih obilježja određenog kaznenog djela koji predstavlja njezinu činjeničnu osnovicu sastavljenu tako da sadrži odlučne činjenice radnje počinjenja i posljedice, pa ako se radi o kvalificiranom djelu, kao u konkretnom slučaju, obvezno i potpuno i precizno navedene kvalifikatorne okolnosti, te oblik krivnje, kako bi određeno djelo bilo podvodljivo pod njegov apstraktni pravni i zakonski opis.

U razmatranom dijelu izreke pobijane presude, navodima da se optuženik “sagnuo i ugrizao S. V. za zapešće desne ruke, zbog čega ga je isti pustio, da bi se odmah potom istrgnuo iz ruku M. K. i objema rukama uhvatio S. V. za noge, te su obojica pali na tlo, nakon čega su ga isti policijski službenici, uz pomoć policijskog službenika D. B., savladali i stavili mu sredstva za vezivanje na obje ruke”, prvostupanjski sud je propustio u činjeničnom opisu kaznenog djela koje je pravno kvalificirao po čl. 317. KZ, opisati pravno relevantnu posljedicu, te ujedno kvalifikatornu okolnost tog kaznenog djela, koja alternativno može biti ili tjelesna ozljeda od službene osobe ili njoj prijetnja uporabom oružja. Ni ugriz, niti pad, kako je navedeno u ovom činjeničnom opisu, ne tvore prvu od navedenih alternativa u vidu tjelesne ozljede službene osobe, već su samo mogući načini radnji koje je uzrokuju, tako da taj opis ne sadrži naznaku svih činjenica i okolnosti koje čine obilježje predmetnog kaznenog djela.

Također, uz zakonski naziv, opis kaznenog djela mora biti točno i potpuno preuzet iz zakona, što isključuje bilo kakva mijenjanja teksta zakona proizvoljnim ispuštanjima ili dodavanjima teksta koja zadiru u postojanje konstitutivnih elemenata kaznenog djela i njihovu suštinu.

Stoga je u odnosnom dijelu izreke presude uporabljeni pravni opis, koji glasi: “dakle, što je tjelesno ozlijedio službenu osobu u obavljanju službene radnje koju je poduzela u okviru svoje ovlasti,” kao relevantno različit od apstraktne materijalnopravne norme iz čl. 317. st. 2. u vezi st. 1. KZ, protivan naprijed izloženom zahtjevu zakona, pa tako nepotpun činjenični opis i krnji pravni opis ovog djela u izreci nemaju sposobnost tvoriti valjani silogizam podvodljiv pod citiranu odredbu Kaznenog zakona, što, zbog nerazumljivosti izreke, pobijanu presudu u tom dijelu čini apsolutno ništavom zbog apsolutno bitne postupovne povrede iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP, s posljedicom njenog ukidanja kao pod toč. I) ove drugostupanjske odluke.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.5/04, od 13. siječnja 2004. godine

58. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Nerazumljiva izreka

(čl. 367. st. 1. toč. 11. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Nerazumljiva je izreke presude u kojoj sud prvog stupnja nije primijenio odredbu čl. 450. ZKP, stavljajući izvan snage prethodnu presudu – kazneni nalog, čime u konkretnom predmetu o istoj stvari postoji više presuda.

Navedenu bitnu povredu odredaba kaznenog postupka, iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP, sud prvog stupnja je počinio već time, što nije, kod donošenja pobijane presude primijenio odredbu čl. 450. ZKP, koja odredba je imperativna, a koja nalaže sudu, da je pri donošenju presude povodom prigovora podnijetog protiv kaznenog naloga obvezan izreći, da se kazneni nalog u odnosu na okrivljenika, koji je podnio prigovor, stavlja izvan snage.

Pregledom spisa je utvrđeno, da je sud prvog stupnja, u konkretnom kaznenom predmetu donio dvije presude, kojima je izdao dva kaznena naloga (list 13 – 15 spisa), kazneni nalog od 18. lipnja 2003. godine broj K.76/03-2, i kazneni nalog od 18. lipnja 2003. godine broj K.79/03-2 (list 39 – 41 spisa), a da nije postupio u skladu sa odredbom čl. 450. ZKP, iako je to bio dužan, pa kako niti u obrazloženju pobijane presude nije ništa navedeno o tome, zašto sud prvog stupnja nije primijenio odredbu čl. 450. ZKP, a to proizlazi iz izreke pobijane presude, to je time počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11 ZKP, jer je sadržaj spisa proturječan izreci pobijane presude, a i izreka presude je zbog toga nerazumljiva, jer nema odluke u skladu sa odredbom čl. 450. ZKP, tako, da u spisu postoje tri presude u istom kaznenom predmetu.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.28/04, od 10. veljače 2004. godine

59. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Nerazumljivost izreke

(čl. 367. st. 1. toč. 11. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Izreka presude nerazumljiva je kada ona, sukladno odredbi čl. 355. st. 1. toč. 1. ZKP, ne sadrži naznaku činjenica o kojima ovisi primjena odredbe čl. 35. st. 3. KZ o supočiniteljstvu.

Nerazumljivost izreke ispitivane presude ogleda se najprije kroz nedostatke u naznakama činjenica i okolnosti koje čine obilježja kaznenog djela oboje optuženika kao supočinitelja, što je esencijalni dio izreke osuđujuće presude u smislu čl. 359. st. 4. u vezi čl. 355. st. 1. toč. 1 ZKP.

Uz ostale okolnosti, radnje optuženika u njihovu napadu na tjelesni integritet oštećenika konkretizirane su tako da je oštećenika “I-okr najprije ošamarila te odgurnula, a nakon čega je do njega došao i II-okr, te ga više puta stisnutom šakom udario u predjelu glave i nosa...”. Potom, uz lakonsku konstataciju “od kojih je udaraca”, opisuju se tjelesne ozljede koje je u inkriminiranom događaju zadobio oštećenik. Iz takvog činjeničnog opisa ne može se, u smislu čl. 35. st. 3. KZ, razabrati djelatnost žalitelja koja bi bila utemeljena na zajedničkoj odluci počinjenja kaznenog djela, time da je osobito nejasno kako je to opt. M. Č., šamarom i odguravanjem oštećenika, što je prethodilo napadu na njega od strane opt. D. Č., bilo sudjelovalo u počinjenju, bilo na drugi način bitno pridonijela počinjenju predmetnog kaznenog djela u smislu kauzaliteta njena činjenja i posljedice. Nerazumljivo je i koju od pojedinih konkretno opisanih ozljeda treba pripisati njezinim radnjama, a koju ili koje, radnjama opt. D. Č.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.59/04, od 16. ožujka 2004. godine

60. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Nerazumljivost izreke

(čl. 367. st. 1. toč. 11. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Izreka presude nerazumljiva je kada u istoj, sukladno odredbi čl. 355. st. 1. toč. 1. ZKP, nisu opisana sva obilježja kaznenog djela pronevjere iz čl. 345. ZKP i to poglavito u odnosu na određenje vrste i količine prisvojenih, optuženiku na radu povjerenih pokretnih stvari, time da je nedostatno određenje skupa prisvojenih stvari samo vrijednosnom oznakom.

Žaleći se iz žalbene osnove bitne povrede odredaba kaznenog postupka, žalitelj opt. S. Č. u pravu je kad posve određeno ukazuje da je izreka presude za kazneno djelo pronevjere iz čl. 345. st. 3. u vezi st. 1. KZ dijelom nerazumljiva jer se ne navode predmeti koje je “navodno okrivljenik zadržao”, dok u odnosnom dijelu njena obrazloženja također ne postoje razlozi o toj odlučnoj činjenici, čime je ostvarena apsolutno bitna postupovna povreda iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP.

Naime, u naznaci činjenica i okolnosti koje čine obilježja ovog kaznenog djela za koje je optuženik proglašen krivim, što je esencijalni dio izreke osuđujuće presude, u smislu čl. 359. st. 4. u vezi čl. 355. st. 1. toč. 1. ZKP, pod toč. 1.) izreke pobijane presude, ne može se s potrebitim pouzdanjem shvatiti i zaključiti koliko, kojih i kakovih komada raznog namještaja kojim je bio zadužen radi prodaje u prodavaonici, je optuženik zadržao za sebe, pa se takva nejasnoća izreke ne može tolerirati to više što odnosni dio njezinog obrazloženja, suprotno odredbama čl. 359. st. 6. i 7. ZKP, u dovoljnoj mjeri ne razlaže sadržaj i smisao takve izreke.

Time što prvostupanjski sud nije bliže odredio druge pokretne stvari koje su optuženiku povjerene na radu, a on ih je prisvojio, nego je samo naveo da se radilo o više komada raznog namještaja, on nije sadržajno konkretizirao opis kaznenog djela. Odlučne činjenice u činjeničnom opisu djela moraju biti navedene određeno, kako bi bile sasvim jednoznačno podvodljive pod pravni opis i zakonsku oznaku konkretnog kaznenog djela, pa jedino tako sastavljeni činjenični opis može davati punu garanciju u pouzdanje i izvjesnost zaključaka o konkretnom kaznenom djelu. Konačno, u slučaju novog optuženja, u kojem bi te povjerene i protupravno prisvojene “druge pokretne stvari” bile točno određene, ne bi bilo jasno da li se radi o presuđenoj stvari.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.265/02 od 29. listopada 2002. godine

61. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Nerazumljivost izreke, proturječje izreke razlozima presude

(čl. 367. st. 1. toč. 11. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Nerazumljiva je izreka presude kojom je odbijena optužba zbog «apsolutne» zastare kaznenog progona, utvrđenjem u razlozima presude kako se radi o osnovnom, a

ne kvalificiranom kaznenom djelu prijevare, kada sud sukladno takvom utvrđenju nije izmijenio činjenični i pravni opis djela u izreci, čime sadržaj izreke upućuje da nije protekao zastarni rok, dok izloženi razlozi o nastupu zastare proturječe takvoj izreci.

Ovdje je sud prvog stupnja primjenjujući odredbu čl. 353. toč. 6. ZKP odbio optužbu protiv okr. I. C., zbog nastupa apsolutne zastare kaznenog progona, no pri tome ostavljajući činjenični, pravni i zakonski opis identičan onome iz podnesenog i tijekom glavne rasprave izmijenjenog optužnog akta, koji postupak pati od unutarnjeg proturječja, time da isto dodatno produbljuju izloženi razlozi za taj dio izreke pobijane presude. Iz činjeničnog, pravnog i zakonskog opisa kaznenog djela prijevare pod toč. II/ izreke pobijane presude slijedi kako se radi o kaznenom djelu kvalificirane prijevare iz čl. 224. st. 4. u vezi st. 1. KZ počinjenom u razdoblju od 13. kolovoza do 14. studenoga 1996. godine, s pribavljenom koristi koja prelazi imovinski cenzus za prijelaz osnovnog u kvalificirani oblik tog kaznenog djela. Budući da činjenični opis određuje činjeničnu osnovu suđenja, to konkretan činjenični opis upućuje na počinjenje kaznenog djela kvalificirane prijevare, za koje rok apsolutne zastare iznosi deset godina, koji rok prema toj osnovi još nije istekao. Stoga je, odbijajući optužbu zbog nastupa apsolutne zastare, označujući kako postupa na temelju odredbe čl. 353. toč. 6. ZKP, sud prvog stupnja zapao u nesklad osnove za donošenje, potencirajući istu u razlozima presude, s činjeničnim, pravnim i zakonskim opisom kaznenog djela, ostvarujući time bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP u obliku proturječja izreke same sebi.

Na ovo proturječe nastavlja se i proturječe razloga izreci pobijane presude, gdje sud prvog stupnja, upuštanjem u raščlanjivanje visine pribavljene protupravne imovinske koristi, usporedbom između izvornog i izmijenjenog sadržaja optužbe u pogledu vremenskog okvira, utvrđuju visinu pribavljene imovinske koristi, ispod cenzusa za prijelaz osnovnog u kvalificirani oblik kaznenog djela, ali zadržavajući izreku u tom dijelu nepromijenjenu. Stoga, izloženi razlozi ni u najmanjoj mjeri ne opravdavaju izreku odbijajućeg dijela pobijane presude, već joj štoviše proturječe, čime je ostvaren i daljnji oblik bitne postupovne povrede iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP u obliku proturječja izreke razlozima presude.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.87/06 od 28. veljače 2006. godine

62. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Nerazumljivost izreke, proturječe izreke same sebi i razlozima presude

(čl. 367. st. 1. toč. 11. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Nerazumljiva je izreka, a i proturječna je sama sebi i razlozima pobijane presude, kada je sud prvog stupnja, zadržavajući činjenični opis iz optužnice državnog odvjetnika koji optuženika tereti za počinjenje kaznenog djela iz čl. 99. st. 2. KZ, bez unošenja opisa privilegirajućih okolnosti, kazneno djelo optuženika pravno i zakonski označio kao počinjenje kaznenog djela teške tjelesne ozljede u prekoračenju nužne obrane iz čl. 99. st. 2. u vezi čl. 29. st. 3. KZ, izlažući, protivno sadržaju izreke razloge za utvrđenje o postupanju optuženika u prekoračenju nužne obrane.

Bitnu povredu odredaba kaznenog postupka i to iz čl. 367. st. 1. toč. 11 ZKP, državni odvjetnik nalazi u tvrdnji da je sud prvog stupnja tu povredu počinio prilikom donošenja pobijane presude, jer je izreka presude nerazumljiva, a i proturječna sama sebi i razlozima presude.

Da bi potkrijepio ovu svoju žalbenu osnovu, državni odvjetnik u svojoj žalbi uz ostalo navodi, da je sud prvog stupnja izmjenom pravne oznake kaznenog djela, na način kao u izreci pobijane presude, proglasivši okrivljenika krivim za počinjenje kaznenog djela iz čl. 99. st. 2. u vezi čl. 29. st. 3. KZ, izreku presude učinio nerazumljivom i proturječnom samoj sebi i razlozima presude, a to stoga, što sud prvog stupnja nije postupio u skladu s odredbom čl. 355. st. 1. ZKP, kojom odredbom je propisano što mora sadržavati presuda kojom se okrivljenik proglašava krivim. Prema državnom odvjetniku, a što prihvaća i ovaj sud drugog stupnja, izreka pobijane presude ne sadrži sve činjenice iz kojih bi proizlazilo da je okrivljenik počinio kazneno djelo u prekoračenju nužne obrane, zbog čega je doista i po nalaženju ovoga suda drugog stupnja izreka pobijane presude nerazumljiva, te je trebalo, prihvaćanjem žalbe državnog odvjetnika iz žalbene osnove bitne povrede odredaba kaznenog postupka, presudu suda prvog stupnja ukinuti i predmet vratiti tome sudu na ponovno suđenje.

Naime, i po nalaženju ovoga suda drugog stupnja, kada je u pitanju izreka presude i prekoračenje nužne obrane, tada u izreci presude suda prvog stupnja kojom se okrivljenik proglašava krivim za kazneno djelo u prekoračenju nužne obrane, uz navođenje činjenica i okolnosti koje čine obilježja kaznenog djela, u činjeničnom opisu moraju biti sadržane i one činjenice i okolnosti iz kojih nedvojbeno proizlazi postojanje prekoračenja granica nužne obrane.

Naime, državni odvjetnik je svoj optužni prijedlog (list 34 – 35 spisa), kojim je okrivljeniku stavljeno na teret da je počinio kazneno djelo iz čl. 99. st. 1. KZ, izmijenio na glavnoj raspravi održanoj 23. travnja 2002. godine (list 60 – 61 spisa) u optužnici i okrivljeniku stavio na teret da je počinio kazneno djelo teške tjelesne ozljede iz čl. 99. st. 2. u vezi st. 1. KZ, dok je sud prvog stupnja okrivljenika proglasio krivim, kako to proizlazi iz izreke pobijane presude, da je na način činjenično i pravno opisan u izreci pobijane presude počinio to kazneno djelo, dakle, da je drugog teško tjelesno ozlijedio, tako, da je zbog toga uništen važan organ, a u prekoračenju nužne obrane i da je time počinio kazneno djelo protiv života i tijela teškom tjelesnom ozljedom iz čl. 99. st. 2. u vezi čl. 29. st. 3. KZ, a da u činjeničnom opisu, kako se to pravilno navodi u žalbi državnog odvjetnika, uz činjenične okolnosti, koje čine obilježja kaznenog djela teške tjelesne ozljede, nije naveo i one činjenice i okolnosti iz kojih proizlazi postojanje prekoračenja granica nužne obrane.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.68/04, od 23. ožujka 2004. godine

63. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Proturječje izreke same sebi

(čl. 367. st. 1. toč. 11. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Izreka presude proturječna je sama sebi kada je sud prvog stupnja označio da je okrivljenik počinjenjem kaznenog djela iz čl. 224. st. 4. u vezi st. 1. KZ oštećenima prouzročio štetu, te taj iznos potom oduzeo od okrivljenika kao pribavljenu imovinsku korist. Ovo stoga što kazneno djelo iz čl. 224. st. 4. KZ kao obilježje djela alternativno propisuje ili pribavljanje znatne koristi ili prouzročenje znatne štete, s svakoj posljedici odgovarajućim ciljem postupanja počinitelja, pa i činjenični opis treba precizno opisivati i cilj postupanja počinitelja i nastupjelu posljedicu.

No, ispitivanjem pobijane presude po službenoj dužnosti, u povodu žalbe, ustanovljeno je postojanje bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP, jer je izreka presude proturječna sama sebi. Ovo proturječje postoji između sadržaja činjeničnog opisa gdje je, uz naznaku da je okrivljenik postupao s ciljem pribavljanja protupravne imovinske koristi, opisan isključivo nastanak štete oštećenima, bez određenja iznosa okrivljenikove ostvarene koristi, nakon čega je sud, od okrivljenika oduzeo imovinsku korist u iznosu, naznačenom kao šteta nanesena oštećenima, dakle bez stvarnog utvrđenja koristi koju je okrivljenik pribavio počinjenjem kaznenog djela.

Ustanovljena bitna povreda, kao što je već navedeno, neposredna je posljedica, ne do kraja jasnog činjeničnog opisa u optužnom prijedlogu, koji doduše predstavlja opisivanje okolnosti i obilježja kaznenog djela iz čl. 224. st. 1. KZ, uz potrebu naznačivanja iznosa pribavljene koristi (sukladno sadržaju čl. 268. st. 1. toč. 2. ZKP), no isti, obzirom na pravnu i zakonsku kvalifikaciju djela i alternativno predviđene kvalifikatorne okolnosti iz čl. 224. st. 4. KZ (znatna korist **ili** znatna šteta), te razlikovanje sadržaja izravne namjere (s ciljem pribavljanja znatne koristi **ili** prouzročenja znatne štete) ukazuju na potrebu jasnog naznačivanja, kako nastanka točno određene posljedice, tako i sadržaja izravne namjere počinitelja.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.181/05 od 26. travnja 2005. godine

64. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Izreka pobijane presude proturječna je sama sebi

(čl. 367. st. 1. toč. 11. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Sud prvog stupnja ostvario je apsolutno bitnu postupovnu povredu iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP kada je proglašavajući jednog od supočinitelja kaznenog djela iz čl. 293. st. 2. u vezi st. 1. KZ krivim, a drugoga oslobađajući optužbe, razdvojio do tada jedinstveni činjenični opis činjenica i okolnosti koje tvore obilježja kaznenog djela, u posebni osuđujući dio koji sadrži samo opis radnji počinjenja djela supočinitelja koji je

proglašen krivim, ali zadržavši u oslobađajućem dijelu izreke cjeloviti izvorni činjenični opis, kojim se pored radnji supočinitelja koji je oslobođen optužbe, opisuju i radnje supočinitelja koji je proglašen krivim, na istovjetan način kao u osuđujućem dijelu, tako da iz izreke proizlazi kako je isti optuženik proglašen krivim i oslobođen optužbe za isto kazneno djelo.

Točno je naime ono što državni odvjetnik ističe u svojoj žalbi (strana 2/II žalbe), gdje navodi, da je u osuđujućem dijelu okr. D. K. proglašen krivim i osuđen, da je na način činjenično i pravno pobliže opisan u tom dijelu izreke pobijane presude počinio kazneno djelo iz čl. 293. st. 2. u vezi st. 1. KZ, te da je za to isto djelo okrivljenik obuhvaćen i u činjeničnom opisu izreke pobijane presude pod točkom II/ u njenom oslobađajućem dijelu. Nema stoga sumnje, da je izreka prvostupanjske presude u oslobađajućem dijelu nerazumljiva te proturječna sama sebi, a u odnosu na taj dio izreke pobijane presude nema niti razloga u obrazloženju presude.

Ne može se naime istom presudom u izreci i u osuđujućem i u oslobađajućem dijelu obuhvatiti isti okrivljenik, kako je to postupio sud prvog stupnja u odnosu na I okrivljenika.

U tom smislu, osnovano državni odvjetnik pobija presudu suda prvog stupnja zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka i to u odnosu na oslobađajući dio pobijane presude, jer i ovaj drugostupanjski sud nalazi da je na opisani način sud prvog stupnja doista ostvario bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. točka 11. ZKP, zbog čega je trebalo u tom dijelu prihvatiti žalbu državnog odvjetnika i prvostupanjsku presudu, u odnosu na okr. Z. P. ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.283/04 od 26. listopada 2004. godine

65. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Izreka presude proturječna je sama sebi i razlozima presude

(čl. 367. st. 1. toč. 11. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Izreka presude kojom je zbog nastupa "apsolutne" zastare kaznenog progona odbijena optužba, zauzetim pravnim shvaćanjem kako se radi o osnovnom, ne i kaznenom djelu kvalificiranom težom posljedicom, u kojoj je zadržan izvorni činjenični opis s opisom kvalifikatornih obilježja i koja ujedno upućuju na dulji rok zastare, proturječna je sama sebi, dok razlozi kojima se opravdava prednje pravno shvaćanje, a odnose se na matematički izračun "imovinske štete velikih razmjera", utvrđenjem o manjem iznosu od cenzusa iz pravnog shvaćanja Kaznenog odjela Vrhovnog suda RH, ne objašnjavaju izreku, već joj naprotiv, proturječe.

Naime, sud prvog stupnja svojom je presudom ostvario apsolutno bitnu postupovnu povredu iz čl. 367. st. 1. toč. 11 u vezi čl. 359. st. 4. i st. 10. ZKP, budući je njezina izreka proturječna sama sebi, te i njezinim razlozima, a koji i sami trpe od relevantnih nedostataka u artikulaciji rješavanja kako činjeničnih, tako i pravnih pitanja, kada se sud, uz razloge za odbijanje optužbe, upustio i u ocjenu glavne stvari.

Sukladno načelu zakonitosti, samo izreka sudske odluke sadrži stvarni judikat i stoga ne smije biti dovedena u pitanje nikakvim nejasnoćama i protuslovljima, dok izreka pobijane presude sadrži takvu oprečnost između činjeničnog opisa djela u pitanju s njegovim pravnim opisom i pravnom kvalifikacijom, pa, konačno, i vrstom donesene i objavljene presude, koja je čini ništavom.

Prvostupanjski je sud u izreci svoje presude kojom je, zbog apsolutne zastare, po čl. 353. toč. 6 ZKP odbio optužbu, prihvatio u cijelosti činjenični opis djela suoptuženika iz optužnice, uključujući i činjenice podvodljive i pod zakonsko obilježje opisanog djela koje ga čini teškim zbog postojanja kvalifikatorne okolnosti u vidu imovinske štete velikih razmjera, utvrđujući sveukupnu štetu iznosom od 980.648,40 kuna, no, unatoč tome, inkriminirani je činjenični supstrat pravno opisao i pravno kvalificirao po čl. 263. st. 1. KZ, a ne po čl. 162. st. 1. u vezi čl. 153. st. 1. KZRH, iako se radi o djelu počinjenom dana 17. studenog 1991. godine.

Izloženi propust u sastavu izreke pobijane presude ne opravdavaju, već, štoviše, u kontradiktornosti produbljuju izloženi razlozi, u kojima se kao posljedica djela navodi simplificirano i nepravilno utvrđena imovinska šteta od 4.130,48 kuna, što u konačnici dovodi i do daljnje nezakonitosti pobijane presude, sukladno stajalištu žalitelja u vidu, po redosljedu ispitivanja prvostupanjske presude, niže osnove pobijanja, povrede kaznenog zakona u pitanju iz čl. 368. toč. 4 ZKP, na koju ipak posebno valja ukazati.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.219/04 od 14. rujna 2004. godine

66. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Proturječje izreke i razloga presude

(čl. 367. st. 1. toč. 11. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Postoji proturječje izreke i razloga presude i time i bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP, u pogledu oblika krivnje s kojom je optuženik počinio kazneno djelo, kada se u izreci opisuju okolnosti koje tvore sadržaj svjesnog nehaja, dok se u razlozima presude daju razlozi kojima se obrazlaže utvrđenje suda da je optuženik djelo počinio postupajući s nesvjesnim nehajem.

U činjeničnom opisu kaznenog djela optuženika u izreci presude proizlazi da je optuženik "radeći na bageru "SKREPER" koji vadi šljunak i znajući način njegova rada, te usprkos tome što je svakodnevno vidio da se na šljunčari kupaju odrasli i djeca, zadržavajući se pri tome i na dijelu stroja zvanom 'ponton' koji se nalazi i u jezeru i ima koloturu s dvostrukom čeličnom užadi koja se pokreće prilikom rada stroja, te znajući da je opasna za kupaće, pokrenuo stroj bez uporabe zvučnih signala i bez dovoljne vizualne provjere nalaze li se oko pontona kupaći, lakomisleno držeći da se pri tome ništa neće dogoditi", na koji je način općeopasnom radnjom izazvao opasnost za život i tijelo ljudi, uslijed čega su prouzročene teške tjelesne ozljede dviju osoba.

Kazneno je djelo optuženika, dakle, glede subjektivne strane, u izreci jasno opisano tako da je optuženik bio svjestan da može počinuti djelo, budući je na temelju činjenica koje je

znao uviđao mogućnost nastupanja posljedice, ali je u trenutku poduzimanja svoje radnje, uslijed lakomislenosti i nepozornosti na osnovi svojih procjena o objektivno prisutnoj opasnosti, a te su procjene bile pogrešne, istu otklonio kao konkretnu mogućnost. To znači da je po pitanju svijesti i volje u izreci presude, kao oblik krivnje optuženika, izričito opisan svjesni nehaj.

Tome suprotno, u razlozima presude prvostupanjski je sud, također izričito (str. 7 odj. 1) naveo da je optuženik svoje djelo počinio s nesvjesnim nehajem, kao oblikom krivnje.

Nastavno to obrazlažući, taj je sud izložio slijedeći zaključak:

"Glede subjektivnog odnosa okrivljenika prema djelu, sud nalazi da on postupajući na navedeni način odnosno propuštajući poduzeti izneseno, doduše nije bio svjestan da može počiniti djelo, jer je bio uvjeren da se ništa neće dogoditi, makar je prema svojim osobnim svojstvima, imajući pri tom u vidu njegovu dob, školsku spremu i obučenosť za rad na "skreperu", te prema svim okolnostima slučaja, bio dužan i mogao biti svjestan takove mogućnosti, pa je trebao poduzeti odgovarajuće mjere opreza, a što je on propustio učiniti."

Time, dakle, što je prema opisu djela u izreci presude prvostupanjski sud oglašio optuženika krivim za kazneno djelo iz čl. 271. st. 3. u vezi čl. 263. st. 4. u vezi st. 1. KZ, počinjeno sa svjesnim nehajem, a u razlozima presude utvrdio samo postojanje nesvjesnog nehaja, što je znatna proturječnost o odlučnoj činjenici - obliku krivnje, ostvario je bitnu postupovnu povredu iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP.

Nesvjesni nehaj kao oblik krivnje, naime, uz voljnu, isključuje i intelektualnu komponentu, te ga čl. 45. st. 3. KZ definira kao postupanje počinitelja bez svijesti o mogućnosti nastupanja zabranjene posljedice, iako je prema okolnostima i prema svojim osobnim svojstvima počinitelj morao i mogao biti svjestan te mogućnosti.

U konkretnom slučaju to znači da pod uvjetom postupanja s nesvjesnim nehajem, u svijesti opt. I. R. ni na najapstraktniji način nije bila prisutna spoznaja o opasnom karakteru njegove radnje u danim uvjetima; o onome što može iz te radnje proizaći kao štetna posljedica.

Međutim, iz izreke pobijane presude proizlazi sasvim drugačije, budući su u činjeničnom opisu, kako je prethodno navedeno, konkretizirane činjenice o sadržaju svijesti i volje optuženika koje pretpostavlja upravo svjesni nehaj, dok njoj protivno stajalište o postupanju optuženika s nesvjesnim nehajem, obrazloženo u obrazloženju presude, tvori nepremostivu kontraverzu po bitnom pitanju vida krivnje optuženika u okviru nehaja - da li je on u danoj situaciji i u okolnostima utvrđenim po prvostupanjskom sudu bio u stanju predvidjeti nastupanje posljedice, ili to nije, ne mogavši uvidjeti opasnost situacije i moguće štetne posljedice svojeg postupka.

Županijski sud u Varaždinu, Kž.130/01, od 22. svibnja 2001. godine

67. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Bitna povreda – u presudi nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama

(čl. 367. st. 1. toč. 11. Zakona o kaznenom postupku – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Sud prvog stupnja ostvario je ovu vrstu bitne postupovne povrede kada nije dao odgovore na pravna pitanja, uslijed, najprije izostanka reprodukcije i ocjene izvedenih, a proturječnih dokaza, potom davanja razloga za odbijanje dokaznih prijedloga optuženika, te i izostankom izlaganja razloga o činjenicama odlučnim za izbor vrste i mjere kaznene sankcije.

Naime, razloge za svoju odluku o postojanju kaznenih djela i krivnji svakog optuženika glede supočinjenja kvalificiranih prijevara na štetu tvrtke “K.” d.o.o. V. i na štetu tvrtke “B. N.” d.o.o. L. prvostupanjski je sud iznio za oba djela zajedno i krajnje sumarno (str. 63 odjeljak II – str. 64 odjeljak III obrazloženja), najprije navodima da “polazeći od obrana okrivljenika, a povezujući ih sa podacima i činjenicama koje su slijedile iz materijalnih dokaza ukazivalo se kao nesporno i nedvojbeno da je od strane tvrtki A. e. i., A. T. i A. M. i., a u kojim tvrtkama su I i II. okr. osnivači i ovlaštene osobe, u inkriminiranom razdoblju u tvrtkama K. i B. N. bila preuzimana roba, u količini, vrsti i vrijednosti kako se to pobliže navodi u točkama 2) i 3) izreke ove presude koja nije plaćena”.

Nastavno, prvostupanjski sud odista simplificirano razlaže subjektivnu stranu kaznenih djela u pitanju, u vidu prijevanih nakana optuženika, pozivom i osloncem na svoje zaključke o postojanju subjektivnih činjenica kod kaznenog djela iz toč. 1) izreke pobijane presude.

Nakon toga slijedi logička konstrukcija u vidu konačnih zaključaka prvostupanjskog suda da su optuženici, zajednički i temeljem podjele rada, rukovodili poslovanjem svojih firmi, tako da stvarno ne postoji “različitost identiteta okrivljenika kao vlasnika – fizičkih osoba i njihovih firmi kao pravnih osoba”, pa “neovisno o tome tko je od zaposlenika konkretno nabavio i preuzeo robu”, optuženici su ti koji su konkludentno doveli svoje dobavljače u zabludu, koristeći svoje firme kao paravan za ostvarivanje vlastite koristi, koju su, dovođenjem drugih u zabludu, tako ih navodeći da na štetu tuđe imovine nešto učine, konačno i pribavili, počinivši u stjecaju kaznena djela iz čl. 224. s t. 4. u vezi st. 1. KZ.

Ovakvim obrazloženjem prvostupanjski je sud propustio ocijeniti, s jedne strane, u odnosnim dijelovima uporne i dosljedne obrane oboje optuženika zajednički svedene na tvrdnje kako je u trgovačkom društvu “A. e.-i.” d.o.o. odgovorna osoba bila opt. N. D., a konkretni pravni posao koji se odvijao s dobavljačem “K.” d.o.o. u okviru dugogodišnje poslovne suradnje, da je zaključio nabavni referent D. K., dok je u trgovačkom društvu “A. – m. i.” d.o.o. odgovorna osoba bio opt. B. D. koji je kontaktirao s Z. N., također u okviru postojeće poslovne suradnje, a u konkretnom pravnom poslu sudjelovale su i ovlaštene osobe J. B. i Lj. M., te, s druge strane, iskaze zakonskih zastupnika oštećenika Ž. K. i Z. N. Osim toga, iskazi ovih svjedoka i to Ž. K., na glavnoj raspravi od 10. listopada 2001. godine, te Z. N. na glavnoj raspravi od 17. prosinca 2001. godine, za koje se u pobijanoj presudi navodi da su pročitani, u razlozima za predmetna kaznena djela uopće nisu sadržajno reproducirani, pa niti ocijenjeni, iako je iz naprijed navedenih zapisnika razvidno da ovi personalni dokazi nose činjenice koje dijelom potvrđuju a dijelom bitno proturječe obranama optuženika.

U razlozima svoje odluke, također, na što žalitelji osnovano ukazuju, prvostupanjski sud nije ocijenio ni odgovarajuće isprave u spisu, kao što i nije dao razloge zbog čega nije prihvatio dokazne prijedloge u vidu pribave odgovarajuće dokumentacije od ZAP-a, odnosno FINE u cilju utvrđivanja odlučnih činjenica eventualnih blokada žiro-računa tvrtki optuženika, odnosno mogućnosti naplata preko računa ili na drugi način od strane oštećenika u vrijeme dospelosti predmetnih obveza.

Kako je iz činjeničnih opisa ovih kaznenih djela, te stanja spisa, razvidno da se nedvojbeno radilo o obveznopравnim odnosima između pravnih subjekata u gospodarskom poslovanju, pobijana presuda ne sadrži ni potpune odgovore na pravna pitanja važna za razrješenje pravne ocjene kaznenih djela.

Žalitelji s pravom ukazuju i kako prvostupanjski sud nije dao razloge o odlučnim činjenicama na kojima je utemeljio svoju odluku za utvrđivanje visine pojedinačnih kazni zatvora optuženicima za navedena kaznena djela.

Po stajalištu ovog suda drugog stupnja, da bi obrazloženje presude za svaku njezinu točku odgovaralo odredbi čl. 367. st. 1. toč. 11 ZKP, ono mora biti sastavljeno sukladno odredbama čl. 359. st. 6. i st. 7. ZKP, te sadržavati određeno i potpuno izlaganje koje su činjenice i iz kojih razloga uzete kao dokazane ili nedokazane, uz analitičku ocjenu svih dokaza, poglavito onih proturječnih na koji je način neophodno objasniti logično i potpuno cjelokupni punovažni činjenični supstrat konkretnog predmeta za svako djelo. Razlozi presude, stoga, moraju predstavljati jasan i pregledan sukus odlučnih činjenica koje proizlaze iz izvedenih dokaza u prikazu veze između pojedinih dokaznih rezultata, te ocjenu dokazanosti pojedinih činjenica iz koje slijedi njihova moguća podvodljivost pod odgovarajuću apstraktnu pravnu normu – inkriminaciju. Osim na činjenična, dakle, neophodno je odgovoriti u razlozima presude i na pravna pitanja kaznenih djela i krivnji optuženika, te koji je kazneni zakon i zbog čega primijenjen.

Kako su odgovori na ova pitanja u pobijanoj presudi izostali u odnosu na kaznena djela iz toč. 2) i toč. 3) njezine izreke, pa u tom dijelu obrazloženje nije ni određeno, niti potpuno a nisu ni izloženi razlozi o neprihvatanju pojedinih prijedloga optuženika, dok nisu ispunjeni ni posebni zahtjevi iz toč. 8. st. 1. čl. 359. ZKP glede obrazloženja u dijelu o kaznenopravnim sankcijama, to je prvostupanjski sud ostvario naprijed navedenu postupovnu povredu koja ovaj dio pobijane presude čini apsolutno ništavim.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.267/03 od 17. veljače 2004. godine

68. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Bitna povreda – u presudi nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama

(čl. 367. st. 1. toč. 11. Zakona o kaznenom postupku – Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Sud prvog stupnja ostvario je apsolutno bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP propustivši u obrazloženju presude izložiti razloge kojima se rukovodio kod rješavanja pravnih pitanja, posebno postojanja kaznenog djela i krivnje optuženika, razloge relevantne za odmjeravanje kazne i posebno izložiti razloge kojima se vodio primjenjujući uvjetnu osudu prema optuženiku.

Budući da se radi o kaznenom djelu prijetnje, u njegovom kvalificiranom obliku, osim prethodno naznačenih razloga o postojanju kvalifikatornih okolnosti, prvostupanjski je sud bio dužan i transparentno izložiti razloge kojima se rukovodio kada je zaključio da je prijetnja optuženika oštećeniku bila ozbiljna, dakle, takva da je po svom karakteru i obzirom na okolnosti pod kojima je učinjena objektivno prikladna da kod oštećenika izazove osjećaj straha, nesigurnosti, odnosno nespokojsstva i osobne ugroženosti. Tek tada bi presuda sadržala neophodne razloge kojima se sud rukovodio pri rješavanju pravnog pitanja utvrđivanja postojanja konkretnog kaznenog djela, a jednako tako, što se tiče pitanja krivnje optuženika, izostalo je neophodno obrazlaganje namjere koja obuhvaća i zakonsku posljedicu ovog kaznenog djela, u njegovom osnovnom smislu, u vidu izričitog cilja optuženika da ustraši i uznemiri oštećenika.

Nastavno, a što je državni odvjetnik također u pravu, pobijana presuda ništavna je i stoga što ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama na kojima se temelji odluka o kaznenoj sankciji.

Samo rečenicom da prilikom izbora vrste i visine kaznene sankcije sud na strani optuženika nije našao ni posebno olakotne niti posebno otegotne okolnosti, ali smatra da će i sama prijetnja kaznom dovoljno utjecati na optuženika, da više ne čini kaznena djela, pa mu je izrečena uvjetna osuda, prvostupanjski sud nije niti u minimalnoj mjeri ispoštovao nalog iz st. 8 čl. 359 ZKP koji zahtjeva obrazlaganje razloga o okolnostima relevantnim za odmjeru kazne, te, što više posebno obrazlaganje razloga za primjenu uvjetne osude.

Županijski sud u Varaždinu, Kž.74/00-4 od 02. svibnja 2000. godine

69. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Nerazumljivost izreke, presuda nema razloga o odlučnim činjenicama

(čl. 367. st. 1. toč. 11. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Izreka prvostupanjske presude je nerazumljiva kada u istoj nije navedeno bitno obilježje bića kaznenog djela iz čl. 222. st. 1. KZ – točno određenje štete na tuđoj stvari. Presuda također, nema razloga o odlučnim činjenicama na kojima se temelji odluka o kaznenim sankcijama, te odluka o imovinskopravnom zahtjevu.

Odredbom, naime, iz čl. 359. st. 4. u vezi čl. 355. st. 1. ZKP određeno je da u presudi u kojoj se optuženik proglašava krivim sud će, između ostalog, izreći za koje se djelo proglašava krivim, uz naznaku činjenica i okolnosti koje čine obilježja kaznenog djela, te onih o kojima ovisi primjena određene odredbe kaznenog zakona. Činjenična osnovica, dakle, mora biti određena i potpuna po pitanju svakog od konstitutivnih elemenata kaznenog djela na koje se presuda odnosi.

Bitno je obilježje kaznenog djela uništenja i oštećenja tuđe stvari iz čl. 222. st. 1. KZ, prema alternativnoj dispoziciji oblika radnje počinjenja djela upotrijebljenoj u konkretnom

slučaju, oštećenje tuđe pokretne stvari, slijedom čega činjenice i okolnosti koje to obilježje opisuju, u izreci moraju biti jasno i precizno konkretizirane.

U činjeničnom opisu izreke pobijane presude, međutim, tek je sasvim općenito naznačeno da je uslijed radnje optuženika "došlo do težih oštećenja traktora priv. tužitelja", bez navođenja o kojim i kakvim oštećenjima se radi, gdje su ona smještena, te o kojoj se visini štete radi.

Izloženi činjenični opis iz prvostupanjske presude ne pruža garanciju u pouzdanje i jednoznačnost zaključaka o konkretnom kaznenom djelu optuženika, a budući da se ova nejasnoća ne objašnjava dostatno ni u obrazloženju presude, izreka je presude, kao nerazumljiva, nepogodna za pravilno i zakonito ispitivanje.

Nadalje, odredbom iz čl. 359. toč. 6. ZKP određeno je da će sud u obrazloženju presude iznijeti razloge za svaku njenu točku.

U pobijanoj presudi, međutim, a što je u izravnoj vezi s gore navedenim, te nekritičkim prihvaćanjem privatne tužbe kao osnove suđenja, koja u opisu djela nije sukladna nalogu iz čl. 434. st. 1. ZKP, ali posebno nekritičkim pristupom prema sadržaju postavljenog imovinskopravnog zahtjeva oštećenika, nisu navedeni razlozi kako o odlučnim činjenicama na kojima se temelji odluka o kaznenoj sankciji (jačina povrede kaznenim djelom zaštićenog dobra), tako i o odlučnim činjenicama na kojima se temelji odluka o tom imovinskopravnom zahtjevu u pogledu utvrđenja obima i visine štete, a koja i jedna i druga utvrđenja moraju imati karakter potpune izvjesnosti - jednake kao i relevantna činjenična utvrđenja o kaznenom djelu i krivnji optuženika.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.245/00-3 od 22. prosinca 2000. godine.

70. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Presuda nema razloga o odlučnim činjenicama

(čl. 367. st. 1. toč. 11. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Sud prvog stupnja propustio je izložiti razloge kojima se rukovodio u zaključivanju o ostvarenju objektivnih obilježja kaznenog djela pokušaja teške tjelesne ozljede iz čl. 99. st. 4. u vezi st. 1. KZ, poglavito u odnosu tog kaznenog djela i kaznenog djela tjelesne ozljede iz čl. 98. KZ, koja su obilježja objektivne naravi jednaka kod oba djela, propuštajući, uopće, obrazložiti, razlikovno, subjektivno obilježje tih kaznenih djela, kao i dati razloge o obliku krivnje i obliku pokušaja.

Naime, nakon reprodukcije sadržaja obrane optuženika, te na glavnoj raspravi izvedenih personalnih dokaza i dokaza u vidu isprava, a potom tek ocjene vjerodostojnosti tih dokaza, prvostupanjski je sud doslovno zaključio da «slijedom svega navedenog, dakle, utvrdivši da je okrivljenik kritične zgode, u sobi br. 3, III. «E» odjela Kaznionice u Lepoglavi, prilikom verbalnog sukoba sa zatvorenikom S. L. (ovdje oštećenikom), udario istog pesnicom u predio nosa, s posljedicom da je zadobio prijelom nosnih kostiju, koja ozljeda je bila lake

naravi, međutim, imajući u vidu način postupanja okrivljenika, zatim fizičke konstitucije stranaka, kao i stvarno zadobivenu ozljedu kod oštećenika, te ovime u svezi isticanje sudsko-medicinskog vještaka «da bi udarac pesnicom u nos, nešto jače snage, doveo do pomaka prelomljenih fragmenata, što bi predstavljalo tešku tjelesnu ozljedu», sud utvrđuje da su se u radnjama okrivljenika kritične zgrade stekla sva bitna obilježja kazn. djela iz čl. 99. st. 4. u svezi st. 1. KZ-a, zbog čega ga je valjalo oglasiti krivim».

Izložena pojednostavljena konstatacija u razlozima prvostupanjske presude o kaznenom djelu i krivnji optuženika, koja bez valjane kritičke analize pravnoodlučnih činjenica i ključnih činjeničnih i pravnih odgovora za pravilno i zakonito presuđenje u ovoj kaznenoj stvari, kojom sud prvog stupnja utvrđuje da je on počinio kazneno djelo na način i s posljedicama opisanim u izreci presude, ne predstavlja obrazloženje odlučnih činjenica, pa je tako ostvarena naprijed navedena apsolutno bitna postupovna povreda.

Naime, optuženik je proglašen krivim da je s namjerom započeo, ali nije dovršio kazneno djelo teške tjelesne ozljede, koje je, dakle, ostalo u pokušaju, znači kazneno djelo iz čl. 99. st. 4. u vezi st. 1. KZ. Stoga pobijana presuda, osim što se na valjani način uopće ne upušta u neophodnu analizu objektivne strane djelatnosti optuženika, koja je jednaka za predmetno kazneno djelo, kao i za kazneno djelo iz čl. 98. KZ, slijedom čega je nužna osobita pozornost razgraničenja u subjektivnoj strani kriminalne djelatnosti, također ne daje nikakve odgovore ni o krivnji optuženika, odnosno precizno utvrđenoj namjeri njega kao počinitelja djela na osnovi svih okolnosti, a u kojem smislu posebno valja naznačiti da se pokušaj predmetnog kaznenog djela može počinuti s izravnom ili neizravnom namjerom, kao oblikom krivnje, te da on može biti svršen i nesvršen.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.325/04 od 7. prosinca 2004. godine

71. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Presuda nema razloga o odlučnim činjenicama

(čl. 367. st. 1. toč. 11. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Presuda nema razloga o odlučnim činjenicama za rješavanja činjeničnih i pravnih pitanja, poglavito u odnosu na obrazlaganje subjektivnog odnosa optuženika prema kaznenom djelu, a potom i u odnosu zaključka o nedokazanosti njegova htijenja za počinjenjem djela prema prihvaćanju optuženikova pozivanja da je djelo počinio u krajnjoj nuždi.

Nakon interpretacije na glavnoj raspravi izvedenih dokaza koji nose odlučne činjenice, bilo pozitivne ili negativne, o djelu i krivnji optuženika za predmetno kazneno djelo, te njihove krajnje sumarne kritičke analize i ocjene, u razlozima svoje presude prvostupanjski sud navodi:

“ Dakle, sagledavajući ukupnu situaciju koja je vladala u poduzeću “V.“, razvoj događaja nakon dolaska okrivljenika te njegove želje da pokrene proizvodnju, uz činjenicu utvrđenu u nalazu vještaka J. D. kojeg je sud prihvatio kao stručan i argumentiran, kako

preusmjereni prihodi u korist "T." u 1995. i 1996. godini iznose 2.211,452,23 kune koji novčani iznos da nije došlo do preusmjerenja i da su išli redovno na žiro račun "V." d.d. kod ZAP-a, do zaključno 30.11.1994. g. samo bi djelomično bile naplaćene obveze "V." s osnova poreza i doprinosa koji su nastali do tog trenutka, dakle ni raniji dug ne bi bio u cijelosti podmiren, te sklapanje izvansudske nagodbe od 11.05.1997. (list 189 spisa) između "V." zastupanog po okrivljeniku, te Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, Područni ured V., proizlazi da je okr. pokušao riješiti dug koji je postojao prema tom Fondu. Stoga po stajalištu ovoga suda nije dokazano da bi okrivljenik kao direktor i većinski vlasnik poduzeća "V." počinio nezakonite radnje u namjeri da izbjegne plaćanje poreza, prireza i doprinosa, dakle da bi postupao s ciljem pribavljanja protupravne imovinske koristi za pravnu osobu "V." slijedom čega je sud prihvatio njegovu obranu da je njegovo postupanje rezultat krajnje nužde, pa je stoga sud okrivljenika za to kazneno djelo temeljem propisa citiranih u izreci presude oslobodio optužbe ".

Iz citiranih je simplificiranih, te bitno insuficijentnih činjeničnih i pravnih razloga ovoga dijela oslobađajuće presude najprije razvidan nedostatak u pogledu odlučnih činjenica o kojima ovisi utvrđivanje subjektivnog elementa djela u vidu izravne namjere optuženika pribavljanja znatne imovinske koristi, kada prvostupanjski sud odista lakonski zaključuje da takva namjera optuženika nije dokazana, a zatim se takva nedokazanost volontativne komponente krivnje na način koji ne samo da je nerazumljiv i proturječan, već i u smislu kaznenopravne dogmatike potpuno neprihvatljiv, povezuje s postupanjem optuženika u poziciji krajnje nužde. Pri tome implicitno pozivanje na institut iz čl. 30. KZ ne sadrži nikakve razloge glede utemeljenosti njegove primjene, pa tako ni valjano vrednovanje dobara u konfliktu, u vidu socijalno – ekonomske potrebe daljnje gospodarske egzistencije "V." d.d. V. s jedne strane, te izvršavanja obveza prema proračunima i fondovima, s druge strane.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.209/03 od 30. rujna 2003. godine

72. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Presuda nema razloga o činjenicama odlučnim za izbor vrste i mjere kaznene sankcije

(čl. 367. st. 1. toč. 11. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Činjenice iz čl. 56. st. 2. KZ od kojih zavisi izbor vrste i mjere kaznene sankcije optuženiku, imaju značaj odlučnih činjenica, te nedostatak razloga o istima predstavlja ostvarenje bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP.

U obrazloženju odnosnog dijela pobijane presude (str. 5 odj. III) sud prvog stupnja naveo je da je prilikom izbora vrste i mjere kazne optuženici kao olakotne okolnosti uzeo da je majka jednog mljt. djeteta koje uzdržava, zatim njezino korektno ponašanje pred sudom, okolnost da djelom pod toč. 1.) izreke nisu nastupile štetne posljedice, kao i okolnost da je ona kaznena djela počinila u "određenim nesređenim svojim socijalnim, statusnim i imovinskim prilikama", dok joj je kao otegotno uzeta dosadašnja osuđivanost. Glede izrečene kazne zatvora, prvostupanjski je sud prema optuženici primijenio uvjetnu osudu "jer je ocijenjeno, a to i bez obzira na dosadašnju osuđivanost, da se može osnovano očekivati da će se svrha kažnjavanja ostvariti i bez izvršenja kazne", pri čemu je vodio računa da se ona ipak

nalazi u radnom odnosu, pa će od zarade moći namiriti štetu, te neće doći u pitanje uzdržavanje njezinog mljt. djeteta.

Budući da su one okolnosti koje su znakovite za odluku o kaznenoj sankciji također, prema zakonskoj klasifikaciji, kao činjenice na koje se izravno primjenjuje zakon, odlučne činjenice, što znači da ih je prvostupanjski sud dužan utvrditi s jednakom pozornošću i izvjesnošću kao i odlučne činjenice o kaznenom djelu i krivnji, te u smislu st. 6., a posebno st. 8. čl. 359. ZKP i obrazložiti, u pobijanoj presudi tek formalno nabranje uglavnom stereotipnih osnova za odluku o vrsti i visini kaznene sankcije, pretežito bez ikakvog uporišta u zapisnicima i ispravama u spisu, očito dovodi u pitanje, što je žalitelj potpuno u pravu, i način utvrđivanja tih presudnih činjenica i pouzdanost njihova utvrđivanja, pa, shodno tome, i samu dopuštenost njihove uporabe kao osnova za donošenje odluke o kaznenopravnoj sankciji.

Konkretizirajući navedeno, optuženici su kao olakotne okolnosti u obzir uzete činjenice koje tijekom postupka, kako proizlazi iz spisa predmeta, nisu ni utvrđivane ni utvrđene, barem ne na pravilan i zakonit način, a te su, prije svega, da je kaznena djela počinila u nesređenim socijalnim, statusnim i imovinskim prilikama i da se korektno ponašala pred sudom. Optuženica se, međutim, u ovom kaznenom postupku branila šutnjom, pa nije iskazivala ni na koji način o svojim osobnim i drugim prilikama, a niti je na te okolnosti izveden ma i jedan dokaz, osim što iz njenih osobnih podataka proizlazi da je razvedena i da je majka jednog djeteta u dobi od 13 godina, kao i da je zaposlena. Nadalje, odnos optuženice prema sudbenoj vlasti, koji sud naziva korektnim, bio je takav, što argumentirano navodi tužitelj, da je neodazivanjem na sudske pozive, uz jedan neizvršen dovedbeni nalog, doprinijela odugovlačenju postupka u kojem i inače nije iskazala osobitu kooperativnost, pa ne proizlazi utemeljenim ocijeniti joj ga kao olakotnu okolnost.

Nedovoljno pozorno utvrđujući i analizirajući navedene, ali i druge činjenice i dokaze za odluku o pojedinačnim, te jedinstvenoj kaznenoj sankciji, prvostupanjski je sud, dakle, propustio dati jasne, logički prihvatljive i dovoljno pregledne, te zapisnicima i ispravama u spisu komplementarne, razloge za taj dio svoje odluke.

Županijski sud u Varaždinu, Kž.67/01, od 3. svibnja 2001. godine

73. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Presuda nema razloga o odlučnim činjenicama

(čl. 367. st. 1. toč. 11. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Izostaju razlozi o odlučnim činjenicama kada je sud prvog stupnja, uz određenje u izreci da je optuženik posjedovao stvari na kojima su vještačenjem nađeni tragovi opojne droge, propusti u razlozima izložiti na temelju čega zaključuje da se radi o tvarima koje su propisom proglašene opojnom drogom, i to kako vrstom, a tako i količinom.

U pravu je okr. N. G. (u daljem tekstu žalitelj), kada ukazuje kako je kod izlaganja razloga pobijane presude u odnosu na ove dvije točke izreke, sud prvog stupnja propustio izložiti razloge na temelju kojih zaključuje da su stvari koje su oduzete od okrivljenika opojna droga, ostvarujući na taj način bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP. Naime, obzirom na, u činjeničnoj osnovi suđenja, određen opis zakonskog obilježja bića djela iz čl. 173. st. 1. KZ (stvari koje su propisom proglašene opojnom drogom), kao tragove opojnih droga heroin i kokain na predmetima oduzetim od okrivljenika, sud prvog stupnja bio je dužan kod izlaganja razloga, što u konkretnom predmetu nije učinio, jasno i određeno razložiti podvodljivost citiranog određenja pod odredbu čl. 173. st. 1. KZ. Ovo stoga što za postojanje toga kaznenog djela nužno moraju biti utvrđene činjenice da se radi o stvari koja predstavlja opojnu drogu i da je počinitelj neovlašteno posjedovao istu. Prvi od navedenih pojmova – tvar koja je propisom proglašena opojnom drogom, da bi mogao biti objektom posjeda treba biti određen vrstom, ali nužno i količinom, posebice obzirom na svrhu kriminaliziranja posjedovanja opojne droge. Ovim kaznenim djelom kriminalizira se posjedovanje opojne droge za osobnu upotrebu, gdje tek određena količina opojne droge ima u tom smislu "uporabnu vrijednost", dok, prema prirodi stvari, tragovi opojne droge, opisani u činjeničnom opisu, predstavljaju ostatke, znakove prethodne konzumacije opojne droge. Stoga, propust suda prvog stupnja u izlaganju razloga o podvodljivosti sadržaja pojma tragova opojne droge pod zakonski opis kaznenog djela iz čl. 173. st. 1. KZ predstavlja nedostatak razloga o odlučnoj činjenici i tvori bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.388/05 od 18. listopada 2005. godine

74. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Potpuno nejasni razlozi o odlučnim činjenicama – o kaznenom djelu, krivnji optuženika, te o onima o kojima zavisi izbor vrste i mjere kaznene sankcije

(čl. 367. st. 1. toč. 11. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Sud prvog stupnja u pobijanoj je presudio ostvario apsolutno bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP, kada je kod izlaganja razloga o postojanju kaznenog djela iz čl. 272. st. 2. u vezi st. 1. KZ počinjenog na način da je optuženik kršio obvezu iz čl. 26. st. 1. Zakona o sigurnosti prometa na cestama dao nelogične, protivne određenju odlučnih činjenica za konkretan predmet, razloge, te dao potpuno nejasne razloge za utvrđenje doprinosa oštećenika nastanku prometne nesreće, čime su ujedno nejasni i razlozi o odlučnim činjenicama o kojima ovisi izbor vrste i mjere kaznene sankcije.

Iako prvostupanjski sud neuobičajeno opširno reproducira nalaz i mišljenje prometno-tehničkog vještaka, pristupajući njegovoj analizi u kontekstu razlaganja protupravnosti u vožnji optuženika i uzročne veze te protupravnosti s posljedicom – izazivanjem prometne nesreće, ipak propušta jasno izložiti po vještaku izračunatu adekvatnu brzinu vožnje optuženika dometu vidljivosti oborenim svijetlima noću uz zaslijepljenost dugačkim svijetlima vozila nailazećeg iz suprotnog smjera, te, nastavno, uzročnost neadekvatne brzine kretanja optuženika s naletom na pješaka.

Nije, naime, prihvatljivo obrazlaganje kršenja propisa iz čl. 26. st. 1. Zakona o sigurnosti prometa na cestama od strane optuženika i njegove uzročnosti s prometnom nesrećom, na način kako to čini prvostupanjski sud na strani 9 odjeljak II, a posebno na strani 10 odjeljak II, kada zaključuje da je s izvjesnošću utvrđeno "da je okrivljeni kršeći navedeni prometni propis, te propustivši smanjiti brzinu vožnje unatoč situaciji da mu u susret dolazi vozilo s upaljenim dugim svjetlima, došlo je do prometne nesreće, odnosno do udara u tijelo pješaka, kojeg zbog navedenog propusta nije na vrijeme zapazio...".

Osim nelogičnosti samog teksta, ovdje je važno ukazati na pogrešno dovođenje u vezu brzine vožnje s dometom vidljivosti, budući da brzina vožnje objektivno niti ne utječe, niti ne može utjecati na domet vidljivosti. Domet vidljivosti uvjetovan je drugim okolnostima, a u konkretnom slučaju to su vožnja noću oborenim svjetlima i dugotrajnija zaslijepljenost dugačkim svjetlima iz suprotnog smjera.

Radi se, dakle, o tome da brzina vožnje, ne uvjetuje domet vidljivosti, već naprotiv, ona mu u smislu čl. 26. st. 1. Zakona o sigurnosti prometa na cestama mora biti prilagođena.

Stoga niti nema elemenata za tvrdnju u razlozima presude, ni logičkih, pa tada ni stvarnih, kako optuženik zbog brzine nije na vrijeme zapazio oštećenika, kada ga je on, barem prema vremenu reakcije, zapazio u trenutku kada ga je u dometu vidljivosti i objektivno mogao zapaziti.

Stoga su ključna pitanja u ovoj kazenoj stvari: koja je adekvatna brzina vožnje oborenim svjetlima kojom se trebao kretati optuženik noću u uvjetima relativno dugotrajnije zaslijepljenosti dugačkim svjetlima vozila iz suprotnog smjera, da se u slučaju predvidljive zapreke na cesti može pravodobno zaustaviti, u smislu prethodno citiranog prometnog propisa, te da li bi uz uvjet da se kretao tom adekvatnom brzinom uspio izbjeći nalet na oštećenika pravodobnom reakcijom upravo uz date okolnosti kada je oštećenika stvarno i zapazio.

Kako sud prvog stupnja u razlozima svoje presude nije jasno odgovorio na ova činjenična pitanja, a budući da od toga zavisi rješenje pravnih pitanja postojanja kaznenog djela i krivnje optuženika, jer nitko ne može kazneno odgovarati na temelju pukog uzrokovanja štetne posljedice (načelo krivnje čl. 4. KZ), presuda se ne može s pouzdanjem ispitati ni u činjeničnom dijelu, čime je ostvarena apsolutno bitna postupovna povreda iz čl. 367. s t. 1. toč. 11. u vezi čl. 359. st. 7. ZKP.

U obrazloženju presude sud prvog stupnja, također, potpuno nejasno daje razloge za svoj zaključak da je odgovornost za nastanak ove prometne nesreće isključivo na optuženiku, iako utvrđuje višekratno kršenje prometnih propisa od strane oštećenika, konkretno citirajući da je on svojim načinom kretanja prekršio odredbe iz čl. 100. st. 2., zatim čl. 106. i čl. 308. s t. 1. toč. 24. Zakona o sigurnosti prometa na cestama.

Tim utvrđenjima, naime, doprinos oštećenika nastanku ove prometne nesreće više je nego očigledan, pa svakako predstavlja odlučnu činjenicu za odluku o kazenoj sankciji, iako odista uopće nije dvojbeno da doprinos oštećenika, sam za sebe, ikada može imati ekskulpirajuće značenje za optuženika, kako to u pogrešnom kontekstu navodi prvostupanjski sud.

Sud je prema odredbi iz čl. 359. st. 8. ZKP, nakon što ih utvrdi s jednakom izvjesnošću s kojom se utvrđuju i odlučne činjenice o djelu i krivnji, u razlozima presude dužan potpuno jasno navesti okolnosti koje je uzeo u obzir pri odluci o kaznenoj sankciji, pa kako je u konkretnom slučaju takva okolnost doprinos oštećenika, a razlozi za nju su potpuno nejasni, na taj način je također ostvarena apsolutno bitna postupovna povreda iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.197/00-4 od 31. listopada 2000. godine.

75. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Presuda nema uopće razloga

(čl. 367. st. 1. toč. 11. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Kada presuda suda prvog stupnja, pored reprodukcije sadržaja dokazne građe i završnih govora stranaka ne sadrži ocjenu, zaključak ili stajalište suda, na način propisan odredbom čl. 359. st. 7. ZKP, tada takva presuda uopće nema razloga.

Naime, obrazloženje pobijane presude pored opširne reprodukcije obrane oboje okrivljenih u sadržaju izloženom tijekom glavne rasprave, nabiranja izvedenih dokaza, citiranja sadržaja činjeničnog opisa kaznenog djela iz optužnice, parcijalnog reproduciranja nalaza i mišljenja knjigovodstveno-financijskog vještaka R. P. i reprodukcije, u bitnome, sadržaja završnih govora branitelja oboje optuženika, uopće ne sadrži ocjenu, zaključak ili stajalište suda, na način propisan odredbom čl. 359. st. 7. ZKP. Zahtjev iz navedene odredbe o sastavu obrazloženja presude ne ispunjava niti zaključni odlomak u obrazloženju (na stranicama 9 i 10 presude) jer isti predstavlja uopćene, dijelom i međusobno suprotstavljene, zaključke, izvedene bez činjenične i dokazne podloge (u odnosu na zaključak kako nisu dokazana objektivna i subjektivna obilježja kaznenih djela za koja se optužuju optuženici), odnosno bez izlaganja razloga kojime se sud vodio kod rješavanja pravnog pitanja primjene blažeg zakona (u odnosu na stajalište o stupanju na snagu Zakona o izmjenama i dopunama kaznenog zakona NN 111/03, kojim je brisano kazneno djelo iz čl. 292. KZ). Ovakav način izlaganja razloga presude ne predstavlja izlaganje rezultata dokaznog postupka, uz ocjenu izvedenih dokaza, te izlaganje najprije činjeničnih utvrđenja, a potom i pravnih zaključaka, već, ničime opravdanu, lakonsku konstataciju, međusobno proturječnu, o postojanju dvije osnove za donošenje oslobađajuće presude iz čl. 354. toč. 1. i 3. ZKP, što dovodi do nemogućnosti ispitivanja pobijane presude u meritumu i tvori bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP u obliku da presuda uopće nema razloga.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.351/05 od 27. rujna 2005. godine

76. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 2. ZKP

(čl. 367. st. 2. u vezi čl. 9. st. 2. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Prvostupanjska presuda temelji se na nezakonitim dokazima, zapisniku o očevidu i drugim dokazima – plodovima poduzete radnje očevida, kada su policijski službenici vršeci radnju očevida na automobilu oštećenika kaznenim djelom iz čl. 90. u vezi st. 33. KZ, ispod tepiha pronašli jedan "joint" marihuane, kod čega nisu postojale niti osnove sumnje na počinjenje kaznenog djela iz čl. 173. st. 1. KZ, niti je poduzeta istražna radnja pretrage u skladu s zahtjevima iz čl. 213. st.1., čl. 214. st. 1. i čl. 216. ZKP.

Naime, iz same pobijane presude - njene izreke i razloga, proizlazi da je činjenica pronalaska jednog "jointa" marihuane pomiješanog s nešto duhana, težine 0,77 g, dakle, stvari koja je propisom proglašena opojnom drogom, utvrđena na dokazima koji proizlaze iz pretrage osobnog automobila opt. V. K., poduzete po ovlaštenim djelatnicima policije, te da se presuda, bez obzira na negativna činjenična utvrđenja neovlaštenog posjedovanja opojne droge, temelji, između ostalog, na tim međusobno povezanim dokazima.

Prema stanju spisa razvidno je da su redarstvene vlasti navedenu pretragu osobnog automobila optuženika, kao njegove pokretne stvari izvan stana, poduzele ne samo bez dovoljno osnova za sumnju (čl. 211. st. 1. ZKP) na kazneno djelo iz čl. 173. KZ, već i bez pisanog sudskog naloga (čl. 213. st. 1. ZKP), pa se u smislu čl. 217. ZKP sudska odluka ne smije temeljiti na takvoj pretrazi niti ostalim dokazima pribavljenim pretragom.

Prije svega, ovu radnju redarstvenih vlasti, kod ocijene njenog stvarnog formalno-pravnog značenja i karaktera, neophodno je sagledati u okviru svih činjenica i okolnosti pod kojima je poduzeta.

Iz spisa predmeta proizlazi da je dana 08. studenog 1998. godine, u povodu događaja koji je sadržavao osnove za sumnju da je na štetu ovdje opt. V. K. počinjeno kazneno djelo pokušaja ubojstva, iz čl. 90. u vezi čl. 33. st. 1. KZ, istražni sudac poduzeo očevid mjesta događaja, neposrednim opažanjem i vozila optuženika, obuhvativši također njegovu unutrašnjost, kao hitnu istražnu radnju, sukladno odredbi iz čl. 244. ZKP, o čemu je, u smislu čl. 75. st. 3. ZKP, sastavio i zapisnik (str. 34 - 39 spisa). Ova je postupovna (istražna), dakle, formalna radnja i dovršena, time, a kako to proizlazi iz zapisnika o očevidu, da je istražni sudac odredio da će se automobil V. K. otpremiti na prostor PU v., gdje će se osigurati, zatim da će u uvjetima dana izvršiti detaljniji pregled "lica mjesta", te da će se izvršiti pretraga stana M. Ž. i Š. M., kao i vozila Š. M.

Iz službene zabilješke ovlaštene službene osobe Odjela kriminalističke policije, Odsjek kriminalističke tehnike, PU v.(list 6), te službene zabilješke ovlaštene službene osobe Odjela kriminalističke policije, Odsjeka za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, PU v. (list 7) proizlazi da je predmetni "joint" - mješavine marihuane i duhana, pronađen na podu ispod tepiha mjesta suvozača vozila marke "BMW" reg. oznake VŽ 389-CE, vlasništvo V. K., vršenjem očevida povodom kaznenog djela ubojstva u pokušaju na štetu V. K.

O ovoj radnji, osim navedenih službenih zabilješki, ne postoji nikakav poseban zapisnik.

Stoga poduzeta radnja, prema stvarnom načinu postupanja tijela koje ju je poduzelo, na koji način bi i određen njezin faktični sadržaj i karakter, pri čemu je irelevantno shvaćanje tog tijela o tome u koju zakonsku vrstu radnji ona spada, predstavlja kriminalističku pretragu povezanu s kaznenim djelom pokušaja ubojstva na štetu V. K. i prikupljanjem podataka u vezi upravo s tim kaznenim djelom i njegovim počiniteljima, te predmetima važnim za kazneni postupak koji i iz nje predstoji.

Budući da i ova kriminalistička pretraga za koju postoje zakonski uvjeti iz čl. 177. st. 1. ZKP, kada nije obavljena prema postupovnim propisima, predstavlja tek "drugu radnju ili mjeru" iz čl. 177. st. 2. ZKP, znači izvidnu radnju, pa se njeni rezultati ne mogu koristiti kao dokaz u kaznenom postupku, to više se slučajni rezultat ove pretrage u vidu pronalaska predmeta - "jointa" poduzete bez prethodne osnove sumnje da je počinjeno i kazneno djelo iz čl. 173. KZ, te bez naloga istražnog suca u smislu čl. 213. st. 1. ZKP, kao temeljnog uvjeta njene postupovne valjanosti kao pretrage pokretne stvari izvan stana sada optuženika, a u vrijeme poduzimanja tek druge osobe, V. K., nikako ne može koristiti kao dokaz u kaznenom postupku protiv njega, jer je pribavljen na nezakonit način, kršenjem odredbe iz čl. 217. ZKP.

Otkriće "jointa" marihuane u vozilu optuženika ostvareno kriminalističkom pretragom u drugu svrhu, dakle, tek je izvor osnova sumnje protiv njega za kazneno djelo koje je predmetom ovog postupka, pa su i tek tada nastupili uvjeti za daljnje izvide ili istražne radnje, a ako je bila indicirana pretraga, to je otkriće bilo moguće pretvoriti u postupovno upotrebljiv izvor saznanja traženjem sudskog naloga za pretragu.

Ovaj je "joint" kao dokaz, a takvim ga ovdje valja shvatiti u najširem smislu riječi, u duhu odredbe iz čl. 29. st. 3. Ustava Republike Hrvatske koja isključuje uporabu dokaza pribavljenih na nezakonit način u sudskom postupku, dakle, kao izvor saznanja o činjenicama koje su predmet dokazivanja u smislu čl. 321. st. 1. ZKP, nedvojbeno pribavljen na nezakonit način - u suštini prikrivenom pretragom, maskiranom u očevid, kršenjem odredbe iz čl. 217. ZKP, s velikim stupnjem posezanja u temeljna prava građana, koje se spominje u čl. 34. st. 3. Ustava Republike Hrvatske.

Taj je, opet, nezakonit dokaz, u konkretnom slučaju, kako to jasno slijedi iz spisa predmeta, jedini i isključivi izvor saznanja za druge izvedene dokaze koji su pribavljeni i proizlaze iz pretrage, a to su potvrda o privremenom oduzimanju predmeta, nalaz i mišljenje vještaka Centra za kriminalistička vještačenja "Ivan Vučetić" i iskazi ovlaštenih službenih osoba PU v. J. O. i T. Š., nezakoniti dokazi u smislu čl. 9. u vezi čl. 217. ZKP, na kojima se ne može utemeljiti sudska odluka.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.241/00-4 od 19. prosinca 2000. godine.

77. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Nezakoniti dokaz iz čl. 9. st. 2. ZKP

(čl. 367. st. 2. u vezi čl. 9. st. 2. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Izjava okrivljenika koju je dao u postupku kontrole Financijske policije, sadržana u zapisniku o izvršenom nadzoru Financijske policije, predstavlja dokaz na kojem se ne može temeljiti sudska odluka, jer nije dan uz procesne pretpostavke iz ZKP za ispitivanje okrivljenika, pa takav iskaz, sukladno odredbi čl. 78. st. 3. ZKP, valja izdvojiti iz spisa predmeta.

Naime, prvostupanjski sud, između ostalih dokaza, činjenično stanje utvrđuje (prema II odjeljku na strani 4 presude) i na vlastitoj izjavi okrivljenika (list 53 spisa), koju je ovaj dao u postupku kontrole Financijske policije, pozivom i na odgovarajuću odredbu čl. 7. Zakona o Financijskoj policiji (NN 89/92 i 94/93), kojom se određuju ovlasti inspektora za, između ostaloga, uzimanje izjava od odgovornih osoba u pravnoj osobi u svezi s njihovim radom, a koja izjava je prilog zapisnika Financijske policije od 22. studenoga 2000. godine i na sadržaj koje se navedeni zapisnik i poziva (list 45 spisa). Navedena izjava, a u stvarnosti obavijest, nije dana na način i pod pretpostavkama koje propisuje ZKP za ispitivanje okrivljenika (bilo pred redarstvenim vlastima u smislu čl. 177. st. 5. ZKP, odnosno ispitivanje uz upozorenje okrivljeniku iz čl. 225. ZKP), što ima za posljedicu da navedena izjava ima karakter nezakonitog dokaza na kojem se ne može temeljiti sudska odluka. Ovo stoga, što u odnosu na izjave okrivljenika pred tijelima koja postupaju u postupcima različitim od kaznenoga, odnosno kao u konkretnom predmetu u postupku kontrole koji prethodi i na koji se nadovezuje konkretni kazneni postupak, ne vrijede isti standardi zaštite prava okrivljenika, prvenstveno u pogledu zaštite od samookrivljavanja. Upravo iz navedenog, kao i činjenice da se radi o iskazu pribavljenom na način protivan odredbama čl. 9. ZKP, na istome se ne može temeljiti sudska odluka, pa je suprotnim postupanjem sud prvog stupnja ostvario bitnu postupovnu povredu iz čl. 367. st. 2. ZKP, zbog čega je trebalo pobijanu presudu ukinuti i predmet vratiti sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.28/05 od 1. veljače 2005. godine

78. KAZNENI POSTUPAK – APSOLUTNO BITNE POVREDE

Nezakoniti dokaz iz čl. 9. st. 2. ZKP

(čl. 367. st. 2. u vezi čl. 9. st. 2. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Sud prvog stupnja, izvodeći dokaze, čitanjem isprava i zapisnika o ispitivanju svjedoka iz drugog spisa, razdvojenog kaznenog postupka, povredom načela neposrednosti izvođenja dokaza, ostvario je bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 2. ZKP, jer je svoju presudu utemeljio na nezakonitim dokazima u smislu čl. 9. st. 2. ZKP.

Ispitujući presudu prvostupanjskog suda u povodu podnesene žalbe po službenoj dužnosti, u smislu odredbe čl. 379. st. 1. toč. 1. ZKP, ovaj sud drugog stupnja ustanovio je postojanje bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 2. ZKP, budući je prvostupanjska presuda utemeljena na nezakonitim dokazima iz čl. 9. st. 2. ZKP.

Naime, prema odredbi st. 2. čl. 9. ZKP nezakoniti dokazi su, između ostalog, oni dokazi koji su pribavljeni povredom odredaba kaznenog postupka i koji su kao takvi izričito predviđeni u Zakonu o kaznenom postupku.

U razlozima pobijane presude, a isto je razvidno i prema stanju spisa predmeta, prvostupanjski sud je naveo da je u tijeku dokaznog postupka izvršio uvid u ovosudni spis broj K.140/04, te je temeljem čl. 331. st. 1. toč. 4. i 5. ZKP, pročitao iskaze ošt. kao svjedoka S. Ž., M. L., a potom i svjedoka B. Ž., A. M., D. i S. C., I. V. i S. M., zapisnik o prepoznavanju, podatke HNB, potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta, zapisnik o vraćanju privremeno oduzetih predmeta i razgledao fotografije okr. S. O. i B. O.

Također, u spisima predmeta u ovom kaznenom postupku nalazi se fotopreslika zapisnika o glavnoj raspravi od 25. studenog 2004. godine, iz koje je vidljivo da je rješenjem prvostupanjskog suda, na temelju čl. 30. st. 1. ZKP, kazneni postupak protiv opt. B. O. razdvojen od kaznenog postupka protiv opt. S. O., a zatim su u fotopreslici priloženi zapisnici s iskazima svjedoka S. Ž., B. Ž., A. M., M. L., D. C. i S. C., koji svjedoci, dakle, nisu ispitani u posebnom kaznenom postupku protiv žalitelja, već su ispitani u kaznenom postupku protiv opt. S. O. koji je proveden pred istim sudom pod brojem K.140/04.

Naprijed navedeni način pribavljanja i izvođenja dokaza u kaznenom postupku u suprotnosti je sa odredbom čl. 351. ZKP, koja izričito propisuje da sud svoju presudu može temeljiti samo na činjenicama i dokazima koji su izneseni na glavnoj raspravi.

Sadržaj citirane postupovnoppravne odredbe, kojoj je temeljna odrednica načelo neposrednosti u izvođenju dokaza u kaznenom postupku, neophodno je povezati s ostalim odredbama Zakona o kaznenom postupku koje razrađuju isto načelo, pa valja ukazati da se odredbe čl. 331. st. 4. i 5. ZKP, na koje se pobijana presuda pogrešno poziva, glede čitanja zapisnika o prijašnjem ispitivanju svjedoka koji nije nazočan, isključivo odnose na njegovo prijašnje ispitivanje u istom kaznenom postupku; dakle, u postupku protiv određenog optuženika za određeno kazneno djelo i to u fazi prethodnog postupka ili u fazi glavne rasprave, dok odredba čl. 315. st. 3. ZKP, koja propisuje čitanje iskaza svjedoka koji sadrže odstupanja ili dopunu njihovih prijašnjih iskaza, također jasno ima u vidu one prijašnje iskaze koji se odnose isključivo na isti kazneni predmet (postupak).

Budući da je sud prvog stupnja, kao činjenice i dokaze koji su izneseni na glavnoj raspravi, nezakonito, kršenjem postupovnog načela neposrednosti u izvođenju dokaza pročitao (iznosio) iz drugog kaznenog postupka, ostvario je bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 2. ZKP, jer je svoju presudu utemeljio na nezakonitim dokazima u smislu čl. 9. st. 2. ZKP.

Prednje, dakako, ne predstavlja zapreku sudu u poduzimanju tzv. «uvida» u drugi kazneni predmeti, ali takav uvid ne podrazumijeva ocjenu personalnih dokaza u tom kaznenom predmetu, jer sud izjave svjedoka kao dokaza u kaznenom postupku, koji su izvedeni u drugom kaznenom predmetu, ne smije sadržajno ocjenjivati i konfrontirati sa dokazima i sadržajem iskaza u aktualnom kaznenom postupku.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.348/05 od 27. rujna 2005. godine

79. KAZNENI POSTUPAK – RELATIVNO BITNE POVREDE

«Relativno» bitna povreda

(čl. 367. st. 3. u vezi čl. 442. st. 5. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Sud prvog stupnja je, neprimjenom odredbe čl. 442. st. 5. ZKP kod donošenja presude, iako je okrivljenik priznao krivnju, te pristao na vrstu i mjeru kaznene sankcije koju je u optužnom prijedlogu predložio državni odvjetnik, prihvatanjem izmjene prijedloga o vrsti i mjeri sankcije državnog odvjetnika, te potom osudom okrivljenika na težu vrstu kaznene sankcije, ostvario bitnu povredu postupka iz čl. 367. st. 3. ZKP, od bitnog utjecaja na donesenu presudu.

Nadalje, žalitelj s pravom ističe kako je sud prvog stupnja ostvario relativno bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 3. ZKP neprimjenom odredbe čl. 442. st. 5. ZKP kod donošenja presude, što je imalo odlučujući utjecaj na presudu, pri čemu žalitelj ovo stajalište valjano argumentira.

Ovo stoga što je odredba čl. 442. st. 5. ZKP imperativnog karaktera i striktno određuje i ograničava ovlasti suda kod izbora vrste i mjere kaznene sankcije optuženiku koji je priznao krivnju i složio se s predloženom sankcijom u optužnom prijedlogu (konkretno, kaznom zatvora u trajanju sedam mjeseci, uz primjenu uvjetne osude s vremenom provjeravanja u trajanju dvije godine i primjenu sigurnosne mjere iz čl. 78. KZ u trajanju jedne godine). Prihvatanjem izmjene optužnog prijedloga u pogledu prijedloga kaznene sankcije (odredbom čl. 341. st. 1. ZKP predviđena je mogućnost izmjene činjeničnog opisa optužnog akta, sukladno izmjeni činjeničnog stanja na temelju izvedenih dokaza), te iste svakako protivne imperativnoj normi čl. 442. st. 5. ZKP i smislu i razlozima propisivanja ove svojevrsne nagodbe državnog odvjetnika i optuženika, uz sankciju suda, sud prvog stupnja, izričući težu vrstu sankcije u presudi, kaznu zatvora u trajanju sedam mjeseci, uopće nije primijenio odredbu čl. 442. st. 5. ZKP, što je neposredno utjecalo na presudu i time je ostvario bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 3. ZKP.

Valja navesti kako je odredbom čl. 442. st. 5. ZKP propisana posljedica prihvatanja "ponude" vrste i mjere sankcije iz optužnog prijedloga, sklapanjem nagodbe sui generis, u koju sud može intervenirati samo snižavanjem mjere prihvaćene sankcije, sukladno izvedenim dokazima koji se odnose na mjeru kaznene sankcije. Postupanje protivno opisanome, kako državnog odvjetnika, a tako i suda, kako to razložno u žalbi navodi optuženik, protivno je i čini povredu osnovnih zasada i načela kaznenog postupka o garancijama prava optuženika, zaštiti privilegije optuženika od akata samookrivljavanja, korištenjem optuženikova priznanja krivnje danog u očekivanju izricanja prihvaćene vrste i mjere sankcije, a bez stvarnog, zakonom propisanog honoriranja takva ponašanja.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.209/05 od 17. svibnja 2005. godine

80. KAZNENI POSTUPAK – RELATIVNO BITNE POVREDE

Povreda prava obrane na glavnoj raspravi

(čl. 367. st. 3. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Sud prvog stupnja povrijedio je optuženikovo pravo obrane, kada je ročište za glavnu raspravu, inače uz ispunjenje uvjeta iz čl. 441. st. 3. ZKP, održao u njegovoj odsutnosti, iako je raspolagao podacima o bolesti i liječenju optuženika u okviru zatvorskog sustava, koja činjenica je bila od utjecaja na mogućnost njegove slobodne i po vlastitoj volji odluke o dolasku na glavnu raspravu, uz činjenje vjerojatnim da bi odgovori na njegova pitanja svjedoku, te očitovanje na sadržaj pročitanih isprava, mogli utjecati na presudu.

Žalitelj je u pravu kada u svojoj žalbi određeno tvrdi i valjanom argumentacijom obrazlaže da je prvostupanjski sud na glavnoj raspravi povrijedio njegovo pravo obrane, a to je moglo utjecati na presudu, na koji način je ostvario i relativno bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 3. ZKP.

Naime, sukladno žalbenim prigovorima, iz zapisnika o glavnoj raspravi od 31. siječnja 2005. godine (list 74 – 76 spisa) razvidno je da ročištu za glavnu raspravu nije pristupio optuženik za kojeg je iz Zatvorske bolnice u Zagrebu dostavljena liječnička svjedodžba (list 73 spisa) iz koje proizlazi da on nije u mogućnosti pristupiti zbog lošeg zdravstvenog stanja. Unatoč navedenoj činjenici, nakon što je utvrdio da je žalitelj uredno primio poziv za glavnu raspravu uz upozorenja da se ona može održati u njegovoj odsutnosti u koliko se tom pozivu ne odazove, prvostupanjski sud je donio postupovno rješenje da će se glavna rasprava održati u odsutnosti uredno pozvanog optuženika, pa su na toj glavnoj raspravi izvedeni dokazi ispitivanjem svjedoka D. P. i čitanjem isprava – suglasnosti o zapljeni sastavljenu kod javnog bilježnika, preslike računa za uslugu javnog bilježnika, mjenice i mjeničnog očitovanja optuženika, njegove izjave i preslike računa, dok je kao nevažan odbijen prijedlog obrane za ispitivanjem svjedoka A. L., te je održan završni govor tužitelja, nakon čega je glavna rasprava zaključena, a pobijana presuda izrečena i objavljena.

U razlozima pobijane presude prvostupanjski sud navodi da je ročište za glavnu raspravu održano u odsutnosti optuženika, sukladno odredbi čl. 441. st. 3. ZKP (str. 3 odjeljak IV obrazloženja), međutim, po stajalištu ovog suda drugog stupnja zakonski uvjeti iz citirane odredbe nisu kumulativno ispunjeni stoga što, izvjesno je, optuženik unatoč urednom pozivu i pouci o posljedicama izostanka, zbog svoje bolesti i njenog liječenja u zdravstvenoj ustanovi unutar zatvorskog sustava, nije uopće bio u prilici slobodno i po vlastitoj volji odlučiti o dolasku na glavnu raspravu.

Budući da je pravo obrane u kaznenom postupku, kao jedno od temeljnih ljudskih prava, zaštićeno Ustavom RH i ratificiranim odnosnim izvorima međunarodnog i europskog prava, pa je u čl. 29. st. 2. Ustava RH razrađen i njegov sadržaj koji obuhvaća i pravo svakog da mu se sudi u njegovoj nazočnosti, u koliko je dostupan sudu, te da ispituje ili daje ispitati svjedoke optužbe i da zahtijeva da se osigura nazočnost i ispitivanje svjedoka obrane pod istim uvjetima kao i svjedoka optužbe, te aktivnu materijalnu obranu u kaznenom postupku garantira odredba čl. 4. st. 2. ZKP, tako da je kontradiktornost postupka esencijalno pravo optuženika, u konkretnom je slučaju, naprijed opisanom uskratno nazočnosti žalitelja na glavnoj raspravi mimo njegove volje, povrijeđeno njegovo pravo obrane, dok je on u svojoj žalbi učinio vjerojatnim da bi činjenice koje bi nosili odgovori svjedoka D. P. na njegova

pitanja i njegova očitovanja na sadržaje isprava pročitanih na glavnoj raspravi, mogle utjecati na presudu.

Time je, dakle, na glavnoj raspravi povrijedivši pravo obrane optuženika do mjere mogućeg utjecaja na presudu, prvostupanjski sud ostvario i relativno bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 3. ZKP.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.402/05 od 2. studenoga 2005. godine

81. KAZNENI POSTUPAK – RELATIVNO BITNE POVREDE

Povređa prava obrane na glavnoj raspravi

(čl. 367. st. 3. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Okrivljeniku, osuđeniku na izdržavanju kazne zatvora, koji je neposredno prije ročišta za glavnu raspravu prevezen u zatvorsku bolnicu zbog pokušaja suicida, povrijedeno je pravo obrane na glavnoj raspravi, obzirom da njegov status zatvorenika njemu onemogućava slobodu izbora u odlučivanju o dolasku na glavnu raspravu, time da sud prvog stupnja nije ni utvrđivao činjenice iz čl. 307. st. 1. ZKP, a na tom je ročištu završena glavna rasprava, te je državni odvjetnik i izmijenio činjenični i pravni opis djela, bez mogućnosti okrivljenikova očitovanja o izvedenim dokazima i opisanim izmjenama, što je moglo utjecati na presudu.

Kao prvo, okrivljenik u svojoj žalbi osnovano prigovara, kada određeno tvrdi i valjanom argumentacijom obrazlaže, da je sud prvog stupnja na glavnoj raspravi od 9. ožujka 2005. godine povrijedio njegovo pravo obrane, a to je moglo utjecati na presudu, na koji način je sud prvog stupnja i ostvario relativno bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 3. ZKP iz koje osnove okrivljenik pobija presudu suda prvog stupnja, ali vezano uz tu bitnu povredu odredaba kaznenog postupka, ovaj drugostupanjski sud nalazi da je sud prvog stupnja, počinio i bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP, budući u obrazloženju svoje presude nije naveo razloge zašto je ipak održao navedenu glavnu raspravu u odsutnosti okrivljenika, iako je prije početka glavne rasprave, sud bio obaviješten da je okrivljenik otpremljen u Zatvorsku bolnicu u Zagreb.

Naime, sukladno žalbenim prigovorima, iz zapisnika o glavnoj raspravi od 9. ožujka 2005. godine (list 254 – 256) spisa proizlazi da na tu glavnu raspravu nije pristupio okrivljenik, a da je tog istog dana prije početka glavne rasprave, kako to proizlazi iz službene bilješke sa lista 252 spisa, što je konstatirano i na samom zapisniku o glavnoj raspravi, sud bio obaviješten da okrivljenika nisu u mogućnosti privesti na glavnu raspravu (okrivljenik se nalazi na izdržavanju kazne zatvora u Kaznionici u Lepoglavi), jer da isti i nije htio pristupiti na raspravu u zakazano vrijeme i da je pokušao suicid zbog čega je prevezen u Zatvorsku bolnicu u Zagreb, što je i kao nesporno utvrđeno na toj glavnoj raspravi.

Iz navedenih podataka dakle proizlazi, da okrivljenik nije pristupio na raspravu 9. ožujka 2005. godine iako je od datuma održavanja te rasprave bio uredno obaviješten

rješenjem suda od 17. veljače 2005. godine (list 221 spisa) uz upozorenje da će se rasprava održati u njegovoj odsutnosti u koliko na istu neće htjeti pristupiti.

Unatoč takovih podataka, a prvenstveno činjenici da se okrivljenik nalazi na izdržavanju kazne zatvora u Kaznionici u Lepoglavi i da je sud prije početka glavne rasprave dobio obavijest da je okrivljenik pokušao suicid i da je zbog toga otpremljen u Bolnicu u Zagreb, sud je donio rješenje na raspravi od 9. ožujka 2005. godine, da će se glavna rasprava održati bez nazočnosti okrivljenika, budući se radi o skraćenom postupku, te budući da se okrivljenik na glavnoj raspravi očitovao o krivnji, da se branio šutnjom, pa su na toj glavnoj raspravi kao dokaz pročitane fotokopije medicinske dokumentacije za okrivljenika, nalaz i mišljenje Psihijatrijske bolnice Vrapče – Centra za forenzičku psihijatriju sa dopunom, nalaza i mišljenja psihijatrijskog vještaka dr med A. R., izvršen uvid u imovinske podatke i podatke iz kaznene evidencije za okrivljenika, nakon čega je prisutni Općinski državni odvjetnik u I. izmijenio činjenični opis optuženja i pravnu kvalifikaciju u odnosu na sva kaznena djela koja su okrivljeniku optužnim prijedlozima stavljena na teret, time da je u zapisniku konstatirano, a nakon što je državni odvjetnik izmijenio činjenični opis i pravnu kvalifikaciju djela, da «budući da okr. nije pristupio na glavnu raspravu primivši na ranijoj glavnoj raspravi upozorenje da će se glavna rasprava održati bez njegove nazočnosti u koliko na istu ne pristupi, budući da se radi o skraćenom postupku, jer se očitovao o krivnji, te se branio šutnjom, nije se mogao očitovati o činjeničnim izmjenama ODO-a», nakon čega je dokazni postupak proglašen završenim, te je održan završni govor državnog odvjetnika, nakon čega je glavna rasprava zaključena, a pobijana presuda izrečena i objavljena.

Međutim, u razlozima pobijane presude, sud prvog stupnja uopće ne daje razloge da je glavna rasprava od 9. ožujka 2005. godine održana u odsutnosti okrivljenika, iako je očigledno, prema stanju spisa da okrivljenik nije niti mogao prisustvovati navedenoj glavnoj raspravi, kada je prije početka glavne rasprave bio otpremljen u Zatvorsku bolnicu u Zagrebu, što je i kao nesporno utvrđeno tijekom postupka, a kako je to već naprijed navedeno u obrazloženju ovog ukidnog rješenja.

Uostalom, sud je zanemario činjenicu, da se okrivljenik nalazi na izdržavanju kazne zatvora u Kaznionici u Lepoglavi, i s obzirom na takav svoj status da nije bio niti u prilici slobodno i po vlastitoj volji odlučiti da li će doći ili ne na zakazanu glavnu raspravu na dan 9. ožujka 2005. godine. Osim toga, iz navedenih podataka dakle proizlazi da je okrivljenik pokušao suicid, što je i konstatirano na zapisniku sa navedene glavne rasprave, međutim, sud prvog stupnja se uopće ne osvrće niti na odredbu čl. 307. st. 1. ZKP, koja kaže da će se glavna rasprava održati u odsutnosti onog okrivljenika koji se sam stavi u položaj ili stanje uslijed kojeg nije mogao biti nazočan glavnoj raspravi. Sud prvog stupnja se o sadržaju te odredbe uopće nije izjašnjavao kao što nije niti jednom riječju obrazložio da li su doista bili ispunjeni zakonski uvjeti iz čl. 441. st. 3. ZKP, da se rasprava održi u odsutnosti okrivljenika.

S obzirom da na takvo stanje spisa i s obzirom na nedostatke u obrazloženju pobijane presude, nema sumnje, da je na opisani način povrijeđeno pravo obrane okrivljenika u ovom kaznenom predmetu, kao jednog od temeljnih ljudskih prava, koje je i zaštićeno i Ustavom Republike Hrvatske i ratificiranim odnosnim izvorima međunarodnog i europskog prava, pa je tako u čl. 29. st. 2. Ustava Republike Hrvatske razrađen i položaj okrivljenika, koji obuhvaća i pravo svakog da mu se sudi u njegovoj nazočnosti. U konkretnom je slučaju, iz razloga koji su naprijed opisani, očigledno okrivljeniku uskraćena prisutnost na glavnoj raspravi i mimo njegove volje, povrijeđeno je dakle njegovo pravo obrane, kako on to osnovano ističe u svojoj žalbi, na kojoj raspravi su i izmjenom činjeničnog i pravnog opisa

kaznenih djela u njegovoj odsutnosti, također povrijeđena okrivljenikova prava, jer nije bio u situaciji očitovati se na izmjene po državnom odvjetniku.

S obzirom da je iz razloga koji su naprijed navedeni, na glavnoj raspravi sud povrijedio pravo okrivljenika na obranu, do mjere, da je moglo utjecati na samu presudu, to je sud prvog stupnja počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 3. ZKP iz koje žalbene osnove okrivljenik osnovano pobija presudu suda prvog stupnja.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.431/05 od 18. studenoga 2005. godine

82. KAZNENI POSTUPAK – RELATIVNO BITNE POVREDE

Povredu iz čl. 367. st. 3. ZKP

(čl. 367. st. 3. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Sud prvog stupnja čini ovu povredu, kada tijekom glavne rasprave ne primijeni odredbu čl. 393. st. 3. ZKP, te protivno upozorenju iz ukidnog rješenja suda drugog stupnja ne izvede sve postupovne radnje na potrebu kojih je ukazano istim, što je imalo jasan štetan odraz na pravilnost i potpunost utvrđenja pravnorelevantnog činjeničnog stanja, a time i na pravilnost i zakonitost pobijane presude.

S pravom, naime, žalitelj ukazuje na postojanje bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 3. ZKP, budući sud prvog stupnja u tijeku glavne rasprave i pri donošenju presude nije primijenio imperativnu odredbu čl. 393. st. 3. ZKP time što nije postupio u smislu upozorenja drugostupanjskog suda iz prethodnog ukidnog rješenja od 28. ožujka 2000. godine, broj Kž.47/00-4 propustivši izvesti postupovne radnje ispitivanja svjedoka G. Š. i svjedoka M. H., te putem tih personalnih dokaza raspraviti ona sporna pitanja o kaznenom djelu i krivnji optuženika koja su na temelju ostalih dokaza izvedenih tijekom glavne rasprave očito ostala neraspravljena do mjere koja je primjenom načela in dubio pro reo učinila definitivno preuranjenom, tako da je to utjecalo na presudu.

Kako je, dakle, prvostupanjski sud propustio postupiti prema izričitoj obavezi iz odredbe st. 3. čl. 393. ZKP, jer je iskaz ključnog svjedoka G. Š. izveo čitanjem (str. 221 spisa predmeta), a ne neposredno, dok je ispitivanje svjedoka M. H., ne samo suprotno nalogu drugostupanjskog suda, već i stanju spisa, odbio kao neprikladan dokaz iz toč. 3. st. 4. čl. 322. ZKP, a to je imalo jasan štetan odraz na pravilnost i potpunost utvrđenja pravnorelevantnog činjeničnog stanja u ovoj kaznenoj stvari, pa je utjecalo na pravilnost i zakonitost presude, ostvario je bitnu postupovnu povredu iz čl. 367. st. 3. ZKP, slijedom čega je pobijanu presudu trebalo ukinuti i predmet vratiti tome sudu na ponovno suđenje.

Županijski sud u Varaždinu, Kž.5/06 od 10. siječnja 2006. godine

83. KAZNENI POSTUPAK – RELATIVNO BITNE POVREDE

Postoji relativno bitna povreda odredaba kaznenog postupka

(čl. 367. st. 3. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Neprijemnom odredbe čl. 351. ZKP kod donošenja presude, propuštanjem utvrđenja činjeničnog stanja na temelju svih izvedenih dokaza, njihovom ocjenom, i to poglavito ocjenom dokaza sadržajem proturječnog ostalim izvedenim dokazima, sud prvog stupnja ostvario je bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 3. ZKP od bitnog utjecaja na donesenu presudu.

Pravilno okrivljenik nalazi, da je sud prvog stupnja počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 3. ZKP i to uslijed toga, jer taj sud nije pravilno primijenio odredbu čl. 351. ZKP i to time što je na glavnoj raspravi saslušan kao svjedok I. S., čiji iskaz međutim, sud prvog stupnja nije ocijenio niti pojedinačno, niti u vezi s ostalim iskazima, niti na tom iskazu temelji svoj zaključak o postojanju odlučne činjenice, da li je okrivljenik znao da su na automobilu registarske pločice s drugog automobila i da je sud prvog stupnja tim propustom postupio suprotno odredbi čl. 351. st. 2. ZKP/97., a što je moglo utjecati i na samu presudu, pogotovo, što je taj svjedok naveo da je upravo on stavio sporne registarske pločice na predmetni automobil, s čime nije upoznao okrivljenika.

Ove prigovore, o postojanju istaknute bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 3. ZKP/97., kako je naprijed navedeno, u cijelosti prihvaća i ovaj sud drugog stupnja jer iz obrazloženja pobijane presude, uz ostalo proizlazi, da je sud prvog stupnja kao dokaz tijekom postupka saslušao kao svjedoka i I. S., koji je inače brat okrivljenika, a na čiji iskaz se u okviru navedene žalbene osnove poziva i okrivljenik.

Međutim, unatoč iskazu toga svjedoka kojega je sud prvog stupnja ispitao, u obrazloženju pobijane presude se taj iskaz niti analizira niti ocjenjuje, kako se to također pravilno ističe u žalbi okrivljenika u okviru žalbene osnove bitne povrede odredaba kaznenog postupka, a nema sumnje, da je iskaz toga svjedoka takav da bi on mogao imati utjecati na donošenje i drugačije presude, jer su u pitanju odlučne činjenice koje se odnose na postojanje kaznenog djela i krivnje okrivljenika, a time i primjene odredaba kaznenog postupka na okrivljenika i njegovo djelo.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.30/02 od 5. veljače 2002. godine

84. KAZNENI POSTUPAK – RELATIVNO BITNE POVREDE

Povreda prava obrane

(čl. 367. st. 3. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Sud prvog stupnja povrijedio je pravo obrane optuženika, kada je, bez intervencije tužitelja u činjenični opis djela, izmijenio vremensku odrednicu počinjenja djela, zamjenjujući točno određeni datum počinjenja, neodređenim, duljim razdobljem,

iako se obrana optuženika isključivo koncentrirala na dokaz alibija na dan počinjenja djela, prema podnesenom optužnom aktu. Na taj je način bitno onemogućeno osnovno pravo obrane optuženika iz čl. 4. st. 2. ZKP, te je takvo postupanje suda prvog stupnja od bitnog utjecaja na donesenu presudu.

No, optuženik je u cijelosti u pravu kada presudu suda prvog stupnja pobija izlažući razloge za postojanje "relativno" bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 3. ZKP. Iako žalitelj opisno upućuje na postojanje ove povrede, ne ukazujući određeno koju odredbu kaznenog postupka sud prvog stupnja nije uopće ili nije pravilno primijenio, povređujući pravo obrane optuženika na glavnoj raspravi, a što je utjecalo na presudu, ipak argumentacija iz žalbe upućuje na neprimjenu odredbi čl. 341. st. 1. u vezi čl. 350. st. 1. i čl. 4. st. 2. ZKP. Neprimjena ovih odredbi ZKP, intervencijom suda prvog stupnja u činjenični opis, iako to nije učinio tužitelj, imala je, u bitnoj međuzavisnosti s načinom obrane optuženika, koja se, prema činjenicama iz privatne tužbe isključivo koncentrirala na dokazivanje boravka optuženika u vrijeme počinjenja djela na drugom mjestu (alibi), za posljedicu, najprije nepostojanje potrebe za drugačijim načinom obrane optuženika, a potom i faktičnu nemogućnost optuženika za očitovanjem o svim činjenicama koje ga terete i za iznošenjem svih činjenica i dokaza koji mu idu u korist u smislu odredbe čl. 4. st. 2. ZKP. Stoga je intervencija suda u činjenični opis, drugačijim određenjem vremena počinjenja kaznenih djela, ali tek kod donošenja i objave presude, u bitnoj korelaciji s načinom obrane optuženika, ovoga onemogućila u izlaganju njegove obrane u smislu odredbe čl. 4. st. 2. ZKP, i time predstavlja povredu prava obrane koja je od bitnog utjecaja na donesenu presudu. Naime, tek bi omogućavanjem optuženiku očitovanja i o ovoj odlučnoj činjenici, kako je ona konačno određena u izreci presude, bilo u punom smislu ostvareno jamstva prava obrane načelno razrađenog u čl. 4. st. 2. ZKP, a propisanog u čl. 29. Ustava Republike Hrvatske, odnosno čl. 6. Europske konvencije za zaštitu prava čovjeka i temeljnih sloboda.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.29/06 od 17. siječnja 2006. godine

85. KAZNENI POSTUPAK – RELATIVNO BITNE POVREDE

Povreda prava obrane nepravilnom dostavom

(čl. 367. st. 3. u vezi čl. 147. st. 4. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Povrijeđeno je pravo obrane optuženika, s utjecajem na pravilnost odluke, kada je sud prvog stupnja, u situaciji nepoznata boravišta optuženika, presudu – kazneni nalog istaknuo na oglasnu ploču suda, umjesto postupanja sukladno odredbi čl. 147. st. 4. ZKP, koja povreda je od bitnog utjecaja i na kasnije rješenje o zamjeni neplaćene novčane kazne, kaznom zatvora.

U pravu je žalitelj kada tvrdi da mu prvostupanijska presuda od 11. rujna 2002. godine broj K. 73/02-2 kojom mu je izrečena novčana kazna zbog kaznenog djela iz čl. 263. st. 4. u vezi st. 1. KZ, a neplaćanje koje je predstavljalo temelj za donošenje pobijanog rješenja u smislu čl. 52. st. 2. i 3. KZ, nije zakonito i pravilno dostavljena, slijedom čega nema saznanja zašto je osuđen, čime je povrijeđeno, kako implicitno proizlazi iz žalbe, njegovo pravo obrane.

Naime, budući su navodi iz žalbe sukladni stanju spisa predmeta, ovaj sud drugog stupnja ustanovio je da je u postupku koji je prethodio donošenju pobijanog rješenja, prvostupanjski sud ostvario bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 3. u vezi čl. 147. st. 4. u vezi čl. 399. ZKP.

Iz spisa predmeta proizlazi da okrivljeniku u dva navrata nije bilo moguće dostaviti naprijed citiranu presudu kojom je protiv njega izdan kazneni nalog (listovi 18 - 19), nakon čega je naloženo njezino isticanje na oglasnoj ploči suda pa je nakon proteka zakonskog roka uzeto da je dostava postala pravovaljana, a time i presuda pravomoćna (listovi 20 – 21).

Međutim, obzirom da je postupanje na izloženi način bilo protivno odredbi čl. 147. st. 4. ZKP koja nalaže da ako okrivljeniku koji nema branitelja treba dostaviti presudu kojom mu je izrečen kazneni nalog, a presuda se ne može dostaviti na njegovu dosadašnju adresu, sud će mu postaviti branitelja po službenoj dužnosti koji će obavljati tu dužnost dok se ne sazna nova adresa okrivljenika, te će se postavljenom branitelju odrediti potreban rok za upoznavanje sa spisima koji ne može biti kraći od osam dana, a nakon toga će se presuda dostaviti postavljenom branitelju i postupak nastaviti, prvostupanjski sud je ostvario relativno bitnu postupovnu povredu iz čl. 367. st. 3. u vezi čl. 399. ZKP.

Iz naprijed navedenih razloga, budući nisu postojale postupovnopravne pretpostavke za donošenje pobijanog rješenja, trebalo je zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, jer je nedvojbeno povrijeđeno pravo obrane okrivljenika, na temelju čl. 398. st. 4. ZKP, isto ukinuti.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.104/03 od 23. travnja 2003. godine

86. KAZNENI POSTUPAK – POVREDE KAZNENOG ZAKONA

Povreda kaznenog zakona iz čl. 368. toč. 1. ZKP.

(čl. 368. toč. 1. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Sud prvog stupnja ostvario je povredu kaznenog zakona iz čl. 368. toč. 1. ZKP, utvrđenjem kako iz opisa postupanja optuženika ne slijedi zaključak da bi ovaj počinio kazneno djelo iz čl. 177. st. 1. KZ, u bilo kojem obliku sudioništva, ne pridajući dovoljno pozornosti sadržaju činjeničnog opisa, koji u dovoljnoj mjeri opisuje sva obilježja bića tog kaznenog djela.

Međutim, žalitelj je u pravu kada tvrdi da u pobijanoj presudi postoji povreda kaznenog zakona u korist optuženika u pitanju iz čl. 368. toč. 1. ZKP, budući je djelo za koje se optuženik progona kazneno djelo.

Naime, sukladno temeljnoj tezi iz žalbe da iz činjeničnog opisa djela optuženika proistječu sva zakonska obilježja kaznenog djela iz čl. 177. st. 1. KZ, pa je pogrešan zaključak suda prvog stupnja da optuženik nije sudjelovao u radnji počinjenja tog djela, već da je njegov

angažman bio izvan te radnje, po stajalištu ovog suda drugog stupnja oslobađajuća presuda po toč. 1. čl. 354. ZKP rezultat je pogrešne pravne ocjene djelatnosti optuženika.

Stoga nije održivo pravno stajalište prvostupanjskog suda najprije da iz djela kako je opisano u optužbi ne proizlaze obilježja niti jednog kaznenog djela predviđenog materijalnopравnim propisima, pa tako ni onog iz čl. 177. st. 1. KZ, budući inkriminirane radnje ne ukazuju da bi optuženik “preveo” preko državne granice više osoba, a zatim da je zbog izostanka opisa zajedničke odluke s drugim, isključena mogućnost postojanja optuženikova supočiniteljstva u smislu čl. 35. st. 3. KZ, dok bi on, opet, mogao biti pomagatelj samo kad bi bilo opisano i kazneno djelo glavnog počinitelja.

U izloženoj pravnoj analizi, prvostupanjski je sud u pogledu postavljene činjenične osnove suđenja po državnom odvjetniku ispustio iz vida da taj opis činjenično konkretizira sve zakonom predviđene elemente protupravnog ostvarenja bića djela iz čl. 177. st. 1. KZ, dakle, da je djelo počinjeno iz koristoljublja jer su više osoba; N. Č. i F. Q. optuženiku predali 1.200,00 DEM, pa su, djelu bitno pridonosećom, aktivnošću optuženika, te i njegovom daljnjom vlašću nad djelom, posredstvom nepoznate muške osobe i prevezeni preko državne granice u Republiku Sloveniju.

Stoga iz činjeničnog opisa djela iz optužnice državnog odvjetnika u smislu čl. 268. st. 1. toč. 2. ZKP proizlazi da je nepoznata muška osoba koja je faktički prevela osobnim automobilom preko državne granice više osoba, poslužila optuženiku u realizaciji njegove nakane protuzakonitog prebacivanja osoba preko državne granice, pa se radi o opisu kaznenog djela ostvarenog posrednim počiniteljstvom.

Glede daljnjih razloga u pobijanoj presudi kojima se isključuje supočiniteljstvo, načelno valja kazati kako je za postojanje supočiniteljstva dovoljan i konkludentni sporazum razvidan kroz takvo zajedničko postupanje počinitelja iz kojeg očito proizlazi volja svakog od njih za zajedničko počinjenje kaznenog djela, pa i u tom smislu, po državnom odvjetniku postavljena činjenična osnova suđenja omogućuje i utvrđivanje pravnorelevantnih činjenica u pravcu i opsegu potrebitu za ocjenu supočiniteljstva, odnosno sukcesivnog supočiniteljstva.

(činjenični i pravni opis iz presude, nap. ur. «da je dana 12. veljače 2000. godine u V., nakon prethodnog telefonskog, a potom i osobnog razgovora s N. Č. i F. Q., državljanima SRJ, na Autobusnom kolodvoru u Z., u kojem je imenovane uputio da autobusom dođu do V., te im dao papirić s podacima o osobnom automobilu marke «Suzuki», reg. oznake, po kojem su trebali prepoznati dogovoreno mjesto sastanka, pa je, kada su imenovani autobusom došli na V., prišao istima i predložio da će im za 1.200,00 DEM omogućiti prelazak preko državne granice Republike Hrvatske s Republikom Slovenijom, a zatim ih je, nakon što su imenovani na to pristali, uputio u osobni automobil marke «Golf», crvene boje, kojim ih je nepoznata muška osoba prevela u Republiku Sloveniju do Autobusnog kolodvora u M.,

dakle, da je iz koristoljublja nedozvoljeno preveo preko državne granice više osoba,»)

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.171/03 od 22. srpnja 2003. godine

87. KAZNENI POSTUPAK – POVREDE KAZNENOG ZAKONA

Povreda kaznenog zakona iz čl. 368. toč. 4. ZKP.

(čl. 368. toč. 4. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Nema povrede kaznenog zakona iz čl. 368. toč. 4. ZKP, jer je sud prvog stupnja pravilno radnju optuženika označio kao dovršeno kazneno djelo iz čl. 186. st. 2. u vezi st. 1. KZRH (čl. 317. st. 2. u vezi st. 1. KZ), a ne kao pokušaj istog djela.

Nije u pravu žalitelj kada tvrdi u korist okrivljenika da je prvostupanjski sud ostvario povredu kaznenog zakona u pitanju iz čl. 355. toč. 4. ZKP/93. pogrešno pravno označivši kazneno djelo kao dovršeno, iako je ono ostalo u pokušaju, budući iz činjeničnog opisa kaznenog djela u izreci presude jasno proizlazi da okrivljenik svojim postupanjem nije spriječio službene osobe u obavljanju službene dužnosti, već je to namjeravao učiniti, ali u svojoj namjeri nije uspio, jer su službene osobe u cijelosti obavile sve službene radnje koje su trebale poduzeti kritične zgode.

Pravno stajalište žalitelja pogrešno je stoga što je za dovršenje ovog kaznenog djela potrebno da počinitelj spriječi službenu osobu u vršenju službene radnje i pri tom joj nanese laku tjelesnu povredu, a upravo iz izreke pobijane presude proizlazi da su djelatnošću okrivljenika i nastupjele navedene zakonom opisane posljedice predmetnog kaznenog djela.

Okrivljenik je grabljenjem svoje vozačke dozvole iz policijskog vozila i naglim pokretanjem automobila vožnjom unatrag, tom prilikom ozlijedivši policajca D. Đ., njega spriječio u obavljanju zakonite službene radnje načinom kojim mu je prouzročio laku tjelesnu ozljedu, čime je svoje kazneno djelo i dovršio, za koju je ocjenu beznačajno što je kasnije, te uporabom daljnjih mjera, ista službena radnja ponovno poduzeta, te s uspjehom okončana.

Dakle, prvostupanjski je sud djelatnost okrivljenika pravilno podveo pod materijalnopravnu normu dovršenog kaznenog djela iz čl. 186. st. 2. u vezi st. 1. KZRH i nije povrijedio kazneni zakon u pitanju kako tvrdi žalitelj, ali ni u jednom drugom pitanju iz čl. 355. ZKP/93. na štetu okrivljenika.

Županijski sud u Varaždinu, Kž.219/00-4, od 28. studenog 2000. godine

88. KAZNENI POSTUPAK – POVREDE KAZNENOG ZAKONA

Povreda kaznenog zakona na štetu optuženika, pravnom oznakom djela koja je u neskladu s činjeničnim određenjem djela

(čl. 368. toč. 4. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Sud prvog stupnja povrijedio je kazneni zakon na štetu optuženika, čineći povredu iz čl. 368. toč. 4. ZKP, proglašavajući ga krivim za kazneno djelo iz čl. 99. st. 2. u vezi čl. 33. KZ, iako činjenični opis djela iz optuženja u okviru kojega je utvrđeno

činjenično stanje, upućuje na potrebu pravne oznake djela, kao kaznenog djela iz čl. 99. st. 1. KZ.

Naime, povrijeđen je zakon na štetu optuženika kada ga je prvostupanjski sud oglasio krivim za kazneno djelo teške tjelesne ozljede, u kvalificiranom obliku, u pokušaju iz čl. 99. st. 2. u vezi čl. 33. KZ – da je on s namjerom započeo, ali nije dovršio da drugog tjelesno ozlijedi tako teško da je zbog toga doveden u opasnost život drugoga.

Prema opisu kaznenog djela iz izreke pobijane presude, u cijelosti prihvaćenom iz optužnog akta ("što je dana 18. srpnja 1998. godine oko 23,00 sata u Lj., ispred ugostiteljskog objekta "T.", nakon svađe s G. S., s ciljem da ga teško tjelesno povrijedi, ubo imenovanog nožem, dužine oštrice 10 cm u predjelu trbuha, kojom prilikom je G. S. zadobio ubodno-reznu ranu prednje trbušne stjenke, koja povreda je bila teške naravi"), prvostupanjski je sud utvrdio objektivne činjenice da je optuženik ubo oštećenika nožem s oštricom od 10 cm u predjelu trbuha, nanijevši mu ubodno-reznu ranu prednje trbušne stjenke – tjelesnu ozljedu teške naravi, te subjektivne činjenice postupanja optuženika s ciljem da oštećenika tjelesno povrijedi. Očigledno je da je prvostupanjski sud pogrešno podveo utvrđenu djelatnost (utvrđeno činjenično stanje) za koju je optuženik optužen i oglašen krivim, pod pogrešnu pravnu normu kaznenog zakona, što je rezultiralo netočnom pravnom kvalifikacijom djela. Na taj je način sud glede kaznenog djela koje je predmet optužbe primijenio zakon koji se ne može primijeniti ostvarivši povredu kaznenog zakona u pitanju iz čl. 368. toč. 4. ZKP.

Županijski sud u Varaždinu, Kž.137/00-4 od 25. srpnja 2000. godine

89. KAZNENI POSTUPAK – POVREDE KAZNENOG ZAKONA

Sud prvog stupnja ostvario je povredu kaznenog zakona u pitanju iz čl. 368. toč. 4.-ZKP

(čl. 368. toč. 4. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Pojam "imovinska šteta velikih razmjera" pravni je standard kod kojega valja tumačiti podvodljivost konkretnih činjenica pod njegov sadržaj pravnom ocjenom, ne i jednostavnim matematičkim izračunom štete izražene u nekadašnjoj domaćoj valuti, koja uslijed denominacije i pada vrijednosti ne doseže cenzus iz pravnog shvaćanja Kaznenog odjela Vrhovnog suda RH od

Izloženi propust u sastavu izreke pobijane presude ne opravdavaju, već, štoviše, u kontradiktornosti produbljuju izloženi razlozi, u kojima se kao posljedica djela navodi simplificirano i nepravilno utvrđena imovinska šteta od 4.130,48 kuna, što u konačnici dovodi i do daljnje nezakonitosti pobijane presude, sukladno stajalištu žalitelja u vidu, po redosljedu ispitivanja prvostupanjske presude, niže osnove pobijanja, povrede kaznenog zakona u pitanju iz čl. 368. toč. 4 ZKP, na koju ipak posebno valja ukazati.

Naime, "imovinska šteta velikih razmjera" pravni je pojam, koji zahtjeva tumačenje zakona, dakle rješavanje jednog pravnog pitanja. Iznos štete, naravno, činjenično je pitanje koje prethodi pravnoj ocjeni, a ono se ne smije rješavati a da se nema u vidu kako je kod

imovinske štete velikih razmjera mjerodavna stvarna šteta u vrijeme počinjenja djela, te je neodlučno ako je nakon počinjenja kaznenog djela zbog inflacije i denominacije umanjena protuvrijednost u domaćoj valuti, kada se ona tek automatizmom mehanički preračunava po tečaju na dan počinjenja djela, kako to čini sud prvog stupnja. Prilikom utvrđivanja stvarne štete, koja je na dan počinjenja u konkretnom slučaju, uostalom, izražena i u stranoj valuti, neophodno je uzeti u obzir realne vrijednosne odnose i tečaj koji je na snazi u vrijeme suđenja. Konačno, formalno pozivanje na pravno shvaćanje da zakonsko obilježje “imovinska šteta velikih razmjera” postoji kada njena vrijednost prelazi 300.000,00 kn treba tumačiti nominalnom, a ne i realnom promjenom, budući čl. 271. KZ štiti istovjetno pravno dobro i to u posve istom opsegu kao i čl. 162. KZRH, te ne postoje nikakvi razlozi da se povećanjem cenzusa kao jednog pravnog standarda, a bez volje zakonodavca, počinitelje dovodi takvim “tečajno-financijskim izračunima” u povoljniji položaj.

Obzirom, dakle, da “imovinska šteta velikih razmjera” označava značajnu imovinsku štetu, a takvom se, barem za sada, do izvjesnog utvrđenja stvarne štete u konkretnom slučaju, ima smatrati potpuno oštećenje jedne obiteljske kuće s ugostiteljskim objektom do mjere oštećenja i susjednih objekata, proizlazi da je prvostupanjski sud, osim što je svojom presudom ostvario naprijed navedenu apsolutno bitnu povredu odredaba kaznenog postupka, također povrijedio kazneni zakon u smislu čl. 368. toč. 4 ZKP, primijenivši glede kaznenog djela koje je predmet optužbe, zakon koji se ne može primijeniti.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.219/04 od 14. rujna 2004. godine

90. KAZNENI POSTUPAK – POVREDE KAZNENOG ZAKONA

Sud prvog stupnja ostvario je povredu kaznenog zakona u pitanju iz čl. 368. toč. 4.-ZKP u korist optuženika

(čl. 368. toč. 4. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Radi se o dovršenom djelu teške krađe, kad iz činjeničnog opisa djela, koji sadržaj potvrđuju izvedeni dokazi, proizlazi da je okrivljenik, imajući kod sebe opasno oruđe radi obrane, uzeo tuđe stvari male vrijednosti u posjed, s ciljem protupravnog prisvajanja stvari veće vrijednosti, a ne o pokušaju tog djela.

Naprotiv, ustanovljena je povreda kaznenog zakona u pitanju iz čl. 368. toč. 4. ZKP u korist optuženika, budući je prvostupanjski sud djelatnost optuženika, u kojoj su sadržana sva subjektivna i objektivna zakonska obilježja bića dovršenog kaznenog djela iz čl. 217. st. 4. u vezi čl. 216. st. 1. KZ, kada je on, imajući pri sebi opasno oruđe radi obrane prilikom aprehenzije stvari objektivno male vrijednosti, ali izvjesno s ciljem protupravnog prisvajanja stvari veće vrijednosti, takvu aprehenziju uzimanjem stvari u vlastitu detenciju u potpunosti ostvario, pogrešno podveo pod pokušaj tog kaznenog djela, ujedno uporabom čl. 33. st. 2. KZ, uzevši taj pokušaj kao fakultativnu osnovu zakonskog ublažavanja kazne u smislu čl. 57. st. 1. KZ, a koja se povreda materijalnog zakona na ovom mjestu samo konstatira.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.73/05 od 22. veljače 2005. godine

91. KAZNENI POSTUPAK – POVREDE KAZNENOG ZAKONA

Sud prvog stupnja ostvario je povredu kaznenog zakona u pitanju iz čl. 368. toč. 4.-ZKP

(čl. 368. toč. 4. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Kada iz činjeničnog opisa djelatnosti trojice optuženika, ne proizlazi da su oni uz supočinjeno jedno kazneno djelo, djelovali u okviru ranije postignutog dogovora na počinjenje više istovrsnih kaznenih djela, tada se njihova djelatnost ne može označiti kao počinjenje kaznenog djela u sastavu grupe, jer nedostaju bitna obilježja iz čl. 89. st. 22. KZ.

Žalba opt. F. K., međutim, osnovana je zbog povrede kaznenog zakona i to one propisane odredbom čl. 368. toč. 4. ZKP, a ista je povreda, ustanovljena u smislu čl. 379. st. 1. toč. 2. u vezi čl. 383. ZKP, počinjena i na štetu opt. M. B. i opt. M. K., budući je prvostupanjski sud glede kaznenog djela koje je predmet optužbe primijenio zakon koji se ne može primijeniti pogrešno podvodeći utvrđene djelatnosti za koje su optuženici optuženi, pod odredbu iz čl. 177. st. 3. u vezi st. 1. u vezi čl. 33. KZ, kao rezultatom pogrešne pravne ocjene djela, te netočne pravne kvalifikacije djela.

Stoga je ovaj sud drugog stupnja preinačio pobijanu presudu u pravnoj oznaci djela u odnosu na svu trojicu optuženika i proglasio ih krivima za kazneno djelo protuzakonitog prebacivanja osoba preko državne granice u pokušaju, iz čl. 177. st. 4. u vezi st. 1. u vezi čl. 33. KZ, zakonska obilježja kojeg su ostvarili i prema činjeničnom opisu optužbe preuzetom u izreci presude i prema utvrđenom činjeničnom stanju, kao supočinitelji, a ne u sastavu grupe. U smislu odredbe čl. 89. st. 22. KZ, naime, grupa ljudi predstavlja udruženje od najmanje tri osobe, koje su povezane radi trajnog ili povremenog činjenja kaznenih djela pri čemu svaka od tih osoba daje svoj udio u počinjenju kaznenog djela. Optuženici su optuženi i osuđeni tako da im je stavljen na teret prethodni dogovor za počinjenje samo jednog kaznenog djela i to onog konkretno činjenično opisanog u izreci pobijane presude. Dakle, ne stavlja im se na teret prethodni dogovor za izvršenje više takvih djela, slijedom čega se radi o kažnjivom pokušaju počinjenja osnovnog, a ne kvalificiranog kaznenog djela protuzakonitog prebacivanja osoba preko državne granice, u kojem je smislu, jer je kazneni zakon povrijeđen na štetu optuženika, intervenirano, djelomičnim prihvaćanjem žalbe žalitelja, a u povodu te žalbe i po službenoj dužnosti u odnosu na ostale optuženike, u pravnu oznaku djela, kao pod toč. I/ izreke ove drugostupanjske presude.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.204/05 od 17. svibnja 2005. godine

92. KAZNENI POSTUPAK – POVREDE KAZNENOG ZAKONA

Povreda kaznenog zakona na štetu optuženika iz čl. 368. toč. 5. ZKP

(čl. 368. toč. 5. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Sud prvog stupnja prekoračio je ovlast koju ima po zakonu odlukom o uvjetnoj osudi, kada je bez donošenja odluke o imovinsko-pravnom zahtjevu oštećenika, obvezao optuženicu, primjenom odredbi čl. 68. st. 1. i 2. KZ, na naknadu oštećeniku štete prouzročene kaznenim djelom, kao dodatnu obvezu uz primijenjenu uvjetnu osudu.

U pobijanoj presudi prvostupanjski sud uopće nije u smislu čl. 132. st. 1. i 2. ZKP odlučio o imovinskopravnom zahtjevu koji je punomoćnik oštećenika postavio na glavnoj raspravi od 12. travnja 2000. godine (list 74 spisa), odnosno nije presudio da je optuženica dužna oštećeniku naknaditi štetu, slijedom čega nije bio ovlašten, uz primjenu uvjetne osude, odrediti obvezu optuženici na temelju čl. 68. st. 1. i 2. KZ, da oštećeniku naknadi štetu.

Takvom odlukom uz primjenu uvjetne osude, kojom je obvezao optuženicu da u roku od jedne godine i šest mjeseci oštećeniku naknadi štetu u iznosu od 43.429,75 kn, pod prijetnjom njenog opoziva u smislu čl. 69. st. 5. KZ, sud je, dakle, prekoračio ovlaštenje koje ima po zakonu i na štetu optuženice povrijedio kazneni zakon u odredbi iz čl. 368. toč. 5. ZKP, zbog čega je i ovaj drugostupanjski sud po službenoj dužnosti, a ujedno i djelomičnim prihvaćanjem žalbe zbog odluke o kaznenoj sankciji, preinačio pobijanu presudu u toj odluci, kako proizlazi iz izreke pod toč. I) ove drugostupanjske presude.

Županijski sud u Varaždinu, Kž.151/00-4 od 12. rujna 2000. godine

93. KAZNENI POSTUPAK – POVREDE KAZNENOG ZAKONA

Povreda kaznenog zakona na štetu optuženika iz čl. 368. toč. 5. ZKP

(čl. 368. toč. 5. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Kao dodatnu obvezu uz uvjetnu osudu ne može se naložiti ispunjenje imovinskopravnog zahtjeva koji, niti nije postavljen, a kada bi i bio postavljen, obzirom na vrstu obveze – plaćanje poreza i doprinosa nastalih u poslovanju društva osuđenika, koja vrsta obveze ne odgovara određenju pojma naknade štete u smislu odredbi čl. 132. u vezi čl. 127. st. 2. ZKP, istome se ne bi moglo udovoljiti, jer se ova obveza nalaćuje u upravnom postupku.

Žalba je, međutim, osnovana zbog povrede kaznenog zakona u pitanju iz čl. 368. toč. 5. ZKP, budući je žalitelj u pravu kada navodi da je pobijanom presudom, kojom je njemu produljen rok za udovoljenje obvezi određenoj ranijom uvjetnom osudom u vidu plaćanje dužnog iznosa s osnova neplaćenih poreza Republici Hrvatskoj, prvostupanjski sud, odlukom o uvjetnoj osudi, prekoračio ovlast koju ima po zakonu.

Naime, postupak za opoziv uvjetne osude, sukladno odgovarajućim činjeničnim utvrđenjima u tom postupku u smislu st. 2. čl. 472. ZKP, nakon sjednice vijeća održanoj prema odredbi st. 3. čl. 472. ZKP, na temelju čl. 472. st. 4. ZKP ima za cilj ovlaštenu intervenciju u pravomoćnu uvjetnu osudu s tzv. «dvostrukim» uvjetom, na način da se presudom ta uvjetna osuda opozove i odredi izvršenje izrečene kazne ili odredi novi rok za udovoljenje obvezi ili tu obvezu zamijeni drugom ili osuđenika oslobodi obveze, odnosno da se rješenjem obustavi postupak za opoziv uvjetne osude. Bez obzira, dakle, na organsku povezanost te sudske odluke s prethodnom pravomoćnom odlukom o uvjetnoj osudi, radi se o zasebnoj sudskoj odluci koja ne smije biti opterećena eventualnom nezakonitošću iz one prethodne; dakako, samo u dijelu koji je predmetom postupka za opoziv uvjetne osude, već kao takva mora biti pravilna i zakonita i stoga pobojna i zbog povrede kaznenog zakona.

Iz navedenog slijedi, obzirom da u kaznenom postupku protiv žalitelja nije postavljen imovinskopravni zahtjev, a da je i postavljen, on ne bi mogao biti dosuđen kao imovinskopravni zahtjev (naknada štete) u smislu odredbi čl. 132. u vezi čl. 127. st. 2. ZKP, jer se radi o iznosu neplaćenih poreza poreznog obveznika TD «K.» d.o.o. S. na dobit, tvrtku, reklame i dodanu vrijednost, koji se naplaćuje u upravnom postupku, u nadležnosti Porezne uprave Ministarstva financija, u smislu odredbi Zakona o Poreznoj upravi, Zakona o porezu na dohodak i Zakona o općem upravnom postupku, to se žalitelju najprije nije mogao odrediti u određenom roku, te u pobijanoj presudi produljiti, rok za njegovo ispunjenje, kao dopunski uvjet, plaćanje dužnog iznosa s osnova neplaćenih poreza Republici Hrvatskoj.

Naime, sud može kao obvezu uvjetno osuđene osobe u smislu čl. 68. st. 1. KZ odrediti samo one dopunske uvjete koji su zakonom predviđeni, a nije ovlašten nalagati druge obveze, ma koliko to smatrao opravdanim, kad te obveze nisu obuhvaćene kaznenopravnim propisima, kao što je u konkretnom slučaju naplata dospjelih poreza i doprinosa, koja, kako je naprijed navedeno, ne ulazi u sudsku nadležnost.

Iz tih je razloga u pobijanoj presudi, na što žalitelj s pravom ukazuje, produljenjem roka za ispunjenje obveze koju sud ne može zahtijevati kao dopunski uvjet, povrijeđen kazneni zakon u pitanju iz čl. 368. toč. 5. u vezi čl. 68. st. 1. KZ, jer je odlukom o uvjetnoj osudi, prekoračena ovlast koju sud po zakonu ima.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.71/05 od 15. veljače 2005. godine

94. KAZNENI POSTUPAK – ŽALBA PROTIV RJEŠENJA – KAD JE DOPUŠTENA

Žalba protiv rješenja nije dopuštena

(čl. 395. st. 2. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Nije dopuštane žalba okrivljenika protiv rješenja o provođenju istrage protiv njih, koje rješenje je istražni sudac donio sukladno rješenju sudskog vijeća povodom prigovora okrivljenika protiv optužnice oštećenika kao tužitelja, da je radi boljeg razjašnjenja stanja stvari da bi se ispitala osnovanost optužnice, potrebno vratiti optužnicu tužitelju radi provođenja istrage.

Naime, u povodu prigovora oboje okrivljenika protiv optužnice oštećenice kao tužiteljice mljt. T. D. podignute protiv njih zbog kaznenog djela iz čl. 249. st. 1. u vezi čl. 240. st. 1. KZ, vijeće Općinskog suda u Varaždinu pravomoćnim je rješenjem (remisornim) od 2. lipnja 2005. godine, broj K.165/05-25 (Kv.160/05), na temelju čl. 274. st. 2. ZKP, vratilo optužnicu supsidijarnom tužitelju radi stavljanja zahtjeva za provođenje istrage, pa je na temelju te odluke izvanraspravnog vijeća ovlašteni tužitelj podnio istražni zahtjev.

U takvoj postupovnopravnoj situaciji kada je istražni zahtjev podnesen na temelju odluke vijeća iz čl. 18. st. 4. ZKP, a u vezi s prigovorom protiv optužnice; dakle, u fazi ispitivanja osnovanosti optužnice, ni istražni sudac, vezan odlukom vijeća, ne može izraziti neslaganje s istražnim zahtjevom prema propisima koji se odnose na istragu (čl. 190. st. 2. ZKP), niti okrivljenici, budući odluka vijeća kojom se nalaže provođenje istrage u sebi sadrži preliminarnu ocjenu o postojanju osnovane sumnje protiv njih da su počinile kazneno djelo, ne mogu neizravno, žalbom protiv rješenja na provođenje istrage u smislu čl. 189. st. 1. ZKP, pobijati takvu odluku.

Naprotiv, rješenje o provođenju istrage, u danoj postupovnopravnoj situaciji, analogno valja smatrati rješenjem donesenim u smislu odredbe čl. 395. st. 2. ZKP, protiv kojeg rješenja žalba nije dopuštena.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kv.239/05 od 22. studenoga 2005. godine

95. KAZNENI POSTUPAK – PREINAČENJE PRAVOMOĆNE PRESUDE BEZ OBNOVE KAZENOG POSTUPKA

Nisu ispunjene pretpostavke za preinačenje pravomoćne presude bez obnove postupka

(čl. 402. st. 1. toč. 1 Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Kada se primjenom odredaba o izricanju kani za djela u stjecađu, ne bi moglo primijeniti pravilo o asperaciji, tada ne postoje pretpostavke za odlučivanje o zahtjevu osuđenika za preinačenje pravomoćne presude bez obnove kaznenog postupka

U uvodu citiranim rješenjem, sud prvog stupnja odbacio je zahtjev osuđ. M. Š. za obnovu kaznenog postupka podnesen u smislu čl. 402. st. 1. toč. 1. ZKP radi izricanja jedinstvene kazne zatvora objedinjavanjem kazni iz pravomoćne presude Općinskog suda u V. od 15. studenoga 2001. godine broj K. 532/98-97 (Kv. 201/01) u trajanju od četiri godine i jedan mjesec i iz pravomoćne presude Općinskog suda u K. od 03. srpnja 2002. godine broj K. 43/02-64 u trajanju od trideset dana, kao nedopušten.

Ovo rješenje suda prvog stupnja žalbom pobija osuđenik, uz prijedlog, prema sadržaju žalbe, da se ono preinači i njemu izrekne jedinstvena kazna zatvora.

Žalba nije osnovana.

Naime, u pravu je prvostupanjski sud kada navodi u razlozima pobijane odluke da u konkretnom slučaju ne postoji zakonska mogućnost za donošenje nove presude u smislu čl. 402. st. 2. ZKP i izricanje jedinstvene kazne stoga što čl. 53. st. 7. KZ propisuju da se kazna

zatvora odmjerava i izriče na pune godine i mjesece, a u trajanju do tri mjeseca i na pune dane. U konkretnom slučaju, obzirom na ranije osude u trajanju od četiri godine i jednog mjeseca zatvora, te osude u trajanju od trideset dana zatvora, prema čl. 60. st. 2. toč. c. KZ jedinstvena kazna zatvora morala bi biti veća od svake pojedinačne utvrđene kazne, ali ne bi smjela dosegnuti njihov zbroj, što je zbog naprijed navedene materijalnopravne odredbe nemoguće, pa bi takvom odlukom o jedinstvenoj kazni zatvora koja bi bila po trajanju veća od četiri godine i jedan mjesec, a manja od četiri godine i dva mjeseca, sud prekoračio ovlast koju ima po zakonu.

Kako je, dakle zahtijevana tzv. “neprava” obnova kaznenog postupka izricanjem jedinstvene kazne koja po zakonu nije dopuštena, odluka prvostupanjskog suda pravilna je i zakonita.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.27/03 od 28. siječnja 2003. godine

96. KAZNENI POSTUPAK – OBNOVA KAZNENOG POSTUPKA – POSTUPAK O PRIJEDLOGU

Ocjena «novih» dokaza kod odluke o zahtjevu za obnovu postupka

(čl. 409. st. 3. u vezi čl. 405. st. 1 toč. 3. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Kod donošenja odluke o zahtjevu o obnovi kaznenog postupka, podnesenom iz razloga iz čl. 405. st. 1. toč. 3. ZKP, sud nije ovlašten ocjenjivati vjerodostojnost «novih» dokaza, već na temelju rezultata izvida, preliminarnom ocjenom tih i u pravomoćno okončanom postupku, izvedenih dokaza, zaključiti o ispunjavanja ili neispunjavanju pretpostavaka za dopustivost obnove postupka.

Naime, suprotno pogrešnom pravnom stajalištu prvostupanjskog suda da se u zahtjevu za obnovu kaznenog postupka po zakonskoj osnovi iz toč. 3. st. 1. čl. 405. ZKP iznesene činjenice kako se osuđ. N. K. u inkriminirano vrijeme nalazio u V., pa nije mogao počinuti kazneno djelo u P., utemeljene na iznesenim dokazima u vidu iskaza svjedoka M. M., I. V. i J. B., što je bilo i predmetom izvida u ovoj kaznenopravnoj stvari, te činjenice ne mogu smatrati novima samo stoga što nisu bile iznesene u pravomoćno dovršenom postupku, a i navedeni iskazi su nevjerodostojni, ostvareni su uvjeti po citiranoj osnovi, što je žalitelj u pravu, da se ovaj pravomoćno dovršeni kazneni postupak obnovi u odnosu na kazneno djelo iz čl. 217. st. 1. toč. 1. u vezi čl. 216. st. 1. KZ.

Nove činjenice u smislu čl. 405. st. 1. toč. 3. ZKP su one činjenice koje prvostupanjskom i drugostupanjskom sudu u prijašnjem postupku nisu bile poznate, bez obzira na to kada su one nastale i kada je osuđenik za njih saznao. Stoga se zahtjev za obnovu kaznenog postupka u korist osuđenika može temeljiti i na činjenicama za koje je on znao u prijašnjem postupku, ali ih tada nije upotrijebio, dok su irelevantni razlozi takvog njegovog postupanja.

U konkretnom slučaju radi se upravo o takvim činjenicama - indicijima da se osuđ. N. K. u vrijeme počinjenja djela nije nalazio na mjestu izvršenja, a budući da njegov alibi

jednoznačno potvrđuju tijekom izvida ispitani naprijed navedeni svjedoci, dok se istinitost i vjerodostojnost njihovih navoda u ovom postupku ne može definitivno ocjenjivati, to su, po stajalištu ovog drugostupanjskog suda, kako se radi o novim dokazima prikladnim prouzročiti oslobađajuću presudu protiv osuđenika, nastupili zakonski uvjeti za obnovu kaznenog postupka u smislu čl. 405. st. 1. toč. 3. ZKP.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.71/02 od 12. ožujka 2002. godine

97. KAZNENI POSTUPAK – SKRAĆENI POSTUPAK, ODBACIVANJE OPTUŽNOG PRIJEDLOGA

Nisu ispunjene procesne pretpostavke za odbacivanje optužnog prijedloga

(čl. 437. st. 1. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Nakon ukidanja pravomoćne presude, presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske, povodom zahtjeva za zaštitu zakonitosti, ne postoje pretpostavke za primjenu odredbe čl. 437. st. 1. ZKP i odbacivanje optužnog prijedloga, sve sukladno odredbi čl. 424. st. 1. ZKP

Ispitujući pobijano rješenje u povodu žalbe oštećenika kao tužitelja, ovaj drugostupanjski sud nalazi da je za donošenje istoga prvostupanjski sud bio stvarno nadležan, da na štetu žalitelja nije povrijeđen kazneni zakon niti je u pobijanom rješenju ostvarena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP, ali je pobijano rješenje doneseno pogrešnom primjenom postupovnih odredbi čl. 437. st. 1. ZKP, s obzirom da nisu bile ispunjene procesne pretpostavke za odbacivanje optužnog prijedloga.

Naime, konkretna procesna situacija, koja je nastala nakon ukidanja pravomoćne presude Općinskog suda u Varaždinu od 15. ožujka 2004. godine broj K.641/03-12, presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 28. rujna 2005. godine broj Kzz.13/04-2 povodom zahtjeva za zaštitu zakonitosti glavnog Državnog odvjetnika Republike Hrvatske ne može se izjednačiti s procesnom situacijom predviđenom u odredbi čl. 437. st. 1. ZKP, koja istina dopušta mogućnost odbacivanja optužnog prijedloga, ali isključivo prije zakazivanja glavne rasprave.

Ovo stoga, jer se odredbom čl. 164. toč. 5. ZKP određuje trenutak započinjanja kaznenog postupka, određivanjem glavne rasprave povodom optužnog prijedloga, pa vođenje ranijeg kaznenog postupka, u kojem je na opisani način ukinuta presuda predstavlja procesnu zapreku za odlučivanje primjenom odredbe čl. 437. st. 1. ZKP u ponovljenom postupku. Ovome valja dodati kako i odredba čl. 424. st. 1. ZKP na istoznačan način uređuje vođenje ponovljenog postupka, nakon ukidanja pravomoćne presude presudom kojom je prihvaćen zahtjev za zaštitu zakonitosti.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.449/05 od 29. studenoga 2005. godine

98. KAZNENI POSTUPAK – SKRAĆENI POSTUPAK, ISPITIVANJE NADLEŽNOSTI

Nisu ispunjene procesne pretpostavke za proglašenje suda mjesno nenadležnim

(čl. 436. st. 2. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Nakon zakazivanja ročišta za glavnu raspravu u skraćenom postupku, sud se ne može po službenoj dužnosti proglasiti mjesno nenadležnim.

Naime, u konkretnom slučaju nisu ispunjene postupovno pravne pretpostavke za donošenje pobijanog rješenja, budući je prvostupanjski sud u kaznenom predmetu protiv opt. N. F. za kazneno djelo iz čl. 129. st. 3. u vezi st. 1. KZ, za koje je kazneno djelo zapriječena kazna zatvora od tri mjeseca do tri godine, pa se u smislu čl. 430. ZKP provodi skraćeni postupak, nalogom od 13. svibnja 2003. godine (list 16) zakazao glavnu raspravu za 18. lipnja 2003. godine, koja je odgođena zbog nedolaska stranaka, a odredbom čl. 436. st. 2. ZKP propisano je da se nakon zakazivanja glavne rasprave sud ne može po službenoj dužnosti proglasiti mjesno nenadležnim.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.463/03 od 11. studenoga 2003. godine

99. KAZNENI POSTUPAK – SKRAĆENI POSTUPAK, GLAVNA RASPRAVA I NJEN TIJEK

Pretpostavke za održavanje glavne rasprave u odsutnosti optuženika u skraćenom postupku

(čl. 441. st. 3. u vezi čl. 438. st. 2. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Sud može odlučiti da glavnu raspravu u skraćenom postupku održi u odsutnosti optuženika, koji je o takvoj mogućnosti uredno obaviješten sukladno odredbi čl. 438. st. 2. ZKP, uz kumulativno ispunjenje uvjeta da njegova nazočnost nije nužna i da je prije toga bio ispitan ili se očitovao o osnovanosti optužbe.

Žalitelj nije u pravu kada presudu suda prvog stupnja pobija zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 3. ZKP, koju nalazi u održavanju rasprave dana 03. rujna 2004. godine u njegovoj odsutnosti, iako je bio „dostupan službenim organima suda u Zatvoru u Varaždinu“, na koji način je žalitelju uskraćeno „da dokaže svoju nevinost pozivanjem važnih svjedoka i iznošenjem novih dokaza veoma važnih za postupak“. Naprotiv, ročište za glavnu raspravu je doista održano u odsutnosti I optuženika, ali uz ispunjenje svih pretpostavki iz ZKP-a za održavanje rasprave u odsutnosti ovog optuženika. Naime, optuženik je na ročištu od 07. srpnja 2004. godine obaviješten o datumu i vremenu održavanja slijedećeg ročišta, te je ujedno po čl. 438. st. 2. u vezi čl. 441. st. 3. ZKP, upozoren kako će se zakazano ročište održati u njegovoj odsutnosti, ako na isto ne pristupi. Obzirom da sud prvog stupnja, prema stanju spisa, nije raspolagao saznanjima o mjestu boravka optuženika, niti je ovaj na bilo koji način, a sukladno primljenom upozorenju kod prvog

ispitivanja iz čl. 225. st. 1. ZKP, obavijestio sud o svojem boravku u Zatvoru u Varaždinu, to neosnovano prigovara postupanju suda prvog stupnja. Citirane pak odredbe ZKP, pružaju mogućnost sudu, da u skraćenom postupku, provede glavnu raspravu u odsutnosti uredno pozvanog optuženika, ako njegova nazočnost nije nužna i ako je prije toga bio ispitan, koje sve pretpostavke su ostvarene kod održavanja ročišta od 03. rujna 2004. godine.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.304/04 od 16. studenoga 2004. godine

100. KAZNENI POSTUPAK – SKRAĆENI POSTUPAK, GLAVNA RASPRAVA I NJEN TIJEK

Nisu ispunjena pretpostavke za održavanje glavne rasprave u skraćenom postupku bez prisutnosti optuženika

(čl. 441. st. 3. u vezi čl. 438. st. 2. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Za održavanje glavne rasprave u skraćenom postupku u odsutnosti optuženika moraju biti ispunjene pretpostavke iz čl. 441. st. 3. i čl. 438. st. 2. ZKP, u protivnom sud čini bitnu povredu odredaba kaznenog postupka na koju sud drugog stupnja pazi po službenoj dužnosti na temelju odredbe čl. 379. st. 1. toč. 1. ZKP.

Ispitujući međutim pobijanu presudu po službenoj dužnosti, u smislu čl. 379. st. 1. toč. 1 ZKP, ovaj sud drugog stupnja nalazi, da je sud prvog stupnja u odnosu na I okrivljenika počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka, jer je glavnu raspravu, koja je održana 10. svibnja 2004. godine, kada je izrečena i objavljena pobijana presuda, održao u odsutnosti I okrivljenika, a da za to nisu bili ispunjeni zakonski uvjeti iz čl. 438. st. 2. ZKP.

Naime, I okrivljenik nije pristupio na navedenu glavnu raspravu, pa je ista održana u njegovoj odsutnosti uz konstataciju suda na zapisnik o glavnoj raspravi da je I okrivljenik uredno pozvan na glavnu raspravu za 10. svibnja 2004. godine.

Međutim, pregledom spisa je utvrđeno, da je I okrivljenik istina, primio poziv za tu glavnu raspravu, kako to proizlazi iz povratnice koja se nalazi između listova 264 i 265, međutim, I okrivljenik nije bio prisutan na glavnoj raspravi, koja je održana 5. travnja 2004. godine, koja je održana također u odsutnosti i I i II okrivljenika, koja rasprava je odgođena za 10. svibnja 2004. godine u 10,00 sati, kako to proizlazi iz rješenja o odgodi i određivanju nove rasprave (list 255 spisa). Međutim, niti u tome rješenju, a niti za to postoje dokazi u spisu, I okrivljenik nije upozoren u smislu čl. 438. st. 2. ZKP, da će se glavna rasprava održati i u njegovoj odsutnosti, jer da su ispunjeni zakonski uvjeti iz čl. 441. st. 3. ZKP.

Sud drugog stupnja u smislu čl. 379. st. 1. toč. 1. ZKP, pazi i po službenoj dužnosti da li je glavna rasprava protivno odredbama Zakona o kaznenom postupku, održana u odsutnosti okrivljenika i njegova branitelja. Na način kako je to gore navedeno, utvrđeno je, da je sud prvog stupnja glavnu raspravu 10. svibnja 2004. godine održao u odsutnosti I okrivljenika koji nije bio uredno pozvan na tu glavnu raspravu, u smislu čl. 438. st. 2. ZKP, iako su inače bili ispunjeni zakonski uvjeti da se ta rasprava održi u njegovoj odsutnosti, kako se to zahtjeva

odredbom čl. 441. st. 3. ZKP, čime je sud prvog stupnja povrijedio navedene zakonske odredbe.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.292/04 od 9. studenoga 2004. godine

101. KAZNENI POSTUPAK – IZDAVANJE KAZNENOG NALOGA – KOJE SE KAZNE MOGU IZREĆI – POSTUPAK PO PRIGOVORU

Novčana kazna u presudi – kaznenom nalogu, ovlast državnog odvjetnika za podnošenje žalbe protiv presude – kaznenog naloga

(čl. 446. st. 2. toč. 1., čl.448. st. 3. u vezi čl. 449. st. 2. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Novčana kazna u presudi – kaznenom nalogu obračunava se prema prosječnim dnevnim dohocima u Republici Hrvatskoj, ne prema osobnim dohocima okrivljenika, sukladno odredbi čl. 446. st. 2. toč. 1. ZKP. Državni odvjetnik nije ovlašten podnijeti žalbu protiv presude – kaznenog naloga, jer takva ovlast nije predviđena u odredbama čl. 446. – 450- ZKP kojima je uređen postupak za izdavanje kaznenog naloga.

Naime, prvostupanjski je sud u postupku za izdavanje kaznenog naloga propisanom u Glavi XXVI. ZKP, na temelju čl. 448. ZKP, prihvatio zahtjev Općinskog državnog odvjetnika u V. i izdao kazneni nalog protiv opt. J. P. za kazneno djelo iz čl. 272. st. 2. u vezi st. 1. KZ u sadržaju i obliku kako je to zatražio državni odvjetnik, koji je po čl. 446. st. 2. toč. 1. ZKP zatražio izricanje novčane kazne od dvadeset dnevnih dohodaka.

Kaznenim nalogom, međutim, nije tek prihvaćen nezakonito zahtjevan obračun dnevnih dohodaka, budući je državni odvjetnik ispustio iz vida odredbu iz čl. 446. st. 2. toč. 3. ZKP (sada čl. 446. st. 2. toč. 1. ZKP, nap. ur.) koja u kaznenom nalogu limitira novčanu kaznu u njenom rasponu i činjenici da je se može odmjeriti samo prema prosječnim dnevnim prihodima u Republici Hrvatskoj, a ne prosječnim prihodima optuženika.

U pobijanoj je presudi, dakle, prvostupanjski sud izrekao novčanu kaznu u zahtijevanoj visini, ali je obračun izvršio po prosječnim dnevnim prihodima, a ne dnevnim prihodima optuženika, radi čega je državni odvjetnik podnio žalbu.

Žalba nije dopuštena stoga što odredbama čl. 446. - 450. ZKP, koji propisuju postupak za izdavanje kaznenog naloga, nije propisano i pravo državnog odvjetnika da presudu o prihvaćanju kaznenog naloga može pobijati žalbom, pa se radi o pravomoćnoj presudi, u smislu čl. 156. st. 1. ZKP - sudskoj odluci sa svojstvom da se u postupku u kojem je donesena ne može opozvati niti mijenjati, nego se mora izvršiti.

Izloženo stajalište poglavito se temelji na odredbi iz čl. 448. st. 3. ZKP, koja regulira u kaznenom nalogu pouku optuženiku u smislu odredbe čl. 449. st. 2. ZKP, da ako prigovor ne bude podnesen, kazneni nalog postaje pravomoćan i izrečena kazna je izvršna.

Županijski sud u Varaždinu, Kž.261/01, od 20. studenoga 2001. godine

102. KAZNENI POSTUPAK – IZDAVANJE KAZNENOG NALOGA – PRESUDA U POVODU PRIGOVORA

Beneficium cohaesionis kod kaznenog naloga

(čl. 450. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Kod prigovora protiv kaznenog naloga, za razliku od drugih pravnih lijekova, kod kojih je primjena odredbe čl. 383. ZKP (beneficium cohaesionis) izrijekom propisana, ne postoji navedena pogodnost u odnosu na okrivljenika koji nije podnio prigovor.

Naime, u konkretnom predmetu bio je izdan po zahtjevu državnog odvjetnika kazneni nalog protiv sve trojice okrivljenika, kako to proizlazi iz optužnog prijedloga državnog odvjetnika (listovi 41 – 43). Zahtjev državnog odvjetnika je prihvaćen, pa je presudom naslovnog suda od 02. ožujka 2001. godine, temeljem čl. 448. ZKP, izdan kazneni nalog protiv sve trojice okrivljenika, kojim su im izrečene novčane kazne od po petnaest prosječnih dnevnih dohodaka, što iznosi 1.650,00 kuna svakome, koje novčane kazne su bili dužni platiti u roku od trideset dana po pravomoćnosti presude. Protiv navedenog kaznenog naloga prigovor su podnijeli samo I i II okrivljenici I. G. i B. L., dok prigovor protiv navedenog kaznenog naloga III okr. I. T. uopće nije podnio. Prema tome, u odnosu na njega presuda od 02. ožujka 2001. godine, broj: K.23/01-2 kojom je izdan kazneni nalog, a kojom je i III okrivljeniku izrečena novčana kazna od petnaest prosječnih dnevnih dohodaka, što iznosi 1.650,00 kuna, je postala pravomoćna i protiv njega se više nije mogao voditi kazneni postupak, niti ga se pozivati na glavne rasprave i donositi oslobađajuću presudu.

Naime, kad se donese presuda kojom je izdan kazneni nalog protiv više okrivljenika, kao u konkretnom slučaju, gdje su u pitanju tri okrivljenika, protiv kojeg su prigovor podnijeli samo I – II okrivljenici, tada se učinci prigovora onih okrivljenika koji su podnijeli prigovor ne protežu i na onog okrivljenika koji nije podnio prigovor protiv kaznenog naloga, dakle, u konkretnom slučaju, na III okrivljenika. Drugim riječima, kada se podnese prigovor protiv izdanog kaznenog naloga po jednom okrivljeniku, a kazneni nalog je izdan protiv više okrivljenika, tada se ne primjenjuje načelo pogodnosti beneficium cohaesionis.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.246/02 od 16. listopada 2002. godine

103. KAZNENI POSTUPAK – POSTUPAK ZA ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI

Pretpostavke za postupanje po čl. 463. ZKP

(čl. 463. st. 1. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Otklanjanje propusta suda da u presudi odluči o sudbini privremeno oduzetih predmeta, može se sanirati posebnim rješenjem na temelju odredbe čl. 463. st. 1. ZKP, ali pod pretpostavkama da oduzimanje predmeta traže probitci javne sigurnosti ili

zaštite časti i dostojanstva građana, dok navedena odluka ne može zamijeniti neprimjenu sigurnosne mjere iz čl. 80. KZ.

Naime, što je žalitelj u pravu, činjenice na koje se poziva pobijano rješenje ne tvore pravnu podlogu za njegovo donošenje prije svega stoga što se u konkretnom slučaju ne radi o predmetima koji se po kaznenom zakonu moraju oduzeti, a kako to predviđa odredba iz čl. 463. st. 1. ZKP. Takvu skupinu predmeta određuju odredbe kaznenog zakona, pa KZ u posebnoj dijelu posve određeno predviđa slučajeve obveznog oduzimanja predmeta za pojedina kaznena djela i to u čl. 173. st. 7., čl. 197. st. 2., čl. 230. st. 6., čl. 231. st. 4., čl. 232. st. 4., čl. 279. st. 6., čl. 285. st. 5., čl. 290. st. 3., čl. 296. st. 2., čl. 297. st. 2. i čl. 298. st. 6. KZ. U ovoj skupini, dakle, ne spadaju kaznena djela iz čl. 311. i čl. 315. KZ, pa ne postoji imperativna dužnost oduzimanja predmeta u vezi s kaznenim djelima za koja je žalitelj proglašen krivim i pravomoćno osuđen. Nadalje, prvostupanjski se sud u razlozima svojeg rješenja ne poziva ni na daljnje alternativno predviđene zakonske uvjete iz čl. 463. st. 1. ZKP u vidu zahtjeva probitaka javne sigurnosti ili zaštite časti i dostojanstva građana.

Sukladno izloženom, dakle, a budući ovakvo oduzimanje predmeta izvjesno ne može supstituirati neizricanje u pravomoćno dovršenom kaznenom postupku sigurnosne mjere iz čl. 80. KZ, kao sporedne kaznenopravne sankcije, prihvaćanjem žalbe, pobijano rješenje trebalo je ukinuti i predmet uputiti prvostupanjskom sudu radi donošenja pravilne i zakonite odluke o predmetima koji su prethodno privremeno oduzeti od žalitelja.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.27/02 od 12. studenoga 2002. godine

104. KAZNENI POSTUPAK – POSTUPAK ZA ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI

Ne postoje pretpostavke za odluku o oduzimanju imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom

(čl. 464. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Ne postoje pretpostavke za odluku o oduzimanju imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom, kada je o građanskopravnom odnosu oštećenika i optuženika, već pravomoćno odlučeno u parničnom postupku, jer ne postoje ni pretpostave za odlučivanje o imovinskopravnom zahtjevu, sadržajno odgovarajućem pravomoćno okončanom parničnom postupku, sve obzirom na supsidijarnu prirodu instituta oduzimanja imovinske koristi prema odluci o imovinskopravnom zahtjevu oštećenika.

Suprotno žalbi, po stajalištu ovog suda drugog stupnja, prvostupanjski sud u svojoj presudi time što nije odlučio o oduzimanju imovinske koristi optuženiku, nije prekoračio ovlast koju ima po zakonu, budući u konkretnom slučaju nisu bili ispunjeni zakonski uvjeti za primjenu čl. 82. KZ, a u smislu čl. 464. st. 3. ZKP, pa time i nije počinio povredu kaznenog zakona u pitanju iz toč. 5. čl. 368. ZKP.

Naime, iako sud, na temelju čl. 82. KZ, po službenoj dužnosti mora izreći oduzimanje imovinski koristi, ako je ona ostvarena počinjenjem kaznenog djela i to bez obzira koliko ona

iznosi i u čemu se sastoji, te bez obzira je li netko oštećen ili nije, ili su oštećenici neodređeni ili nepoznati, i da je li od nekog drugog oštećeniku nadoknađena šteta počinjena kaznenim djelom, ta mjera u odnosu na imovinskopravni zahtjev ima supsidijarno značenje, pa ju je moguće primijeniti samo ako imovinskopravni zahtjev nije postavljen, odnosno, ako je postavljen u manjem iznosu nego što je visina prisvojene imovinske koristi, kako to proizlazi iz odredbe čl. 464. st. 3. ZKP. Budući da u ovoj kaznenopravnoj stvari, čak što više, nije bilo uvjeta ni za odluku o imovinskopravnom zahtjevu, jer je na temelju istog pravnorelevantnog činjeničnog supstrata optuženik već osuđen pravomoćnom presudom u građanskoj parnici za cjelokupni dugovani iznos oštećeniku, što nije sporno, a navodi se i u razlozima pobijane presude (str. 6 odj. III), pa se u konkretnom slučaju predmet mjere oduzimanja imovinske koristi ne razlikuje od predmeta presuđene građanskopravne obveze, to prvostupanjski sud mjeru oduzimanja imovinske koristi nije mogao izreći.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.224/02 od 24. rujna 2002. godine

105. KAZNENI POSTUPAK – POSTUPAK ZA OPOZIV UVJETNE OSUDE

Sadržaj potrebnih izvida iz čl. 472. ZKP

(čl. 472. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

U postupku za opoziv uvjetne osude valja provesti potrebne izvide radi utvrđenja postojanja okolnosti iz čl. 69. st. 5. KZ kako bi se mogla donijeti koja od odluka iz čl. 472. st. 4. ZKP.

Naime, obrazloženje prvostupanjske presude sastavljeno je tako da se nakon prikaza tijeka postupka u kojem se žalitelj nije odazivao urednim pozivima, bez valjane ocjene rezultata poduzetih izvida, uzgred, relevantno manjkavih, iznosi puki zaključak “da je osuđenik nakon pravomoćnosti presude tek djelomično podmirio zaostali dug, a da redovne obroke uzdržavanja ne plaća”, koji se ne upire, izuzimajući samo implicitnu okolnost iz dopisa Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, na nikakve stvarne činjenice u spisu, dok u potpunosti izostaje analiza uopće daljnjeg postojanja ili nepostojanja zakonske obveze žalitelja daljnjeg uzdržavanja njegova djeteta.

Dakle, izloženo obrazloženje presude ne sadrži jasno, određeno i potpuno izlaganje koje činjenice i iz kojih razloga je prvostupanjski sud utvrdio, a odlučne su za pravilno i zakonito presuđenje u ovoj kaznenoj stvari, pa ono nije sastavljeno u smislu čl. 359. st. 7. ZKP, čime je ostvarena naprijed navedena bitna povreda odredaba kaznenog postupka.

Napominje se da su, prema zakonskoj klasifikaciji, odlučne činjenice u kaznenom postupku one na koje se izravno primjenjuje kazneni zakon, pa su u postupku za opoziv uvjetne osude iz Glave XXVIIIb ZKP stoga neophodna nedvojbena i jasno razložena utvrđenja, osim nastupanja određenog roka u kojem, kao u konkretnom slučaju, osuđenik nije udovoljio drugim obvezama iz uvjetne osude, također ona koja u slučaju obveze uvjetno osuđene osobe u smislu čl. 68. st. 1. KZ za opoziv uvjetne osude određuje materijalnopravna odredba iz čl. 69. st. 5. KZ, a to su prvo činjenice da osuđena osoba tijekom provjeravanja nije izvršila obveze koje su određene, da li je sve njih i sada dužna izvršiti, kao, konačno, i činjenice da su se te obveze mogle izvršiti.

Obzirom da pobijana presuda ne sadrži razloge o činjeničnom supstratu koji je pravno relevantan za odluku o opozivu uvjetne osude, ona je ništava, jer je nemoguće s pouzdanošću bez ponovnog postupka propisanog u čl. 472. ZKP ispitati njezinu istinitost i potpunost u činjeničnom dijelu, slijedom čega je u povodu žalbe osuđenika, po službenoj dužnosti, te prihvaćanjem podnesene žalbe zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, tu presudu trebalo ukinuti i predmet vratiti sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.196/04, od 8. srpnja 2004. godine

106. KAZNENI POSTUPAK – POSTUPAK ZA OPOZIV UVJETNE OSUDE

Ovlaštenici na podnošenje žalbe protiv rješenja o obustavi postupka za opoziv uvjetne osude

(čl. 472. Zakona o kaznenom postupku - Narodne novine br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02)

Oštećenik nema pravo žalbe protiv rješenja o obustavi postupka za opoziv uvjetne osude, jer su stranke u tom postupku osuđenik i državni odvjetnik, ovo iz tumačenja sadržaja odredbe čl. 463. st. 4. ZKP koja uređuje pravo žalbe oštećenika.

Naime, po stajalištu ovog suda drugog stupnja, protiv rješenja o obustavi postupka za opozivanje uvjetne osude, predviđenog u čl. 472. st. 4. ZKP "*in fine*", žalbu mogu podnijeti iste osobe koje su ovlaštene podnijeti žalbu protiv presude kojom se u smislu citiranog zakonskog propisa donosi presuda o opozivu uvjetne osude i izricanju kazne koja je bila utvrđena u uvjetnoj osudi, ili o određivanju novog roka za udovoljenje obvezi, ili se ukida taj uvjet. Budući da zakon ne određuje izričito tko je ovlašten podnijeti žalbu protiv te presude, treba zaključiti kako valja primijeniti opće zakonske odredbe o pravu na podnošenje žalbe iz čl. 363. ZKP, a stranke su u ovom posebnom postupku za opoziv uvjetne osude državni odvjetnik i osuđenik, slijedom čega proizlazi da oštećenik u odnosu na pobijanje presude ne može imati veća ovlaštenja nego li što mu inače dodjeljuje st. 4. čl. 363. ZKP. Isto vrijedi i u odnosu na rješenje koje prvostupanjski sud donosi kada u sjednici vijeća utvrdi da nema osnova za opoziv uvjetne osude, te taj postupak obustavlja jer se i ta odluka, jednako kao i one ostale iz čl. 472. st. 4. ZKP, samo neizravno, bez povrede prava u smislu čl. 395. st. 1. ZKP, reflektira (povoljno ili nepovoljno) tek na mogućnost ostvarenja pravomoćno dosuđenog imovinskopravnog zahtjeva.

Stoga u konkretnom slučaju oštećenik svojom žalbom podnesenom izvan okvira predviđenih u čl. 363. st. 4. ZKP, nije osoba ovlaštena za podnošenje žalbe pobijanog rješenja prvostupanjskog suda.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kž.171/02 od 2. srpnja 2002. godine

107. ODGOVORNOST PRAVNIH OSOBA ZA KAZNENA DJELA

Nije moguće vođenje samostalnog kaznenog postupka protiv pravne osobe

(čl. 5. Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela – Narodne novine br. 151/03)

Nije moguće vođenje samostalnog kaznenog postupka protiv pravne osobe, bez istovremenog progona odgovorne osobe u pravnoj osobi, obzirom na načelo izvedene krivnje pravne osobe, a izvan pretpostavaka iz čl. 5. st. 2. Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela.

Stajalište je ovog vijeća, naime, kako je istražni sudac u pravu kada je izrazio, u smislu čl. 432. st. 2. ZKP, neslaganje s zahtjevom oštećenih kao tužitelja za poduzimanje određenih istražnih radnji, no pri tome prihvaća samo dio razloga koje daje istražni sudac, u odnosu na mogućnost oštećenih kao tužitelja na podnošenje optužnog akta nadležnom općinskom sudu. Naime, dodajući citiranim razlozima iz neslaganja istražnog suca razloge na koje upućuje potreba primjene Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela (NN 151/03), valja navesti kako zahtjev za poduzimanje određenih istražnih radnji oštećenika kao tužitelja nije instruiran sukladno zahtjevu iz čl. 5. citiranog Zakona. Navedena odredba uređuje, primjenom načela izvedene krivnje, da se odgovornost pravne osobe za kazneno djelo izvodi iz krivnje odgovorne osobe, te kao iznimku određuje mogućnost vođenja samostalnog kaznenog postupka protiv pravne osobe, koje pretpostavke u konkretnom slučaju iz st. 2. čl. 5. citiranog Zakona nisu ispunjene. Ovo stoga što obzirom na predmet ne postoji mogućnost vođenja samostalnog kaznenog postupka protiv pravne osobe, dok oštećenici kao tužitelji niti ne traže, niti su za to ovlaštteni supsidijarni tužitelji, poduzimanje određenih istražnih radnji protiv odgovorne osobe u osumnjičenoj pravnoj osobi.

Županijski sud u Varaždinu, broj Kv.207/05 od 18. listopada 2005. godine